

КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ ЕАД

**ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ЗА 2022 ГОДИНА, ВКЛЮЧВАЩ ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА
КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ И НЕФИНАНSOVA
ДЕКЛАРАЦИЯ, СЪГЛАСНО ЗАКОНА ЗА
СЧЕТОВОДСТВОТО**

**КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2022 ГОДИНА,
ИЗГОТВЕН В СЪОТВЕТСТВИЕ С
МЕЖДУНАРОДНИТЕ СТАНДАРТИ ЗА ФИНАНСОВО
ОТЧИТАНЕ, ПРИЕТИ В ЕС**

И ОДИТОРСКИ ДОКЛАД

СЪДЪРЖАНИЕ

КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА: ОТЧЕТ НА УПРАВЛЕНИЕТО И ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ (продължение)	4
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ.....	5
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ.....	6
1. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ	6
2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА	8
3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	38
4. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ.....	103
5. КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ.....	110
6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ И ПОДОБНИ ДОХОДИ	113
7. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	114
8. НЕТНА ПЕЧАЛБА ОТ ТЪРГОВСКИ ОПЕРАЦИИ.....	115
9. ПЕЧАЛБИ И ЗАГУБИ ОТ ФИНАНСОВИ АКТИВИ ОТЧИТАНИ ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА.....	115
10. АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ	115
11. ДРУГИ ОПЕРАТИВНИ РАЗХОДИ	116
12. НЕТЕН РЕЗУЛТАТ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ	116
13. ЗАГУБА ОТ МОДИФИКАЦИЯ.....	124
14. ДАНЪЦИ	125
15. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	126
16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КАСА И САЛДА ПО СМЕТКИ ПРИ ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА	127
17. ДРУГИ ДЕПОЗИТИ В БАНКИ, НА ВИЖДАНЕ.....	127
18. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ	127
19. ДЕРИВАТИВНИ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ.....	127
20. ДЕРИВАТИ ЗА ХЕДЖИРАНЕ.....	128
21. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА.....	130
22. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	130
23. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	131
24. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	132
25. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	133
26. ДРУГИ АКТИВИ	134
27. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	134
28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ЛИЗИНГ	137
29. ДРУГИ ПАСИВИ	138
30. ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ	138
31. ПРОМЕНИ В ПАСИВИТЕ ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ	141
32. СОБСТВЕН КАПИТА	141
33. УСЛОВНИ ПАСИВИ И АНГАЖИМЕНТИ.....	142
34. ДРУЖЕСТВА ОТ ГРУПАТА	143
35. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ.....	146
36. СВЪРЗАНИ ЛИЦА	146
37. СЪБИТИЯ СЛЕД ОТЧЕТНАТА ДАТА.....	149

КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ ЕАД

**ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА
2022 ГОДИНА, ВКЛЮЧВАЩ ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА
КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ И НЕФИНАНСОВА
ДЕКЛАРАЦИЯ, СЪГЛАСНО ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО**

Обща информация

Създаване на Банката

Банката е първата пряка чуждестранна инвестиция в банковия сектор в България през 1994 година под името Райфайзенбанк (България) ЕАД – притежавана от Райфайзен Банк Интернешънъл АГ, Виена.

Основен акционер

На 15 ноември 2021 г., Райфайзен Банк Интернешънъл АГ подписа споразумение с КЕЙ БИ СИ Банк НВ Белгия, дъщерно дружество на белгийската КЕЙ БИ СИ Груп НВ, за продажба на 100% от акциите на Райфайзенбанк (България) ЕАД. На 7 юли 2022 г. КЕЙ БИ СИ Банк НВ Белгия и Райфайзен Банк Интернешънъл приключиха сделката.

Придобиването на обща стойност 1 009 милиона евро, платени в брой, отразява качеството на франчайза на Райфайзен в България и потенциала за синергия. Транзакцията има капиталово въздействие от около -1 процентни пункта върху базовия капитал от първи ред (СЕТ1) на КЕЙ БИ СИ Груп към края на третото тримесечие на 2022.

Райфайзенбанк (България) систематично развива своята банкова дейност от стъпването си на пазара през 1994 г. Тя е една от водещите универсални банки в България, предлагаща пълен набор от банкови услуги, управление на активи, лизинг и застрахователни услуги на физически лица, малки и средни предприятия и бизнес клиенти.

Банката заема шесто място, с пазарен дял в страната от 7,9% по отношение на активите и 8,4% при кредитите, и разполага с мрежа от 110 банкови клона в цялата страна, които се допълват от мрежа от мобилни банкови консултанти, външни партньори и кредитни посредници.

Сделката включва още:

- Райфайзен Лизинг България, четвъртото по големина лизингово дружество в България
- Райфайзен Асет Мениджмънт (България), третото по големина дружество за управление на активи в България
- Райфайзен Застрахователен Брокер, който обслужва лизингови и бизнес клиенти на Райфайзенбанк (България) и дистрибутира продукти на 12 застрахователни дружества
- Райфайзен Сървис

След придобиването и до юридическото сливане, Банката и нейните дъщерни дружества оперират под международно разпознаваемата марка КЕЙ БИ СИ. От 07 юли 2022 г. името на Банката е КЕЙ БИ СИ Банк България ЕАД. КЕЙ БИ СИ Лизинг е новото име на Райфайзен Лизинг, КЕЙ БИ СИ Управление на Инвестиции е новото име на Райфайзен Асет Мениджмънт, а ОББ Застрахователен брокер ЕООД е новото име на Райфайзен Застрахователен Брокер.

Обща информация (продължение)

Основен акционер (продължение)

Апетитът за поемане на риск/рисковият профил и управлението на нормативното съответствие на Райфайзенбанк (България) е сходно на тези на КЕЙ БИ СИ Груп.

След придобиването на Райфайзенбанк (България) и нейните дъщерни дружества, дейността на белгийската финансова група КЕЙ БИ СИ в България обхваща 14 дружества в сферата на банкирането, застраховането, лизинга, застрахователното посредничество, управлението на инвестициите, пенсионното осигуряване и факторинга, обслужвайки близо 2,5 млн. клиенти в България.

Високият кредитен рейтинг на ОББ, който е най-високият кредитен рейтинг сред банките в България и с 2 степени по-висок от този на България като държава, даден от рейтинговата агенция Fitch, потвърждава, че ОББ е трайно еталон на българския пазар по отношение на финансова сила и стабилност. Решението на КЕЙ БИ СИ Банк НВ, едноличният собственик на КЕЙ БИ СИ Банк България ЕАД и мажоритарен акционер на ОББ, е двете банки да обединят операциите си, което ще позволи на КЕЙ БИ СИ допълнително да засили позициите си на българския банков пазар.

Промяната на собствеността не води до промяна в акционерния капитал на КЕЙ БИ СИ Банк България ЕАД.

Уставът на Банката не предвижда специални правомощия на Надзорния или Управителния съвет, свързани с увеличаването на капитала на Банката или обратното изкупуване на акции.

Банков лиценз

Кей Би Си Банк България ЕАД има пълен лиценз за банкова дейност с право да извършва операции в страната и чужбина.

Профил на дейността

Кей Би Си Банк България ЕАД е универсална търговска банка, която обслужва големи корпоративни клиенти, малки и средни предприятия, физически лица, финансови институции и институционални клиенти. Банката извършва и операции на вътрешните и международните парични и капиталови пазари на облигации, акции, управление на активи и др. Банката е добре интегрирана в местната финансова и банкова инфраструктура и е лицензирана от БНБ първичен и вторичен дилър на Държавни ценни книжа. Банката е и инвестиционен посредник, лицензиран от Комисията за ценни книжа и фондови борси.

Дейността на Банката не нанася вреди на екологията и околната среда.

Кей Би Си Банк България ЕАД е кредитна институция и като такава не поддържа звено за научноизследователска и развойна дейност.

КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ ЕАД
КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА: ОТЧЕТ НА УПРАВЛЕНИЕТО И ПРЕГЛЕД НА
ДЕЙНОСТТА ЗА 2022 ГОДИНА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Рейтингът на Кей Би Си Банк България ЕАД от рейтингова агенция Фитч към 31.12.2022:

- Дългосрочен рейтинг: А-
- Краткосрочен рейтинг: F1
- Перспектива: под положително наблюдение

Ръководството на Банката до 07 юли 2022 година

Акционери	
Райфайзен ЦИЕ Регион Холдинг ГмбХ, Австрия - 100%	
Надзорен съвет – мандатите на всички членове на НС са прекратени с решение на едноличния собственик на 07 юли 2022 г.; заличени в Търговския регистър на 14 юли 2022 г.	
Председател на НС:	Питър Ленкх
Членове на НС:	Роберт Вагенлайтнер
	Катарина Боледовикова
	Каталина Порожан
	Ренате Катингер
	Питър Харолд
Управителен съвет	
Председател на УС:	Оливер Рьогл (прекратен мандат с решение на едноличния собственик на 07 юли 2022 г.; заличен в Търговския регистър на 14 юли 2022 г.)
Зам. председател на УС:	Добромир Добрев
Членове на УС:	Ани Ангелова
	Мартин Питлик (прекратен мандат с решение на едноличния собственик на 07 юли 2022 г.; заличен в Търговския регистър на 14 юли 2022 г.)
	Недялко Михайлов

КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ ЕАД
КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА: ОТЧЕТ НА УПРАВЛЕНИЕТО И ПРЕГЛЕД НА
ДЕЙНОСТТА ЗА 2022 ГОДИНА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ръководството на Банката след 07 юли 2022 година

Акционери	
Кей Би Си Банк Н.В., Белгия - 100%	
Надзорен съвет – всички членове на НС са назначени на позициите си с решение на едноличния собственик от 07 юли 2022 г.; вписани в Търговския регистър на 14 юли 2022 г.	
Председател на НС:	Петър Андронов
Членове на НС:	Кристин Ван Рейсенгем
	Виктор Йоцов
	Светослав Гаврийски
Управителен съвет	
Председател на УС:	Питър Рубен (назначен на позицията с решение на Надзорния съвет от 07 юли 2022 г.; вписан в Търговския регистър на 14 юли 2022 г.)
Членове на УС:	Теодор Маринов (назначен на позицията с решение на Надзорния съвет от 07 юли 2022 г.; вписан в Търговския регистър на 14 юли 2022 г.)
	Светла Георгиева (назначена на позицията с решение на Надзорния съвет от 07 юли 2022 г.; вписана в Търговския регистър на 14 юли 2022 г.)
	Добромир Добрев
	Ани Ангелова
	Недялко Михайлов

През 2022 година Банката е изплатила на членовете на Управителния и Надзорния съвет възнаграждения в размер на 2,860 хил.лв.

Членовете на Управителния и Надзорния съвет на Банката, до придобиването ѝ на 07 юли 2022 г., нямат участия в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, както и не притежават повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, с изключение на Питър Харолд, член на Надзорния съвет до 07 юли 2022 г., който притежава 50% от дяловете на дружество Хелт Кеър Сълюшънс ООД, с място на стопанска дейност в България и записан капитал в размер на 5 хил.лв.

Председателят на Управителния съвет на Банката до 07 юли 2022 г. – Оливер Рьогл – участва в Надзорния съвет на Raiffeisen banka a.d. Beograd.

Към края на 2022 г. участието на членовете на Надзорния и Управителния съвет в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети, е както следва:

КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ ЕАД
КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА: ОТЧЕТ НА УПРАВЛЕНИЕТО И ПРЕГЛЕД НА
ДЕЙНОСТТА ЗА 2022 ГОДИНА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Надзорен съвет

• **Петър Андронов - Председател на Надзорния съвет**

- а) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
 б) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание;
 в) други юридически лица, освен „Кей Би Си Банк България“ ЕАД, в чиито управителни или контролни органи участва:

KBC Group NV, Белгия	Член на Изпълнителния комитет
KBC Bank NV, Белгия	Член на Съвета на директорите и изпълнителен директор
KBC Insurance NV, Белгия	Член на Съвета на директорите и изпълнителен директор
KBC Asset Management NV, Белгия	Председател на Съвета на директорите, член с неизпълнителни функции
K&H Bank Zrt., Унгария	Председател и на Съвета на директорите, член с неизпълнителни функции
K&H Insurance Zrt., Унгария	Председател на Надзорния съвет, член с неизпълнителни функции
„ДЗИ – Животозастраховане“ ЕАД	Председател на Надзорния съвет, член с неизпълнителни функции
„ДЗИ - Общо застраховане“ ЕАД	Председател на Надзорния съвет, член с неизпълнителни функции
ČSOB Banka Slovakia, Словакия	Председател на Надзорния съвет
KBC Insurance NV Irish Branch, Ирландия	Председател на Надзорния съвет
KBC Global Services NV	Член на Управителния съвет
KBC Bank Ireland PLC, Ирландия	Председател и на Съвета на директорите, член с неизпълнителни функции
„Обединена българска банка“ АД	Председател на Надзорния съвет, член с неизпълнителни функции

• **Кристин Ван Рейсенгем – член на Надзорния съвет**

- а) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
 б) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание;
 в) други юридически лица, освен „Кей Би Си Банк България“ ЕАД, в чиито управителни или контролни органи участва:

KBC Group NV, Белгия	Член на Съвета на директорите и изпълнителен директор
KBC Bank NV, Белгия	Член на Съвета на директорите и изпълнителен директор
KBC Verzekeringen NV, Белгия	Член на Съвета на директорите и изпълнителен директор
K&H Bank Zrt., Унгария	Член на Съвета на директорите, с неизпълнителни функции
KBC Bank Ireland PLC	Член на Съвета на директорите, с неизпълнителни функции
Československá Obchodná Banka a.s., Словакия	Член на Надзорния съвет, с неизпълнителни функции
Československá Obchodní Banka a.s., Чехия	Член на Надзорния съвет, с неизпълнителни функции
KBC Bank NV Dublin Branch	Член на Надзорния съвет, с неизпълнителни функции
Women in Finance Belgium - WIF	Член на Съвета на директорите, с неизпълнителни функции
KBC Global Services NV	Член на Управителния съвет, с изпълнителни функции
De Warande	Член на Съвета на директорите, с неизпълнителни функции
„Обединена българска банка“ АД	Член на Надзорния съвет, с неизпълнителни функции

Надзорен съвет (продължение)

- **Светослав Гаврийски – независим член на Надзорния съвет**

- а) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
- б) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание
- в) други юридически лица, освен „Кей Би Си Банк България“ ЕАД, в чиито управителни или контролни органи участва:

„Обединена българска банка“ АД	Член на Надзорния съвет
„Пенсионно осигурително дружество Алианц България“ АД	Член на Надзорния съвет

- **Виктор Йоцов – независим член на Надзорния съвет**

- а) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
- б) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание
- в) други юридически лица, освен „Кей Би Си Банк България“ ЕАД, в чиито управителни или контролни органи участва:

„Обединена българска банка“ АД	Член на Надзорния съвет
Фонд за устойчиво градско развитие ЕООД	Председател на Управителния съвет

Управителен съвет

- **Питър Рубен - председател на Управителния съвет и главен изпълнителен директор**

- а) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
- б) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание или върху които има контрол;
- в) други юридически лица, освен „Кей Би Си Банк България“ ЕАД, в чиито управителни или контролни органи участва:

- „Обединена българска банка“ АД - Председател на Управителния съвет и главен изпълнителен директор.

- **Светла Георгиева - член на Управителния съвет и изпълнителен директор**

- а) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;
- б) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание или върху които има контрол.
- в) други юридически лица, освен „Кей Би Си Банк България“ ЕАД, в чиито управителни или контролни органи участва:

- „Обединена българска банка“ АД - Член на Управителния съвет и изпълнителен директор.

Управителен съвет

• **Теодор Маринов - член на Управителния съвет и изпълнителен директор**

а) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;

б) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание или върху които има контрол;

в) други юридически лица, освен „Кей Би Си Банк България“ ЕАД, в чиито управителни или контролни органи участва:

- „Обединена българска банка“ АД - Член на Управителния съвет и изпълнителен директор
- „ОББ Интерлийз“ ЕАД - Член на Съвета на директорите

Г-н Теодор Маринов е член на Управителния съвет на сдружение "Обединени за милосърдие", което е юридическо лице с нестопанска цел.

• **Ани Ангелова – член на Управителния съвет и изпълнителен директор**

а) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;

б) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание или върху които има контрол;

в) други юридически лица, освен Кей Би Си Банк България“ ЕАД, в чиито управителни или контролни органи участва или чиито управител е:

- „Обединена българска банка“ АД - Член на Управителния съвет и изпълнителен директор
- "Кей Би Си Управление на инвестиции" ЕАД - Член на Надзорния съвет

• **Добромир Добрев – член на Управителния съвет и изпълнителен директор**

а) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;

б) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание или върху които има контрол;

в) други юридически лица, освен „Кей Би Си Банк България“ ЕАД, в чиито управителни или контролни органи участва или чиито управител е:

- „Обединена българска банка“ АД - Член на Управителния съвет и изпълнителен директор
- "Кей Би Си Управление на инвестиции" ЕАД - Член на Надзорния съвет

Управителен съвет (продължение)

• Добромир Добрев – член на Управителния съвет и изпълнителен директор (продължение)

- „ОББ Интерлийз“ ЕАД - Председател на Съвета на директорите
- „ОББ Застрахователен брокер“ ЕАД - Председател на Съвета на директорите

Г-н Добромир Добрев е член на Управителния съвет на Фондация "Атанас Буров", което е юридическо лице с нестопанска цел.

• Недялко Михайлов – член на Управителния съвет и изпълнителен директор

а) няма участия в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник;

б) няма юридически лица, в които притежава пряко или непряко най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание или върху които има контрол;

в) други юридически лица, освен „Кей Би Си Банк България“ ЕАД, в чиито управителни или контролни органи участва или чиито управител е:

- „Обединена българска банка“ АД - Член на Управителния съвет и изпълнителен директор

Г-н Недялко Михайлов е член на Управителния съвет на Сдружение "ТМА България", което е юридическо лице с нестопанска цел, което не осъществява дейност.

През изминалата година членовете на съветите или свързани с тях лица не са сключвали договори с Банката, които излизат извън обичайната ѝ дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия.

Към настоящия момент не са предоставени опции, които да дава права на членовете на Надзорния и Управителния съвет да придобиват акции или облигации на Банката.

Използвани финансови инструменти и политики по управление на риска

Дейността на Банката е свързана основно със създаване, придобиване и продажба на финансови инструменти. В резултат на това Банката е изложена на кредитен, ликвиден, пазарен и капиталов риск. Политиките за управление на тези рискове са подробно оповестени в бележка 4 от прилежащия годишен финансов отчет на Банката.

Допълнителни одиторски услуги

Одиторското дружество ПрайсуотърхаусКупърс Одит ООД, което е съвместен одитор на годишните финансови отчети на Банката за 2022 година, е извършило и услуги за одит и преглед на историческа финансова информация, съдържаща се в груповия отчет за консолидационни цели към 31 декември 2022 г. на Банката, както е поискано от одиторите на Дружеството-майка. Освен това, ПрайсуотърхаусКупърс Одит ООД е извършило и договорни процедури в съответствие с Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 (преработен) "Ангажименти за договорени процедури", по отношение на изчисляването на предварителните вноски за 2023 г. в Единния фонд за реструктуриране.

Събития след датата, към която е съставен годишният финансов отчет

През февруари 2023 г., Управителният съвет на ЕЦБ заедно с местния регулатор БНБ решиха, че няма причина да се противопоставя на предвиденото вливане на КЕЙ БИ СИ Банк България ЕАД в ОББ АД въз основа на критериите, посочени в член 29, параграф 1 , т. 3 и ал. 2 и 3, чл. 29б, ал. 2 и 3 от Закона за кредитните институции във връзка с чл. 23 и 24 от Наредба № 2 за лицензите, одобренията и разрешенията, издавани от Българската народна банка по Закона за кредитните институции.

Вземайки предвид, че както КЕЙ БИ СИ Банк България ЕАД, така и Обединена българска банка АД са кредитни институции с лицензи с идентичен обхват на дейност и въз основа на информацията, предоставена в техните заявления, както и на регулаторни доклади и финансови отчети, ЕЦБ прецени, че вливането няма да доведе до значителни промени или въздействия върху управлението, капитала, ликвидността и финансовото състояние на Обединена българска банка АД. Не са установени съществени проблеми, които биха могли да повлияят негативно върху способността на Обединена българска банка АД да продължи надеждно и стабилно да извършва банковата си дейност и да изпълнява всичките си задължения без забавяне.

Дата на вписване в търговския регистър на юридическото сливане на КЕЙ БИ СИ Банк България ЕАД и Обединена българска банка АД е 10 април 2023 г.

С изключение на оповестените по-горе събития след отчетния период, няма други събития след датата на изготвяне на финансовия отчет, които биха могли да окажат влияние върху представянето на финансовата информация за годината, приключила на 31 декември 2022 г.

Декларация за корпоративно управление

Закона за счетоводството определя кредитните институции като предприятия от обществен интерес. Като такива, те следва да включват в своя доклад за дейността декларация за корпоративно управление съгласно Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК).

Кей Би Си Банк България ЕАД разглежда доброто корпоративно управление като част от съвременната делова практика, съвкупност от балансираны взаимоотношения между Управителните органи на Банката, нейния едноличен собственик, и всички останали заинтересовани страни – служители, клиенти, партньори, регулаторни органи и обществото като цяло.

В своята дейност Кей Би Си Банк България ЕАД се ръководи от принципите на корпоративно управление, препоръчани за прилагане от Националната комисия по корпоративно управление.

Наред с посочените принципи, имащи препоръчителен характер, Кей Би Си Банк България ЕАД, като част от групата „Райфайзен“ прилага и изисквания за корпоративно управление, установени на групово ниво, и които са задължителни за управителните органи и служителите на Банката, като за целта е приет Кодекс за поведение на Групата КВС (*информация по чл.100н, ал.8, т.1б) от ЗППЦК*).

Кей Би Си Банк България ЕАД и дружествата от цялата Група КВС прилагат Кодекса за поведение, като отчитат, че ефективното прилагане на добрите практики за корпоративно управление допринасят за постигане на високи стандарти при осъществяване дейността на Банката, запазване и подобряване на репутацията на цялата Група КВС, както и за установяване на прозрачни отношения с всички заинтересовани страни (*информация по чл.100н, ал.8, т.1б) от ЗППЦК*).

Кей Би Си Банк България ЕАД декларира своя ангажимент относно:

1. Въвеждане на процедури и принципи, към които ще се придържат Управителните органи на Банката, за да се създадат необходимите условия и да се осигури възможност на акционерите да упражняват в пълна степен своите права.

2. Прилагане на принципите за прозрачност, независимост и отговорност от Управителните органи на Банката (Надзорен и Управителен съвет) в съответствие с установените цели и стратегии на Банката (информация по чл.100н, ал.8, т.5 от ЗППЦК) Политика на многообразие по отношение на ръководните, управителните и надзорните органи (информация по чл.100н, ал.8, т.6 от ЗППЦК)

2.1. Надзорният съвет на Кей Би Си Банк България ЕАД се състои от 4 (четири) члена (по Устав – най-малко от трима и най-много от седем члена), които са избрани от Едноличния собственик на Банката, за определен мандат, който не може да бъде по – дълъг от 4 (четири) години.

2.2. Надзорният съвет изпълнява своята дейност в съответствие с Устава на Банката и Правилника на Надзорния съвет на Кей Би Си Банк България ЕАД.

2.3. Управителният съвет на Кей Би Си Банк България ЕАД се състои от 6 (шест) члена (по Устав от три до девет члена), които са избрани от Надзорния съвет за определен мандат, който не може да бъде по – дълъг от 4 (четири) години.

2.4. Управителният съвет осъществява своята дейност в съответствие с Устава на Банката и Правилника на Управителния съвет на Кей Би Си Банк България ЕАД.

2.5. При изпълнение на своите задачи и задължения Надзорният и Управителният съвети се ръководят от приложимото законодателство, устройствените актове на Банката, вътрешните правила и процедури на Банката и Групата КВС, както и принципите за почтеност и компетентност.

2.6. Управителният съвет действа от името на Банката самостоятелно и взема решение по всички въпроси, освен ако съответните дейности не са от компетентността на Едноличния собственик или на Надзорния съвет.

2.7. Управителният съвет:

2.7.1. определя общите насоки в дейността на Банката, в кредитната, лихвената и счетоводната политика; приема политиката за управление и контрол на риска, вътрешните правила и процедури за наблюдение на риска и ефективността на контролните системи и организацията на оперативния контрол;

2.7.2. организира и ръководи изпълнението на решенията на едноличния собственик на капитала на Банката и на Надзорния съвет;

2.7.3. с одобрението на Надзорния съвет взема решения за:

(а) закриване или прехвърляне на предприятието на Банката или на съществени части от него;

(б) откриване и закриване на клонове (на търговец по смисъла на чл. 17 от Търговския закон);

(в) съществена промяна в дейността на Банката;

2. Прилагане на принципите за прозрачност, независимост и отговорност от Управителните органи на Банката (Надзорен и Управителен съвет) в съответствие с установените цели и стратегии на Банката (информация по чл.100н, ал.8, т.5 от ЗППЦК) Политика на многообразие по отношение на ръководните, управителните и надзорните органи (информация по чл.100н, ал.8, т.6 от ЗППЦК) (продължение)

(г) съществени вътрешно - организационни промени; създаване и закриване на дирекции и самостоятелни структурни звена, както и назначаване на ръководители на такива структурни звена;

(д) дългосрочно сътрудничество от съществено значение за Банката или прекратяване на такова сътрудничество;

(е) придобиване на 25 % или повече от правата на глас или от регистрирания капитал на юридическо лице, както и във всеки случай, при който стойността на такова придобиване надхвърля 10% от собствения капитал на Банката. Тази разпоредба се отнася до всякакъв вид придобивания независимо дали се осъществяват в резултат на покупка на съществуващи акции, участие в увеличение на капитала на съществуващо дружество или при учредяване на ново дружество;

(ж) овластяване най-малко двама от своите членове - изпълнителни директори, да представляват Банката и да осъществяват оперативното ѝ управление, както и избор на председател на УС и главен изпълнителен директор;

(з) разпределяне на функциите между управляващите и представляващите Банката лица за ресорно управление на основни структурни звена на Банката – дирекции и самостоятелни структурни звена;

i) упълномощаване на търговски пълномощници и прокурист/и на Банката и сключване на договор за прокура;

ii) разпореждане със съществена част от имуществото на Банката, включително права върху обекти на интелектуалната собственост, чиято стойност надвишава 5% от собствения капитал на Банката съгласно последния месечен счетоводен отчет.

2.7.4. приема вътрешните правила за дейността на Банката и правила за работата си, които се одобряват от Надзорния съвет;

2.7.5. взема решения за предоставяне на голяма експозиция по чл. 44 от Закона за кредитните институции и на вътрешни кредити по чл. 45 от същия закон, за реструктуриране, обявяване на предсрочна изискуемост, както и за пристъпване към изпълнение по принудителен ред по рискови експозиции над размер, определен във вътрешните правила на Банката, след мотивирано предложение на съответния специализиран орган на Банката. Предоставянето на вътрешни кредити по чл. 45 от Закона за кредитните институции се одобрява от Управителния съвет след предварително одобрение от Надзорния съвет. Надзорният съвет предварително одобрява лимити, в рамките на които Управителният съвет може самостоятелно да взема решения за предоставяне на вътрешни кредити;

2. Прилагане на принципите за прозрачност, независимост и отговорност от Управителните органи на Банката (Надзорен и Управителен съвет) в съответствие с установените цели и стратегии на Банката (информация по чл.100н, ал.8, т.5 от ЗППЦК) Политика на многообразие по отношение на ръководните, управителните и надзорните органи (информация по чл.100н, ал.8, т.6 от ЗППЦК) (продължение)

2.7.6. изготвя и предлага за одобрение от Надзорния съвет годишния финансов отчет, доклада за дейността на дружеството и предложението за разпределение на печалбата;

2.7.7. взема решения относно организационната структура на специализираното звено за вътрешен одит, нейния числен състав, изискванията за професионална квалификация, опит и другите изисквания към инспекторите по вътрешния одит с оглед на разумните потребности на контрола и в рамките на бюджета, определен от едноличния собственик на капитала;

2.7.8. изпълнява и други функции, възложени му от едноличния собственик на капитала, Надзорния съвет, устава и закона.

2.8. Членовете на Управителния съвет се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност, професионализъм и поверителност, и спазват приетите от банката етични правила при дейността си.

2.9. Членовете на Надзорния и Управителния съвет в своята дейност прилагат принципа за избягване и недопускане на реален или потенциален конфликт на интереси, съобразно приетите от Банката Правила за разкриване на конфликти на интереси. Всеки конфликт на интереси следва да бъде разкриван пред останалите членове на Управителния съвет и пред Надзорния съвет. Членовете на Управителния съвет следва да информират Надзорния съвет относно това дали директно, индиректно или от името на трети лица имат съществен интерес от каквито и да е сделки или въпроси, които оказват пряко влияние върху Банката. Всички сделки между Банката или някое от нейните свързани дружества и който и да е член на Управителния съвет или лице или дружество, тясно свързани с него, се извършват при пазарни условия. Сделките и техните условия трябва да бъдат предварително одобрени от Надзорния съвет, с изключение на обичайно извършваните банкови трансакции.

2.10. Кей Би Си Банк България ЕАД декларира, че прилага политика за многообразие при подбора и оценката на членовете на ръководните, управителните и надзорните органи на Банката, като счита, че тази политика допринася за осигуряване на надеждна система за управление и контрол, основана на принципите за прозрачност и независимост.

2. Прилагане на принципите за прозрачност, независимост и отговорност от Управителните органи на Банката (Надзорен и Управителен съвет) в съответствие с установените цели и стратегии на Банката (информация по чл.100н, ал.8, т.5 от ЗППЦК) Политика на многообразие по отношение на ръководните, управителните и надзорните органи (информация по чл.100н, ал.8, т.6 от ЗППЦК) (продължение)

2.11. Основни критерии и принципи на политиката за многообразие при подбор и оценка на членовете на ръководните, управителните и надзорните органи на Кей Би Си Банк България ЕАД (информация по чл.100н, ал.8, т.6 от ЗППЦК):

- Членовете на управителните органи могат да бъдат само дееспособни физически лица. Всички членове на Управителния, съответно Надзорния съвет следва да отговарят на изискванията на Наредба № 20 на БНБ от за издаване на одобрения за членове на Управителния съвет (съвета на директорите) и Надзорния съвет на кредитна институция и изисквания във връзка с изпълнение на техните функции. За членовете на Управителния и Надзорния съвет не са въведени други ограничения, свързани с възраст, пол, националност, образование;
- Добра репутация, професионален опит и управленски умения, предвид сложността и спецификата на осъществяваните от Банката дейности;
- Поддържане на баланс между опита, професионализма, познаването на дейността, както и независимостта и обективността в изразяването на мнения и вземане на решения;
- Членовете на Управителния и Надзорния съвет могат да бъдат преизбирани без ограничения.

3. Система за вътрешен контрол (информация по чл.100н, ал.8, т.3 от ЗППЦК)

В Кей Би Си Банк България ЕАД е въведена Система за вътрешен контрол, която помага на Банката както за постигне изпълнението на целите, така и за:

- предотвратяване на загубите,
- осигуряване на надеждна финансова отчетност, и
- осигуряване спазването на приложимите законови и вътрешни регулации.

Системата за вътрешния контрол в Банката се прилага за постигане на стратегическите цели, повишаване ефективността на процесите, снижаване на рисковете.

Системата за вътрешен контрол е изградена на базата на българското законодателство и вътрешно-нормативните документи на Кей Би Си Банк България ЕАД (политики, процедури, инструкции и т.н.), в които са регламентирани всички значими и стратегически важни теми.

3. Система за вътрешен контрол (информация по чл.100н, ал.8, т.3 от ЗППЦК)

Участници в системата за вътрешен контрол, които осъществяват контролна дейност на различни равнища, са ръководството на Банката и ръководителите на структурни звена. Те са отговорни за изпълнение на решенията на Управителният съвет, включително реализиране на стратегиите и политиките, и създаване на ефективна Система за вътрешен контрол.

Ръководният състав създава специфични политики и процедури за вътрешен контрол.

4. Система за управление на рисковете (информация по чл.100н, ал.8, т.3 от ЗППЦК)

4.1. В резултат от дейността си Кей Би Си Банк България е изложена на следните рискове: кредитен риск, пазарен риск, ликвиден риск, операционен риск.

А. Кредитен риск

Банката е инкорпорирала и съблюдава организационна и оперативна независимост на функциите по контрол на риска от бизнес направленията, които наблюдават и контролират. Организационната структура и процесите по контрол и управление на риска са съгласувани чрез ясно определяне на отговорностите, чрез действащите политики и правила на Банката, както и чрез функционални характеристики на отделните звена.

Кей Би Си Банк България има изготвена стратегия за необслужваните експозиции, която също подлежи на одобрение от Управителен Съвет и Надзорен Съвет на банката. Същата подлежи на обновяване веднъж годишно, за да се проследява нивото на изпълнение на набелязаните мерки и показатели за ефективност на процеса на събиране на необслужвани кредити.

Изградена е система от контролни процеси за установяване, измерване, наблюдение и управление на рисковете, които са документирани в политиките за управление на рисковете.

Подходът на трите линии на защита се прилага стриктно в управлението на кредитния риск. Първата линия на защита е отговорност на "бизнеса" (обхващаща както търговската мрежа, така и кредитната функция). За тази цел банката разполага с процедури, процеси, системи за оценка на рисковете преди и след приемането на индивидуални кредитни експозиции.

Риск функцията, както на групово, така и на местно ниво, действа като втора линия на защита, отговорна за наблюдение и измерване на кредитния риск на ниво портфейл, както и за разработване на рамки, свързани с кредитния риск.

4. Система за управление на рисковете (информация по чл.100н, ал.8, т.3 от ЗППЦК) (продължение)

4.1. В резултат от дейността си Кей Би Си Банк България е изложена на следните рискове: кредитен риск, пазарен риск, ликвиден риск, операционен риск. (продължение)

А Кредитен риск (продължение)

Вътрешният одит действа като трета линия на защита, като оценява прилагането на вътрешните политики от Функцията за бизнес и местен риск.

Банката прилага одобрени от Управителен и Надзорен съвет правила и процедури за вътрешен контрол на цялостния процес на кредитиране и управление на кредитния риск. Те са изготвени в съответствие с изискванията на Закона за кредитните институции, наредбите на БНБ и правилата на Групата КВС.

Кредитната политика, специализираните органи за управление на кредитната дейност и оценката на кредитния риск са регламентирани в правилата за кредитиране. Всички ръководители и служители, които участват в кредитния процес са длъжни да следват одобрената кредитна политика и кредитен процес.

Кредитната политика на Банката се определя от нейния Надзорен съвет, като той дава тълкувания и разяснения във връзка с прилагането ѝ. Тя се основава на принципите за рентабилност, ликвидност и обезпеченост. Кредитната политика се реализира посредством регулиране и управление на кредитни параметри, пазарни ниши, правила и процедури, включително под формата на документи, приети от Управителния съвет на Банката.

В Банката функционират колективни органи за управление на процеса по кредитиране и регулиране на рисковите експозиции.

Кредитният комитет е специализиран орган, отговорен за управлението на процеса на кредитиране. Основната му функция е да провежда кредитната политика на Банката, определена от Управителния съвет и да взема решения за кредитни сделки. Кредитният комитет функционира в Централното управление на Банката и е пряко подчинен на Управителния съвет.

Оценката на рисковите експозиции, определянето на размера на необходимата индивидуална обезценка се извършва от специализиран колективен орган в Банката – Местен провизионен комитет. Неговата дейност се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за кредитните институции и вътрешно банковите нормативни документи. Елементите по оценка на кредитния риск и изчисляване на обезценка, са регламентирани във вътрешни политики и процедури, съобразени с Международните стандарти за Финансово отчитане.

4. Система за управление на рисковете (информация по чл.100н, ал.8, т.3 от ЗППЦК) (продължение)

4.1. В резултат от дейността си Кей Би Си Банк България е изложена на следните рискове: кредитен риск, пазарен риск, ликвиден риск, операционен риск. (продължение)

А Кредитен риск (продължение)

В Банката функционира Местен комитет за управление на риска (LRMC). Комитетът е колективен орган на Банката, който подпомага Управителния съвет при вземане на решения относно стратегията за управление на риска, рисковия апетит и цялостната рискова рамка; определяне на настоящия и целевия Рисков профил и капиталовата адекватност спрямо апетита за риск и разпределението на капитала; и всички въпроси относно промени в рисковия профил на Банката.

В Банката функционира Система за Ранни Предупредителни Сигнали (РПС, EarlyWarningSignals), чиято роля е да осигури навременното събиране на данните за индикаторите и коректния им анализ и присъждане на клиентски риск-статуси.

Б. Пазарен и Ликвиден риск

Банката има разработени правила и процедури за идентифициране на различните видове пазарен и ликвиден риск, които са в съответствие с регулаторните изисквания и установената практика на работа в Банката. Те определят и отговорностите на сектор „Управление на Пазарен и Ликвиден риск“ към отдел „Контрол на пазарен, ликвиден и операционен риск“ по отношение на идентифицирането, измерването и управлението на пазарния и ликвидния риск в банката, както и взаимоотношенията му с контролните органи.

За периода януари – септември 2022 г. Комитетът за управление на активите и пасивите е отговорен за цялостното управление на структурата на баланса на Банката и действа като орган за взимане на решения, подпомагащ Управителния съвет по отношение на въпросите, свързани с функционирането на Банката. По-конкретно, той управлява краткосрочната и структурната ликвидност на Банката, валидните за Банката лихвени нива, параметрите за вътрешно ценообразуване и ефектът им върху нетния лихвен доход и стойността на активите и пасивите, заемането на позиции, формиращи пазарен риск, одобрения на нови продукти и др.

Дейността на Комитета за управление на активите и пасивите се урежда от правилник, изготвен в съответствие със Закона за кредитните институции. Този правилник обуславя целите на Комитета за управление на активите и пасивите, делегираните му правомощия за вземане на решения, както и отговорностите на членовете му и на Комитета като цяло.

4. Система за управление на рисковете (информация по чл.100н, ал.8, т.3 от ЗППЦК) (продължение)

4.1. В резултат от дейността си Кей Би Си Банк България е изложена на следните рискове: кредитен риск, пазарен риск, ликвиден риск, операционен риск. (продължение)

Б. Пазарен и Ликвиден риск (продължение)

Основните цели на Комитета за управление на активите и пасивите са:

- да управлява структурата на Баланса на Банката;
- да управлява експозицията на Банката към лихвени и курсови разлики;
- да управлява ликвидността на Банката;
- да управлява и взема решение за заемането на позиции, формиращи пазарен риск;
- да управлява механизмите на вътрешното трансферно ценообразуване на финансирането в Банката;
- да спомага за обмяната на информация между отделните отдели на Банката с цел оптимизиране на управлението на риска и ликвидността.

В допълнение на целите посочени по-горе, също така Комитетът за управление на активите и пасивите:

- анализира и обсъжда текущото пазарно развитие и състоянието на конкурентите на Банката;
- анализира и обсъжда макроикономическата среда и развитието на основните пазарни параметри;
- разглежда промените в нормативната законова база и тяхното влияние върху структурата на Баланса и ликвидността на Банката;
- одобрява нови продукти, касаещи пазарен и ликвиден риск, както и рискът от баланса (balance sheet risk)
- разглежда законовите провизии и тяхното влияние върху откритата позиция на Банката;

От септември 2022 г. Комитетът за управление на активите и пасивите, както и темите, разглеждани на него и изброени по-горе, се прехвърлиха към дневния ред на новосъздадения Local Risk Management Committee (LRMC) и месечните му заседания съгласно новите групови изисквания.

В. Операционен риск

Операционен риск е рискът от загуба, произтичаща от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи, или от външни събития. Дефиницията включва правен риск, но изключва стратегически и репутационен риск.

Правен риск е рискът от загуба, произтичаща от неспазване на правни или законови изисквания и/или неправилно изготвени договори и тяхното изпълнение поради незнание, липса на старание при прилагането на съответния закон или закъснение при реагиране на промени в условията на правната рамка.

4. Система за управление на рисковете (информация по чл.100н, ал.8, т.3 от ЗППЦК) (продължение)

4.1. В резултат от дейността си Кей Би Си Банк България е изложена на следните рискове: кредитен риск, пазарен риск, ликвиден риск, операционен риск. (продължение)

В. Операционен риск (продължение)

Неспазването поради незнание също така се счита за настъпило, ако реалната правна ситуация и оценката на Кей Би Си Банк България и дъщерните ѝ дружества за нея се различават без някой да е виновен за това или когато това е неизбежно, например при неочаквани промени в юрисдикцията или при влизане в сила на нови законови разпоредби, и двете със задна дата спрямо съществуващи правни взаимоотношения. Правният риск е компонент на Операционния риск.

Моделният риск (рискът, при който моделите, използвани в цялостния процес на управление на риска на банката или тяхното приложение, не са подходящи за постигане на заложените цели) се покрива напълно в подкатегиите на Операционния риск.

Поведенчески риск е рискът, който се свързва с евентуални загуби за Банката от неадекватно, неетично или незаконно поведение (включително случаи на умишлено или непреднамерено поведение) в процеса на предоставяне на финансови услуги.

ESG рискове

- Рисковете на околната среда се обуславят от фактори на околната среда. Те трябва да се разбират като финансови рискове, породени от експозициите на компанията към контрагентите, които могат потенциално да допринесат или да бъдат засегнати от изменението на климата и други форми на влошаване на околната среда (като замърсяване на въздуха, замърсяване на водата, недостиг на прясна вода, замърсяване на земята, загуба на биологично разнообразие и обезлесяване).
- Социалните рискове произтичат от финансовото въздействие, генерирано от злоупотребата с човешки капитал, като права, благополучие и интереси на хората и общностите. Това може да се отнася за условията на труд, здравето и безопасността, отношенията и разнообразието на служителите, обучението на служителите, приобщаването, равенството, общностните програми и т.н.
- Рисковете за управление се отнасят до практиките на управление на контрагентите на дружеството или инвестираните активи, включително включването на ESG фактори във вътрешно-нормативните документи на контрагентите. Това може да включва, но не се ограничава до заплащане на изпълнителните органи, разнообразие и структура на борда, права на акционерите, подкупи и корупция, съответствие, етични стандарти (например етика на данните), справедлива данъчна стратегия и други.

4. Система за управление на рисковете (информация по чл.100н, ал.8, т.3 от ЗППЦК) (продължение)

4.1. В резултат от дейността си Кей Би Си Банк България е изложена на следните рискове: кредитен риск, пазарен риск, ликвиден риск, операционен риск. (продължение)

В. Операционен риск (продължение)

- КЕЙ БИ СИ Банк България внедри Рамката за управление на операционния риск на КЕЙ БИ СИ Груп. Управлението на оперативния риск включва прилагането на групови ключови контроли (ГКС) на ниво процес. За всички процеси в КЕЙ БИ СИ Груп са внедрени ГКС, съдържащи ключовите рискове и съответните мерки за смекчаване (забрани и ключови контроли). Оценка на ГКС имат за цел да проверят и документират степента на съответствие с тези контроли, като прилагането и оценката на ГКС е приоритет за Банката. Градивен елемент на рамката е регистрацията и анализът на загубите и операционните рискови събития. В банката са въведени Правилата на КЕЙ БИ СИ Груп за измерване на операционния риск, регламентиращи процеса на събиране и регистриране на загуби и операционни рискови събития. Оперативните загуби и събития се регистрират в специална система КЕЙ БИ СИ - Glory. Записаните оперативни загуби и събития с голям потенциален ефект за настъпване се анализират и докладват на Местния комитет за управление на риска и се предлагат коригиращи мерки за избягване на бъдещи загуби и събития. Въз основа на разработената рамка и одобрението на БНБ относно начина за управление на операционния риск, Банката е въвела и прилага стандартизиран подход за определяне на капиталовите изисквания за операционен риск.

4.2. Нормативно съответствие

Банката има местно звено за Съответствие (Compliance): отдел „Нормативно съответствие“ („НС“). Той е формиран съгласно груповите изисквания за Съответствие, които от своя страна са организирани съгласно изискванията на Базелския комитет за банков надзор “Указания за контрола по спазване на нормативните изисквания в банките”.

Отделът следи за спазването на действащото законодателство, регулациите и правилата, също така на националните и международните стандарти (Най-добра Практика) и на груповите и вътрешните правила на Банката. Отдел „Нормативно съответствие“ преглежда развитието на вътрешни указания, процедури и организационни правила, които са свързани с дейностите извършвани в отдела, с което се постига увереност, че Банката, както нейните управителни органи и служители са запознати с правилата, работят в съответствие с тях и Банката няма да се възползва от незаконни бизнес практики.

4. Система за управление на рисковете (информация по чл.100н, ал.8, т.3 от ЗППЦК) (продължение)

4.2. Нормативно съответствие (продължение)

Текущата работа във връзка със спазване на нормативните изисквания е да съветва и подпомага Банката и нейните служители относно всички мерки, които могат да са полезни за превенция на нарушение на правилата и, дори, престъпна дейност. Това също включва управлението на конфликти на интереси между Банката, служителите и клиентите. В основата си всички тези мерки са необходими с цел защита репутацията и доброто име на Банката. Ако съществува оправдано подозрение, основано на факти и на излязла информация, че клиент или трансакции имат незаконна цел или въвличат Банката в голям риск за нейната репутация, звеното за Съответствие ясно прилага необходимите мерки за защита на Банката, които, в предвидените от закона случаи, включват докладване до органите на властта.

5. Информация за наличието на предложения за поглъщане/вливане през 2021 година (информация по чл. 100н, ал.8, т.4 от ЗППЦК – съответно по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане)

В резултат на сключен договор на 15 ноември 2021г. между Райфайзен СЕЕ Регион Холдинг ГМБХ и КБС Банк Н.В.. Договор за прехвърляне на акции на 07.07.2022г. Кей Би Си Банк Н.В., рег. № ВЕ 0462920226, БЕЛГИЯ придоби 100% от акциите на Райфайзенбанк (България) ЕАД. На 10 април 2023 г. е осъществено преобразуване на Банката чрез вливане в Обединена българска банка АД, чийто мажоритарен собственик също е КБС Банк Н.В..

Преобразуването засяга както Кей Би Си Банк България ЕАД, така и дъщерните ѝ дружества, подробно описани в т.5.1 по-долу.

5.1. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "в" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО.

Банката е част от белгийската група КБС. Единоличен собственик на капитала на Банката е Кей Би Си Банк Н.В.. Крайно контролиращо предприятие е Кей Би Си Груп НВ.

Кей Би Си Банк България ЕАД е едноличен собственик на капитала на следните дружества:

- „Кей Би Си ЛИЗИНГ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД;
- „Кей Би Си Сървис Къмпъни България“ ЕООД – в ликвидация;
- „ОББ ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БРОКЕР България“ ЕООД (непряко);

5. Информация за наличието на предложения за поглъщане/вливане през 2021 година (продължение)

5.2. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "г" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - притежателите на всички ценни книжа със специални права на контрол и описание на тези права.

Капиталът на Кей Би Си Банк България ЕАД е разпределен в 603 447 952 (шестстотин и три милиона четиристотин четиридесет и седем хиляди деветстотин петдесет и две) акции с номинална стойност по 1 (един) лев всяка една. Акциите на Дружеството са поименни, безналични и неделими, като не са обособени класове акции.

Всяка акция дава право на един глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на съразмерен ликвидационен дял от имуществото на Банката.

Акциите на Банката могат да бъдат само безналични.

5.3. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "е" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - всички ограничения върху правата на глас, като например ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, крайни срокове за упражняване на правата на глас или системи, посредством които чрез сътрудничество с дружеството финансовите права, предоставени на ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа.

В действащия Устав на Банката няма предвидени такива ограничения.

5.4. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "з" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния договор.

Кей Би Си Банк България ЕАД има двустепенна система на управление, включваща Надзорен съвет и Управителен съвет.

Правилата за работа на Надзорният съвет са регламентирани в Устава на Кей Би Си Банк България ЕАД и Правилника на Надзорния съвет на Кей Би Си Банк България ЕАД.

Правилата за работа на Управителният съвет са регламентирани в Устава на Кей Би Си Банк България ЕАД и Правилника на Управителния съвет на Кей Би Си Банк България ЕАД.

Надзорният и Управителният съвет на Банката се ръководят от действащото законодателство, устройствените актове и процедури на Банката и стандартите за почтеност и компетентност при изпълнение на функциите и задълженията си.

5. Информация за наличието на предложения за поглъщане/вливане през 2021 година (продължение)

5.4. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "з" от Директива 2004/25/ЕО (продължение)

Съгласно чл. 28, ал. 1 от Устава на Кей Би Си Банк България ЕАД, Едноличният собственик има изключителна компетентност да взема решения по следните въпроси:

- изменя и допълва устава на Банката;
- увеличава или намалява капитала;
- преобразува и прекратява Банката, след предварително разрешение на Централната банка;
- избира и освобождава членовете на Надзорния съвет;
- определя възнагражденията и тантиемите на членовете на Надзорния съвет, както и срокът, за който са дължими;
- избира и освобождава членовете на Одитния комитет и ръководството на специализираното звено за вътрешен одит;
- след предварително съгласуване с Централната банка, избира и освобождава одиторски дружества по препоръка на Одитния комитет, които са регистрирани одитори съгласно Закона за независимия финансов одит, имат всички права и задължения съгласно Закона за независимия финансов одит, включително и да извършват проверка и заверка на годишния финансов отчет на Банката, съгласно приложимите стандарти за финансова отчетност;
- одобрява годишния финансов отчет след заверка от одиторските дружества; взема решение за разпределяне на печалбата, за попълване на фонд "Резервен" и за изплащане на дивидент;
- решава издаването на облигации;
- след предварително разрешение от Централната банка взема решение за ликвидация и назначава ликвидатори при доброволна ликвидация на Банката;
- определя размера на гаранциите, които се представят от членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет;
- освобождава от отговорност членовете на Надзорния съвет и на Управителния съвет;
- взема решение за прехвърляне на търговското предприятие на Банката;
- взема решение за разпореждане с активи, чиято обща стойност през текущата година надхвърля половината от стойността на активите на Банката съгласно последния заверен годишен финансов отчет;
- взема решение за поемане на задължения или предоставяне на обезпечения към едно лице или към свързани лица, чийто размер през текущата година надхвърля половината от стойността на активите на Банката съгласно последния заверен годишен финансов отчет;
- решава и други въпроси, които законът и този устав предоставят в негова компетентност.

5. Информация за наличието на предложения за поглъщане/вливане през 2021 година (продължение)

5.4. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "з" от Директива 2004/25/ЕО (продължение)

Функциите и правомощията на Надзорния съвет са уредени в Устава на Банката, както и в Правилника на Надзорния съвет на Кей Би Си Банк България ЕАД и Правилника на Управителния съвет на Кей Би Си Банк България ЕАД.

Подробна информация за правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на Надзорния или Управителния съвет, са посочени в т.2 от настоящата Декларация и съответно в Устава на Кей Би Си Банк България ЕАД и в Правилниците за работа на Надзорния съвет и Управителния съвет на Кей Би Си Банк България ЕАД.

5.5. Информация по чл. 10, параграф 1, буква "и" от Директива 2004/25/ЕО относно предложенията за поглъщане - правомощия на членовете на съвета, и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции.

Капиталът на Кей Би Си Банк България ЕАД може да бъде увеличаван по решение на Едноличния собственик на капитала чрез предвидените в Търговския закон способности:

- Издаване на нови акции;
- Увеличаване на номиналната стойност на вече издадени акции, или
- Превръщане на облигации в акции.

В Устава на Кей Би Си Банк България ЕАД не са предвидени особени правомощия на Надзорния или Управителния съвет, свързани с увеличаване капитала на Банката или с обратното изкупуване на акции.

6. Заинтересовани лица

6.1. Кей Би Си Банк България ЕАД счита, че ефективното взаимодействие със заинтересованите лица оказва непосредствено влияние върху корпоративното управление. Предвид това, при осъществяване на дейността си Банката идентифицира кои са заинтересованите лица, въз основа на тяхната степен и сфери на влияние, както и въз основа на това как тяхната роля и отношение директно въздейства на устойчивото развитие и дейността на Банката, в т.ч. едноличен собственик/акционери, регулаторни и други органи на държавно и местно управление, клиенти, служители, обществени групи и други.

6.2. Кей Би Си Банк България ЕАД, разбирайки обществената значимост на дейността си, се придържа към принципа за публичност на информацията за дейността си и се стреми да изгради и поддържа устойчиви, конструктивни взаимоотношения с регулаторните и другите органи на държавно и местното управление.

6. Заинтересовани лица (продължение)

Банката изпълнява своята дейност в строго съответствие със законите и другите нормативни правови актове на Република България и Европейския съюз. Отношенията на Банката с органите на държавно и местно управление се базират на принципите на отговорност, добросъвестност, професионализъм, партньорство, взаимно доверие, а също така уважение и ненарушаване на поетите задължения.

Кей Би Си Банк България ЕАД публикува Кодекса за поведение на Групата КВС и настоящата Декларация за корпоративно управление на интернет сайта на Банката [https:// www.kvcbank.bg](https://www.kvcbank.bg) в изпълнение на чл. 100н, ал. 7 и 8 от Закона за публично предлагане на ценни книжа, във връзка с чл. 40, ал. 1 и 2 от Закон за счетоводството.

7. Обзор на правната рамка

Отсъствието на постоянно действащо Народно събрание през годината, предвид оставката на правителството, и невъзможността на създаване на управляващо мнозинство след парламентарните избори, обуславят липсата на интензивни законодателни промени.

Законодателният акцент бе поставен в подзаконовата нормативна рамка, като новите актове и изменения, приложими към дейността на кредитните институции, в голямата си част въвеждат добрите европейски практики и транспонират европейски актове.

Банката продължава да следи, на ежедневна база, законодателните промени и инициативи, като използва ефективен механизъм на уведомление при установяване на изменения или предстоящи тенденции, относими към съответното банково звено.

В централния фокус на Банката е въвеждането на еврото като официална валута в Република България от 2024 година, в съответствие с Решение на НС от 27 октомври 2022 г. В тази връзка, вътрешни експертни групи следят подготовката, обсъждането и анализите по публикуваната концепция за приемане на еврото и предстоящия Закон за въвеждане на еврото в Република България, както и относимата информационната и комуникационна кампания.

ESG политиката (Опазването на околната среда, социалните политики и корпоративното управление) е вградена в стратегията на цялата КВС Груп, в това число и в Кей Би Си Банк България ЕАД. Спазването ѝ е част от отговорното управление на КВС за постигане на дългосрочна устойчивост в цялата икономическа група. Поради тази причина банката следи регулярно европейската и местна правна рамка, за да може своевременно и коректно да инкорпорира адекватни ESG принципи във всички аспекти на оперативната си дейност.

Основните законодателни промени през годината, са анализирани от Банката и същите могат да бъдат обобщени по следния начин.

7. Обзор на правната рамка (продължение)

Промените в Закона за кредитните институции (ЗКИ) (i) припознават нов вид кредитна институция – т. нар. системни инвестиционни посредници, като втори вид банка (съгласно чл. 2, ал. 1, т. 2 от ЗКИ); както и че (ii) в банковия лиценз на традиционната кредитната институция (по чл. 2, ал. 1, т. 1 от ЗКИ) може да бъде включена и дейност като доставчик на услуги за колективно финансиране по смисъла на Регламент (ЕС) 2020/1503.

Промените в Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, транспонират предимно нормите на европейската регулация, като в частност за банката депозитар на КИС, НИФ и АИФ се въвежда ново задължение, съгласно което банката депозитар трябва да осъществява проверка дали управляващото дружество е приело и въвело процедури за провеждане на стрес тестове за ликвидност на колективната инвестиционна схема. През месец юли 2022 г. са приети и съответни изменения и в Наредба №44 на КФН. Банката е сключила със своите клиенти - управляващи дружества в края на 2022 г., т.е. - в срока, предвиден в закона, допълнителни споразумения към договорите за депозитарни услуги, с които договорите са приведени в съответствие с измененията в закона. Споразуменията към договорите за депозитарни услуги влизат в сила след одобрения на КФН, като Комисията която е започнала да изпраща одобрения за всяка конкретна сделка. Другите изменения в правилата за колективно финансиране доразвиват правната уредба за пазарите на финансови инструменти, за кредитните институции, за колективните инвестиционни схеми и други предприятия за колективно инвестиране, както и за дружествата със специална инвестиционна цел и за дружествата за секюритизация.

Измененията в Закона за платежните услуги и платежните системи, освен да регламентират правилата за преобразуване на платежни институции и дружества за електронни пари, дават права на БНБ да извършва оценката по чл. 23б, параграф 5, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2016/1011 по отношение на бенчмаркове за лихвени проценти, както и регулират незабавния сетълмент на нареждания за превод в левове, базирани на SEPA схеми на Европейския платежен съвет.

Съответни промени са направени в Наредба № 16 на БНБ от 29 март 2018 г. за издаване на лицензи и одобрения, за вписване в регистъра по чл. 19 от Закона за платежните услуги и платежните системи и за изискванията към дейността на операторите на платежни системи с окончателност на сетълмента.

Измененията в Наредба № 3 на БНБ от 18 април 2018 г. за условията и реда за откриване на платежни сметки, за изпълнение на платежни операции и за използване на платежни инструменти вече позволяват пълномощни за подписване на рамков договор за предоставяне на платежни услуги да бъдат подписвани посредством квалифициран електронен подпис.

7. Обзор на правната рамка (продължение)

С оглед сътрудничеството на Банката при европейски финансираня, съответните вътрешни звена са запознати с принципите и мерките, предвидени в изменения Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление, с които се въвеждат мерките за прилагане на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година.

Измененията в Гражданско-процесуалния кодекс предвиждат Министерството на правосъдието да изгради и поддържа информационна система за запорите на движими вещи, подлежащи на регистрация. Банката следи процеса по изграждане и достъп, тъй като данните от тази система ще спомогнат за оценка на обезпечителния ѝ портфейл.

Измененията в Закона за защита на потребителя транспонират европейското законодателство, като въвеждат концепциите "widespread infringement" and "widespread infringement with a union dimension", за чието нарушение предвиждат санкции. Другите промени са свързани с регулацията на дистанционните договори, ограничаване на нелоялната търговска практика, за което се предвижда и нов модел на поведение. Новият Закон за покритите облигации транспонира Директива (EU) 2019/2162 на ЕП и Консул от 27 ноември 2019 и изменени Директива 2009/65 / ЕС and 2014/59 / EU (OJ L 328/29 от 18 Декември 2019 г., като създава правна възможност за банките да издават покрити – т.е. дългови ценни книжа, емитирани в съответствие с националното право и правото на Европейския съюз, които са обезпечени с активи, служещи за удовлетворяване на инвеститорите като привилегировани кредитори. По този начин кредитните институции могат да подържат ликвидността си, както и получават финансиране от ЕЦБ и други външни институции. Редът и условията за издаване на покрити облигации са разписани в Наредба № 42 на БНБ от 21.06.2022 г. за реда и условията за издаване на покрити облигации.

Банката е взела под внимание същественото увеличение на минималните адвокатски такси, въведени с измененията на Наредба № 1 от 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Банката обичайно отчита и прилага промените в трудовото законодателство, както и отчита и спазва множеството релевантни за дейността ѝ изменения във вторичното банково законодателство. Годишните изменения се отнасят до редица формалности в банковия сектор, включително, но не само до сетълмента на държавни ценни книжа; изискванията за прозрачност и достоверност на информацията относно устойчивите фактори на предлагани финансови инструменти; правилата на устойчиво финансиране;

7. Обзор на правната рамка (продължение)

Правилата за риск мениджмънт на дружествата със специална инвестиционна цел; условията и реда за избор на независими оценители по Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници; за реда и условията за определяне и изплащане на максимална дневна сума при спиране на изпълнението на задължения по отговарящи на условията влогове; за таксите за покриване на административните разходи на Българската народна банка, произтичащи от функциите по надзор и реструктуриране, информационните системи на съдебно изпълнение, за контрола върху качеството на банкнотите и монетите в налично парично обращение; променените такси по Наредба № 12 от 29 септември 2016 г. за Регистъра на банковите сметки и сейфове, изискванията на Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за Централния кредитен регистър за поддържането на информация за кредитната задлъжнялост на клиентите към инвеститори, предоставили заем по проект чрез доставчик на услуги за колективно финансиране.

С оглед своевременна подготовка и професионална осведоменост, Банката следи развитието на проектозаконали, като в повечето случаи участва в обсъждането на акта с коментари и препоръки. В полезрението през годината попадат Законопроект за несъстоятелност на физическите лица; предложените изменения в Търговския закон относно търговската несъстоятелност, Законопроект на Закона за представителните искове за защита на колективните интереси на потребителите, както и законопроекта за изменение на Граждански процесуален кодекс, с който се въвежда електронно заповедно производство.

Банката се е запознала и с препоръките на Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване към застрахователите и банките, които следва да гарантират, че дистрибутираните застрахователни продукти предлагат справедлива стойност на потребителите и не накърняват интересите им вследствие конфликт на интереси.

Екипи на местно ниво повишиха информираността си по отношение на мерките и правилата за минимално изискване за собствен капитал и приемливи задължения. Банката участва в проведена на групово ниво симулация по реструктуриране, довело до обезсилване/обезценяване на акции.

Кей Би Си Банк България ЕАД продължава да участва в работни групи в секторни организации, където анализира проекти на текстове по законодателни промени, предлага ревизии и дава предложения. Регулярно организира обучения за бизнеса относно правни рискове и работни срещи с юридическия отдел с цел обмяна на опит, правни дискусии и унифициране на практиката в синхрон с възприетата политика за отговорно поведение и намаляване на рисковия профил.

Настоящата Декларация за корпоративно управление представлява неразделна част от Годишния финансов отчет за 2022 година на Кей Би Си Банк България ЕАД.

Нефинансова декларация

В изпълнение изискванията на DIRECTIVE 2014/95/EU транспонирана в Закон за счетоводството, че предприятията от обществен интерес включват в годишните си отчети и нефинансово оповестяване, в бележките по-долу Кей Би Си Банк България ЕАД е представила информация относно дейностите осъществявани в областта на екологията, социалните въпроси и тези, свързани със служителите, правата на човека, борбата против корупцията.

Екология

През 2022 г. Банката е предала за рециклиране хартия в общ обем от 36 960 кг., събрана в централата ѝ, клоновата мрежа и от унищожение на архивни документи с изтекъл срок за съхранение. В съответствие с процесите по дигитализация в сектора и в резултат на пандемията от Covid 19, в Банката бяха интегрирани модели за „работа от разстояние“ и „споделено работно място“. Това доведе до оптимизация в използваните офис площи и съответно използваното количество енергия, общи комунални ресурси и санитарно-хигиенни материали. Продължихме добрата практика, водени от процесите по дигитализация за оптимално ползване на наети офис площи, като за периода 2020-2022 освободените наети площи в клоновата мрежа: 1005 кв.м. в 6 локации.

През 2022 г. продължихме проект за „Споделено работно място“, който успешно се интегрира на ниво Банка-централа като допълнително осигурихме над 90 споделени работни места за нуждите на Оперативните звена. Споделените работни места дават възможност да работят служителите на ротационен принцип в диапазона +25%-50%, в зависимост от спецификата на работата им. Споделено работно място е интегрирано успешно в около 30% от общо наетата нетна площ за Централата на Банката. В резултат се реализира ограничаване на използваното общо количество електроенергия за захранване на близо 500 работни места, комуникации и др., както и общото количество използвани санитарно-хигиенни материали в Банката. Новият модел на работа позволи да се интегрират и допълнителни инициативи, които намаляват или изключват ползването на техническа инфраструктура – компютри, телефони, принтери, сканиращи устройства, окабеляване и др. Към момента в Банката голям брой служителите ползват без-апаратна телефония, а в общите пространства бе реализиран и проект за споделени принт-зони, които значително намалиха броя на използваната техника от служителите.

През 2022 г. започна поэтапното интегриране на разделно събиране на пластмаса в централата на Банката. Като за 1 година в офисните площи има успешно разположени 7 коша за събиране на пластмаса и/или метал. За първи път в Банката се проведе мащабна акция наречена „Пролетно почистване“, в която взеха участие всички звена от централата, като чрез нея успяхме да съберем и да предадем за обработка стари и счупени мебели, дребна пластмаса, да рециклираме над 2 тона хартия. Общото количество изнесени и преработени отпадъци беше в размер на близо 10 тона.

Нефинансова декларация (продължение)

Екология (продължение)

През 2022 г. участвахме и с организация на централизирано събиране на пластмасови капачки в подкрепа на обществената кампания „капачки за бъдещето“. На ниво Банка – централа и клонова мрежа, както и дъщерни дружества, успяхме да съберем над 120 кг. и получихме грамота от организаторите на инициативата като надежден партньор.

През последната година Банката реализира редица дарителски инициативи, в които предостави за използване офис оборудване, в това число бюра, шкафове, гардероби, маси и др. на редица училища, детски градини, общински и държавни учреждения. Дарени бяха над 480 бр. мебели, което спомага за намаляване на производството на нови такива и дава ефект върху опазване на околната среда.

В Банката беше интегриран процес по дигитализация администрирането на фактури от основните доставчици на фасилити услуги и наемодатели на Банката. В резултата над 90% от получаваните ежемесечно фактури бяха дигитализирани и съответно бе ограничено използването на хартия.

За последната година, в резултат на ограничаване на необходимостта от служебни пътувания, Банката е намалила общия брой на използвани служебни коли с 10. Освен това следвайки политиката на оптимизация в автомобилния парк и инициативите за опазване на околната среда, за периода 2020-2022, Банката намали използваните паркоместа с общо 16 такива, през последните две години, а всички нови автомобили са с най-висок клас EURO 6D.

През 2021 г. беше формирана работна група за провеждане на проучване сред служителите на Банката, която цели да събере личните им добри „зелени примери“. В резултат заедно с колеги от Човешки ресурси и Комуникации бе създаден и първия онлайн “Зелен канал“ за комуникация в Банката – „RBBG Green Zone“. През 2022 г. зелената група на Банката успя да реализира няколко от предложените идеи от служители Зелено послание „Помисли преди да принтираш“ в подписите на служителите в Банката, споделена библиотека в социалните зони за отдих и други.

Социална отговорност и ангажираност

Малко след началото на войната в Украйна на 24 февруари 2022 г. проведохме извънредното 14-то издание на благотворителната ни инициатива „Избери, за да помогнеш“, за да помогнем на засегнатите в Украйна и бежанците пристигнали в България.

За по-малко от месец със средства на служителите на банката и широката общественост събрахме 137 373 лв. за хората в спешна нужда от подслон, дрехи и продукти от първа необходимост. Към даренията на служителите банката добави още 100 000 лв.

Нефинансова декларация (продължение)

Социална отговорност и ангажираност (продължение)

Общата сума бе разделена поравно между:

- Български червен кръст
- Каритас България
- Фондация "Х. Степич – Благотворителност за ЦИЕ"

Банката винаги е била надежден партньор за клиентите си от Централна и Източна Европа и сега наша отговорност е да помогнем на обществата от региона в защита на човечността. Освен с дарения към организациите, Банката оказва и доброволческа помощ на украинските бежанци в нашите държави.

Човешки ресурси

През 2022 г. основните акценти в програмите за обучение и развитие на служителите бяха темите, свързани с дигиталната и адаптивна трансформация на банката; надграждане на професионални умения; меки умения с фокус върху личностното развитие и междуличностните отношения: управление на стреса, конфликтите и психологическото напрежение и развитие на лидерски умения. Регулярно се провеждаше вътрешна Корпоративна академия, в която се насърчи споделянето на опит между отделите, ангажирани с корпоративно банкиране. Също така в условията на дистанционна работа се постави фокус върху развитието на лидерските умения чрез реализирането на онлайн програма за мениджъри.

Кей Би Си Банк (България) ЕАД предоставя обучения за предотвратяване на прането на пари за всички свои служители. Обучението се преминава от всички нови служители и с цел опресняване на знанията от всички останали служители.

По отношение на психическото здраве, компанията работи с психолог и коуч, който предоставя безплатни сесии за служителите, имащи нужда от психологическа подкрепа. На всички служители се предоставя възможност за консултиране или коучинг в рамките на 3 безплатни сесии за всяка календарна година.

Кей Би Си Банк (България) ЕАД осигурява на своите служители застраховка живот и злополука, допълнително здравно осигуряване и ежегодни профилактични прегледи. Също така, работодателят предоставя възможност за работа при гъвкаво работно време за всички служители в звената от централата. През 2022 г. Банката продължи да предоставя на своите служители допълнителен отпуск за стаж в организацията.

Банката има спортна програма, която дава достъп на служителите до разнообразни спортни и развлекателни дейности, които се ползват, чрез предплатена спортна карта на преференциална цена.

Нефинансова декларация (продължение)

Нормативно съответствие

Зачитане на човешките права

- *Нашата корпоративна отговорност*

Осъзнаваме, че нашият бизнес може да има важен ефект върху всеки стълб на устойчивостта: в икономическата сфера, в обществото и в околната среда. Това е отразено в нашата Стратегия за устойчивост като „отговорен банкер“, „лоялен партньор“ и „ангажиран корпоративен гражданин“. Ето защо се стремим да постигнем дългосрочен печеливш бизнес, като същевременно избягваме нанасянето на социални и екологични щети. В допълнение, желанието ни е да допринесем за подобряване на защитата на околната среда и социалните стандарти.

Знаем, че съществуват чувствителни стопански области (особено, но не само ядрената енергетика, добива на въглища, военните стоки и технологии, хазарта), към които трябва да се отнасяме внимателно и за които служителите трябва да спазват съответните вътрешни политики.

- *Човешки права*

Ние уважаваме и подкрепяме защитата на правата на човека, предвидени в Европейската конвенция за правата на човека, както и във Всеобщата декларация за правата на човека. Стремим се да участваме в бизнес дейности, които са в съответствие с тези принципи.

Стремим се да не финансираме нито пряко, нито косвено сделки, проекти или партии, нито да сътрудничим с бизнес партньори (включително клиенти, доставчици на услуги и оператори), които не се придържат и не спазват тези стандарти или са заподозрени в нарушения на правата на човека.

Стремим се да не участваме в бизнес с продукти, които са предназначени да бъдат използвани за ограничаване на демонстрации, политически вълнения или други нарушения на човешките права. Това важи особено за държави, в които текат или се очакват политически вълнения или военни конфликти, или други нарушения на правата на човека.

- *Опазване на околната среда*

Ние се грижим за околната среда и затова вземаме предвид въздействието върху околната среда на нашите бизнес дейности. Отнасяме се преференциално към бизнеси с технологии, опазващи околната среда, и целим да избираме доставчици, като отчитаме екологичното равновесие и свързаните с него измервания.

Нефинансова декларация (продължение)

Нормативно съответствие (продължение)

Полагаме усилия да извършваме нашата дейност по безопасен начин, който свежда до минимум отрицателното въздействие върху околната среда и намалява въглеродните емисии. Очакваме от нашите доставчици на услуги и подизпълнители да се придържат към тези наши стандарти. Стремим се да работим с устойчиви компании. Финансирането или участието в сделки или проекти, които излагат на опасност околната среда в дългосрочен план (напр. унищожаване на дъждовни гори, замърсяване на земя, въздух или вода), не съответства на нашите принципи на бизнес поведение.

Служителите ни трябва да вземат под внимание потенциалните рискове за неблагоприятно въздействие върху околната среда и свързания с него риск от уронване на нашата репутация във всяко решение за сделки или проекти, особено когато предоставяме финансиране.

• Принос за обществото

Ние сме наясно с нашата роля в обществото. Искаме да допринесем за развитието на обществото в по-добра посока извън нашите бизнес дейности и да предприемем действия съобразно нашите възможности. Подкрепяме организации с нестопанска цел и благотворителни организации в съответствие с нашата политика за спонсориране на дейности и дарения. При никакви обстоятелства обаче даренията за благотворителни каузи не могат да се използват като условие или средство за оказване на влияние върху решения или държавни служители.

Насърчаваме нашите служители да участват в доброволчески инициативи, които са част от нашите корпоративни програми за доброволческа дейност.

Противодействие на корупцията и подкупите

В последните години в световен мащаб беше поставено началото на важни, мащабни промени във връзка с подкупите и корупцията и с управлението на рисковете от тях. Подкупването („Bribery,” накратко „B”) и /или корупцията („Corruption,” накратко “C”) са криминални престъпления, които се преследват от закона на международно и местно ниво, както в частния, така и в публичния сектор. Мерките за борба срещу всички форми на корупция са насочени към прилагането на международните и местните закони. В тази връзка е необходим всеобхватен подход, който да ангажира всички заинтересовани страни в процеса, което включва и съдействие и подкрепа от страна на финансовите институции.

Нефинансова декларация (продължение)

Нормативно съответствие (продължение)

Противодействие на корупцията и подкупите (продължение)

Всеки служител на Банката трябва да са наясно с:

- неговата / нейната лична отговорност относно защитата на репутацията на Банката и на себе си от рисковете, произтичащи от В & С и че:

- корпоративната и социалната отговорност, почтеността и етичното поведение са в същността на основните ценности на Кей Би Си Банк България ЕАД и нейния подход към бизнеса, с цел адекватна реакция при всяка една ситуация.

Политиката има две основни цели:

- Първата е насочена към превенцията на подкупи и корупция („Anti-Bribery and Corruption,“ накратко „АВС“) чрез ясно определени правила, които се отнасят за всички служители.

- Втората определя съответния подход и принципите за изпълнението ѝ в Банката.

Доколкото се отнася до програмата АВС, Банката следва политика за "нулева толерантност", към незаконно или неетично бизнес поведение, каквито представляват даването/получаването на подкупи и корупция.

С цел да се създаде и приложи АВС програмата, политиката разглежда и следните цели:

- Обсъждане на стратегията на Банката относно управлението на риска от подкупи и корупция.

- Създаване на ясна и прозрачна АВС програма, за да може всички дъщерни дружества да имат единен и последователен подход.

- Очертаване на общ набор от показатели и червени флагове, които да улеснят членовете и служителите на Банката при идентификацията на различните видове подкупи и корупция.

АВС програма и стратегия:

В & С рисковете биха могли да окажат значително отрицателно въздействие върху репутацията на Банката и следователно да засегнат пряко или косвено нейната рентабилност и стойността за акционерите. Затова АВС програмата адресира В & С рисковете като неразривна част от стратегията за управление на риска както на групово, така и на местно ниво.

Нефинансова декларация (продължение)

Нормативно съответствие (продължение)

АВС програма и стратегия (продължение):

Стратегията на АВС политиката включва следния подход и принципи за управление:

- Цялостно покритие и оценка на риска от В & С ситуации във всички релевантни сфери на бизнес процесите.
- Структуриран, добре документиран и рисково-базиран подход.
- Активно управление на ситуации, в които е възможно да възникне конфликт на интереси, във фокуса на рисковете от корупция и подкупи, с цел да се предотвратят и намалят такива ситуации/рискове.
- Максимизиране на ефективността и синергията чрез споделяне на опит в Групата.
- Консолидация и концентрация на ресурсите за управление на измамите и корупцията в рамките на отдел Нормативно съответствие.

АВС политиката на Банката включва следните четири основни елемента: (1) Планиране на структурата на АВС програмата, (2) превенция, (3) откриване, и (4) разрешаване на случаи.

Отправната точка за планиране на структурата на АВС програмата е подготвянето на периодични оценки на риска, които служат за определяне на целесъобразността на АВС подхода. В някои области на бизнеса има повече предпоставки за осъществяването на корупционни практики, затова се нуждаят от провеждането на по-чести проучвания или по-строг мониторинг. Например, в случай на установени слабости, най-подходящите мерки за намаляване на риска, контроли и мониторинг трябва се въвеждат на местно ниво, за да се намали остатъчният риск.

За целите на оценката на риска, както и за обучение и информираност на служителите има достъпен пълен списък на В/С показатели / червени флагове и рискове в „Рискова библиотека относно мерките за противодействие на подкупите и корупцията в КБС Банк България“. Тази библиотека е част от цялостната библиотека на риска на Банката и има за цел да повиши осведомеността за потенциалните В/С рискове за по-успешно предотвратяване и откриване на ситуации, свързани с даването на подкупи и корупция.

Съмнителните случаи се управляват по подходящ начин въз основа на риска (вероятността да се случи и потенциалното въздействие), в комбинация с вътрешна и/или потенциално външна надлежна проверка, като висшето ръководство (viz, Управителен съвет) трябва да бъде информирано за съответното при необходимост (при загуба за Банката / участие на служител и други).

Нефинансова декларация (продължение)

Нормативно съответствие (продължение)

АВС програма и стратегия (продължение):

Подходящи въвеждащи обученията относно корупцията и подкупите се провеждат за новите служители и регулярно се повтарят за целия персонал и трети лица, като честотата се определя от оценката на В/С риска.

Обученията включват обяснения на съответните дефиниции, препратки към приложимите вътрешни политики, процедури, закони и наредби, казуси и / или практически примери (сценарии от съответния бизнес сектор). Основната цел на обучението е ясно да се обяснят задълженията и отговорностите на служителите и информация за това кои са компетентните отдели, към които могат да се обръщат за становище и как да докладват всякакви притеснения или съмнения относно подкупите и корупцията.

За ефективна превенция на подкупи и корупцията, Банката предприема следните действия:

- Прилагане на процедури за предотвратяване и решаване на конфликти на интереси,
- Мониторинг на В & С уязвимите области, като даването на подаръци или получаване на покани, поети разходи за престой; дарения и спонсорство; управление на трети лица относно договорни отношения от страна на Банката и нейните структури (например мандати, надлежна проверка, мониторинг, преглед на договор и други),
- Прилагане на подходящи процедури за проучване на служителите, в съответствие с местните закони и регламенти,
- Управление на извършени корупционни престъпления или специфични случаи, при които има подозрение, че служител на Банката, е замесен в корупционни схеми, изготвяне на съответните мерки за намаляване на риска,
- Задължителни обученията за всички служители на Банката с цел запознаване с правилата и наредбите за борба с подкупването и корупцията.

Нефинансова декларация (продължение)

Задължение за регулаторно оповестяване в съответствие с член 8 от Регламента за таксономия на ЕС по отношение на екологично устойчивите икономически дейности

Регламентът за таксономията на ЕС определя рамка за целия ЕС – система за класификация – която позволява на инвеститорите и предприятията да определят дали определени икономически дейности са екологично устойчиви. Член 8 от Регламента изисква предприятията, обхванати от Директивата за нефинансовото отчитане (NFRD), да публикуват информация за това как и до каква степен техните икономически дейности се квалифицират като екологично устойчиви, съгласно Регламента за таксономията. NFRD се прилага за Банката. Изискванията за оповестяване за финансовите години 2021 и 2022 се отнасят единствено до допустимостта за таксономията. След това втората стъпка в процеса на оповестяване, специфичното привеждане в съответствие на таксономията, ще се прилага за финансовата 2023 г. Този постепенен подход е необходим поради това, че индустрията на финансовите услуги разчита на ключовите показатели за екологично устойчивите икономически дейности (ESG), оповестени от нейните клиенти.

Има четири проверки, които трябва да се извършат, за да се определи икономическата дейност като екологично устойчива. Дейността трябва:

- да бъде подходяща дейност, т.е. дейността да е в списъка с дейности, които се считат за най-подходящи за постигане на екологичните цели, определени от Европа. Съответните дейности се наричат таксономично допустими дейности и са описани в Делегирани актове;
- да допринесе съществено за поне една от екологичните цели и да отговаря на критериите за Технически скрининг за съществен принос, както е описано в Делегираните актове;
- да не нанася значителна вреда на никоя от другите екологични цели и да отговаря на критериите за Технически скрининг за „непричиняване на значителна вреда“, както е описано в Делегираните актове;
- да се извършва при спазване на минималните социални и управленски предпазни мерки.

Икономическа дейност, която преминава четирите проверки, се нарича икономическа дейност, приравнена към таксономията.

В Регламента за таксономията са изложени шест екологични цели:

- смекчаване на изменението на климата (от тук нататък ССМ);
- адаптиране към изменението на климата (от тук нататък ССА);
- устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси;
- преход към кръгова икономика;
- предотвратяване и контрол на замърсяването;
- опазване и възстановяване на биоразнообразието и екосистемите.

Първоначалният фокус на Европейската комисия беше върху ССМ и ССА.

Нефинансова декларация (продължение)

Задължение за регулаторно оповестяване в съответствие с член 8 от Регламента за таксономия на ЕС по отношение на екологично устойчивите икономически дейности (продължение)

Правилата за останалите цели ще бъдат приети в бъдеще.

Член 8 от Регламента за таксономията изисква финансовите и нефинансовите предприятия, обхванати от Директивата за нефинансово отчитане (NFRD), да включват информация в своите отчети за нефинансова информация за това как и до каква степен техните дейности са свързани с екологично устойчиви икономически дейности. Делегираният акт за разкриване определя съдържанието и представянето на информацията, която трябва да бъде разкрита. В Делегирания акт за оповестяване (по-нататък DDA) се въвежда поетапен подход. От 1 януари 2022 г. до 31 декември 2023 г. финансовите предприятия оповестяват само допустимостта на таксономията за ССМ и за ССА. Считано от 1 януари 2024 г. се оповестяват ключови показатели за изпълнение на привеждането в съответствие на таксономията по отношение на всички екологични цели. На 1 януари 2023 г. няколко ядрени и газови дейности бяха добавени към списъка с допустими дейности на ССМ и ССА съгласно Допълнителния делегиран закон за климата.

Банката е голямо предприятие, от което се изисква да публикува нефинансова информация съгласно NFRD и като такава също подлежи на задълженията за оповестяване, описани в DDA. Въпреки че DDA не уточнява как да бъде осъществява отчитането на група, съдържаща различни видове финансови предприятия, Европейската комисия посочва, че ако компанията майка е кредитна институция, всички пруденциално консолидирани субекти трябва да бъдат включени в отчетността за таксономията на съответната кредитна институция.

При това второ отчитане наличието на данни остава предизвикателство. В член 8, параграф 4 от Делегирания акт за оповестяване е предвидено финансовите предприятия да използват най-новите налични данни на своите контрагенти. (Корпоративните) контрагенти на Банката, които са обект на NFRD, към настоящия момент оповестяват тази информация за първи път, тъй като тяхното задължение за оповестяване влиза в сила едновременно със задължението за оповестяване за финансовите предприятия. В момента Банката обработва и включва тази клиентска информация в отчетите на Банката, което води до увеличаване на задължителните проценти на допустимост. Тъй като не всички контрагенти са обект на NFRD и не е налична цялата информация за клиентите, Банката избира (както е предложено от Платформата за устойчиво финансиране) да разкрие и доброволни проценти на допустимост, които за корпоративните контрагенти се основават на приблизителни стойности и информацията налични в Банката. Където е уместно, тези приближения са прозрачно обяснени. Наличността и качеството на данните се наблюдават непрекъснато и се формулират действия за постигане на напредък на това ниво.

Нефинансова декларация (продължение)

Задължение за регулаторно оповестяване в съответствие с член 8 от Регламента за таксономия на ЕС по отношение на екологично устойчивите икономически дейности (продължение)

Трябва да се отбележи, че ако термините „зелен“ или „устойчив“ се използват на друго място в настоящия годишен доклад, това по никакъв начин не предполага, че описаното вече е (напълно) приведено в съответствие с Таксономията на ЕС.

Задължително оповестяване

Банката оповестява шест количествени индикатора (КПР/КРІ) в съответствие с член 10, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2021/2178 от 6 юли 2021 г. допълващ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета, уточнявайки съдържанието и представянето на информация, която трябва да бъде оповестена от предприятия в обхвата на членове 19а или 29а от Директива 2013/34/ЕС, относно екологично устойчивите икономически дейности, и уточнявайки методологията за спазване на това задължение за оповестяване.

За допълнителна информация и подобрена яснота, оповестяването на тези количествени КПР се придружава от качествена информация съгласно Приложение XI към Делегирания регламент.

1. Експозиции към допустими за таксономията икономически дейности / общи активи	27.3%
2. Експозиции към недопустими за таксономията икономически дейности / общи активи	35.0%
3. Експозиции към централни правителства, централни банки, наднационални емитенти и експозиции от деривати / общи активи	23.6%
4. Експозиции към предприятия, които не са NFRD / общи активи	36.5%
5. Експозиции в търговския портфейл / общи активи	0.1%
6. Експозиции в междубанкови заеми на виждане / общи активи	2.7%

Обхват на експозициите и дейностите, обхванати от шестте КПР и информация за източниците на данни и текущите ограничения на данните

В съответствие със законовите изисквания, знаменателят на всички количествени показатели е представен от общите балансови активи на Банката, които възлизат на 12.4 млрд. лв. към края на 2022 г. Допълнителни подробности за изчисленията съгласно качествените оповестявания, изисквани от Приложението XI от Делегирания регламент, може да се намери отделно за всеки КПР по-долу. Изчисленията са извършени доколкото Банката знае и разбира регулаторните изисквания.

Нефинансова декларация (продължение)

Обхват на експозициите и дейностите, обхванати от шестте КПР и информация за източниците на данни и текущите ограничения на данните (продължение)

1. КРІ #1 – Експозиции към допустими за таксономията икономически дейности / общи активи

Това е най-уместният КРІ в рамките на тазгодишното оповестяване в съответствие с член 8 от Регламента за таксономията. Активите на Банката в експозиции към допустими за таксономията икономически дейности възлизат на 3,4 млн. лв. Както бе споменато по-горе, Банката оповестява доброволни проценти на допустимост и експозициите, които трябва да бъдат включени в числителя, включват експозиции в банковия портфейл по отношение на нефинансови клиенти, ритейл експозиции (ограничени до заеми, обезпечени с жилищни недвижими имоти и заеми за обновяване на дома) и експозиции по отношение на местните правителства (ограничени до публично финансиране на жилища).

2. КРІ #2 – Експозиции към недопустими за таксономията икономически дейности / общи активи

Този КРІ отразява дела на експозициите към недопустими за таксономията икономически дейности в общите активи на Банката. Все още липсват налични данни за релевантните за таксономията КРІ на клиенти, както и факта, че Банката все още не е разработила окончателно систематична класификация на своите експозиции (известна цел) по отношение на икономическите дейности, обхванати от Таксономията.

Важно е да се отбележи, че по дефиниция КРІ #1 и КРІ #2 не се равняват на 100 процента, тъй като числителите на двата КРІ представляват само подмножество от общите активи на Банката. Например, експозиции към централни правителства, експозиции към клиенти, които не са NFRD, и експозиции от търговския портфейл са изключени съгласно регулаторните изисквания (тези експозиции са обхванати съответно от КРІ #3, КРІ #4 и КРІ #5).

3. КРІ #3 – Експозиции към централни правителства, централни банки, наднационални емитенти и експозиции от деривати / общи активи

Експозициите към централни правителства, централни банки, наднационални емитенти и експозиции от деривати представляват съществена част от общите активи на Банката. Експозициите към централни правителства, централни банки и наднационални емитенти не се включват в знаменателя в бъдеще при изчисляване на коефициента на зелени активи. Експозицията от деривати е включена в знаменателя, но е изключена от обхвата на експозициите, които ще бъдат обобщени в числителя при бъдещи изчисления на коефициента на зелени активи.

Нефинансова декларация (продължение)

Обхват на експозициите и дейностите, обхванати от шестте КПР и информация за източниците на данни и текущите ограничения на данните (продължение)

4. КРІ #4 – Експозиции към предприятия, които не са NFRD / общи активи
Изчисляването на този КРІ изисква от Банката да преодолее липсата на публично достъпни източници за идентифициране на предприятията обхванати от Директивата за нефинансовото отчитане (NFRD). Клиентската база на Банката по NFRD е определена въз основа на вътрешно налични данни, и по-специално следното: а) страната на учредяване на предприятието (която трябва да е държава от ЕС); б) дали нетните приходи на предприятието надвишават 40 милиона евро или общите му активи надвишават 20 милиона евро; в) дали клиентът е регистрирана компания, кредитна институция или застрахователна компания. Поради липса на данни, Банката успя да събере информация за броя на служителите (≥ 500) от местния търговски регистър само за български предприятия. Чрез изключване на тези клиенти от списъка с финансови и нефинансови предприятия, Банката успя да идентифицира предприятията извън NFRD, необходими за КРІ #4. В бъдеще Банката има ясна амбиция да подобри точността, с която се идентифицират NFRD предприятията. Въпреки това се очаква експозициите към предприятия извън NFRD да останат значителни, особено като се има предвид ограничения брой големи компании на местния пазар, където Банката извършва основната си бизнес дейност.

5. КРІ #5 – Експозиции в търговския портфейл / общи активи и КРІ #6 – Експозиции в междубанкови заеми на виждане / общи активи

Търговският портфейл и междубанковите заеми на виждане са изключени от числителя, но са включени в знаменателя при изчислението на коефициента на зелени активи, допустими за таксономията, както и съобразените с таксономията. При равни други условия, колкото по-висок е дялът на търговския портфейл и междубанковите заеми на виждане, толкова по-негативно е въздействието върху съотношението на зелените активи.

Дружества от Групата

Този консолидиран доклад за дейността отразява дейността на Банката за 2022 година и нейните дъщерни дружества (Групата)

- Дъщерни дружества

Дъщерни дружества са тези дружества, които се контролират от Банката. Контрол представлява властта да се управлява финансовата и оперативната политика на дадено предприятие, така че да се извличат ползи в резултат на дейността му.

С оглед правното сливане на Банката с Обединена Българска Банка АД, дъщерните предприятия, контролирани от Банката към 31 декември 2022 година са както следва:

Кей Би Си Лизинг България ЕООД (предишно Райфайзен Лизинг България ЕООД) – 100% участие

Кей Би Си Лизинг България ЕООД активно присъства на българския лизингов пазар вече 16 години, като основните продукти, предлагани на клиентите, са лизинг на нови и употребявани превозни средства, строителна и селскостопанска техника, леки и тежкотоварни камиони, ремаркета и мотокари, машини и оборудване, както и лизинг на недвижими имоти. Дружеството предлага на своите клиенти услугата Управление на автопарк.

През август 2019 година, Банката увеличи капитала на Кей Би Си Лизинг България ЕООД с непарична вноска в размер на 793 хил. лв., представляваща стойността на участието на Банката в капитала на дъщерното дружество ОББ Застрахователен Брокер България ЕООД (предишно Райфайзен Застрахователен Брокер ЕООД). Оценката на участието е направена от вещо лице, съгласно изискванията на чл. 72 от Търговския закон.

ОББ Застрахователен Брокер България ЕООД (предишно Райфайзен Застрахователен Брокер" ЕООД)– 100% непряко участие

ОББ Застрахователен Брокер България ЕООД е основан през 2006 г., като дъщерно дружество 100% собственост на Кей Би Си Банк България ЕАД и е вписано в регистъра на застрахователните брокери от Комисията за Финансов Надзор (КФН).

През август 2019 година Банката прехвърли своето участие в капитала на дружеството към дъщерното си дружество Кей Би Си Лизинг България ЕООД при условията на апорт в капитала.

Дружества от Групата

- **Дъщерни дружества**

Кей Би Си Сървис Къмпани ЕООД (предишно Райфайзен Сървис ЕООД) – в ликвидация – 100% участие

Кей Би Си Сървис Къмпани ЕООД е регистрирано в Търговския регистър с капитал 4,220 хил. лв. Предметът на дейност на дружеството включва управление на недвижими имоти, финансови и счетоводни консултации, юридически консултации и счетоводни услуги, оценки на движими и недвижими вещи, финансови активи и предприятия, електронна обработка на данни и анализ на информация, информационни услуги, отдаване под наем на сейфове, лизинг.

Предвид правното вливане на Банката в ОББ АД беше взето решение, дейността на дружеството да бъде прекратена.

Кей Би Си Управление на инвестиции ЕАД (предишно Райфайзен Асет Мениджмънт (България) ЕАД

УД Кей Би Си Управление на инвестиции ЕАД е лицензирано през 2005 година от Комисията за финансов надзор за извършване на дейности по чл.202, ал.1, т.1, 2 и 3 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), а именно управление на дейността на колективни инвестиционни схеми (КИС) и на инвестиционни дружества от затворен тип, както и дейности по чл. 202 ал. 2 от ЗППЦК - управление на индивидуални портфейли, по собствена преценка, без специални нареждания на клиента и предоставяне на инвестиционни консултации относно ценни книжа.

До ноември 2022 година Банката притежава 100% участие в дружеството. През ноември 2022 година собствеността беше прехвърлена на KBC Asset Management NV Belgium.

Кореспондентски отношения

Като част от международна банкова група Кей Би Си Банк България ЕАД използва широка мрежа от банки кореспонденти, което ѝ дава бърз и ефикасен достъп до световните финансови пазари (САЩ, Европа, Азия).

Клонова мрежа

Към края на 2022 година, клоновата мрежа на Кей Би Си Банк България ЕАД се състои от 110 офиса.

СВЕТОВНАТА ИКОНОМИКА И ГЕОПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Войната в Украйна превърна 2022 г. в повратна за развитието на европейската и българската икономика. Тя избухна в момент, когато икономиките активно се възстановяваха от Covid пандемията и започнаха да усещат надигането на инфлацията. Едва възстановили се, за тях се материализира нов системен риск – този на войната, която доведе със себе си икономически санкции, разкъсване на традиционни вериги за доставка, глобално поскъпване на енергията и суровините, галопираща инфлация при потребителските стоки, изострянето на политическите позиции и социалните конфликти. В отговор правителствата стартираха програми за подкрепа на домакинствата и бизнеса, а централните банки затегнаха монетарната политика. Това забави ръста на инфлацията и трендът ѝ пречупен, но се повишиха лихвените равнища за бизнеса и домакинствата, което оказва задържащо влияние върху ръста на икономиката. Трайното овладяване на инфлацията при постигане на икономически растеж остава централна задача за решаване в бъдещето.

Пазарите на КВС, силно зависими от икономическото развитие на еврозоната и вноса на енергия от Русия, бяха значително изложени на възходящата инфлация и натиска за забавяне на растежа през 2022 година. На този фон България попадна отново в политическа криза, изразяваща се в невъзможност да се формира управляващо мнозинство и правителство след изборите през октомври, които бяха резултат от вота за недоверие към четворната коалиция с министър-председател Кирил Петков. Управлението през втората половина на годината бе поето от служебно правителство, назначено от президента.

Въпреки силно турбулентната среда българската икономика реализира много добър резултат от 3.4% реален ръст през 2022 г., още повече в сравнение с високата база от предходната година (7.8% за 2021 г.). От компонентите на БВП потреблението (частно и публично) отбеляза увеличение с 5.2% на годишна база, докато бруто образуването на основен капитал (инвестициите) отново се свиха с 4.3%, движени от нагнетената несигурност. На този фон общият износ (на стоки и услуги) регистрира стабилен ръст от 8.3% на годишна база, оставайки обаче под темпа на увеличение на вноса от 10.5%. В крайна сметка ръстът на икономиката през 2022 г. бе съвкупен резултат от увеличение на вътрешното търсене, в рамките на което спадът на инвестициите и бе свръхкомпенсиран от нарастването на потреблението и запасите, докато нетният експорт остана на отрицателна територия.

Съответно на това развитие коефициентът на хармонизирана безработица продължи да намалява, с 0.6 пр.п. в сравнение с 2021 г., и достигна рекордните 4.0% в края на годината. Тази тенденция отразява не само положителното развитие на икономиката, но и силно отрицателните демографски процеси в страната. На този фон средната месечна работна заплата очаквано продължи да расте - тя се увеличи с 16.2%, от 1676 лв. в края на 2021 г. до 1947 лв. в края на 2022 година.

СВЕТОВНАТА ИКОНОМИКА И ГЕОПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Инфлацията се оказа централният икономически проблем, характеризиращ 2022 година. Докато 2021 г. завърши с хармонизирана инфлация декември-декември от 6.6%, което също беше смущаващо, в края на 2022 г. тя достигна 14.3%. От началото на 2021 г. инфлацията монотонно нарастваше и достигна своя пик към септември 2022 г. (15.6%), след което започна умерено да спада. В края на годината най-силно увеличени цени регистрираха храните (26.0%), недвижимостите и енергията (17.8%), ресторантите и хотелите (16.8%).

Поради последиците от Covid пандемията бюджетните разходи нараснаха, а последвалата енергийна криза, войната в Украйна и инфлацията ги избутаха на свой ред още нагоре. В среда на политическа нестабилност отличен резултат по консолидираната фискална програма е касовият дефицит от 1.4 млрд. лв. (0.8% от прогнозния БВП) в края на 2022 г. Голяма заслуга за този резултат имаше излишъка при европейските средства от 3.7 млрд. лв. срещу дефицит на националния бюджет от 5.1 млрд. лв. За неговото покриване през годината бе емитиран нов държавен дълг, почти по равно на външния и вътрешния пазар. Така публичният дълг през 2022 г. достигна 37.1 млрд. лв. (23.0% от БВП), което бе с 4.6 млрд. лв. повече от нивото му година назад (32.5 млрд. лв. и 23.9% от БВП), оставайки отново на едно от най-ниските нива в ЕС. Отчитайки стабилната бюджетна среда, кредитните агенции не промениха рейтинга и перспективата на страната през годината.

Салдото по текущата сметка на платежния баланс през 2022 г. остана отрицателно и незначително по размер (-0.3% от БВП), подобно на това година назад (-0.5% от БВП). От своя страна преките чуждестранни инвестиции в страната регистрираха увеличение до 2.2 млрд. евро при обем от 1.2 млрд. евро през 2021 година.

Подобно на икономиката като цяло, турбуленциите в средата през 2022 г. не повлияха негативно и върху резултатите на банковия сектор, които бяха силно положителни. Отново бе отчетена повишена кредитна активност и нарастване на депозитите. Запази се доброто ниво на капитализация и висока ликвидност на сектора. Банките продължиха да осъществяват присъщите си дейности в инфлационна среда, полагайки допълнителни усилия за повишаване на своята ефективност чрез дигитализация на процесите и операциите. Към края на годината общият брой на банките остана непроменен – 25 банки, от които 18 лицензирани банки и 7 клона на чужди банки.

Активите на сектора отново отчетоха ръст под влияние главно на увеличението при кредитите. Така в края на декември 2022 г. общото балансово число на индустрията достигна 155.5 млрд. лв., или с 20.0 млрд. лв. (14.8%) повече спрямо края на 2021 година. Общият обем на кредитите възлезе на 86.1 млрд. лв., което представлява превишение с 13.1% от нивото му в края на предходната година. По сегменти този ръст се декомпозираше като увеличение на кредитите към физически лица (потребителски и ипотечни) с 4.5 млрд. лв. (15.2%) и на кредитите за корпоративния сегмент – с 5.7 млрд. лв. (12.3%).

СВЕТОВНАТА ИКОНОМИКА И ГЕОПОЛИТИЧЕСКИТЕ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Запазването на ниските лихви в съчетание с нарастващата инфлация стимулираше ръста на кредитирането през годината. От друга страна предпочитанията към спестяване бяха подхранени от значителната несигурност. Това доведе да ръст на депозитите, които в края на годината отчетоха нарастване с 16.8 млрд. лв. на годишна база (15.4%) до 126.2 млрд. лева. Увеличение бе регистрирано и при депозитите на домакинствата с 6.2 млрд. лв. (9.1%), и при тези на корпоративните клиенти с 10.7 млрд. лв. (25.9%).

Отново нарасна и собственият капитал в банковата система - с 0.7 млрд. лв. (4.1%), достигайки 17.3 млрд. лв. в края на годината. Нетната печалбата отбеляза ръст до 2,1 млрд. лв., или с 0.7 млрд. лв., което представлява огромен прираст от 46.8% за една година. Съответно се подобриха и показателите за възвращаемост на активите (ROA) и възвращаемост на балансовия капитал (ROE), повишавайки се съответно до 1.3% (+0.3 пр.п.) и 12.0% (+3.5 пр.п.). Банките постигнаха висока обща капиталова адекватност от 20.9% към края на декември 2022 г. (-1.7 пр.п. спрямо края на 2021 г.).

Общият размер на необслужваните експозиции в общия кредитен портфейл се понижи с 1.4 пр.п. спрямо 2021 г. до 4.6%, което е индикатор за здравословния растеж на банковата система и нейния бизнес през 2022 година.

Продължиха процесите по консолидация в сектора, като КБС Груп получи разрешение за покупката на Райфайзен банк (България) ЕАД и тя бе финализирана.

Динамиката и промените в обкръжаващата ни среда през последните три години, създадоха редица трудности и изпитания, които подложиха на стрес тест оперативните модели и начина на работа на големите компании (включително и банките) в България.

Усилията на банките, успели бързо да реагират на промените в работната среда и да предложат гъвкави решения, без да компрометират сигурността на техните операции, бяха щедро възнаградени.

Гъвкавостта и бързината на реализация на технологични промени и иновативни решения остават критични за банките, в постигането на целите, свързани със:

- създаването на устойчива доходност за своите акционери,
- добавяне на стойност и позициониране като предпочитан финансов партньор за своите клиенти,
- създаване на атрактивна работодателска марка и конкурентни условия за своите служители

Дейността на Банката през 2022 година

1. Основни финансови показатели на Банката

“Общо активи”

В хиляди лева	2022	2021	2020	2019	2018
Общо активи	12,407,255	10,838,535	9,625,566	8,817,765	7,777,437

Източник: Индивидуален годишен финансов отчет на Кей Би Си Банк България ЕАД

Ръстът в активите на Банката се дължи основно на генерирания нов бизнес от кредитната дейност, подкрепен от ръста в депозитната база.

“Кредитен портфейл”

В хиляди лева	2022	2021	2020	2019	2018
Кредитен портфейл	7,928,483	7,243,762	6,274,993	5,851,340	4,995,283

Източник: Индивидуален годишен финансов отчет на Кей Би Си Банк България ЕАД

“Депозити на клиенти”

В хиляди лева	2022	2021	2020	2019	2018
Депозити на клиенти	10,131,540	8,846,883	8,053,055	7,258,722	6,214,181

Източник: Индивидуален годишен финансов отчет на Кей Би Си Банк България ЕАД

“Собствен капитал”

В хиляди лева	2022	2021	2020	2019	2018
Собствен капитал	1,322,294	1,094,587	971,460	913,830	910,473

Източник: Индивидуален годишен финансов отчет на Кей Би Си Банк България ЕАД

В собствения капитал е включена и реализираната за годината печалба след данъци. Следвайки препоръките на БНБ поради Covid пандемията, през 2020 и 2021 години, Банката не е изплащала дивиденди. Не са изплатени дивиденди и през 2022 година когато собствеността на Банката беше сменена.

“Нетна печалба”

В хиляди лева	2022	2021	2020	2019	2018
Нетна печалба	134,362	127,510	56,913	129,682	131,549

Източник: Индивидуален годишен финансов отчет на Кей Би Си Банк България ЕАД

Дейността на Банката през 2022 година (продължение)

1. Основни финансови показатели на Банката (продължение)

“Възвръщаемост на активите”

В хиляди лева	2022	2021	2020	2019	2018
Възвръщаемост на активите	1.3%	1.4%	0.7%	1.7%	2.0%

Източник: Индивидуален годишен финансов отчет на Кей Би Си Банк България ЕАД

Коефициентът е изчислен на база печалба преди данъци и средна стойност на активите за двете поредни години

“Възвръщаемост на собствения капитал”

В хиляди лева	2022	2021	2020	2019	2018
Възвръщаемост на собствения капитал	13.8%	15.0%	7.5%	17.3%	18.6%

Източник: Индивидуален годишен финансов отчет на Кей Би Си Банк България ЕАД

Коефициентът е изчислен на база печалба преди данъци и средна стойност на собствения капитал за двете поредни години

2. Човешки ресурси

Към края на 2022 г. общата численост на персонала на Кей Би Си Банк България ЕАД е 2213 служители, 47% от които работят в клоновата мрежа на Банката; 85% от служителите на Банката са с висше образование, а средната възраст е 40 години. И през 2022г. Банката продължи част от инициативите по линия на работодателската марка:

- Престижната класация на Career Show за поредна година нареди Банката сред 100-те най-добри работодатели на българския пазар;
- Сътрудничеството ни с международната младежка организация AIESEC намери проява в участието на Банката в поредното издание на инициативата “Бизнесът в действие” , като на фокус беше темата за зелените практики, стимулиращи зелен бизнес и живот;
- 2022 г. беше белязана отново с участието на банката в инициативата на To The Top Agency “Обядвай с шефа” . Г-жа Ани Ангелова – Изпълнителен директор с ресор „Банкиране на дребно“ се срещна с най-мотивирания кандидат за обяд с нея;
- Банката се включи за 2-ра поредна година като жури в конкурса за млади потенциали на To The Top Agency “Талант на годината” – категории „Икономика, бизнес и банкиране“ и „Информационни и комуникационни технологии“ ;
- По линия на вътрешната инициатива „Зелената идея ти отива“ , реализирахме проект за великденски еко картички за служителите, съвместно с НПО Операция „Плюшено мече“
- Създадохме платформа за подаряване на вещи между служители - “You gift” – част от инициативите, посветени на устойчиви практики.

2. Човешки ресурси (продължение)

През 2022 г. основен приоритет на Банката продължи да бъде опазване здравето и благосъстоянието на служителите. За тази цел на служителите в централата и на определени групи служители в Клонова мрежа, чието естество на работа позволява, продължи да се предоставя възможност за работа от вкъщи.

През 2022 година Банката запази фокус върху развитието на компетенциите на мениджърите и служителите, развитието на работодателската марка, повишаването ангажираността на служителите и стимулирането на култура на учене. Насърчаваше се споделянето на опит чрез провеждането на регулярна вътрешна Корпоративна академия. Мениджъри на различни управленски нива участваха в обученията на теми за лидерство, въвеждане на нови служители в режим на дистанционна работа и управление на виртуални екипи. Също така се работеше активно в посока подпомагане на процеса по Дигитална и Адаптивна Трансформация с популяризирането на Agile методите в работата чрез провеждане на обучителни програми по темата.

В резултат на пандемията от коронавирус, обученията продължиха да бъдат адаптирани и изнесени във виртуален и онлайн формат, като във втората половина на 2022 г. постепенно се възобновиха присъствените обучения. Основните акценти в програмите за обучение и развитие на служителите бяха темите, свързани с надграждане на лидерски и мениджърски умения, развитие на технически и продажбени умения, управлението на стреса и психологическото напрежение, меки умения с фокус върху благосъстоянието и здравето на служителите, междуличностните отношения и управлението на конфликтите. Банката организира и семинар за всички служители, насочен към повишаване на знанията, свързани с оказването на първа долекарска помощ, както и семинари за водене и поддържане на природосъобразен начин на живот.

В хода на предстоящата интеграция се въведоха обученията за запознаване на служителите с новата организационна култура и придобиване на знания и умения за предлагане на новите банкови продукти.

През 2022 година се проведеха и обученията за жените, преживели домашно насилие към Център Динамика в град Русе с фокус върху професионалната реализация, комуникационните и презентационните умения. Банката продължава поддържането на практиката за осигуряване на 3 безплатни коучинг сесии в рамките на една календарна година с акредитиран коуч и магистър психолог за служителите, имащи нужда от психологическа подкрепа.

3. Операции

През изминалата 2022 година успяхме да запазим нивото на ефективност и автоматизация в Операции, въпреки настъпилите организационни промени. Обемът на входирани апликации се доближаваше до този от предходната година, което показва запазване на интереса и лоялността на клиентите на КБС Банк.

3. Операции (продължение)

Показателите за Time-to-yes+/Time-to-cash останаха на нива под 1 ден (ТТУ) и съответно 3 дни (ТТС). Нивото на автоматизация при договорите достигна 74% (при 60% през 2021). Ключовият показател за степента на дигитализация – делът на E2E онлайн кредитите показва, че близо 30% от всички потребителски кредити са подписани дигитално с КЕП чрез приложението Евротръст. За сравнение този показател миналата година беше едва 17% - почти двоен ръст. Разработеният изцяло автоматичен процес за предварително одобрени потребителски кредити чрез онлайн канал дава възможност на клиентите да получават средствата по сметка си до 15 минути след подписване на документите.

Запазват се и автоматизираните решения при одобрението и осчетоводяването на кредити на физически лица, което допринася за оптимизирането на оперативните разходи и запазване на клиентската удовлетвореност.

В картовите операции имаме ръст с 21% в броя на АТМ транзакции, както и значителен ръст (46%) на депозиранияте суми на банкомат. Въпреки намаления брой транзакции на ПОС терминали, сумата на тези транзакции нараства спрямо предходната година с 5%. Броят на vPOS (виртуалните терминали) се увеличава значително за една година – с 34%, както и сумите на транзакциите през тях. Работоспособността на АТМ мрежата остава стабилна и висока.

През 2022 г. за поредна година беше отчетен значителен и постоянен ръст на Бек офис операциите – сделките и трансферите с ценни книжа са нараснали с 85%, корпоративните събития с над 6%, а броя на клиентите с ценни книжа с почти 5%. Активите под попечителство достигнаха 4.8 млрд. лв. (с почти 20 % повече спрямо 2021 г.)

През изминалата 2022 година общият приход от търговията с благородни метали възлиза на 1.9 млн. лв. За периода са сключени близо 200 сделки с инвестиционно злато на стойност над 12,6 млн. лв. и са продадени 5 480 броя артикула за 9.4 млн. лв.

Продължихме с централизирания процес по актуализирането на клиентски документи по линия на KYC процеса за физически и юридически лица. Операциите с чекове върнаха обемите от преди пандемията, като обработените чекове са над 2100 броя с доход от услугата над EUR 30 000.

През изминалата година продължи тенденцията за увеличаване броя на обработените клиентски преводи, като входящите и изходящите валутни преводи са нараснали с близо 13%.

Увеличение има и при левовите плащания – съответно с 10% за входящите и с 8% при изходящите левови плащания. Нивата на електронно наредените преводи остават стабилни, във валута надвишаващи 93%, а при местните плащания над 95%. С тренда на увеличаване на броя преводи запазахме и пазарните дялове на същите нива.

3. Операции (продължение)

През изминалата година Дирекция Операции постигна значителни оптимизации по линия на структурата и дейностите, които извършва, като запази ключовите оперативни показатели и нивото на обслужване. Следвайки стратегията за дигитализация и иновации, ще продължим да доставяме качествени и бързи услуги на вътрешните и външни клиенти и в новата обединена Банка.

4. Информационни технологии

През 2022 година дирекция Информационни технологии продължи да работи в подкрепа на бизнеса за постигането на заложените цели по отношение на клиентско преживяване, иновации и ефективност, позиционирайки Банката като водеща в банковия сектор.

През изминалата година успешно изградихме интеграция на KBC Mobile с Connect Earth, в резултат на което се визуализира въглеродния отпечатък на всяка транзакция. Завършихме успешно интеграция с нови микросервиси на OpenShift, като част от проекта за внедряване на незабавни плащания. Имплементираха изцяло нов процес и клиентски страници, ориентирани само за украински клиенти, предоставяйки достъпни банкови сметки с облекчени условия.

През 2022г. екипите работеха и в посока автоматизиране на различни бизнес процеси, верификации, автоматични мониторинги, които преустановяват нуждата от ръчна дейност по проверка на параметрите и критерии за определени продукти на банката, обезпечаване дейности в KYC процеса и др.

Реализирахме нов скоринг модел за Микро сегмент, въвеждане на ESG регистър и множество нови интеграция със системата за корпоративно кредитиране. Стартирахме изцяло нов процес за дигитално кредитиране на нови за банката клиенти, преминахме към микросервисна архитектура за значимите комуникации, свързани с дигиталните кредити.

В отговор на увеличаващата се постоянно заплаха от киберпрестъпления бяха внедрени множество секюрити практики, както и подобрения с цел подsigуряване информационната сигурност на Инфраструктурата, служителите и крайните клиенти.

Проведени са успешно редица BSM тестовите на критичните системи. В областта на ИТ Автоматизации през 2022 г., следвайки добрите практики в областта на DevOps, внедрихме Istio Service Mesh, за да осигурим единен и по-ефективен начин за защита, свързване и наблюдение на микроуслугите. Освен това всички микросервиси бяха преконфигурирани, за да използват Kong API Gateway и Keycloak, които сигурно управляват комуникацията между клиенти и микроуслуги чрез API.

4. Информационни технологии (продължение)

Създадохме и използваме успешно нова рамка за Автоматичните тестове с Java код, като по този начин добавихме и развиваме нова експертиза в Банката. Промените по кода на автоматичните тестове се управлява през система за контрол на версиите. Разработихме и изпълнихме успешно тестове за натоварване по няколко проекта. С това осигурихме стабилно поведение на системите и достъпност на банковите услуги за клиенти без прекъсване

През 2022 година дирекция Информационни технологии се утвърди като активен и важен участник в изпълнението на мисията на организацията за превръщане на постоянните иновации в изключително клиентско преживяване.

5. Риск контролинг

Комитетът по управление на риска, създаден през 2017 г., продължава своите тримесечни заседания. Комитетът преразглежда политиките, процедурите, правилата и практиките, свързани с прилаганите от Банката модели за Икономически капитал и Стрес тестове, както и преглежда и одобрява резултатите и сценариите за стрес-тестове и преглежда и одобрява резултатите от валидацията на всички модели през целия им жизнен цикъл. След придобиването на банката от KBC NV, комитетът, който разглежда посочените теми е Local Risk Management Committee (LRMC) с месечни заседания.

И през 2022 година Кей Би Си Банк България продължава дейността в посока постигане на нормативно съответствие със стандарт 239 на Базелския Комитет за Банков Надзор (Basel Committee on Banking Supervision - Principles for effective risk data aggregation and risk reporting), който адресира агрегирането на данни в Банката и поставя принципи при извършването на регулаторна отчетност. Банката поддържа база данни („речник“) за ключови регулаторни понятия. Актуализирана бе и стратегията за необслужвани експозиции (NPE стратегия) на банката ведно с оперативни планове в отделните сегменти, във връзка с изискванията на ЕЦБ, т.нар. ECB guidelines for NPL Management.

Подадената през декември 2021 г. апликация за прилагане на стандартизиран подход за изчисляване на рисково-претеглените активи за целия портфейл на Кей Би Си Банк България беше одобрена от Регулаторните Органи през април 2022 г. Считано 06.04.2022 г., съгласно решение на БНБ, Банката прекрати използването на Вътрешно-рейтингови подходи за изчисление на кредитния риск и премина изцяло към Стандартизиран подход.

През 2022 г. Банката извърши регулярната актуализация на профилите за изтегляне на депозити и привлечени средства, както и годишния преглед на лимитите за пазарен риск в съответствие с рисковия апетит на институцията. В едно с това, Банката прилага допълнителна адаптирана пруденциална лимитна рамка, която е изцяло в съответствие с МСФО 9 и Управление на лихвен риск в Банков портфейл.

5. Риск контролинг (продължение)

Банката успя да поддържа адекватни нива риск/доход в условия на усложнена икономическа среда и военни действия в Европа. Също така, през годината бяха извършени редица дейности, свързани с прилагането на най-добрите практики за управлението на данните за целите на мониторинг и контрол на пазарен и ликвиден риск, като стартираните активности спрямо плана за достигане на най-високи стандартни за управление на данни, както на групово, така и на локално ниво, бяха изпълнени.

Банката стартира поетапно адаптиране на данните и отчетността си към изискванията на KBC NV чрез стартиране на редица проекти и инициативи.

Кей Би Си Банк България и дъщерните ѝ дружества, разглеждат операционния риск като отделна категория риск и се придържат към вътрешните политики, правила и процедури. Банката насърчава изграждането на открита и чувствителна към рисковете среда и култура, които да подпомагат идентифицирането, измерването, управлението и наблюдението на експозиции, произтичащи от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи или от външни събития. Операционният риск се управлява в рамките на Цикъл по управление на риска, с помощта на различни инструменти и подходи като Оценка на риска, Сценарийни анализи, Индикатори за ранно предупреждение, Събиране на данни за операционни събития и Докладване. Тези инструменти и мерки, заедно, дават обща представа за експозицията към Операционния риск и обезпечават поддържането ѝ в рамките на рисковия апетит, зададен от Мениджмънта. Банката прилага Модела с три нива на защита, който определя съответните отговорности в управлението на Операционния риск.

През 2022 година основната дейност на звеното за контрол на Операционния риск беше фокусирана върху осигуряване на високо качество на управлението на операционния риск в Кей Би Си Банк България по време на преходния период свързан с придобиването на банката от KBC Груп.

6. Корпоративно банкиране

През 2022 г. Кей Би Си Банк България ЕАД продължи да развива успешно добрите отношения със своите корпоративни клиенти, като прибави нови 1.3% към своята клиентска база. Кредитният портфейл също отбележи ръст от 11% спрямо същия период на 2021 г. Банката има добре балансиран портфейл, включващ водещи представители от всички растящи и експортно ориентирани сектори на икономиката: агробизнес, производство, търговия, фармацевция, информационни технологии и др. През 2022 г. Банката продължава активно да финансира проекти, свързани с възобновяеми източници както и да партнира с множество международни компании.

6. Корпоративно банкиране (продължение)

Като универсална търговска банка КВС Банк България ЕАД предлага и използвайки аджайл (agile) методология постоянно подобрява своята гама от банкови продукти, в това число кредитиране, факторинг, кеш мениджмънт, търговско финансиране, депозити, валутни сделки и финансови деривати, предназначена за малки, средни и големи компании. Банката продължава да развива своята функция на доставчик на иновативни услуги, предлагайки широк спектър от веб решения през своята онлайн мобилна и Интернет платформи за банкиране, както и иновативни онлайн приложения за нареждане на банкови гаранции и акредитиви, погасявания и усвоявания на кредити, подписване на документи с Квалифициран Електронен Подпис при определени условия, онлайн платформа за факторинг.

Кей Би Си Банк България ЕАД е ключов партньор с националните и наднационалните финансови институции, включително Националния гаранционен фонд, Фонд на фондовете, Европейска банка за развитие и Европейския инвестиционен фонд (с които в момента работи по 4 активни гаранционни линии – COSME, Jeremie, Cultural and Creative Sector Facility, Възстановяване 2). През 2022 г. Банката е алокирала над 470 кредита по гаранционни споразумения в размер на 354 млн. лв. Банката е устойчив посредник между програмите за Европейско финансиране и българския бизнес, спомагайки за подобряване конкурентоспособността на българската икономика.

Кей Би Си Банк България ЕАД като социално отговорна финансова институция се стреми да сътрудничи на своите клиенти в стремежа им към опазване на околната среда чрез устойчиви инвестиции. Банката предоставя различни продукти свързани със зелено и устойчиво финансиране и активно работи по темата за развитие на екологично, социално и корпоративно управление. В това число финансиране на проекти за възобновяема енергия, зелени сгради, производство на велосипеди, проекти в развиващи се региони и др.

Кей Би Си Банк България ЕАД инвестира значително в модернизирани на IT инфраструктурата и системите си, за да отговаря в пълна степен на потребителските очаквания. Банката активно участва в развитието на най-добри практики за иновационни решения както на местния пазар, така и в групата Кей Би Си.

Проучването на клиентската удовлетвореност позволява на Банката да получава регулярна обратна връзка от своите клиенти. Провежда се редовно както с кредитни, така и с некредитни клиенти, с цел постоянно усъвършенстване и непрекъснато подобряване на клиентската удовлетвореност. Успоредно с преминаването към групата Кей Би Си, през 2022 г. Банката отново заема лидерска позиция по отношение на Net Promoter Score и най-висок TRI*М индекс на удовлетвореността от клиентите си на българския пазар. Към 31 декември 2022 г. КВС Банк България ЕАД е шестият по големина кредитор към юридически лица с пазарен дял от 8.57%. Банката е на пето място по привлечени средства от юридически лица с пазарен дял 7.79%.

7. Микробизнес

През 2022 година КБС Банк България ЕАД:

- продължи да утвърждава своята водеща позиция в сегмента микробизнес, обслужвайки клиентска база от близо 62,000 микро фирми, чрез създадените на територията на страната 25 структури Бизнес центрове за микро и малък бизнес.
- От началото на годината, увеличи обхвата на клиентите, за които отговорни за обслужването, консултирането и предоставянето на полезни финансови решения са екипите на Банката в Бизнес централите за микро и малък бизнес.

Към широката си гама от кредитни и некредитни продукти, Банката добави нови атрактивни услуги, с които предостави по-добро обслужване и клиентско преживяване на микро и малките фирми.

Основните приоритети през годината бяха насочени към:

- Повишаване на удовлетвореността на клиентите чрез предоставяне на комплексно и компетентно обслужване;
- Постоянно подобряване на качеството на услугите, разработване на приспособими към нуждите на клиента продукти;
- Предоставяне на модерни и иновативни банкови услуги, надграждане на платформата за интернет и мобилно банкиране, предоставяйки възможността за онлайн кандидатстване на кредит и за заявяване на продукти и услуги, осигурявайки бърз и удобен 24/7 достъп, с възможности за електронно подписване на документи.

КБС Банк България ЕАД продължи да развива и иновативната си услуга за клиенти на Банката – DigiPos - ПОС терминал под формата на мобилно приложение, което се инсталира на смартфон или таблет. Банката увеличи възможностите за достъп на микро и малките фирми до европейски гаранционни програми и кредитни линии, чрез партньорства с Европейския Инвестиционен Фонд и местни институции. Разшири се и се затвърди представянето на Банката сред земеделския сектор чрез активно и гъвкаво финансиране нуждите на земеделските производители. Един от основните фокуси е създаване на продукти и процеси, отговарящи на най-съвременните критерии за зелено и отговорно банкиране, т.нар. ESG.

КБС Банк България ЕАД продължи да отделя и специално внимание на развитието на служителите в сегмента, които са ключов фактор за предоставянето на компетентно и професионално консултиране, както и за поддържането на отлични взаимоотношения с настоящи и потенциални клиенти на Банката, което продължава съществено да допринася за по-доброто представяне на сегмента микро и малки предприятия.

Годината бе предизвикателна за всички сектори, но Банката успя да предложи на своите клиенти подкрепа както в тяхното развитие и растеж, така и в трудните за някои клиенти моменти. С това Банката затвърди позицията си отговорен и доверен партньор във всеки етап в развитието на бизнеса.

7. Микробизнес (продължение)

За поредна година Банката заема лидерска позиция по отношение на клиентското преживяване и готовност за препоръка от страна на нейните клиенти - микро и малки фирми.

8. Банкиране на дребно

2022 г. беше предизвикателна за КБС Банк България. Въпреки това банката продължи да работи усилено върху това да предоставя изключително клиентско преживяване, предлагайки иновативни продукти и дигитални услуги на своите клиенти. Размерът на привлечените средства на домакинствата е 5.857 млрд. лв. На фона на предизвикателствата през изминалата година активната клиентска база на физическите лица се запази и постигна ръст в размер на 0,2%, като броят на клиентите ползващи повече от два продукта в Банката са с 7% повече спрямо предходната година.

През 2022 г. КБС Банк продължи да бъде до своите клиенти при едно от най-важните им житейски решения за покупка на жилище. Ипотечният кредитен портфейл бележи ръст от 10% към края на годината спрямо 2021 г., чрез което Банката заема 11.1% пазарен дял към ноември 2022 сред конкурентите си на ипотечния пазар.

В резултат на създадените иновации, свързани с дигитализацията и адаптивната трансформация, КБС Банк България за поредна година се затвърждава като една от предпочитаните банкови институции за потребителско кредитиране с поредна най-висока оценка сред клиентите. През 2022 г. Банката постигна ръст от 6% на кредитния портфейл спрямо 2021 и заема 9.3% пазарен дял към ноември 2022 сред конкурентите си.

Успешно бе продължено подобряването на процесите по дигитално кредитиране, което позволи на новите и настоящи клиенти да се възползват от изцяло онлайн процес без посещение на офис и със съкратена онлайн форма за кандидатстване. Дигитално иницирираните процеси за потребителски кредит достигнаха 43 % от всички реализирани сделки през годината. Успяхме да постигнем 128% ръст при изцяло E2E кредитите.

Бяха направени и някои промени в процеса по дигитално привличане на клиенти. През 2022 г. от дистанционния процес по откриване на сметка с дебитна карта се възползваха с 46% повече клиенти, в сравнение с предходната година. И през 2022 г. едно от най-големите предимства на банката е предлагането на услуги за ежедневно банкиране през дигиталните канали КБС Mobile/КБС Online Bulgaria при т. Вече 45% от активните клиенти използват мобилното банкиране. Мобилното приложение запазва лидерската си позиция на българския пазар и се оценява с много висок рейтинг (4.7/4.5). С иновативния подход, който продължаваме да поддържаме и в подкрепа на ESG стратегията, клиентите могат да следят как въздействат на природата с всяка покупка, която правят и да управляват правилно своята "еко следа".

8. Банкиране на дребно (продължение)

Като част от политиката на банката в сферата на екологичното, социалното и корпоративно управление (ESG) за едно добро бъдеще на България през 2022 г. КВС Банк допринесе заедно с клиентите, изтеглили жилищен кредит със засаждането на едно дърво за всеки 10 кв.м. площ на жилището, закупено чрез използване на средствата от жилищния кредит от КВС Банк. Подобна кампания беше реализирана и за всеки клиент, който е предпочел дистанционно откриване на сметка. Кампаниите се осъществяват в партньорство с Гората.бг.

2022 беше още една година, която отбеляза два пъти увеличение на активните потребители и карти в дигиталния портфейл RaiPay, който от своя страна вече е с ново име DigiPay. Насочихме усилията си към постоянното внедряване на нови дигитални услуги. С DigiPay клиентите могат да плащат и теглят безконтактно директно със смартфона си, както и да верифицират интернет плащанията в съответствие с най-високите стандарти за сигурност. От април 2022 е налична услугата за извършване на бързи преводи по карти, издадени в България, като до няколко секунди след извършване на транзакцията, сумата е налична в картовата сметка на получателя. За притежателите на iPhone КВС Банк България дава възможност за плащане чрез Apple Wallet като регистрираните карти в Apple Pay се увеличават над два пъти спрямо предходната година.

За втора поредна година, обемът и броят на транзакциите с карти на КВС Bank BG бележи над 30% годишен ръст както при кредитните, така и при дебитните карти. Най-бързо развитие при ПОС терминалите бележи мобилното приложение DigiPOS, който превръща телефона в POS терминал. През 2022г. всеки 5ти клиент е заявил желанието си да се възползва от тази услуга. В допълнение са разработени две нови тарифи за комисиони върху транзакции при приемане на плащания: IF++, базирана на директно залагане на разходите за продукта с договаряне на надбавката върху тях и детайлно тарифиране по видове продукти и място на издаване, с което се отговаря най-точно на европейски регламент. В сферата на банковото застраховане Кей Би Си Банк България продължи успешното си партньорство с УНИКА, като през годината беше поставен фокус върху оптимизиране и роботизиране на част от след-продажбените процеси, свързани с осигуряване на регулярно заплащане на застрахователните премии. Паралелно беше поставено началото и на партньорство от ново поколение със застрахователят в групата КВС и лидер сред животозастрахователните дружества на пазара – ДЗИ Животозастраховане. През м. 12.2022 г. банката се включи успешно в предлагането на лимитирана инвестиционна застраховка ЕвроХоризонт.

В сферата на пенсионното осигуряване, Кей Би Си Банк България рестартира партньорството си с дружеството от групата на КВС – ПОК ОББ в края на м. 10.2022г. Благодарение на доброто сътрудничество между колегите от двете дружества от предходното партньорство, познанията за продуктовата гама от колегите в клонова мрежа, и изградения изцяло дигитален процес по прехвърляне на Универсален пенсионен фонд, продажбите стартираха обещаващо, като представянето беше доста над първоначалните нива на амбиция.

9. Канали за продажби и дистрибуция

Кей Би Си Банк България ЕАД продължава да поддържа и надгражда специализирани центрове за микро и малки предприятия. За да бъде по-близо до своите клиенти и да подкрепи успешното реализиране на техните бизнес проекти, Банката разполага с 25 специализирани Бизнес центъра. Бизнес центровете разполагат с квалифицирани специалисти, които предоставят цялостно финансово обслужване на фирмите и според необходимостта на всеки бизнес различни продукти и услуги.

Кей Би Си Банк България вече повече от 17 години продължава и развитието на агентската си мрежа от мобилни банкери и външни партньори. Клиентите могат да се възползват от напълно безплатно персонално консултиране от Мобилните Банкови Консултанти в удобно за тях време и място по основните продукти и услуги за индивидуални клиенти, в т.ч. потребителски кредити, кредитни и дебитни карти, пакети. Мрежата от мобилни банкери спестява на банковите клиенти време и усилия, вкл. по подготовка на необходимите документи за кандидатстване за желана банкова услуга. Мрежата от външни партньори също е важен канал за продажби, спомагащ за изпълнението на заложените бизнес обеми за индивидуални клиенти и микро фирми, като към края на 2022 г. банката си сътрудничи с голям брой партньори, вкл. и кредитни посредници, регистрирани от БНБ по Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители.

Банката разполага и със собствен Контактен център, който предлага обслужване на клиентски запитвания денонощно, седем дни в седмицата. Центърът обслужва широка гама от запитвания, свързани с продуктите и услугите на Банката, включително е създадена възможност, с цел улесняване на клиента, за стартиране на процеси и приложения. Каналът е достъпен чрез различни възможности за комуникация – както традиционния начин по телефон, така и все повече различни дигитални канали като E-mail, Webchat на страницата на Банката – www.kbcbank.bg, както и през формите за контакт на официалната интернет страница, онлайн банкирането и мобилното приложение. Контактният център участва активно и в програми и инициативи за продажби, обслужване и отчитане на клиентската удовлетвореност, насочени към настоящи и потенциални клиенти на Банката. Служителите на Контактния център са специализирани в обслужването на запитвания за продукти и услуги, предлагани на физически лица, микро фирми, Premium клиенти, търговци с ПОС терминали, както и такива свързани с картови разплащания и дигитално банкиране.

КБС Банк България ЕАД разработи и предложи на своите клиенти чатбот с последно поколение изкуствен интелект, който помага на клиентите да получат нужната информация за продуктите и услугите на банката. AIA (Artificial Intelligence Assistant) вече е в дигиталните канали, през които хората най-често общуват със своите близки – [Facebook](https://www.facebook.com/kbcbank) и [Messenger](https://www.messenger.com), както и на уебсайта на банката www.kbcbank.bg, Мобилното Банкиране и Онлайн Банкирането. Точно толкова лесно, колкото се откриват и се изпращат съобщения на познати, всеки може да влезе в контакт с AIA по всяко време на деня и седмицата.

9. Канали за продажби и дистрибуция (продължение)

Тя се появява мигновено, за да помогне винаги, когато клиентите искат да се свържат с КБС Банк България ЕАД чрез съобщения във всеки от каналите. Благодарение на тази съвременна технология, клиентите получават още по-бърз начин за контакт с банката, а AIA им оказва нужното съдействие в най-удобния и най-често използвания от тях електронен канал.

Решението е допълнено и с интуитивно прехвърляне към консултант на живо при нужда от лична банкова информация или други по-специфични запивания.

Основен приоритет на КБС Банк България ЕАД е да предоставя на клиентите си отлично клиентско преживяване във всеки един от каналите за банкиране и обслужване. Внимателно се наблюдават индикаторите за постигната клиентска удовлетвореност както в традиционните канали - офисите на банката, Контактния център и мобилните банкови консултанти, така и в каналите за дигитално и дистанционно банкиране, уебсайта на банката и AIA - нашия чатбот с изкуствен интелект.

Банката търси и събира активно обратна връзка от настоящи и потенциални клиенти като провежда вътрешни и външни проучвания с цел постоянно подобрене на предоставяните продукти и услуги. За целта се използва технология от най-ново поколение за събиране на обратна връзка – PISANO, чрез която се поощряват клиентите да предоставят своята обратна връзка в реално време след извършване на различни операции и консултации, за да се получи уверение, че предоставяните услуги са в съответствие с ценностите на Банката - с лекота и без стрес.

Прилагат се методите на Дизайна на услуги в ежедневната работа, което позволява да бъдат създавани продукти, които удовлетворяват очакванията на клиентите. Посредством инструментите, които тази методология предлага, Банката намира баланс между нуждите на клиента и нуждите на бизнеса.

КБС Банк България ЕАД инвестира в много дейности и инициативи за непрекъснато подобряване на клиентското преживяване във всички канали и точки на комуникация. По този начин в последните години Банката постигна репутация на организация, която обръща изключително внимание на клиентите си, и се позиционира като един от лидерите на пазара.

В унисон със стратегията за дигитално развитие на Банката и цел да отговори на потребностите на клиенти си, КБС Банк България ЕАД използва Salesforce Marketing Cloud - един от водещите маркетинг софтуери за създаване и управление на омниченъл кампании, вкл. създаване на клиентски пътеки, пост-кампанийни анализи и други. Внедрени са инструменти за създаване на дигитално персонализирани комуникации, базирани на модерни статистически модели за анализи и прогнози. По този начин всеки клиент получава информация за услугата или продукта, от които се нуждае в най-подходящия за него момент.

10. Пазари и инвестиционно банкиране

През 2022 г. Кей Би Си Банк България ЕАД постигна значителен растеж в своите резултати в областта на пазарите и инвестиционното банкиране, подкрепен от доверието и активността на своите клиенти и разширения им достъп до иновативни продукти и услуги.

За корпоративните и институционални клиенти 2022 г. беше много динамична година като редица клиенти имаха основен фокус върху застраховане на валутен риск с деривативни инструменти. При ритейл клиентите, вкл. микро фирмите, също имаше положителна динамика, подкрепена от стимулиращата среда.

11. Попечителски услуги

Политиките на банката, уреждащи дейността ѝ като инвестиционен посредник, предоставящ попечителски услуги, са в пълно съответствие с изискванията на Наредба № 38 от 21.05.2020 г. на Комисията за финансов надзор за изискванията към дейността на инвестиционните посредници и Наредба № 58 от 28.02.2018 г. на Комисията за финансов надзор за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични или непарични облаги.

Клиентски финансови инструменти се водят по индивидуални сметки на клиентите и се отчитат отделно от активите на Банката. Клиентските активи в счетоводните системи на Банката се отчитат като активи, държани под попечителство в извънбалансовата счетоводна система на Банката, и като такива не подлежат на разпределяне при процедура по несъстоятелност или ликвидация на Банката. Установено е (1) наличие на контрол за отделянето на трансакции извършени между собствената дейност на Банката и попечителската дейност, (2) наличие на автоматично равнение на ежедневна база на клиентски финансови активи в счетоводните системи и регистри на Банката с информацията от съответните местни и чуждестранни централни депозитари/регистра на ценни книжа и (3) наличие на равнение на записите в счетоводната система с извлеченията/потвърждения, изпратени на клиенти.

През 2022 г. беше отчетен ръст от 18,83% на клиентските активи под попечителство, което затвърди позицията на банката сред водещите финансови институции в България в сферата на попечителските услуги, както и в обслужването на договорни фондове. През годината бяха направени допълнителни инвестиции в технологичното развитие на системите, използвани за предоставяне на попечителски услуги. Тенденцията за дигитализация и по-висока степен на автоматизация ще се запази и занапред.

12. Финансови институции/Суверени

Отношения с банкови, небанкови финансови институции и суверени

Кей Би Си Банк България ЕАД продължи да развива и разширява отношенията си както с първокласни банкови и небанкови финансови институции в страната и чужбина, така и с международни организации и публични институции, подчинени на централните власти. Клиентите се обслужват ежедневно от професионални служители за връзка с клиенти финансови институции и суверени. Екипът се състои от професионалисти с дългогодишен опит и познания за специфичните нормативни и регулаторни изисквания към този тип клиенти.

Продължава да нараства броят на банките, с които Кей Б и Си Банк България ЕАД е установила кореспондентски отношения, както и броя на сметките в различни валути, поддържани от Банката. Благодарение на отличното качество на предоставяните услуги, съобразени с конкретните изисквания на финансовите институции, както и на доверието на международната финансова общност към Банката, около 50 чуждестранни банки поддържат сметки си и бизнеса с Кей Би Си Банк България.

Банката обслужва и предлага пълна гама продукти и услуги и на над 250 местни и чуждестранни небанкови финансови институции, бюджетни и наднационални организации.

Кей Би Си Банк България ЕАД е дългогодишен, доверен партньор на своите клиенти с растящ брой обслужвани застрахователни и пенсионноосигурителни компании, управляващи дружества, инвестиционни посредници, лизингови компании, платежни институции и др. Банката от години е сред лидерите в обслужването на централната власт, суверени, посолства и международни организации, осигурявайки комплексни банкови услуги и пълен набор от банкови продукти.

Отношения с международни финансови институции

Кей Би Си Банк България ЕАД е един от лидерите на пазара в договарянето на финансираня и гаранционни споразумения с Международни финансови институции (МФИ). За последните 20 години общият размер на средствата по кредитни линии и гаранционни споразумения, договорени за Групата на Кей Би Си Банк България с институции като Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР), Европейската инвестиционна Банка (ЕИБ), Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), Кредитанщалт фюр Видерауфбау (КфВ), Европейския фонд за югоизточна Европа (ЕФСЕ), Банката за развитие към Съвета на Европа (БРСЕ), Българската банка за развитие (ББР), Национален гаранционен фонд (НГФ), Фонд Мениджър на финансови инструменти в България (ФМФИБ, Фонд на фондовете) и други е над 2 млрд. евро.

12. Финансови институции/Суверени (продължение)

Отношения с международни финансови институции (продължение)

Традиционно, Кей Би Си Банк България продължи успешното си сътрудничество с МФИ и национални гаранционни/кредитни институции. През 2022 година Кей Би Си Банк България и ФМФИБ подписаха ново гаранционно споразумение по гаранционен инструмент „Портфейлна гаранция с таван на загубите по програма „Възстановяване“, изпълняван със средства по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. (ОПИК) като част от мерките на Европейският съюз в отговор на Covid пандемията по линия на REACT-EU.

Операции с финансови инструменти за клиенти

Банката извършва следните операции с финансови инструменти за клиенти:

- инвестиционно обслужване на сделки с финансови инструменти;
- трансфери от/по сметка в Банката към/от сметка в друга банка и/или депозитарна институция;
- поддържане и обслужване на сметки за финансови инструменти;
- депозитарни услуги за колективни инвестиционни схеми, инвестиционни фондове и акционерни дружества със специална инвестиционна цел.

Клиентски финансови инструменти се водят по индивидуални сметки на клиентите и се отчитат отделно от активите на Банката. Клиентски активи в счетоводните системи на Банката се отчитат като активи държани под попечителство в извънбалансовата счетоводна система на Банката, и като такива не подлежат на разпределяне при процедура по несъстоятелност или ликвидация на Банката. Установено е (1) наличие на контрол за отделянето на транзакции извършени между собствената дейност на Банката и попечителската дейност, (2) наличие на автоматично равнение на ежедневна база на клиентски финансови активи в счетоводните системи и регистри на Банката с информацията от съответните местни и чуждестранни централни депозитари/регистра на ценни книжа и (3) наличие на равнение на записите в счетоводната система с извлеченията/потвърждения, изпратени на клиенти.

13. Перспективи за развитие

През 2023 година фокусът ще бъде върху:

- ⇒ Вливането на Кей Би Си Банк България ЕАД в Обединена Българска Банка АД (ОББ АД)
- ⇒ Запазване на активната клиентска база
- ⇒ Запазване темповете на ръст на кредитния портфейл и поддържане високото му качество през различните стадии на икономическия цикъл

Одобен от Управителния съвет на Обединена Българска Банка АД (ОББ АД), универсален правоприемник на „Кей Би Си Банк България“ ЕАД (прекратена без ликвидация след вливането ѝ в ОББ АД) на 10 май 2023 година:

Теодор Маринов
Изпълнителен директор

Светла Георгиева
Изпълнителен директор

Доклад на независимите одитори

До акционерите на „Обединена Българска Банка“ АД

Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на „Кей Би Си Банк България“ ЕАД („Банката“) и нейните дъщерни дружества (заедно наричани „Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2022 г., консолидирания отчет за всеобхватния доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните бележки към консолидирания финансов отчет, съдържащи оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Групата към 31 декември 2022 г., нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет“.

Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Независимост

Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България. Ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС.

Обръщане на внимание – Преобразуване чрез вливане на „Кей Би Си Банк България“ ЕАД в „Обединена Българска Банка“ АД

Обръщаме внимание на Бележка 1 и Бележка 37 от консолидирания финансов отчет, където е оповестен факта, че Банката е правно преобразувана чрез вливане в „Обединена Българска Банка“ АД, ефективно от 10 април 2023 г. От тази дата Банката престава да съществува като самостоятелно юридическо лице и дейността ѝ е прехвърлена изцяло към „Обединена българска банка“ АД, в качеството ѝ на универсален правоприемник. Преобразуването чрез вливане е одобрено с решение на едноличния собственик на капитала на 19 декември 2022 г. Поради това, този консолидиран финансов отчет е изготвен при предположение за недействащо предприятие, но без това да оказва влияние върху счетоводните политики за представяне, оценка и класификация, както е оповестено в Бележка 1. Нашето мнение не е модифицирано по отношение на този въпрос.

Нашият одиторски подход

Общ преглед

- Ниво на същественост за консолидирания финансов отчет на Групата като цяло: 13,189 хиляди лева, което представлява 1% от нетните активи на Групата.
- Ние извършихме одиторски процедури за единствените две съществени дружества на Групата, които представляват съществена част от общите активи и абсолютната стойност на печалбата преди данъци на Групата.
- Несигурността в оценяването на очакваните кредитни загуби на кредити и аванси на клиенти

Като част от планирането на нашия одит ние определихме ниво на същественост и оценихме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет. По-конкретно, ние взехме предвид къде ръководството е направило субективни преценки; например, по отношение на значителни приблизителни счетоводни оценки, включващи определяне на допускания и разглеждане на бъдещи събития, които по своята същност са несигурни. Както при всички наши одити, разгледахме и риска от заобикаляне и пренебрегване от страна на ръководството на вътрешните контроли, включително, наред с други въпроси, дали има доказателства за пристрастие, което представлява риск от съществено неправилно отчитане, дължащо се на измама.

Ниво на същественост

Обхватът на нашия одит беше повлиян от приложеното от нас ниво на същественост. Одитът е планиран така, че да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет не съдържа съществени неправилни отчитания. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка. Те се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да оказат влияние върху икономическите решения на потребителите, взети въз основа на консолидирания финансов отчет.

Въз основа на нашата професионална преценка, ние определихме определени количествени прагове за ниво на същественост, включително ниво на същественост за консолидирания финансов отчет като цяло, както е посочено в таблицата по-долу. Тези нива на същественост, заедно и с качествени съображения, ни помогнаха да определим обхвата на нашия одит и естеството, времето и обхвата на нашите одиторски процедури и да оценим ефекта от неправилните отчитания, ако има такива, както самостоятелно, така и като съвкупност за консолидирания финансов отчет като цяло.

Ниво на същественост за консолидирания финансов отчет на Групата като цяло	13,189 хиляди лева
---	--------------------

База за определяне	1% от нетните активи на Групата
---------------------------	---------------------------------

Обосновка	относно приложения показател за определяне на нивото на същественост	Ние приложихме нетните активи като показател за определяне на нивото на същественост, защото от наша гледна точка, това е ключов показател, свързан с капиталовата адекватност и финансовата стабилност на Банката и Групата, особено в контекста на влиянето на Банката в „Обединена Българска Банка“ АД, финализирано на 10 април 2023 г.
------------------	---	---

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет в неговата цялост и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Несигурността в приблизителната счетоводна оценка на очакваните кредитни загуби на кредити и аванси на клиенти (Бележка 23.Б „Кредити и аванси на клиенти“ и Бележка 3.А „Кредитен риск“)

Кредитите и аванси към клиенти представляват значителна част (63%) от общата сума на активите на Групата към 31 декември 2022 г. с брутна балансова стойност от 7,971 мил. лв. и коректив за натрупани кредитни загуби от 207 мил. лв. Групата прилага модел за оценка на кредитни загуби, базиран на очаквани кредитни загуби („ОКЗ“) в съответствие с изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“.

Адекватното оценяване на кредитните загуби на кредитите и аванси на клиенти изисква значими преценки от страна на ръководството.

Оценяването на кредитните загуби на кредитите и аванси на клиенти, съгласно изискванията на МСФО 9, включва оценката на 12 месечните очаквани кредитни загуби, както и тези за целия им живот, оценка за наличие на значимо повишение на кредитния риск или дали при определени кредити и аванси към клиенти е настъпило неизпълнение.

Нашите одитни процедури в тази област включват, но не се ограничават до:

- Ние оценихме общото управление на процесите по кредитиране и определянето на очакваните кредитни загуби и прегледахме съответните политики на Групата, включително процеса на моделиране на 12-месечните очаквани кредитни загуби и тези за целия живот на кредитите, както и подходът, свързан с корекциите, извън моделите, във връзка с геополитическите и нововъзникващи рискове.
- Ние оценихме адекватността и последователността на прилагането на методологията и моделите, използвани от Групата, както и уместността на промените в моделите на Групата за определяне на очакваните кредитни загуби и съответствието им с изискванията на МСФО 9.
- Ние оценихме и извършихме тестове на дизайна и оперативната ефективност на ключови контроли от процесите по кредитиране и определяне на очакваните кредитни загуби. Ние също така включихме нашите вътрешни ИТ специалисти, за да оценят и извършат тестове на общите ИТ контроли при тези процеси.

Установяването на значимо повишение на кредитния риск или настъпването на неизпълнение и оценката на 12-месечните очаквани кредитни загуби, както и тези за целия живот на даден кредит, са част от процеса на формиране на приблизителните счетоводни оценки на Групата за тях, който, освен всички други фактори, се базира на макроикономически сценарии, модели за кредитен риск, идентификатори за значимо повишение на кредитния риск, индикатори за неизпълнение, финансовото състояние на контрагента, очакваните бъдещи парични потоци и/или стойността на обезпечението

Геополитическите и нововъзникващите рискове през 2022 г., ограничават способността на моделите за определяне на ОКЗ да отразяват адекватно всички последици от произтичащите икономически условия. Поради тази причина, ръководството е решило да въведе последващи корекции, извън моделите, в допълнение към тези ОКЗ, изчислени на база модели.

Определянето на последващите корекции, признати в допълнение към очакваните кредитни загуби, базирани на моделите, включва експертни допускания за идентифициране на уязвими клиенти.

Използването на различни техники за финансово моделиране, сценарии и допускания, включително определянето на последващите корекции извън моделите, би могло да доведе до различни приблизителни счетоводни оценки на очакваните кредитни загуби на кредитите и аванси на клиенти.

Поради това, че кредитите и аванси на клиенти представляват значителна част от общата сума на активите на Групата и предвид свързаната с тях несигурност по отношение на счетоводните приблизителни оценки на очакваните кредитни загуби за тях, ние считаме това за ключов одиторски въпрос.

- По отношение на индивидуално определените очаквани кредитни загуби на кредити, ние извършихме, на извадкова база, детайлен преглед на избрани кредитни експозиции на Групата към корпоративни клиенти и малки и средни предприятия (МСП). Ние проверихме определената рискова категория (фаза), допусканията във връзка с индикаторите за неизпълнение и за значимо повишение на кредитния риск и оценяването на очакваните парични потоци (възстановими стойности), установени на базата на оценките на обезпеченията и преценките за възстановяване при настъпване на неизпълнение.
- По отношение на 12-месечните очаквани кредитни загуби, както и тези за целия живот на кредити, определени на колективна база, ние проверихме индикаторите за наличието на значимо повишение на кредитния риск, макроикономическите сценарии и тествахме използваните модели, включително процеса по одобрението и валидирането им от страна на Групата
- Ние направихме оценка на адекватността на основните допусканията и преценките на Групата, свързани с изчисляването на очакваните кредитни загуби, включително и влиянието на геополитическите и нововъзникващи рискове.
- С подкрепата на нашите експерти в областта на финансово моделиране, ние извършихме независимо преизчисление на очакваните кредитни загуби за извадка от кредити.
- Ние също така оценихме пълнотата и разумността на критериите за идентифициране на уязвими клиенти, използвани от ръководството при определянето на последващи корекции, извън моделите, и проверихме математическата точност на изчисленията, с помощта на нашите експерти по финансово моделиране.

- Ние оценихме пълнотата и точността на оповестяванията в областта на очакваните кредитни загуби на кредити и аванси на клиенти, включително оповестяванията относно корекциите, извън моделите, свързани с геополитическите и нововъзникващи рискове, както и дали тези оповестявания са в съответствие с МСФО, приети от Европейския съюз.

Как определихме обхвата на одита на Групата

Ние определихме обхвата на нашия одит, за да можем да извършим достатъчно работа, което да ни позволи да изразим мнение върху консолидирания финансов отчет като цяло, вземайки предвид структурата на Групата, счетоводните процеси и контроли и отрасъла, в който Групата оперира.

Ние извършихме одиторски процедури, обхващащи единствените две съществени дружества на Групата, които представляват съществена част от общите активи и абсолютната стойност на печалбата преди данъци на Групата.

Тези и други процедури, извършени на групово ниво, включително тестове на консолидационните счетоводни записи и междугрупови елиминации, ни дадоха нужните доказателства за да изразим мнение върху консолидирания финансов отчет като цяло.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от годишен консолидиран доклад за дейността, консолидирана декларация за корпоративно управление и консолидирана нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава Седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на годишния консолидиран доклад за дейността, консолидираната декларация за корпоративно управление и консолидираната нефинансова декларация, ние също така изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България, Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в годишния консолидиран доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- б) Консолидираният годишен доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) В консолидираната декларация за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната, съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл.100н, ал.8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, информация.
- г) Консолидираната нефинансова декларация за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидирани финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет, ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността им, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или, в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Преобразуването на Банката чрез вливане, разгледано в параграфа за обръщане на внимание по-горе, имаше отражение върху нейното съществуване като самостоятелно юридическо лице.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на дружествата или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнително докладване върху одита на консолидирания финансов отчет, съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД и „АФА“ ООД са назначени за задължителни одитори на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2022 г. на Групата от общото събрание на акционерите, проведено на 19 декември 2022 г., за период от една година.
- „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД е било назначено за първи път като одитор на Групата на 19 декември 2022 г.
- „АФА“ ООД е било назначено за първи път като одитор на Групата на 5 декември 2017 г.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2022 г. на Групата представлява първи пълен ангажимент за задължителен одит, извършен от „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД и шести пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит, извършен от „АФА“ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад с дата 23 май 2023 г., представен на одитния комитет на Групата, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.

- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен услугите попадащи в обхвата на задължителния одит, „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД е предоставило други услуги на Групата, които са оповестени в Бележка 10 към консолидирания финансов отчет на Групата.

За „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД:

За „АФА“ ООД:

Джок Нюнан
Прокурис

Павел Пирински 85
Регистриран одитор,
отговорен за одита

Бул. Мария Луиза 9-11
1000 София, България

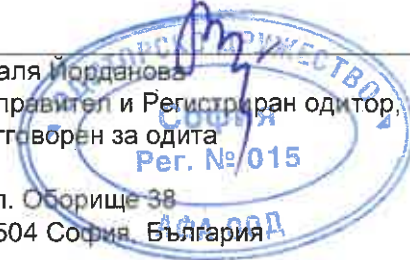
23 май 2023 г.

Валя Йорданова
Управител и Регистриран одитор,
отговорен за одита

ул. Оборище 38
1504 София, България

23 май 2023 г.

КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ ЕАД

Консолидиран годишен финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

в хил. лв.

	Бел.	2022	2021
Приходи от лихви и подобни приходи		278,515	251,237
Разходи за лихви и подобни разходи		(17,718)	(18,198)
Нетен лихвен доход	6	260,797	233,039
Приходи от такси и комисиони		156,451	141,070
Разходи за такси и комисиони		(61,404)	(41,813)
Нетен доход от такси и комисиони	7	95,047	99,257
Приходи от застрахователно брокерство		3,728	3,753
Приходи от дивиденди		355	169
Нетен резултат от търговски операции	8	31,585	26,064
Нетен резултат от отчитане на хеджиране		(716)	(500)
Нетен резултат от финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	9	1,008	138
Приходи от разпореждане с инвестиции в дъщерни дружества	34	1,248	-
Други оперативни приходи		4,796	6,802
Оперативен доход		397,848	368,722
Нетни загуби от обезценки на финансови инструменти	12	(10,098)	(20,383)
Загуба от модификация на финансови инструменти	13	-	(663)
Разходи за персонал	10	(97,840)	(91,917)
Разходи за амортизация	10	(31,508)	(31,544)
Други административни разходи	10	(93,099)	(75,853)
Обезценка на софтуерни активи	11	(17,802)	-
Други оперативни разходи	11	(3,942)	(3,401)
Печалба преди данъци		143,559	144,961
Разходи за данъци	14	(13,655)	(14,512)
Печалба за годината		129,904	130,449
Друг всеобхватен доход			
Компоненти, които няма да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата (вкл. преоценка на капиталови ценни книжа по справедлива стойност в ДВД)		136	13
Данък върху дохода, свързан с тези компоненти на друг всеобхватен доход		12	16
Компоненти, които са или могат да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата (вкл. преоценка на дългови ценни книжа по справедлива стойност в ДВД)		(18,502)	(4,895)
Данък върху дохода, свързан с тези компоненти на друг всеобхватен доход		1,850	490
Общо друг всеобхватен доход	15	(16,504)	(4,376)
Общо всеобхватен доход за годината		113,400	126,073
Относим към едноличния собственик		113,400	126,073

Пояснителните бележки от 1 до 37 са неделима част от индивидуалния годишен финансов отчет.

Одобрен от Управителния съвет на Обединена Българска Банка АД (ОББ АД), универсален правоприемник на „Кей Би Си Банк България“ ЕАД (прекратено без ликвидация след вливането му в ОББ АД) на 10 май 2023 година:

Теодор Маринов
Изпълнителен директор

Светла Георгиева
Изпълнителен директор

Съгласно доклад на независимите одитори
За Прайс Уотърхаус Купърс Одит ООД
Джок Нюнан
Прокурис

За АФА ООД:
Валя Йорданова
Управител,
Регистриран одитор, отговорен за одита

Павел Пирински
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата:

23-05-2023

23-05-2023

КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ ЕАД

Консолидиран годишен финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

към 31 декември 2022 г.

в хил. лв.	Бел.	2022	2021
Активи			
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	16	2,067,770	1,607,978
Други депозити при банки, на виждане	17	310,350	55,041
Финансови активи държани за търгуване	18, 19	33,294	41,932
Деривати за хеджиране	20	10,277	1,166
Финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	21	2,356	25,061
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	22	211,174	391,372
Финансови активи по амортизирана стойност	23	9,671,436	8,660,599
Други активи	26	19,205	23,669
Имоти, машини и оборудване	24	37,740	41,025
Активи право на ползване	24	30,814	35,417
Нематериални активи	25	23,388	46,698
Текущи данъчни активи	14	201	-
Отсрочени данъчни активи	14	782	11
Общо активи		12,418,787	10,929,969
Пасиви			
Финансови пасиви държани за търгуване	19	21,620	21,733
Деривати за хеджиране	20	-	1,584
Финансови пасиви по амортизирана стойност	27	10,987,626	9,722,703
Задължения за лизинг	28	32,186	36,129
Текущи данъчни задължения	14	278	986
Други пасиви	29	26,463	13,052
Провизии за задължения	30	31,639	35,358
Отсрочени данъчни пасиви	14	67	1,795
Общо пасиви		11,099,879	9,833,340
Собствен капитал			
Акционерен капитал		603,448	603,448
Капиталови инструменти, различни от акционерен капитал		113,438	-
Неразпределени печалби		529,119	403,774
Фонд "Резервен"		86,443	86,443
Други резерви		(13,540)	2,964
Общо собствен капитал	32	1,318,908	1,096,629
Общо пасиви и собствен капитал		12,418,787	10,929,969

Пояснителните бележки от 1 до 37 са неделима част от индивидуалния годишен финансов отчет.

Одобен от Управителния съвет на Обединена Българска Банка АД (ОББ АД), универсален правоприемник на „Кей Би Си Банк България“ ЕАД (прекратено без ликвидация след вливането му в ОББ АД) на 10 май 2023 година.

Теодор Маринов
Изпълнителен директор

Светла Георгиева
Изпълнителен директор

Съгласно доклад на независимите одитор

За ПрайсътърхаусКупърс Оudit ООД
Джок Нюан
Пракурис

За АФА ООД:
Валя Йорданова
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Павел Пирински
Регистриран одитор, отговорен за одита

Дата:

23-05-2023

23-05-2023

КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ ЕАД

Консолидиран годишен финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

За годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

в хил. лв.	Бел.	2022	2021
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба за годината преди данъци		143,559	144,961
Корекции:			
Разходи за амортизации		49,310	31,544
Нетни загуби от обезценка на финансови инструменти		21,495	30,417
Нереализирани загуби от валутни операции		8,512	(162)
Ликвидационни дялове от дъщерни и асоциирани дружества		(1,444)	-
Обезценка на активи придобити от обезпечения		132	226
Нетен лихвен доход		(260,797)	(233,039)
		(39,233)	(26,053)
Промени в активи и пасиви произтичащи от оперативна дейност след корекции за непарични позиции			
Нетна промяна във финансовите активи държани за търгуване, в т. ч.:		8,525	(3,412)
Нетна промяна в деривативните финансови инструменти		300	13
Нетна промяна във финансовите активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата		22,818	(166)
Нетна промяна във финансовите активи по амортизирана стойност, в т.ч.:		(1,251,003)	(761,131)
Нетна промяна във вземания от банки		(571,180)	180,870
Нетна промяна в кредити и аванси на клиенти		(638,083)	(944,661)
Нетна промяна в други вземания		(41,740)	2,660
Нетна промяна в други активи		(1,606)	(201)
Нетна промяна във финансовите пасиви по амортизирана стойност, в т. ч.:		1,332,303	912,610
Нетна промяна в депозити от банки		20,129	65,379
Нетна промяна в депозити от клиенти		1,270,469	836,012
Нетна промяна в други финансови пасиви		41,705	11,219
Нетна промяна в други пасиви и провизии		11,554	6,743
Нетна промяна в деривати за хеджиране		(10,695)	(2,542)
Нетна промяна в активите и пасивите от оперативната дейност		111,896	151,901
Получени лихви от оперативна дейност		273,269	253,913
Платени лихви за оперативна дейност		(14,728)	(13,474)
Платени данъци		(15,025)	(12,922)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		316,179	353,365

КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ ЕАД

Консолидиран годишен финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ (продължение)

За годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

в хил. лв.	Бел.	2022	2021
Парични потоци от инвестиционна дейност			
(Покупки)/продажби и падежи на инвестиционни ценни книжа, нетно, в т.ч.:		252,566	(236,956)
Финансови активи по амортизирана стойност (Покупки)		86,621	(388,503)
Падежи		(121,042)	(503,913)
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (Покупки)		207,663	115,410
Падежи		165,945	151,547
Придобиване на имоти, машини и оборудване и нематериални активи		-	(103,730)
Разпореждане с инвестиции в дъщерни дружества		165,945	255,277
Нетни парични потоци от / (използвани в) инвестиционната дейност		240,482	(258,129)
Парични потоци от финансова дейност			
Получени заеми от банки и подчинени пасиви	31	195,583	-
Плащания по заеми от банки и подчинени пасиви	31	(272,140)	(72,367)
Капиталови инструменти различни от акционерен капитал		113,438	-
Плащания по капиталови инструменти различни от капитал		(3,608)	-
Плащания по задължения за лизинг		(9,546)	(10,301)
Издадени дългови ценни книжа		-	234,700
Нетни парични потоци от финансова дейност		23,727	152,032
Изменение на паричните средства и еквиваленти		580,388	247,268
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	35	1,808,189	1,565,573
Нетни нереализирани (печалби) от валутна преоценка на парични средства и парични еквиваленти		(10,457)	(4,652)
Парични средства и еквиваленти на 31 декември	35	2,378,120	1,808,189

Пояснителните бележки от 1 до 37 са неделима част от индивидуалния годишен финансов отчет.

Одобен от Управителния съвет на Обединена Българска Банка АД (ОББ АД), универсален правопреемник на „Кей Би Си Банк България“ ЕАД (прекратено без ликвидация след вливането му в ОББ АД) на 10 май 2023 година:

Теодор Маринов
Изпълнителен директор

Светла Георгиева
Изпълнителен директор

Съгласно доклад на независимите одитори:

За Прайсютърхаускупърс Одит ООД
Джок Нюнан
Прокурис

За АФА ООД:
Валя Йорданова
Управител,
Регистриран одитор, отговорен за одита

Павел Пирински
Регистриран одитор, отговорен за одита

Дата:

23-05-2023

23-05-2023

КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ ЕАД

Консолидиран годишен финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

	Акционерен капитал	Капиталови инструменти различни от акционерен капитал	Неразпределени печалби	Фонд „Резервен“	Други резерви	Относитими към едноличния собственик	Общо
Начално салдо 01 януари 2022 г.	603,448	-	403,774	86,443	2,964	1,096,629	1,096,629
Нетна печалба за годината	-	-	129,904	-	-	129,904	129,904
Изменение в справедливата стойност на финансови инструмент по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	-	-	-	-	(16,685)	(16,685)	(16,685)
Актьорска печалба/загуба по задължения за дефинирани доходи	-	-	-	-	181	181	181
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	129,904	-	(16,504)	113,400	113,400
Емитиране на капиталови инструменти различни от капитал	-	113,438	-	-	-	113,438	113,438
Плащания по капиталови инструменти различни от капитал	-	-	(3,608)	-	-	(3,608)	(3,608)
Разпореждане с инвестиции в дъщерни дружества	-	-	(951)	-	-	(951)	(951)
Салдо към 31 декември 2022 г.	603,448	113,438	529,119	86,443	(13,540)	1,318,908	1,318,908

	Акционерен капитал	Капиталови инструменти различни от акционерен капитал	Неразпределени печалби	Фонд „Резервен“	Други резерви	Относитими към едноличния собственик	Общо
Начално салдо 01 януари 2021 г.	603,448	-	272,864	86,443	7,801	970,556	970,556
Нетна печалба за годината	-	-	130,449	-	-	130,449	130,449
Изменение в справедливата стойност на финансови инструмент по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	-	-	-	-	(4,101)	(4,101)	(4,101)
Актьорска печалба/загуба по задължения за дефинирани доходи	-	-	-	-	(275)	(275)	(275)
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	130,449	-	(4,376)	126,073	126,073
Прехвърляне на реализиран резултат от инвестиции в капиталови ценни книжа	-	-	461	-	(461)	-	-
Салдо към 31 декември 2021 г.	603,448	-	403,774	86,443	2,964	1,096,629	1,096,629

Пояснителните бележки от 1 до 37 са неделима част от индивидуалния годишен финансов отчет.

Одобен от Управителния съвет на Обединена Българска Банка АД (ОББ АД), универсален правопреемник на „Кей Би Си Банк България“ ЕАД (прекратено без ликвидация след вливането му в ОББ АД) на 10 май 2023 година.

Теодор Маринов
Изпълнителен директор

Светла Георгиева
Изпълнителен директор

Съгласно доклад на независимите одитори:

За ПрайсютърхаусКупърс Одит ООД
Джок Нюман
Прокуррист

За АФА ООД:
Валя Йорданова
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Павел Пирински
Регистриран одитор, отговорен за одита
Дата:

23-05-2023

23-05-2023

1. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

а) Отчитащо се предприятие

Кей Би Си Банк България ЕАД (Банката) с ЕИК 831558431, регистрирана в Търговския регистър под фирмено дело N 14195 /1994, считано от 7 юли 2022 година е 100% собственост на KBC Bank NV Belgium като краен собственик. Преди придобиването от KBC Bank NV Belgium, Банката е била индиректно 100% собственост на Райфайзен Банк Интернешънъл като краен собственик..

Кей Би Си Банк България ЕАД има пълен лиценз, издаден от Българска Народна Банка, за извършване на банкова дейност в страната и чужбина и за извършване на всички сделки и услуги като инвестиционен посредник по Закона за публичното предлагане на ценни книжа и свързаните с него нормативни актове.

Банката е акционерно дружество с двустепенна система на управление, като се управлява и представлява от Управителен съвет, който извършва своята дейност под контрола на Надзорен съвет.

Този консолидиран финансов отчет представя финансовите отчети за 2022 година на Банката и дъщерните ѝ дружества (Групата), както е оповестено в бел. 34.

б) Действащо предприятие

Принципът на действащото предприятие не е приложим в случая, поради преобразуването на Кей Би Си Банк България ЕАД чрез вливане в ОББ АД – друго дъщерно дружество на Кей Би Си Банк НВ. Тъй като дейността на Кей Би Си Банк България ЕАД няма да бъде прекратена, а по-скоро обединена и прехвърлена на друго предприятие като негов универсален правоприемник, при същото крайно контролиращо предприятие, счетоводните политики по отношение на представянето, признаването, оценяването и класификацията, прилагани за настоящите финансови отчети, не са повлияни в сравнение с прилаганите в предходните финансови отчети. Това обстоятелство не налага корекции, с изключение на признатите обезценки на нематериалните активи (софтуер) в размер на 17,802 хил. лв., както е оповестено в бел. 11.

с) База за изготвяне

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) и разяснения, издадени от Комитета за разяснения (КРМСФО), приети в Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, общоприетото наименование на рамка с общо предназначение за достоверно представяне, еквивалентно на дефиницията на рамката, въведена в параграф 1, т.8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

1. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

d) База за измерване

Настоящият финансов отчет е изготвен на база историческа стойност с изключение на:

- Финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, или в друг всеобхватен доход, оценявани по справедлива стойност (включително деривативни финансови инструменти);

Когато Банката отчита хеджиране на справедлива стойност на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, балансовата стойност на тези активи се коригира до тяхната справедлива стойност.

Не са направени промени в бизнес модела на банката, респективно в базата за измерване на активите и пасивите.

e) Представяне на консолидирания финансов отчет

Този консолидиран финансов отчет е представен в хиляди български левове, функционалната валута на Банката и нейните дъщерни дружества.

Групата представя отчета за финансовото състояние според степента на ликвидност. Анализ на падежната структура до 12 месеца от датата на отчета и над 12 месеца е представен в пояснителните бележки.

Активите и пасивите на Групата са представени брутно в отчета за финансовото състояние.

f) Съпоставими данни

Консолидираният финансов отчет включва съпоставима информация за предходен отчетен период.

През 2022 година няма промяна в съпоставимата информация за предходната финансова година.

g) Промяна в счетоводната политика

За текущата финансова година Банката е приела всички нови и/или преработени стандарти и разяснения, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и Комитета за разяснения на МСФО, които са били от значение за нейната дейност.

От приемането на тези стандарти и/или разяснения в сила за годишните периоди, започващи на 1 януари 2022 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на Банката, освен някои нови и разширяване на вече установените оповестявания, без това да доведе до други промени в класификацията или оценяването на отделните отчетни позиции и сделки (бел. 2s)

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Този консолидиран финансов отчет е изготвен прилагайки консистентни счетоводни политики в рамките на Групата.

а) База за консолидация

Този консолидиран финансов отчет е изготвен спазвайки изискванията на МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“. Всички дъщерни дружества на Банката са напълно консолидирани, т.к. са 100% собственост на и контролирани от Банката. Дъщерни предприятия са тези предприятия, в които е инвестирано, включително структурирани предприятия, които предприятието контролира, тъй като i) има правомощия да ръководи съответните дейности на предприятието, в което е инвестирано, които оказват значително влияние върху тяхната възвръщаемост, ii) има експозиция или права върху променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и iii) може да използва своите правомощия в предприятията, в които е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта на инвеститора.

б) Признание на приходи и разходи

Приходи и разходи от/за лихви и подобни на лихви

Приходите и разходите от/за лихви се признават в печалбата или загубата на принципа на текущото начисление, използвайки метода на ефективната лихва за следните лихвоносни финансови инструменти:

- лихви по финансови инструменти отчетени по амортизирана стойност;
- лихви от финансови инструменти отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

Приходът от лихви се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент към брутната балансова стойност на финансов актив. За финансови активи, които не са закупени или създадени финансови активи с кредитна обезценка, но впоследствие са станали финансови активи с кредитна обезценка, приходът от лихви се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент към амортизираната стойност на финансовия актив в следващи отчетни периоди. Ако в следващи отчетни периоди финансовият инструмент се подобри, така че финансовият актив вече не е с кредитна обезценка, приходът от лихви се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент към брутната балансова стойност на актива.

Ефективният лихвен процент е процентът, който дисконтира точно очакваните бъдещи парични плащания или постъпления през очаквания живот на финансовия актив или финансовия пасив към брутната балансова стойност на финансов актив или към амортизираната стойност на финансов пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент очакваните парични потоци се оценяват, като се вземат предвид всички договорни условия на финансовия инструмент. Очакваните кредитни загуби не се вземат предвид при оценката на очакваните парични потоци. Изчислението включва платени или получени такси и точки, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Допуска се, че паричните потоци и очакваният живот на група от подобни финансови инструменти могат да бъдат надеждно оценени. В случаите, когато не е възможно да се оценят надеждно паричните потоци или очакваният живот на даден финансов инструмент, при изчислението се вземат предвид договорните парични потоци за целия договорен срок на финансовия инструмент.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

б) Признаване на приходи и разходи (продължение)

Подобни на лихви приходи и разходи включват:

- лихви от финансови инструменти, отчитани задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата
- лихви от деривати за хеджиране
- В условията на отрицателни пазарни лихви Банката реализира лихвени разходи по финансови активи, като например парични средства при други банки или поддържане на минимални резерви при БНБ над изискуемия минимум, както и лихвени приходи по финансови пасиви.

Тези подобни на лихви разходи и приходи са отчетени в лихвените разходи и приходи както е описано в бел. 6.

Лихвените приходи и разходи от всички финансови активи и пасиви държани за търгуване се считат за част от нетния резултат от търговия и се отчитат заедно с всички други изменения в справедливата стойност на инструментите в нетния резултат от търговски операции.

Изменения в справедливите стойности

Измененията в справедливите стойности на деривативни инструменти, които не са определени за хеджиращ инструмент са посочени в нетния резултат от операции с деривативни инструменти в печалбата или загубата.

Измененията в справедливите стойности на деривативни инструменти, които са определени за хеджиращ инструмент, са посочени в нетния резултат от хеджиране. Измененията в справедливите стойности на финансови активи, държани за търгуване са представени в нетния резултат от търговски операции.

Измененията в справедливите стойности на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход са представени в изменението на друг всеобхватен доход.

Измененията в справедливата стойност на финансови активи отчитани по справедлива стойност задължително през печалбата или загубата съгласно МСФО 9, са представени в нетния резултат от промяна в справедливата стойност на финансови активи отчитани по справедлива стойност задължително в печалбата или загубата.

Такси и комисиони

Групата печели приходи от такси и комисиони от разнообразен набор от финансови услуги, които предоставя на своите клиенти. Приходите от такси и комисиони се признават в размер, който отразява престацията, на която Групата очаква да има право в замяна на предоставяне на услугите. Задълженията за изпълнение, както и моментът на тяхното удовлетворяване, се идентифицират и се определят при приемането на договора. Приходните договори на Групата не включват множество задължения за изпълнение. Когато Групата като цяло е заключила, че тя е принципал в договорите за предоставяне на услуги, защото обикновено контролира услугите, преди да ги прехвърли на клиента.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

б) Признаване на приходи и разходи (продължение)

Приходи от такси и комисиони от услуги, при които задълженията за изпълнение са удовлетворени с течение на времето

Задълженията за изпълнение, удовлетворени с течение на времето, са свързани с поддръжка на сметки, услуги по попечителство, както и документарни акредитиви и издадените от Банката гаранции, когато клиентът едновременно получава и консумира ползите, предоставени от изпълнението на Групата, през времето на изпълнение. За тези услуги Групата начислява такса редовно по сметката на клиента (например годишно, месечно).

Приходи от такси и комисиони от предоставяне на услуги, когато задълженията за изпълнение са удовлетворени към определен момент във времето

Услугите, при които задълженията на Групата за изпълнение са удовлетворени в даден момент от времето, се признават, след като контролът върху услугите бъде прехвърлен на клиента. Това обикновено е при завършване на основната услуга или, за такси или компоненти на такси, които са свързани с определено изпълнение, след изпълнение на съответните критерии за изпълнение. Те включват такси на базата на транзакции за откриване на сметки, касови операции, изпълнение на платежни нареждания, транзакции с банкови карти, и се начисляват по сметката на клиента при извършване на транзакцията.

Услуги, при които задълженията за изпълнение са удовлетворени в даден момент от времето, са също така участие в преговори или в договаряне на сделка от името на трета страна, като например организиране/участие във или договаряне на придобиването на акции или други ценни книжа, или закупуване или продажба на предприятия, брокерски и застрахователни такси. Групата има едно задължение за изпълнение по отношение на тези услуги, което е успешно да завърши сделката, посочена в договора.

Таксите, свързани с потвърждение на документарни акредитиви и ползване на банкови гаранции, са административни такси, начислявани по сметката на клиента при извършване на сделката и се признават съгласно принципите на МСФО 15. Те са отделно оповестени в бележките като част от общите приходи от такси и комисиони, но така че да могат да бъдат разграничени от общите приходи от договори с клиенти, признати по услугите по-горе.

Вземания и задължения по договори с клиенти

В отчета за финансовото състояние се признават следните вземания и задължения, произтичащи от приходите от договори с клиенти:

- Вземания от такси и комисионни вземания (активи по договори с клиенти), включени в "Други активи", които представляват правото на Групата за насрещна престация, която е безусловна (т.е., изисква се само изминаване на времето, за да стане дължимо плащането на насрещната престация). Те се измерват по амортизирана цена и при спазване на изискванията за обезценка на МСФО 9.
- Незаработени такси и комисиони (пасиви по договори с клиенти), включени в "Други задължения", които представляват задължението на Групата да предоставя услуги на клиент, за които Групата е получила възнаграждение (или се дължи възнаграждение) от клиента. Задължение за незаработени такси и комисиони се признава, когато плащането е извършено или плащането е дължимо (което от двете е по-рано). Незаработени такси и комисиони се признават за приходи, когато (или както) Групата предостави услугите.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

б) Признаване на приходи и разходи (продължение)

Приходи от такси и комисиони от предоставяне на услуги, когато задълженията за изпълнение са удовлетворени към определен момент във времето (продължение)

Вземания и задължения по договори с клиенти (продължение)

Приходите и разходите за такси и комисиони, които са неразделна част от ефективния лихвен доход на финансовите активи или пасиви се включват при неговото изчисляване. Комисиони за ангажимент по кредитни линии, за които очакванията са да бъдат изцяло усвоени, се разсрочват и се признават като част от ефективния лихвен доход по кредита.

Други разходи за такси и комисиони, които не са част от ефективния лихвен разход, се отнасят до комисиони за транзакции и обслужване, които се признават в печалбата или загубата, когато Групата получи съответната услуга, т.е. правото да се разпорежда с даден актив. В сравнение с предходни периоди не са констатирани разлики, които да бъдат оповестени.

Дивиденди

Доходите от дивиденди се признават, когато се установи правото на Групата да получи съответния дивидент.

Нетен резултат от търговски операции

Нетният резултат от търговски операции представлява печалби, намалени със загубите, произтичащи от финансови активи и пасиви държани за търгуване, и включва лихви, всички реализирани и нереализирани изменения в справедливата стойност, дивиденди и разлики от валутна преоценка.

В съответствие с изискванията за оповестяване на финансови инструменти, Групата е оповестила в бележките следната информация, която е съотносима към дейността на Банката за съответния отчетен период:

- Нетни печалби и загуби от финансови активи и пасиви отчитани по справедлива стойност – за финансови инструменти, отчитани задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата, оповестени в бележка 9 „Нетен резултат от финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата“, а за тези, за които е използвана опцията за отчитане по справедлива стойност, оповестяването е съответно в бележка 8 „Нетен резултат от търговски операции“;
- Нетни печалби и загуби от финансови активи отчитани по амортизирана стойност – в бележка 13 „Загуба от модификация на финансови инструменти“
- Нетни печалби и загуби от финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход – в бележка 15 „Друг всеобхватен доход“, като са показани отделно печалбите и загубите от капиталови инструменти оценявани по справедлива стойност през ДВД и дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД, както и информация за резултат от отписване;
- Общо приходи от и разходи за лихви признати по метода на ефективната лихва – в бележка 6 „Нетни приходи от лихви“;
- Приходи от и разходи за такси и комисиони от финансови активи и пасиви, които не са отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата – в бележка 7 „Нетен доход от такси и комисиони“, като приходите от такси и комисиони от доверителна и фидуциарна дейност, са отчетени в позиция „Други“, т.к. не са съществени.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

с) Лизинг

Групата като лизингополучател

Групата прилага МСФО 16 Лизинг за всички договори, по силата на които се прехвърля правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време срещу плащане на възнаграждение. Лизинговите договори се отнасят за дългосрочно наети офис площи и пораждаат изпълними права и задължения.

При определяне на срока на лизинговия договор и оценка на продължителността на неотменимия период на лизинговия договор, Групата прилага определението за договор и определя периода, за който договорът е изпълним. Лизинговият договор вече не подлежи на изпълнение, когато лизингополучателят и лизингодателят имат право да прекратят договора без разрешение от другата страна с не повече от незначителна неустойка.

Групата прилага изключението, което МСФО 16 позволява по отношение на краткосрочни договори, договори за лизинг на активи с ниска стойност, както и лицензи, предоставени от лизингодателя. Свързаните с тези договори лизингови плащания се признават като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор или на друга систематична база.

Групата отчита нелизинговите компоненти на договора отделно от лизинговите и в съответствие с приложимите счетоводни стандарти.

Преценката дали договор съдържа елементи на лизинг се извършва в началото му. Групата прави повторна оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг единствено при промяна в условията на договора.

На началната дата на договора Групата признава задължение за лизинг и актив право на ползване.

В отчета за финансовото състояние, активите право на ползване и задълженията за лизинг са представени в отделни самостоятелни позиции. Подробностите са оповестени в бележките към финансовия отчет.

Групата определя срока на лизинговия договор като неотменим период на лизинга, заедно с:

Периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че Групата ще упражни тази опция;

и

Периодите, по отношение на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че Групата няма да упражни тази опция.

Когато се прави оценка дали е достатъчно сигурно, че Групата ще упражни опцията да удължи или няма да упражни опцията да прекрати срока на лизинга, се вземат предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул за упражняване на опцията.

Групата прави повторна оценка на това дали е достатъчно сигурно, че ще упражни опцията за удължаване или няма да упражни опцията за прекратяване, при настъпването на важно събитие или съществено изменение в обстоятелствата, което:

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

с) Лизинг (продължение)

Групата като лизингополучател

е под контрола на Групата;

и

засяга това доколко достатъчно сигурно е, че Групата ще упражни опция, която не е била отразена при определянето на срока на лизинговия договор, или няма да упражни опция, която преди това е отразила при определянето на срока на лизинговия договор.

Групата преразглежда срока на лизинговия договор при промяна в неотменимия период на лизинга. Примери за промяна в неотменимия период на лизинга са:

- Упражняване на опция или настъпване на събитие, което задължава Групата да упражни опция, която преди това не е била отразена при определянето на срока на лизинговия договор.

- Неупражняване на опция или настъпване на събитие, което договорно забранява на Групата да упражни опция, която преди това е била отразена при определянето на срока на лизинговия договор.

Първоначална оценка на задължението за лизинг и на актива право на ползване

Първоначално, Групата оценява задължението за лизинг по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, Групата използва диференциален лихвен процент, който отразява периода на договора, вида на наетия актив и икономическата среда.

На началната дата на лизинга, Групата оценява актива право на ползване по цена на придобиване, която включва размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга, плащания по договора извършени преди началната дата на договора, първоначалните преки разходи по договора и оценка на разходите, които Групата ще направи за възстановяване на актива в състоянието изисквано, съгласно условията на договора.

Последваща оценка на актива с право на ползване

След първоначалното признаване, актив право на ползване се оценява по цена на придобиване минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка и коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга.

Банката прилага изискванията за амортизация в МСС 16 Имоти, машини и съоръжения, когато амортизира актив право на ползване.

Ако по силата на лизинговия договор собствеността върху актива се прехвърля на Групата до края на срока на този договор или ако в разходите за актива право на ползване е отразено упражняването на опция за закупуване от Групата, то активът право на ползване се амортизира от началната дата до края на полезния живот на наетия (основния) актив. В противен случай, Групата амортизира актива право на ползване от началната дата до по-ранната от датата на изтичане на срока на лизинговия договор или края на полезния живот на актива право на ползване.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

с) Лизинг (продължение)

Последваща оценка на задължението за лизинг

След началната дата, Групата оценява пасива по лизинга, като:

Увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга;

Намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания;

и

преоценява балансовата стойност, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор.

Лихвата по пасива по лизинга за всеки период през срока на лизинговия договор е сумата, която се получава, като към остатъчното салдо на пасива по лизинга бъде приложен лихвения процент, използван за определяне на първоначалната оценка на пасива.

След началната дата Групата признава в печалбата или загубата лихвата по пасива по лизинга, както и променливите лизингови плащания, които не са включени в оценката на пасива по лизинга в периода, през който е настъпило събитието или обстоятелството, довело до тези плащания.

Групата преоценява пасива по лизинга, като дисконтира коригираните лизингови плащания, когато:

- Има промяна в бъдещите лизингови плащания, произтичаща от промяна в индекс или процент, използван за определяне на тези плащания. Групата преоценява пасива по лизинга, за да отрази тези коригирани лизингови плащания само когато има промяна в паричните потоци (т.е. когато корекцията на лизинговите плащания влезе в сила). Групата определя коригираните лизингови плащания за остатъка от срока на лизинговия договор въз основа на коригираните договорни плащания.

- Има промяна в сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност. Групата определя коригираните лизингови плащания, за да бъде отразена промяната в сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност.

Групата преоценява пасива по лизинга, като дисконтира коригираните лизингови плащания с коригиран дисконтов процент, когато:

- Има промяна в срока на лизинговия договор. Групата определя коригираните лизингови плащания въз основа на коригирания срок на лизинговия договор; или

- Има промяна в оценката на опция за закупуване на основния актив. Групата определя коригираните лизингови плащания, за да бъде отразена промяната в сумите, дължими съгласно опцията за закупуване.

Групата определя коригирания дисконтов процент като лихвения процент, заложен в лизинговия договор за остатъка от срока на този договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен, или като диференциалния лихвен процент на лизингополучателя към датата на преоценката, ако лихвеният процент, заложен в лизинговия договор, не може да бъде непосредствено определен. При преоценка на пасива по лизинга след началната дата, Групата признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Когато балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула и има по-нататъшно намаляване в оценката на пасива по лизинга, Групата признава остатъчна сума на преоценката в печалбата или загубата.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

с) Лизинг (продължение)

Изменение на лизингов договор

Когато изменението в лизинговия договор увеличава обхвата му, като добавя правото на ползване на един или повече основни активи и възнаграждението по лизинговия договор се увеличава със сума, съизмерима със самостоятелната цена за увеличението, Групата отчита изменението на лизинговия договор като отделен лизинг.

Ако изменение в лизингов договор не е отчетено като отделен лизинг към датата на влизане в сила на изменението, Групата преоценява пасива по лизинга, като дисконтира коригираните лизингови плащания с коригиран дисконтов процент.

При изменение, намаляващо обхвата на лизинга като частично или пълно прекратяване на лизинговия договор, Групата намалява балансовата стойност на актива с право на ползване и признава в печалбата или загубата всички доходи или загуби свързани с прекратяването.

При изменение, увеличаващо обхвата на лизинга и не е отчетено като отделен лизинг, Групата извършва съответните корекции на актива с право на ползване.

- Групата като лизингодател

Финансов лизинг

Групата представя финансов лизинг като лизингодател, като вземане на стойност равна на нетната инвестиция във финансов лизинг, което включва минималните лизингови плащания, дължими по лизинговия договор, заедно с негарантираната остатъчна стойност, дисконтирани с лихвения процент присъщ на лизинга.

Лизинговият договор се отчита като финансов, когато с договора, лизингодателят прехвърля на лизингополучателя всички съществени рискове и изгоди, свързани със собствеността на актива.

Типичните показатели, които Групата разглежда, за да определи дали всички съществени рискове и изгоди са прехвърлени включват: настоящата стойност на минималните лизингови плащания в съпоставка със справедливата стойност на лизинговия актив в началото на лизинговия договор; срока на лизинговия договор в съпоставка с икономическия живот на отдадения под наем актив; както и дали лизингополучателят ще придобие правото на собственост върху лизингования актив в края на срока на договора за финансов лизинг. Всички останали лизингови договори, които не прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива, се класифицират като оперативен лизинг.

Лизингови плащания

Плащанията, извършени от лизингополучател към Групата, свързани с правото на ползване на базовия актив през срока на лизинга, включват следното:

- а) фиксирани плащания (включително фиксирани плащания по същество), намалена с всички стимули за лизинг;
- б) променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или курс;
- в) цената за упражняване на опция за покупка, ако лизингополучателят е сигурен, че ще упражни тази възможност; и
- г) плащания на неустойки за прекратяване на лизинга, ако срокът на лизинга предвижда лизингополучателят да упражни опция за прекратяване на лизинга.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

с) Лизинг (продължение)

- Групата като лизингодател (продължение)

Финансов лизинг (продължение)

За лизингополучателя лизинговите плащания включват и суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранции за остатъчна стойност. Лизинговите плащания не включват плащания, разпределени за нелизингови компоненти по договора, освен ако лизингополучателят не избере да комбинира нелизинговите компоненти с лизингови компоненти и да ги отчита като един-единствен лизингов компонент.

За Групата лизинговите плащания включват и всички гаранции за остатъчна стойност, предоставени на Групата от лизингополучателя, страна, свързана с лизингополучателя или трета страна, която няма връзка с Групата, която е финансово способна да погаси задълженията по гаранцията. Лизинговите плащания не включват плащания, разпределени за компоненти, които не са лизинг.

Начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор

Прави се разграничение между начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор. Начало на лизинговия договор е по-ранната от двете дати - на лизинговото споразумение или на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор. Към тази дата:

- лизинговият договор е класифициран като финансов или оперативен лизинг; и
- в случай на финансов лизинг сумите, които трябва да бъдат признати в началото на срока на лизинговия договор, са определени.

Начало на срока на лизинговия договор е датата, от която лизингополучателят може да упражни правото си на ползване на наетия актив. Това е и датата, на която Групата признава първоначално вземането по лизинга. Съответно, лизингополучателя следва да признае актив с право на ползване и пасив по лизингов договор.

Първоначална и последваща оценка

Групата признава вземане по финансов лизинг, в момента, в който договорът за лизинг започва, на стойност равна на нетната инвестиция в лизинга. Първоначалните преки разходи са включени в изчислението на вземането по финансов лизинг. През срока на лизинговия договор, Групата начислява финансов доход (приход от лихви по финансов лизинг) върху нетната инвестиция. Нетната инвестиция в договори за финансов лизинг се представя в кредити и вземания от клиенти нетно, след обезценка, съгласно политиката за обезценка на финансови активи по амортизирана стойност.

Оперативен лизинг

Активи, които Групата отдава на оперативен лизинг, са класифицирани като транспортни средства. Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това, този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи, като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя. Приходът от наеми от оперативния лизинг се признава като такъв в печалби и загуби за годината на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето на оперативния лизинг се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод за срока на лизинга.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

д) Операции в чуждестранна валута

Всички операции в чуждестранна валута се превалят в български лева по фиксирания от Българска народна банка курс в деня на съответната операция. Към всяка отчетна дата, Групата оценява паричните позиции в чуждестранна валута по заключителния за деня обменен курс на Българска народна банка и резултатът от преценка се отчита във всеобхватния доход като част от Нетния резултат от търговски операции.

е) Финансови инструменти

Групата признава финансов актив в своя отчет за финансовото състояние тогава, когато стане страна по договорните условия на този инструмент. Когато предприятие признава за първи път финансов актив, то трябва да го класифицира в съответствие с МСФО 9 Финансови инструменти.

МСФО 9 Финансови инструменти определя модел на класифициране на финансовите активи в две стъпки/етапа:

- Определяне на бизнес модела, по който инструмента се държи и управлява.
- Анализ на договорните парични потоци за дългови инструменти (единствено плащания по главница и лихва).

Отчитани по амортизирана стойност	<ul style="list-style-type: none">• Бизнес модел "Държан за събиране на договорените парични потоци"• Единствено плащания по главници и лихва (SPPI)
Отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	<ul style="list-style-type: none">• Бизнес модел "Държан за събиране на договорените парични потоци и за продажба"• Единствено плащания по главници и лихва (SPPI)
Отчитани по справедлива стойност в печалбата/загубата	<ul style="list-style-type: none">• Всички останали финансови активи

Приложими бизнес модели за управление на финансовите активи на Банката

Бизнес моделът се отнася до начина, по който Групата управлява своите финансови активи с оглед генериране на парични потоци, т.е. бизнес моделът на Групата определя дали паричните потоци следва да бъдат генерирани от събиране на договорните такива, продажба на финансови активи, или и от двете. Тази оценка не се извършва въз основа на сценарии, които Групата не очаква по принцип да възникнат, като например т.нар. „най-лош случай" или „стресови" сценарии.

Бизнес моделът не зависи от намеренията на Групата по отношение на отделен инструмент, а се определя за група от финансови активи, които се управляват съвместно с оглед постигане на конкретна бизнес цел.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

е) Финансови инструменти (продължение)

Приложимите бизнес модели за управление на финансовите активи на Банката са, както следва:

▪ **Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорените парични потоци** - финансовите активи се управляват с оглед реализиране на парични потоци чрез събиране на договорни плащания през целия срок на инструмента. Въпреки че целта на бизнес модела на предприятието да държи финансовите активи за събиране на договорните парични потоци, предприятието не е задължено да държи всички тези активи до техния падеж. Следователно бизнес моделът на предприятието може да бъде да държи финансовите активи за събиране на договорните парични потоци, дори когато има продажби на финансови активи или такива се очакват в бъдеще, например когато е налице увеличаване на кредитния риск на активите, когато тези продажби са редки или тяхната стойност - както поотделно, така и сумарно, е незначителна. Това се преценява от Групата индивидуално за всеки конкретен случай на необходимост от такава продажба.

▪ **Бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи** - за финансовите активи, управлявани при този тип бизнес модел се счита, че както събирането на договорни парични потоци, така и продажбата на финансови активи представляват основен фактор за постигането на целта на бизнес модела. Съществуват различни цели, които могат да бъдат съвместими с този тип бизнес модел. Например, целта на бизнес модела може да бъде да управлява ежедневните нужди от ликвидност, да поддържа определен профил на доходност от лихви или да съгласува продължителността на финансовите активи с тази на пасивите, финансирани от тези активи. За да постигне подобна цел, предприятието едновременно събира договорни парични потоци и продава финансови активи. В сравнение с бизнес модела, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, при настоящия бизнес модел обикновено се наблюдава по-голяма честота и по-висока стойност на продажбите. Това е така, защото продажбите на финансови активи не са спорадични, а представляват основен фактор за постигане на целта на бизнес модела.

▪ **Бизнес модел, чиято цел е търговия с финансови активи** - при този бизнес модел целта на Банката се състои в извършване на активна дейност по покупко-продажба. Финансовите активи се управляват с цел реализиране на парични потоци посредством продажбата на активите. Групата взема решения на база справедливите стойности на активите и управлява активите, за да реализира тези справедливи стойности. Въпреки че предприятието събира договорни парични потоци, докато държи финансовите активи, целта на този бизнес модел не се постига като се събират договорни парични потоци и се продават финансови активи. Това е така, тъй като събирането на договорни парични потоци не представлява основен фактор за постигането на целта на бизнес модела.

Финансовите активи могат да бъдат държани и със следните цели:

➤ **Дългосрочни капиталови участия** - при този бизнес модел Групата придобива участие по-малко от 20% от капитала на друго предприятие и не притежава значително влияние в предприятието. Тези участия се придобиват с оглед осигуряване на извършването на определена дейност на Групата, която не би била възможна при отсъствието на това участие.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

е) Финансови инструменти (продължение)

Финансовите активи могат да бъдат държани и със следните цели (продължение):

➤ **Деривати, държани с цел хеджиране на риска** - Групата поддържа портфейл от деривати с цел управление на валутния и лихвения риск.

Анализ на договорните парични потоци

Финансовите активи, придобити и управлявани в рамките на бизнес модел „Държани за събиране на паричните потоци“ или модел „Държани за събиране на парични потоци и продажба“ се класифицират въз основа на характеристиките на договорените парични потоци. За дълговите активи от тези два бизнес модела следва да се анализира дали договорените парични потоци представляват плащания единствено на главница и лихва върху непогасената сума на главницата (SPPI), т.е. съответстват на основното споразумение за кредитиране (Basic lending agreement).

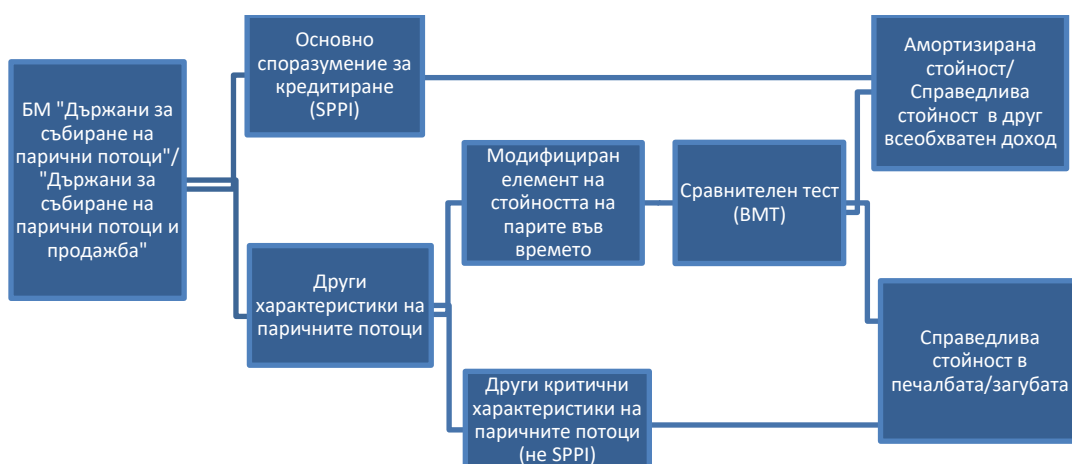
Следните елементи са в съответствие с основното споразумение за кредитиране:

- възнаграждение за стойността на парите във времето;
- кредитен риск и други основни рискове;
- марж на печалбата.

Договорни характеристики, които излагат кредитора на допълнителни рискове или изменят времето или стойността на паричните потоци не отговарят на основното споразумение за кредитиране и такива кредити следва да се отчитат по справедлива стойност.

Договорените парични потоци се изследват в две направления, както следва:

- Елемент на стойността на парите във времето.
- Други характеристики на договорените парични потоци, които не отговарят на SPPI критерия.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

е) Финансови инструменти (продължение)

Анализ на договорните парични потоци (продължение)

⇒ **Елемент на стойността на парите във времето**

Елементът на стойността на парите във времето е елементът на лихвата, осигуряващ възнаграждение единствено за изминалото време (не се осигурява възнаграждение за други рискове и разходи, свързани с държане на финансовия актив).

Когато се оценява дали елементът осигурява възнаграждение единствено за изминалото време, предприятието прави преценка и отчита фактори като валутата, в която е деноминиран финансовият актив, и периода, за който е определен лихвеният процент.

При „несвършен“ елемент на стойността на парите във времето, трябва да се оцени промяната, за да се определи дали договорните парични потоци представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница. Такива характеристики са:

- **Reset Lag** – дните от фиксирането на стойността на базата до прилагането ѝ по кредита (при сегмент Retail, 6M EURIBOR, определен на 1-во число на месеца, но се прилага по кредита в зависимост от уговорената дата на плащане)
- **Smoothing Clause** – когато базовия лихвен процент се калкулира като среднопретеглена стойност за определен период от време
- **Reset Mismatch** – честотата на фиксиране на базовия лихвен процент не съответства на срочността му (3M EURIBOR месечно фиксиран)
- **Secondary Market Yield** – лихвеният процент се актуализира периодично, но базовата лихва е осреднена стойност на доходност на вторичен паричен пазар (не са установени такива случаи)

Количествената преценка за това дали и промяната в елемента на стойността на парите във времето е значителна се извършва чрез т. н. Benchmark test, който се състои в сравняване на недисконтираните договорени парични потоци по кредита с недисконтираните парични потоци, които биха възникнали при отсъствието на „несвършен“ елемент на лихвата.

Групата е приела праг от 5% отклонение в недисконтираните парични потоци за целия срок на договора или 10% отклонение в недисконтираните парични потоци за определен отчетен период.

⇒ **Други характеристики на договорените парични потоци, които не отговарят на SPPI критерия**

Когато финансов инструмент изпълнява описаните по-горе SPPI критерии, тогава други характеристики на паричния поток биха довели до класификация „по справедлива стойност в печалбата или загубата“. Такива други характеристики на договорените парични потоци, които не отговарят на SPPI критерия са представени, както следва:

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

е) Финансови инструменти (продължение)

Договорни условия, с които се променя времето или стойността на договорните парични потоци

Ако финансов актив съдържа договорно условие, с което би могло да се промени времето или стойността на договорните парични потоци (например, ако активът може да бъде предсрочно погасен преди падеж или срокът му - удължен), предприятието трябва да определи дали договорните парични потоци, които биха могли да възникнат в рамките на целия срок на инструмента вследствие на това договорно условие, представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница.

Характеристика на договорните парични потоци, която излага експозицията на риск или променливост на договорните парични потоци

Това са случаите, при които паричните потоци (плащанията по кредита) зависят от определен индекс.

Ливъридж е характеристика на договорните парични потоци на някои финансови активи. Ливъриджът повишава променливостта на договорните парични потоци с резултат, че те нямат икономическите характеристики на лихва.

Регулирани лихвени проценти

Прилагането на регулиран лихвен процент не отговаря на SPPI критерия, когато използването му не е наложено от изисквания на регулатор или друг орган.

Договори без право на регресен иск (Проектно финансиране)

В някои случаи, финансов актив може да има договорни парични потоци, които се описват като главница и лихва, но тези парични потоци не представляват SPPI. Например, когато финансовият актив представлява инвестиция в конкретни активи (или парични потоци) и следователно договорните парични потоци зависят от приходната реализация/доходността на финансирувания проект. Такъв би могъл да бъде случаят, когато искът на кредитор е ограничен до определени активи на длъжника или парични потоци от определени активи (финансов актив „без право на регресен иск“). Фактът обаче, че финансов актив е без право на регресен иск, сам по себе си не пречи непременно на финансовия актив да отговаря на SPPI критерия.

В тези ситуации кредиторът е задължен да оцени („да прегледа щателно“) конкретните основни активи или парични потоци, за да определи дали договорните парични потоци на финансовия актив да бъдат класифицирани като плащания по главницата и лихвата върху сумата на непогасената главница.

За установяване на такъв тип договори, Групата обследва следните характеристики:

- Капиталови характеристики – кредитът има характеристика на капиталов инструмент, ако общата сума на плащанията по договора зависи от размера на капитала, печалбата на дружеството или печалбата или стойността на финансирувания обект.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

е) Финансови инструменти (продължение)

Договори без право на регресен иск (Проектно финансиране) (продължение)

Примери:

- Когато дружество със специална цел (SPE) получава кредит от Банката, с който финансира инвестиция в активи и кредитът е основен източник за финансиране на SPE (Банката носи основните рискове свързани с проекта).
 - Очакваните плащания по кредит за финансиране недвижим имот са основно свързани с бъдещите движения в стойността на обезпечението (кредитът представлява инвестиция на пазара на недвижими имоти).
 - Генериране на паричните потоци – когато паричните потоци са генерирани от финансиранния обект, а не от дейността на дружеството (кредитополучател).
 - Лихвен процент – цената на финансирането може да е индикатор за рисковете присъщи на инвестицията и по този начин да допринесе за преценката за SPPI. В случай, че в цената на финансирането се предвижда надбавка за риск, която е по-висока от надбавката по подобен кредит, но с право на пълен регресен иск, то тогава кредитът следва да се отчита по справедлива стойност.
 - Покритие на договорените парични потоци – следва да се оцени дали е вероятно очакваните парични потоци да покрият договорените такива. За тази цел следните фактори следва да се вземат предвид:
 - Коефициент на лихвено покритие (ICR)=EBIT/interest cost <120%;
 - Съотношение дълга към стойността на обезпечението (LTV)=credit amount/market value of the financed asset >70-80%.
- Силно променливата справедлива стойност на финансиранния актив е индикатор за оценяване по справедлива стойност на кредита.

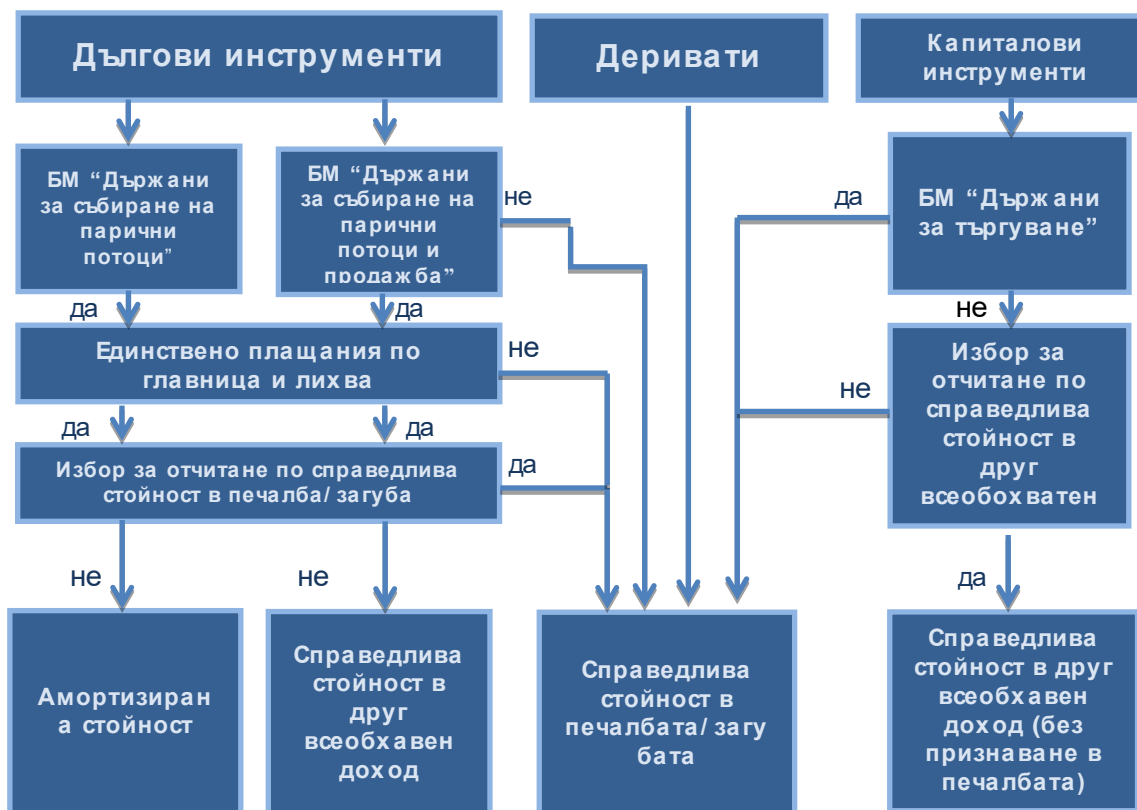
Договорно свързани инструменти (Секюритизация)

При договорно свързани инструменти е необходимо да се направят допълнителни преценки от страна на Банката за целите на класификацията на финансовите инструменти.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

е) Финансови инструменти (продължение)

Определяне на счетоводната категория на финансови активи, съгласно МСФО 9

Групата класифицира всеки от финансовите си активи в една от следните счетоводни категории:

- Амортизирана стойност - стойността, по която са оценени финансовите активи при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва минус провизии за загуба от обезценка.
- Справедлива стойност в друг всеобхватен доход - печалба или загуба от финансов актив, се признава в друг всеобхватен доход (с изключение на печалби или загуби от обезценка и печалби и загубите от валутни преоценки) до момента на отписване на финансовия актив. Когато финансовият актив се отписва, кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата. Лихвата, която се изчислява чрез използването на метода на ефективната лихва, се признава в печалбата или загубата.
- Справедлива стойност в печалбата/загубата – печалба или загуба от финансовия актив се признава в печалбата или загубата.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

е) Финансови инструменти (продължение)

Определяне на счетоводната категория на финансови активи, съгласно МСФО 9 (продължение)

▪ Справедлива стойност в друг всеобхватен доход (без признаване в печалбата или загубата) – прилага се за капиталови финансови инструменти, за които е избран този начин на последваща оценка. При този метод на оценка печалбата или загубата от финансовия актив, се признава в друг всеобхватен доход (с изключение на печалби или загуби от обезценка и печалби и загубите от валутни преоценки) като резерв от преоценки по справедлива стойност. При отписване (например продажба) натрупаната преоценка, призната в друг всеобхватен доход, не се признава печалбата и загубата, а се прехвърля в рамките на капитала.

Определяне на счетоводна категория на дългови инструменти Бизнес модел „Държани за събиране на парични потоци“

Предоставени кредити

Отпуснатите от Групата кредити на клиенти се определят в Бизнес модел „Държан за събиране на парични потоци“. Кредитите се отчитат по амортизирана стойност, когато договорните парични потоци представляват единствено плащания по главници и лихви върху непогасените главници.

Когато договорените парични потоци се променят чрез предоговаряне или реструктуриране, което не е в резултат от увеличен кредитен риск, амортизираната стойност се определя като променените потоци се дисконтират с първоначалния договорен лихвен процент. Разликата спрямо първоначалната стойност се отчита като резултат от модификация в печалбата или загубата за съответната година. Когато промяната е значителна и води до разлика в дисконтираните парични потоци от повече от 10%, активът се отписва и се признава нов актив.

Когато паричните потоци по кредита не са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената главница, кредитът се отчита по справедлива стойност в печалбата/загубата. През м. април 2020 година Управителният съвет на БНБ утвърди представения от Асоциацията на банките в България проект на Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки и дъщерните им дружества - финансови институции във връзка с предприетите от страна на Република България действия за ограничаване на пандемията на Covid-19 и последиците от тях. Банката се присъедини към приетия частен мораториум, който бе удължен до март 2021 година, и се придържахме към утвърдения от БНБ Ред за отсрочване, предлагайки го както за клиенти от „Корпоративен“ сегмент, така и за сегмент „Банкиране на дребно“. За кредитите, при които са отсрочени както главници, така и лихви, се определя и признава загуба от модификация (modification loss), съгласно изискванията на МСФО 9. Вследствие отсрочването на лихвени плащания, се променя договореният погасителен план така, че се намалява нетната настояща стойност на експозицията, което води до признаване на загуба в първоначалния момент на отсрочване. Това отсрочване не доведе до преминаване на кредитите в друга фаза, както и измерването на очакваните кредитни загуби.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

е) Финансови инструменти (продължение)

Депозити при банки

Депозитите при банки се отчитат по амортизирана стойност, т.к. това са „прости“ (plain vanilla) сделки на паричния пазар, паричните потоци по които представляват само плащания по главница и договорена лихва.

Дългови ценни книжа

Групата придобива дългови ценни книжа в инвестиционен портфейл. Активите в Бизнес модел „Държани за събиране на парични потоци“ се отчитат по амортизирана стойност, когато договорните парични потоци са единствено главници и лихва върху главници (SPPI), т.е. съответстват на основното бизнес споразумение. Когато анализът на паричните потоци показва потоци различни от главница и лихва върху непогасената главница (SPPI), то активите се отчитат по справедлива стойност и резултатът се признава в печалбата/загубата.

Сделки – обратно репо

Сделки, при които Групата придобива ценни книжа на определена цена, като има задължение да ги продаде обратно на контрагента на определена бъдеща дата. Сделките се осъществяват в рамките на Бизнес модел „Държани за събиране на договорните парични потоци“. Договорните условия по тези инструменти представляват само плащания по главница и лихва и вземането, което възниква за Групата в резултат от сделката, се отчита по амортизирана стойност.

Определяне на счетоводна категория на дългови инструменти Бизнес модел „Държани за събиране на парични потоци и продажба“

Групата придобива дългови ценни книжа в ликвиден портфейл, с цел да управлява изпълнението на изискванията за ликвидност. Активите от този портфейл също така могат да бъдат продавани.

Активите в Бизнес модел „Държани за събиране на парични потоци и продажба“ се отчитат по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, когато договорните парични потоци са единствено главници и лихва върху главници (SPPI), т.е. съответстват на основното бизнес споразумение. Когато анализът на паричните потоци показва потоци различни от главница и лихва върху непогасената главница (SPPI), то активите се отчитат по справедлива стойност в печалбата/загубата.

Определяне на счетоводна категория на дългови инструменти и капиталови инструменти Бизнес модел „Държани за търгуване“ и деривативни финансови инструменти

Финансовите активи придобити и управлявани от Групата в търговски портфейл и деривативните финансови инструменти, държани с цел хеджиране на риска, се оценяват по справедлива стойност, като резултатът се признава в печалбата или загубата за годината.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

е) Финансови инструменти (продължение)

Определяне на счетоводната категория на капиталови инструменти в обхвата на МСФО 9

Портфейл „Стратегически капиталови участия“ – Групата инвестира в други предприятия без да придобива значително влияние. Тези участия са необходими за осъществяване на определена дейност на Групата (например платежни, картови, посреднически услуги). Тези капиталови инструменти обикновено не се търгуват свободно, а са предназначени за участниците в дадената система.

По правило капиталовите участия се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалбата/загубата. Разрешено е при първоначално признаване Групата да избере да класифицира капиталовите участия като оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Този избор е неотменим и се прилага за конкретен актив. Обичайно Групата избира да оценява инвестициите в портфейл „Стратегически капиталови участия“ по справедлива стойност, като резултатът от преоценка се признава в друг всеобхватен доход.

Други финансови пасиви – признаване и оценка

Други недеривативни финансови пасиви първоначално се признават по справедлива стойност намалена с директните разходи по сделката. Последващо тези пасиви се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент.

Депозити, получени кредити от банки, облигационни заеми и подчинени пасиви са основните източници за финансиране на Банката и са класифицирани като други финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност.

Справедливи стойности на финансови активи и финансови пасиви

“Справедлива стойност“ е цената, която на датата на оценяване би се получила от продажбата на финансов актив, или би се платила за прехвърлянето на финансов пасив, между участници в обичайна пазарна сделка на основен пазар, или в случай че такъв липсва, на най-изгодния пазар, до който Групата има достъп на тази дата. Справедливата стойност на финансов пасив отразява и риска от неизпълнение.

При възможност Групата оценява справедливата стойност на даден финансов инструмент като използва цени котиран на активен пазар. Пазарът се счита за активен, когато сделките за даден актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че се осигурява непрекъсната ценова информация.

В случай че липсва котирана цена на активен пазар, Групата прилага оценъчни техники, които използват максимално много наблюдаеми входящи данни и свеждат до минимум използването на ненаблюдаеми такива, включително и прилагане на най-добрите международни практики за набавяне на необходимата информация. Избраната оценъчна техника включва всички фактори, които пазарните участници биха взели предвид при оценката на дадена сделка, които са налични в използваните информационни системи и е изцяло в съответствие с МСФО 13.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

е) Финансови инструменти (продължение)

Справедливи стойности на финансови активи и финансови пасиви (продължение)

Най-доброто доказателство за справедливата стойност на финансов инструмент при първоначалното му признаване обикновено е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на възнаграждението. Ако Групата определи, че справедливата стойност при първоначалното признаване се различава от цената на сделката, инструментът се признава, както следва:

а) по справедлива стойност, ако тази справедлива стойност е доказана от котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив (т.е. входни данни от ниво 1) или въз основа на техника за оценяване, която използва само данни от наблюдавани пазари. Разликата между справедливата стойност при първоначалното признаване и цената на сделката се признава като печалба или загуба.

б) във всички останали случаи по справедлива стойност, коригирана за отсрочване на разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката. След първоначалното признаване, отложената разлика се признава като печалба или загуба само до степента, до която произтича от промяна във фактор (включително време), който участниците на пазара биха взели предвид при определяне на цената на актива или пасива.

Когато за актив или пасив оценени по справедлива стойност съществува цена "купува" и "продава", тогава Групата оценява тези активи и съответната дълга позиция по цена "купува", а пасивите и съответната къса позиция по цена "продава".

Групата признава трансфери между йерархиите на справедливите стойности към датата, на която приключва отчетният период, през който са извършени трансферите.

Отписване

Групата отписва финансов актив, когато договорните права спрямо паричните потоци от актива изтекат или тя прехвърли правата за получаване на договорните паричните потоци от финансовия актив чрез транзакция, при която всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив са прехвърлени в значителна степен. Всички права върху прехвърлени финансови активи, които са възникнали или поддържани от Групата, се признават като отделен актив или пасив.

Групата отписва финансов пасив когато нейните договорни задължения отпаднат, бъдат отменени или изтекат.

Размяната между Групата и нейните първоначални кредитори на дългови инструменти със съществено различни условия, както и съществените изменения на условията на съществуващите финансови пасиви се отчитат като погасяване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Ако размяната на дългови инструменти или изменението на условията се отчита като погасяване, всички възникнали разходи или такси се признават като част от печалбата или загубата от погасяването. Ако замяната или изменението не се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси коригират балансовата стойност на пасива и се амортизират през оставащия срок на модифицирания пасив.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**е) Финансови инструменти (продължение)****Отписване (продължение)**

Модификациите на пасивите, които не водят до погасяване, се отчитат като промяна в приблизителната оценка, като се използва методът на кумулативното наваксване, като всяка печалба или загуба се признава в печалбата или загубата, освен ако икономическата същност на разликата в балансовите стойности се приписва на капиталова сделка със собствениците.

При сделки, при които се прехвърлят активи, но се запазват всички или част от рисковете и ползите, Групата не отписва от отчета за финансовото състояние съответните активи. Прехвърляне на активи, за които Групата запазва всички или част от рисковете и ползите, са например репо сделките или сделки за отдаване под наем на ценни книжа. При прехвърляне на финансов актив, върху който Групата запазва контрол, активът продължава да се признава в отчета за финансовото състояние, като Групата оценява до каква степен е изложена на промени в справедливата стойност на актива.

При някои операции, Групата запазва правото си да обслужва прехвърления актив срещу договорено възнаграждение. Финансовият актив се отписва от отчета за финансовото състояние, ако отговаря на критериите за отписване, а Групата признава отделен актив или пасив, който да отразява правото на обслужване. Когато полученото възнаграждение е достатъчно да покрие разходите за обслужване, се признава финансов актив, в противен случай финансов пасив.

Групата отписва даден финансов актив, или част от него, и в случаите когато няма основателни очаквания за възстановяване на договорните парични потоци по финансовия актив в тяхната цялост или на част от тях. The write-off represents a derecognition event. Групата може да отписва финансови активи, които все още са предмет на изпълнително действие, когато се стреми да възстанови суми, които са договорно дължими, но няма разумно очакване за възстановяване. При определени обстоятелства предоговарянето или промяната на договорните парични потоци на финансов актив може да доведе до отписване на съществуващия финансов актив и признаване на нов. Такъв е случаят, когато договорните парични потоци са значително променени (качествено или количествено). Съответно за дата на изменение се счита датата на първоначалното признаване на финансовия актив, когато изискванията за обезценка се прилагат за модифицирания финансов актив. Ако договорните парични потоци по финансов актив бъдат предоговорени или по друг начин модифицирани, но финансовият актив не е отписан, не може автоматично да се смята, че този финансов актив е с по-нисък кредитен риск. Групата преценява дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск след модификацията въз основа на разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия.

f) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти включват пари в брой и по разплащателни сметки в други банки, неограничени парични салда при Централната банка и вземания от банки с оригинален срок до 3 месеца.

Паричните средства и паричните еквиваленти се отчитат по амортизирана стойност в отчета за финансовото състояние.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

г) Сделки с ценни книжа

Получаване и отдаване под наем на ценни книжа и споразумения за обратно изкупуване

(i) Получаване и отдаване под наем на ценни книжа

Инвестиции, отдадени по силата на споразумения за отдаване под наем на ценни книжа се отчитат в отчета за финансовото състояние и се оценяват съгласно счетоводната политика, приложима за финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата или съответно за активи за продажба или държани до падеж. Паричните средства, получени като обезпечения при отдаване под наем на ценни книжа се отчитат като задължения към банки и други клиенти. Инвестициите, наети по споразумения за наем на ценни книжа не се признават като актив на Групата. Паричните средства, отдадени по договори за наем на ценни книжа, се отчитат като кредити и аванси на банки и други клиенти. Приходите и разходите, възникнали в резултат на сделки за наемане или отдаване на ценни книжа се отчитат при тяхното възникване за периода на извършване на сделките като приход или разход за лихви.

(ii) Споразумения за репо сделки

Банката сключва договори за инвестиции по силата на споразумения за обратна продажба / покупка на идентични инвестиции на предварително определена бъдеща дата по определена фиксирана цена. Закупените инвестиции, подлежащи на обратна продажба на определена бъдеща дата, не се признават.

Изплатените суми се отчитат като вземания по репо сделки. Вземанията се отчитат като обезпечени със съответните ценни книжа. Инвестиции, продадени по споразумения за обратно откупуване, продължават да се отчитат в отчета за финансовото състояние и се оценяват съгласно счетоводната политика като активи за търгуване или като активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Получените суми от продажбата се отчитат като задължения по репо сделки. Разликите между стойността на продадения актив и тази на получения се начислява за периода на сделката и се представя като приходи или разходи за лихви.

h) Обезценка

Очаквани кредитни загуби

При обезценката на финансовите активи Групата прилага изискванията на МСФО 9, като прилага модел на очаквани загуби и тристепенен подход за класифициране на кредитния риск при финансовите активи. Тристепенният подход за класифициране на финансовите активи, обект на обезценка, е базиран на оценка на увеличението на кредитния риск след първоначалното признаване и наличие на кредитна обезценка:

- Фаза 1 - финансови активи без увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване;
- Фаза 2 – финансови активи със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, но без кредити класифицирани като загуба;
- Фаза 3 – финансови активи с кредитна обезценка.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

h) Обезценка (продължение)

Очаквани кредитни загуби (продължение)

- **Информация за бъдещи икономически условия**

При оценяване на очакваните загуби, Групата използва разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия към отчетната дата, за минали събития, текущи условия и прогнозираните бъдещи макроикономически условия.

- **Дисконтиране (стойност на парите във времето)**

Очакваната кредитна загуба отразява стойност на парите във времето. Прилагат се следните проценти на дисконтиране:

Инструмент	Сконтов процент
Финансови активи, без лизингови вземания и POCL (Financial assets other than POCL assets and lease receivables)	Очакваните кредитни загуби биват дисконтирани към отчетната дата, а не към очакваната дата на неизпълнение или друга дата, като се прилага ефективният лихвен процент, определен при първоначалното признаване, или негова приблизителна стойност. Ако финансовият инструмент е с променлив лихвен процент, очакваните кредитни загуби се дисконтират с текущия ефективен лихвен процент,
Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка (POCL)	Коригираният за кредитни загуби ефективен лихвен процент (CAEIR) към амортизираната стойност на финансовия актив при първоначалното признаване
Неусвоени части по кредитни ангажименти (Undrawn loan commitments)	Очакваните кредитни загуби по кредитен ангажимент се дисконтират с ефективния лихвен процент или неговата приблизителна стойност, които ще се прилагат при признаване на финансовия актив, възникващ в резултат от кредитния ангажимент.

- **Период, в рамките на който се извършва приблизителна оценка на очакваните кредитни загуби**

В зависимост от рисковата класификация на финансовите активи по фази, Банката изчислява очакваните загуби за период от 12 месеца или за целия срок на инструмента.

- **Резултати, претеглени на базата на вероятността за настъпване**

С приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби не се цели да се направи оценка при най-неблагоприятния или при най-благоприятния сценарий. Вместо това, приблизителната оценка на очакваните кредитни загуби трябва винаги да отразява възможността от възникване на кредитна загуба, както и възможността такава загуба да не възникне, дори когато най-вероятно няма да настъпи кредитна загуба.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

h) Обезценка (продължение)

Обхват на обезценката по МСФО 9

В обхвата на обезценката по МСФО 9 попадат всички финансови активи, оценявани по **амортизирана стойност** или по **справедлива стойност в друг всеобхватен доход**.

На обезценка съгласно МСФО 9 подлежат и **всички поети ангажименти по финансови инструменти**, които не са класифицирани като FVPL. Това включва всички свързани с кредитен риск неусвоени, но отпуснати експозиции, както и гаранции и акредитиви.

Групата оценява на база на прогресивна методология очакваните кредитни загуби, свързани с активите от дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност и отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, както и с експозициите, произтичащи от кредитни сделки по амортизирана стойност, лизингови вземания и договори за финансови гаранции и кредитни ангажименти. Групата начислява провизии за загуби от обезценка при такива случаи на всяка отчетна дата. Измерването на очакваната кредитна загуба отразява безпристрастна и вероятно претеглена сума, определена чрез калкулацията на редица възможни резултати, стойността на парите във времето и съществена подпомагаща информация за минали събития към датата на отчета, настоящите условия и прогнозите за бъдещите икономически условия, и е осигурена без неоправдана цена или усилия.

i) Имоти, машини и оборудване

Признаване и оценка

Имоти, машини и оборудване се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и обезценка. Цената на придобиване включва всички директни разходи за придобиване на актива, както и невъзстановяемите данъци. Покупката на софтуер, който е неразделна част от функционалността на дадения актив се капитализира като част от този актив.

Всяка част от актив на имоти, машини и оборудване с цена на придобиване, която е значителна по отношение на общата стойност на актива, или която има различен полезен живот, се амортизира отделно.

Последващи разходи

Части от някои позиции от имоти, машини и оборудване, които се нуждаят от подмяна, се признават в балансовата стойност на актива, ако отговарят на критериите за признаване и тяхната стойност може да бъде надеждно определена.

Амортизация

Имоти, машини и оборудване се амортизират линейно за периода на очакваната от тях икономическа изгода. Земята не се амортизира.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**і) Имоти, машини и оборудване (продължение)**

Годишните счетоводни амортизационни норми са както следва:

Активи	%
▪ Сгради	4
▪ Машини и оборудване	12 -20
▪ Стопански инвентар и реконструкции	15
▪ Транспортни средства	25

Активите не се амортизират, до момента, в който станат готови за употреба и се прехвърлят от разходи за придобиване на дълготрайни активи в съответната категория активи.

і) Нематериални активи*Признаване и оценка*

Нематериални активи, придобити или вътрешно създадени от Банката, се представят по цена на придобиване намалена с начислената амортизация и загуби от обезценка.

Последващи разходи

Последващи разходи, свързани с даден нематериален актив, се признават в балансовата стойност на актива, само ако увеличават неговата икономическа изгода. Всички останали разходи се признават в печалбата или загубата.

Амортизация

Амортизацията се начислява на база линейния метод за времето на полезния срок на ползване на актива. По-долу са представени използваните годишни амортизационни норми:

Активи	%
Софтуер	10-20

к) Активи придобити от обезпечения

Активите придобити от обезпечения се отчитат по по-ниската от тяхната стойност на придобиване, и нетна реализуема стойност, съгласно МСС 2 – Материални запаси Стойността на придобиване включва разходи за придобиване на актива, държавни такси за ЧСИ и т.н.

Нетната реализуема стойност представлява предполагаемата продажна цена, намалена с приблизително оценените разходи необходими за осъществяване на продажбата.

В отчета за финансовото състояние, активите придобити от обезпечения се представят в позиция "Други активи". Резултатът от продажбата им се отчита в отчета за всеобхватния доход в позиция „Други оперативни приходи“, съответно „Други оперативни разходи“. Обезценката също се отчита в позиция "Други оперативни разходи".

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**l) Обезценка на нефинансови активи**

Към всяка отчетна дата, Групата преглежда балансовите стойности на нефинансовите си активи за да определи дали има индикации за обезценка. При налични индикации за обезценка, Групата определя възстановимата стойност на актива.

За да се извърши теста за обезценка на активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, те се групират в най-малката възможна група активи, които генерират парични постъпления от продължаваща употреба, и които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или обекти, генериращи парични потоци (ОГПП).

Възстановимата стойност на актив или ОГПП е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разходите по неговата продажба. Стойността в употреба се базира на бъдещите парични потоци дисконтирани до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите пазарни преценки за цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП.

Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или ОГПП превишава неговата възстановима стойност.

Загуби от обезценка се признават в печалбата или загубата. Те се разпределят първо в намаление на балансовата стойност на репутация на ОГПП и, впоследствие, в намаление на балансовите стойности на активите в ОГПП пропорционално.

Загуба от обезценка на репутация не се възстановява. Загуба от обезценка на други нефинансови активи се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива да не надвишава балансовата стойност, която би била определена след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

m) Провизии за задължения и разходи

Провизиите се отчитат в отчета за финансовото състояние, когато Групата има правно или договорно задължение в резултат на минало събитие, при погасяването на което е вероятно да възникне плащане. Провизията се изчислява, като се дисконтират очакваните бъдещи парични потоци чрез използване на дисконтов фактор на възвращаемостта преди данъчно облагане, която отразява пазарната оценка на стойността на парите във времето там където е подходящо, специфичния риск за задължението. Краткосрочните провизии обичайно не се дисконтират.

n) Доходи на персонала*(i) Краткосрочни доходи на персонала*

Краткосрочните доходи на персонала включват трудови възнаграждения, бонуси и възнаграждения в натура, и се признават като разход когато се предоставят свързаните с тях услуги. Пасив се признава за суми, които се очаква да бъдат изплатени, ако Групата има правно или конструктивно задължение да изплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да бъде надеждно оценено.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

п) Доходи на персонала (продължение)

(ii) Планове с дефинирани вноски

Задължения по планове с дефинирани вноски представляват вноски в държавни институции или в задължителни пенсионни фондове управлявани от частни управляващи дружества, като тези вноски са в съответствие със законови изисквания или личен избор на служителя. Задълженията възникнали във връзка с планове с дефинирани вноски се признават за разход когато се предоставят свързаните с тях услуги.

(iii) Планове с дефинирани доходи

Задължението на Групата за планове с дефинирани доходи се изчислява отделно за всеки план, като се прогнозира бъдещите доходи, които служителите са заработили в резултат на положен труд в текущия и предходни периоди, и тези доходи се дисконтират.

Изчислението на задълженията за дефинирани доходи се извършва всяка година от квалифициран актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. Групата определя нетния лихвен процент върху нетното задължение по план с дефинирани доходи, като прилага дисконтовия процент, използван в началото на периода за дисконтиране на задължението до нетно задължение по планове с дефинирани доходи.

Промените в нетната настояща стойност на задължението за дефинирани доходи, възникващи от промени в актюерските предположения, представляват актюерски печалби или загуби, които се признават в друг всеобхватен доход. Нетни разходи за лихви и други разходи, свързани с планове за дефинирани доходи, се признават в печалбата или загубата.

о) Финансови гаранции и кредитни ангажменти

С договора за финансова гаранция Групата поема ангажимент да извърши определено плащане, с което да компенсирате притежателя за понесената от него загуба, в случай че длъжникът му не плати съгласно условията по съответния дългов инструмент.

Кредитните ангажменти представляват поет от Групата ангажимент за предоставяне на кредит при предварително уговорени условия и параметри.

След първоначалното им признаване, финансовите гаранции и кредитни ангажменти се оценяват впоследствие по по-високата от стойността на определения коректив за загуби и първоначално признатата стойност минус, когато е уместно, кумулативната стойност на прихода, признат в съответствие с МСФО 15.

р) Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за годината включва текущ данък и изменението в отсрочения данък. Данъкът се признава в печалбата или загубата само когато не се отнася до бизнес комбинации или елементи, признати директно в собствения капитал или в друг всеобхватен доход.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**р) Данъчно облагане (продължение)***(i) Текущ данък*

Текущ данък е сумата на данъка, който Групата трябва да плати върху очакваната облагаема печалба или загуба за финансовата година, въз основа на данъчната ставка според действащото законодателство в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние, както и всички корекции върху данъка за минали години. Текущият данък отразява също така и ефекта на получените от Банката дивиденди.

(ii) Отсрочен данък

Отсрочен данък се признава върху временните разлики между балансовата стойност на активите и пасивите за нуждите на финансово отчитане и стойностите за данъчно облагане. Отсрочен данък не се признава за:

- временни разлики възникнали при първоначално признаване на активи или пасиви в резултат на транзакция, която не е бизнес комбинация и не засяга нито счетоводната, нито данъчната печалба или загуба;
- временни разлики възникнали във връзка с инвестиции в дъщерни или съвместно контролирани дружества, доколкото тези разлики няма да имат обратно проявление в обозримо бъдеще; и
- облагаеми временни разлики, възникнали при първоначалното признаване на репутация.

Отсрочените данъци се оценяват използвайки данъчните ставки, които се очаква да бъдат валидни към момента на тяхното обратно проявление, отчитайки разпоредбите на текущото данъчно законодателство. Актив по отсрочени данъци се признава за неизползваните данъчни загуби, кредити и приспадащи се временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват съответно до степента на вероятността за реализиране на данъчна печалба.

При определянето на текущия и отсрочения данък Групата отчита и влиянието на неизяснени данъчни позиции, които биха породили допълнителен разход за данък и лихви за просрочие. За тази преценка Групата разчита на допускания и приблизителни оценки и може да включва поредица от преценки относно бъдещи събития. В случай, че е налице нова информация, която да доведе до промяна на преценката за адекватността на съществуващите данъчни задължения, то тази промяна ще се отрази на разхода за данък за периода, в който е установена промяната.

q) Операции с финансови инструменти за клиенти

Групата извършва следните операции с финансови инструменти за клиенти:

- инвестиционно обслужване на сделки с финансови инструменти;
- трансфери от/по сметка в Банката към/от сметка в друга банка и/или депозитарна институция;
- поддържане и обслужване на сметки за финансови инструменти;
- администриране на клиентски портфейли от финансови инструменти;
- депозитарни услуги за колективни инвестиционни схеми, инвестиционни фондове и акционерни дружества със специална инвестиционна цел.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**q) Операции с финансови инструменти за клиенти (продължение)**

Клиентски финансови инструменти се водят по индивидуални сметки на клиентите и се отчитат отделно от активите на Групата. Клиентски активи в счетоводните системи на Банката се отчитат като активи държани под попечителство в извънбалансовата счетоводна система на Банката, и като такива не подлежат на разпределяне при процедура по несъстоятелност или ликвидация на Банката. Установено е (1) наличие на контрол за отделянето на транзакции извършени между собствената дейност на Банката и попечителската дейност, (2) наличие на автоматично равнение на ежедневна база на клиентски финансови активи в счетоводните системи и регистри на Банката с информацията от съответните местни и чуждестранни централни депозитари/регистри на ценни книжа и (3) наличие на равнение на записите в счетоводната система с извлеченията/потвърждения, изпратени на клиенти.

Получените такси и комисиони във връзка с операциите с финансови инструменти се отчитат в печалбата или загубата при предоставяне на съответната услуга.

г) Отчитане на хеджирането

Като част от управлението на риска, Групата е идентифицирала определени рискови категории, които отговарят на условията за отчитане на хеджиране чрез деривативни инструменти.

Групата е разработила и приела политика въз основа на принципите на МСС 39 за отчитане на хеджирането. Съгласно изискванията на МСС 39, хеджиращото взаимоотношение трябва да отговаря на определени изисквания, за да може да бъде квалифицирано и третирано под назова за отчитане на хеджирането. Хеджиращите взаимоотношения, които не отговарят на изискванията на МСС 39 за отчитане на хеджирането, се третират като икономически хеджове.

Активите, които биха могли да бъдат хеджирани, се ограничават текущо единствено и само до дългови ценни книжа с фиксиран купон чиято справедлива стойност е изложена на риск при промени в съответните лихвени нива. Като хеджиращ инструмент текущо може да бъде използван само лихвен суап.

При всяко встъпване в ново хеджиращо взаимоотношение, което ще подлежи на отчитане на хеджирането, се изготвя документация, описваща основните характеристики на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, включително доказателства, че са изпълнени изискванията на МСС 39 за отчитане на хеджирането. Групата използва количествен метод за измерване на ефективността – както при прогнозата в началото на хеджиращото взаимоотношение за бъдещата ефективност при пазарен стрес, така и в ретроспекция в края на всяко тримесечие когато се измерва реалната ефективност на взаимоотношението. Методът измерва промените в справедливата стойност на хеджираната позиция (изключват се промените, които се дължат на кредитния риск на позицията) и справедливата стойност на хеджиращия инструмент. Съгласно приетите счетоводни стандарти, при съотношение между 80% и 125%, хеджиращото взаимоотношение се смята за ефективно.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

с) Нови и променени стандарти, приети от Банката

Групата е приложила следните стандарти и изменения за първи път за годишния си отчетен период, започващ на 1 януари 2022 г.:

- Изменения на МСФО 3 „Бизнес комбинации“ (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г.);
- МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г.);
- МСС 37 „Провизии, условни пасиви и условни активи“ (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г.);
- Годишни подобрения на МСФО – Цикъл 2018 г. - 2020 г. на МСФО 1 “Първоначално прилагане на Международните Стандарти за Финансово Отчитане”, МСФО 9 “Финансови инструменти”, Илюстриращ пример 13 към МСФО 16 “Лизинги” и МСС 41 “Селско стопанство” (в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2022, приет от ЕК)

Всички промени в приетите стандарти, изброени по-горе, нямат ефект върху сумите, признати в предходни периоди, нито се очаква те да имат значително въздействие върху текущия или бъдещите периоди.

г) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приети от Банката

Публикувани са определени нови счетоводни стандарти и разяснения, които не са задължителни за прилагане през отчетния период към 31 декември 2022 г. и не са били предварително приети от Банката.

Измененията на стандартите, изброени по-долу, не се очаква да бъдат съществени за Групата:

- **Изменения на МСС 1 “Представяне на финансови отчети” Оповестяване на счетоводни политики** (издаден на 12 февруари 2021 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)
- **Изменение на МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“: Дефиниция на счетоводните приблизителни оценки** (издаден на 12 февруари 2021 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)
- **Изменение на МСС 12 „Данъци върху дохода“: Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, произтичащи от единична операция сделка** (издаден на 7 май 2021 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)
- **МСФО 17 „Застрахователни договори“** (издаден на 18 май 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.), **включително Изменение на МСФО 17 и Изменение на МСФО 4** (издаден на 25 юни 2020 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)
- **Изменение на МСФО 17 „Застрахователни договори“:** Възможност за преход за застрахователни компании, прилагащи МСФО 17 (издаден на 9 декември 2021 и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

Няма други стандарти, които все още не са приети, и които се очаква да имат значително въздействие върху Групата през настоящия или бъдещ отчетен период, както и върху транзакциите в обозримо бъдеще.

2. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

у) Нови стандарти, разяснения и изменения, които все още не са приети от ЕС

- **Изменение на МСС 1 „Представяне на финансови отчети“:** класификация на текущи и нетекущи пасиви - отсрочване на датата на влизане в сила (издадени оригинално на 23 януари 2020 г. и в следствие изменени на 15 юли 2020 г. и 31 октомври 2022 г., в крайна сметка в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.)
- **Изменение на МСФО 16 „Лизинги“:** Лизингово задължение при продажби и обратен лизинг (издадени на 22 септември 2022 и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.).
- **МСФО 10 (променен) “Консолидирани финансови отчети” и МСС 28 (променен) “Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия”** – отнасящи се до продажбата или прехвърлянето на активи между инвеститора и неговите асоциирани или съвместни предприятия (отложената ефективна дата трябва да бъде определена от IASB).

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Въведение и преглед

Банката е изложена на следните рискове в резултат от използването на финансови инструменти:

- A. Кредитен риск
- B. Ликвиден риск
- C. Пазарен риск
- D. Управление на капитала

Структура на управлението на риска

Управителният Съвет създава и упражнява постоянен надзор върху структурата на управлението на риска.

Основните цели на политиките за управление на риска са идентифицирането и анализа на различните рискове, на които Банката е изложена, определянето на лимити и контрол за спазването им чрез текущо наблюдение на експозициите. Върху политиките и системите за управление на риска се извършва редовен преглед с цел отразяване на промени в пазарните условия, както и промени в предлаганите продукти и услуги. Чрез установените вътрешни стандарти и процедури за обучение и управление, Банката се стреми да създаде условия за дисциплиниран и конструктивен контрол, при който всички служители съзнателно да изпълняват своите задължения и отговорности.

По своята същност, дейността на Банката е свързана с използването на различни видове финансови инструменти. Банката привлича депозити от клиенти с различни договорени падежи, по които плаща плаващи или фиксирани лихви, като се стреми да инвестира привлечения ресурс във висококачествени доходноосни активи.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А. Кредитен риск

Групата постоянно е изложена на кредитен риск, породен основно от вероятността предоставените кредити и аванси, както и дългови ценни книжа да не бъдат издължени в рамките на договорените срокове или изобщо да не бъдат погасени. Също така, Групата е изложена на кредитен риск в резултат на ангажименти по неусвоени кредитни линии и издадени гаранции. Кредитният риск е основният риск в дейността на Банката, поради което управлението на експозициите към кредитен риск е приоритет за ръководството на Групата. Групата е разработила политики и процедури по отношение одобрението на искания за кредит и управлението на кредитните експозиции. Концентрации на кредитен риск (балансови или задбалансови) биха могли да възникнат поради излагане на риск към един единствен длъжник или към група длъжници, които имат сходни характеристики, като например такива, на които промените в икономическите или други обстоятелства влияят еднакво върху изпълнението на задълженията.

Групата е изложена на кредитен риск и в резултат на търговската си и инвестиционна дейност, както и в нейната дейност като инвестиционен посредник за своите клиенти или за трети лица. Кредитният риск от търговската и инвестиционна дейност на Групата се управлява чрез управлението на пазарния риск. Рискът, страна по даден финансов инструмент да не изпълни задълженията си, се следи регулярно от Групата. За наблюдението на кредитния риск при експозиции от търговския портфейл, от значение са инструменти с положителна справедлива стойност, която зависи от пазарните условия. Групата стриктно се придържа към изискванията на Регламент ЕС 575/2013. Регламентът поставя лимита към големи експозиции, като голяма експозиция сумата на всички експозиции на Групата към един клиент, когато е над 10% от капитала от първи ред на Групата. Лимитът за голяма експозиция е 25% от капитала от първи ред.

Групата стриктно се придържа и към изискванията на Закона за кредитните институции и Наредба 37 на БНБ за вътрешните експозиции. Нормативната уредба поставя лимит на максималната експозиция, която Групата може да формира към свързани лица, а именно:

-общата експозиция към лице, което не е кредитна институция или инвестиционен посредник, не може да надвишава 10% от регулаторния капитал на Групата и

- сумата на всички експозиции към свързани лице, не може да надвишава 20% от регулаторния капитал на Групата.

Управление на кредитния риск

Надзорният съвет на Банката е делегирал отговорността за управление на кредитния риск на Управителния съвет. Управителният съвет определя кредитната политика на Групата на базата на анализ на пазарните условия, както и оценка на рисковете, свързани с кредитната дейност. Обхватът на политиката за кредитиране се изразява в очертаване насоките, в които трябва да се развива през следващите години кредитният портфейл на Групата. Одобрението и приемането на политиката за кредитиране от Надзорния съвет на Групата, са потвърждение на това, че предложените от Групата действия по отношение на целеви индустрии и продукти, както и последващото отражение на тези действия върху кредитния портфейл на Групата, са в съответствие с предвижданията на Надзорния съвет и с основната стратегия на Групата Кей Би Си.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

A Кредитен риск (продължение)

Контрол на лимитите и политики за редуциране на кредитния риск

Групата управлява, определя лимити и контролира концентрацията на кредитен риск за всички вземания, за които може да бъде установена – в частност към отделни контрагенти и групи, както и за отделни индустрии и държави.

Групата структурира степента на поетия кредитен риск, като установява лимити, както спрямо отделен кредитополучател или група кредитополучатели, така и спрямо географски и индустриални сегменти. Тези рискове се наблюдават текущо и са предмет на редовно преразглеждане. Експозицията към кредитен риск се управлява и с текущи промени на лимитите за кредитиране, базирани на редовни анализи на способността на съществуващите и потенциални кредитополучатели да посрещнат плащанията по лихви и главници.

Оценка на кредитния риск

Оценката на кредитния риск за финансовите активи по амортизирана стойност обхваща четири компонента (i) вероятността от неизпълнение на задълженията по кредитния договор от страна на длъжника; (ii) текуща експозиция към длъжника и прогноза за експозицията при неизпълнение; (iii) очакваната степен на възстановяване на експозицията при неизпълнение (загубата при неизпълнение) и (iv) период на идентифициране на загубата, който представлява времеви хоризонт на вероятността от неизпълнение.

Тези компоненти на кредитния риск, които отразяват очакваните загуби, са в съответствие с регулаторните изисквания на БНБ и Европейската директива за капиталова адекватност и са внедрени в ежедневната оперативна дейност на Групата.

Групата оценява вероятността от неизпълнение на отделна експозиция, прилагайки вътрешнорейтингови модели съобразно различните класове експозиции и контрагенти. Тези модели са разработени на база статистически анализи и преценки, като се съпоставят с наличната външна информация за контрагента. Кредитополучателите и техните експозиции се сегментират в отделни рейтингови класове, които отразяват в какви граници се движи вероятността от неизпълнение за съответния клас. Това означава, че експозициите могат да преминават от един рейтингов клас в друг, тъй като оценката на вероятността от неизпълнение се променя във времето. Методите на оценка се наблюдават регулярно и при необходимост се подобряват. Групата регулярно потвърждава надеждността на вътрешнорейтинговите модели за прогнозиране на събития на неизпълнение. Групата използва оценки на признати външни рейтингови агенции, когато са налични, за съпоставяне на оценката за кредитен риск, извършена прилагайки вътрешнорейтингови модели.

Експозицията при неизпълнение отразява очаквания размер на кредита, дължим при настъпване на неизпълнение. Например, експозицията при неизпълнение на кредит е остатъчната му главница и дължимите лихви към момента на неизпълнението. При кредитни ангажименти, експозицията при неизпълнение се определя като сума от усвоената част и вероятното бъдещо усвояване към момента на настъпване на неизпълнението.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

A Кредитен риск (продължение)

Оценка на кредитния риск (продължение)

Загубата при неизпълнение се определя като размерът на загубата, която Групата би понесла в случай на неизпълнение по дадено вземане. Загубата от неизпълнение е в пряка зависимост от типа на контрагента, ранга на вземането, наличието на обезпечение или друга кредитна защита.

За оценка на кредитния риск на облигации и други ценни книжа, Групата използва както външни рейтинги, така и вътрешнорейтингови модели за онези книжа, на които не им е присъден кредитен рейтинг от признати Агенции за външна кредитна оценка. Групата инвестира в ценни книжа с добро кредитно качество, които да са достатъчно сигурен източник на ликвидни средства, спомагайки за покриването на задължителните регулаторни изисквания и съотношения.

Обезпечения

Групата използва редица политики и практики за редуциране на кредитния риск. Най-традиционният начин за кредитна защита е приемане на обезпечения. Групата е приела правила за установяване на допустими класове обезпечения или кредитни защиты. Основните видове обезпечения, признати от Групата, са:

- ипотека на недвижим имот;
- парични депозити;
- залог върху търговски активи, като например машини и съоръжения, инвентар и вземания;
- банкови гаранции;
- портфейлни гаранции, издадени от първокласни международни или национални институции;
- залог на финансови инструменти, като например дългови или капиталови ценни книжа.

Дългосрочните финансираня и кредитите на корпоративни клиенти обичайно са обезпечени, докато потребителските кредити на физическите лица са необезпечени. Също така, за минимизиране на загубата по кредити, Групата може да изисква допълнително обезпечение от кредитополучателя при настъпване на индикация за влошаване на съответното вземане.

Деривативни инструменти

Групата упражнява контрол върху спазването на лимитите за размер и падеж на открити позиции в деривативни инструменти, като разглежда структурата на сделките по отношение на валута, срок и номинал. Те могат да бъдат разделени в две категории, както следва:

- Сетълмънт лимит: ограничава максимални изходящи плащания в рамките на един ден;
- Валутен лимит за деривати: ограничава разходите за заместване на всички деривати на нерегулиран пазар, в случай че контрагентът изпадне в неплатежоспособност.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

A Кредитен риск (продължение)

Деривативни инструменти (продължение)

Във всеки един момент, експозицията към кредитен риск е лимитирана до настоящата справедлива стойност на инструментите, които са в полза на Групата (т.е. финансови инструменти, за които справедливата стойност е положителна величина), която при деривативните инструменти е само малка част от договорената номинална стойност, използвана обичайно за отразяване обема на откритите към отчетната дата деривативни инструменти. Експозицията към кредитен риск се управлява като част от общите кредитни лимити към клиенти, отчитайки и потенциални колебания на пазарните условия. Обичайно за експозицията към кредитен риск при тези финансови инструменти не се изисква обезпечение или друг вид кредитна защита.

Сетълмент риск възниква в случаите, когато при сделки с предмет на доставка валутни, дългови или капиталови финансови инструменти, за Групата възниква насрещно вземане по тези типове инструменти. За управление на риска са установени дневни сетълмент лимити към отделни контрагенти, с което да се минимизира общият риск, който възниква при ежедневните търговски операции.

Ангажименти с кредитен характер

Предназначението на тези инструменти е да се осигури при поискване от страна на клиента, разполагаемост на средствата по даден ангажимент. Както кредитите и другите вземания, гаранциите и акредитивите са носители на същия кредитен риск. Документарните акредитиви – които представляват поет от Банката ангажимент в полза на клиента, да уреди негови задължения спрямо трети страни до определен размер и при определени условия – обичайно се обезпечават с предмета на доставката, за която се отнасят, поради което свързания с тях кредитен риск е по-нисък в сравнение с предоставен кредит.

Ангажимент за предоставяне на кредит, представлява неупражненото право от страна на клиента да усвои договорения размер на кредит, гаранция или акредитив. Кредитният риск, свързан с ангажиментите на Групата да предостави кредит, се изразява в потенциалната загуба, която Банката би реализирала за размера на неусвоената част по ангажимента, в случай на тяхното усвояване.

Все пак, отчитайки стандартното ниво на кредитоспособност на клиентите, вероятният размер на загубата е по-малък от сумата на всички неусвоени ангажименти. Банката наблюдава падежа на кредитните си ангажименти, тъй като дългосрочните ангажименти са носители на по-висок риск от тези с по-кратък срок. Кредитните ангажименти, които са безусловно отменяеми от страна на Банката, или са отменяеми въз основа на влошаване на кредитоспособността на клиента, не се считат за носители на кредитен риск.

Политика за оценка на рискови експозиции и формиране на провизии за очаквани кредитни загуби съгласно МСФО 9

Групата начислява ежемесечно провизии за очаквани кредитни загуби за следните категории активи: дългови инструменти по амортизирана стойност или отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, кредитни вземания, отчитани по амортизирана стойност, лизингови вземания и финансови гаранции.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Политика за оценка на рискови експозиции и формиране на провизии за очаквани кредитни загуби съгласно МСФО 9 (продължение)

Прилагането на МСФО 9 изисква висока степен на преценка или сложност, базирана на много източници на несигурност на оценката, които имат значителен риск да доведат до съществена корекция през следващата финансова година. Количествена информация за всяка от тези оценки и преценки е включена в съответните бележки, заедно с информация за базата за изчисляване на всяка засегната договорена позиция в индивидуалния финансов отчет.

Измерване на очакваните кредитни загуби

Измерването на очакваната кредитна загуба от финансови активи, оценени по амортизирана стойност и справедлива стойност през друг всеобхватен доход, е в област, която изисква използването на модели и допускания за бъдещи икономически условия и кредитно поведение. За прилагането на счетоводните изисквания за измерване на очакваните кредитни загуби се изискват значими преценки, а именно:

- Определяне на критерии за значително нарастване на кредитния риск
- Избор на подходящи модели и допускания за оценка на очакваните кредитни загуби
- Отчитане на рискови фактори след прилагане на текущите модели
- Определяне на броя и относителната тежест на сценариите за бъдещето за всеки вид продукт / пазар и свързаните с него очаквани кредитни загуби
- Създаване на групи от сходни финансови активи с цел измерване на очакваните кредитни загуби

Кредитният риск на Групата възниква от риска, свързан с финансови загуби в случай че, клиенти или пазарни контрагенти не успеят да изпълнят договорните си задължения. Кредитният риск възниква основно от междубанкови, търговски и потребителски кредити и аванси, както и от кредитни ангажименти, произтичащи от кредитни дейности, но може да възникне и от предоставени кредитни инструменти като финансови гаранции, акредитиви и акцепти. Групата също така е изложена на други кредитни рискове, произтичащи от инвестиции в дългови ценни книжа и други експозиции, произтичащи от нейните търговски операции ("търговски експозиции"), включително активи и деривати от търговския портфейл, както и сетълмент баланси с пазарни контрагенти и споразумения за обратно изкупуване.

Оценката на кредитната експозиция за целите на управлението на риска е сложна и изисква използването на модели, тъй като експозициите варират в зависимост от промените в пазарните условия, очакваните парични потоци и времето. Оценката на кредитния риск на портфейл от активи изисква допълнителни калкулации за вероятността от неизпълнение, свързаните загуби и взаимовръзките при неизпълнение между контрагентите. Банката измерва кредитния риск, използвайки вероятността от неизпълнение (PD), експозицията при неизпълнение (EAD) и загубата при неизпълнение (LGD), съгласно общия подход според изискванията на МСФО 9.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

A Кредитен риск (продължение)

Измерване на очакваните кредитни загуби (продължение)

Тристепенният модел изисква даден финансов инструмент, който не е кредитно обезценен при първоначалното възникване, да бъде класифициран във фаза 1 и непрекъснато да се наблюдава кредитния му риск. Ако се установи значително увеличение на кредитния риск след първоначалното възникване, финансовият инструмент преминава във фаза 2, но все още не се счита за кредитно обезценен. Ако финансовият инструмент е в неизпълнение (кредитно обезценен), той следва да бъде преместен във фаза 3.

За финансовите инструменти във фаза 1, Групата определя очаквани кредитни загуби, в резултат от възможни събития на неизпълнение, които биха могли да настъпят в рамките на следващите 12 месеца от живота на съответния инструмент. За инструментите във фаза 2 очакваните кредитни загуби се определят за целия оставащ живот на съответния инструмент, независимо от момента на настъпването на неизпълнението. За инструменти във фаза 3, кредитните загуби се установяват и изчисляват понесените загуби по съответния актив за целия му оставащ живот. Съгласно МСФО 9, когато се измерват очакваните кредитни загуби, е необходимо да се разгледа прогнозна информация. Закупените или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка (POCI) са тези, които са кредитно обезценени при първоначалното им възникване. Тяхната очаквана загуба винаги се измерва на база целия срок на инструмента.

Значително увеличение на кредитния риск

Банката счита, че даден финансов инструмент е претърпял значително увеличение на кредитния риск, когато са изпълнени един или повече от следните количествени, качествени или „backstop“ критерии:

⇒ Количествен критерий

Банката използва количествен критерий като основен показател за значителното увеличение на кредитния риск за всички съществени портфейли, както и допълнителен критерий като просрочие от 30 дни или мерки по въздържане (forbearance) за конкретни експозиции като „backstop“. За количествено определяне на фазите, РББГ сравнява кривата на PD за целия живот на кредита към отчетната дата спрямо стойността на същия показател към датата на първоначалното признаване на кредита. Предвид различното естество на кредитните продукти в сегменти Корпоративно банкиране (Non-retail) и Банкиране на дребно (Retail), Банката използва различни методи за изчисляване на потенциалното значително увеличение на кредитния риск.

За да се сравнят двете криви на PD в сегмент Корпоративно банкиране и Малки и Средни предприятия, стойностите им се намаляват до вероятност на неизпълнение на годишна база. Счита се, че е налице значително увеличение на кредитния риск, ако PD стойността се е увеличила с или повече от 250%. За дългосрочните кредити прагът от 250% е намален, за да се вземе предвид и ефектът от дългосрочния матуритет.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

A Кредитен риск (продължение)

Значително увеличение на кредитния риск (продължение)

⇒ Количествен критерий (продължение)

В сегмент Банкиране на дребно, прагът за значително увеличение на кредитния риск за портфейли с разработени модели е изчислен на база на исторически данни. При този сегмент се сравняват остатъчните кумулативни стойности на PD като логаритмична разлика между „PD за целия живот към отчетната дата“ и „PD за целия живот към датата на възникване, при условие за оцеляване до отчетната дата“. Счита се, че е настъпило значително увеличаване на кредитния риск, когато тази разлика е над стойността на определен праг. Нивата на този праг се изчисляват поотделно за всеки портфейл, който се покрива от отделни рейтингово-базирани PD модели за целия живот на кредита. Съгласно текущо валидната методология към 2022 г. на база на исторически данни, праговете се калкулират като 50-тия перцентил от разпределението на гореописаните логаритмични разлики на влошаващия се портфейл. По този начин се счита за съществено 50% от влошаването на PD-тата за целия живот на кредита с най-голямото отклонение. Това обикновено означава увеличаване на PD между 150% и 250%, в зависимост от поведението на експозициите в неизпълнение по различните портфейли.

⇒ Качествен критерий

Банката използва качествен критерий като вторичен индикатор за значително увеличение на кредитния риск за всички съществени портфейли. Прекласифицирането във фаза 2 се извършва, когато са изпълнени критериите по-долу:

За държавни, банкови, корпоративни експозиции и проектно финансиране, ако кредитополучателят отговаря на един или повече от следните критерии:

- Идентифициране на първи признаци за влошаване на кредитната експозиция в Системата за Ранни Предупредителни Сигнали
- Промени в условията на договора, които водят до мерки по въздържане
- Липса на рейтинг към текущ период
- Външни рискови фактори с потенциален значителен ефект върху платежоспособността на клиентите.

Калкулацията на значителното увеличение на кредитния риск включва прогнозна информация и се извършва на тримесечна база на ниво сделка за всички Корпоративни портфейли, притежавани от Банката.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Значително увеличение на кредитния риск (продължение)

⇒ Качествен критерий (продължение)

За експозиции в сегмент Банкиране на дребно се взима предвид дали кредитополучателят изпълнява един или повече от следните критерии:

- Наличие на мерки по въздържане (Forbearance), които кредиторът е отпуснал на кредитополучателя поради икономически или договорни причини, когато той преживява икономически затруднения, но които при други условия не биха му били разрешени;
- Неизпълнение по някоя от другите експозиции на клиента по друг продукт (сегмент Физически лица);
- Цялостен подход – Приложим в случаи, където новата прогнозна за бъдещето информация става налична за даден сегмент или за част от портфейла и тази информация все още не е отразена в процеса по рейтинговане. При идентифициране на подобни случаи, Ръководството трябва да изчисли размера на този портфейл с очакваните кредитни загуби за целия живот на кредита (като колективна оценка);
- Липса на рейтинг към текущ период.

Калкулацията на значителното нарастване на кредитния риск включва прогнозна информация и се извършва ежемесечно на ниво отделна транзакция за всички портфейли на дребно, държани от Банката.

Дефиниция за неизпълнение и кредитна обезценка на активи

Групата използва същата дефиниция за "неизпълнение" за целите на изчисляването на очакваните кредитни загуби съгласно МСФО 9, както е посочено в Регламент №575/2013. Това означава, че финансов инструмент в категория "неизпълнение" е класифициран във Фаза 3. Това се оценява на базата на количествени и качествени критерии. Първо, даден кредитополучател се счита за включен в категория "неизпълнение", ако е с повече от 90 дни в просрочие по съществена част от своите договорни задължения. Второ, ако кредитополучателят е със значителни финансови затруднения и съществува голяма вероятност да не погаси напълно кредитното си задължение. Дефиницията за неизпълнение се прилага последователно за моделиране на вероятността от неизпълнение (PD), експозициите при неизпълнение (EAD) и загубата при неизпълнение (LGD) в изчисленията на очакваната загуба.

Основни параметри, допусканията и техниките за изчисление

Очакваните кредитни загуби представляват дисконтирания резултат от вероятността от неизпълнение (PD), загубата при неизпълнение (LGD), експозицията при неизпълнение (EAD) и дисконтовия фактор (D). Очакваната кредитна загуба се измерва на 12-месечна база или на база целия срок на инструмента, в зависимост от това дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск след първоначалното възникване или дали даден актив се счита за кредитно обезценен. Икономическа прогнозна информация също е включена в определянето на PD, EAD и LGD за 12-месечна база или за целия срок на кредита. Тези допускания варират по видове продукти.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

A Кредитен риск (продължение)

Вероятност от неизпълнение

Вероятността от неизпълнение представлява вероятността даден кредитополучател да не изпълни финансовото си задължение или през следващите 12 месеца, или през остатъчния матуритет на задължението. Като цяло, вероятността за неизпълнение по време на целия срок се изчислява, като се използва вероятност от неизпълнение от 12 месеца, използвана и за регулаторни цели, при която са отпаднали маржовете за консерватизъм, като отправна точка. Допълнително се използват различни статистически методи за определяне на това как ще се развие профилът на неизпълнение от момента на първоначалното възникване и за целия срок на кредита или портфейла. Профилът се основава на исторически наблюдавани данни и параметрични функции. Групата използва различни модели за изчисление на профила на неизпълнението на неизплатените суми по кредити и те могат да бъдат групирани в следните категории:

- Суверенни, местни и регионални правителства, застрахователни дружества и предприятия за колективно инвестиране - профилът на неизпълнението се генерира, като се използва подход с миграционни матрици.
- Корпоративни клиенти, финансиране на проекти и финансови институции - профилът на неизпълнението се генерира с помощта на метода на параметричната регресия на оцеляването.
- Ипотечни кредити на дребно и други кредити на дребно - профилът на неизпълнението се генерира чрез използване на параметрична регресия на оцеляването в конкурентните рискови среди.

При ограничени обстоятелства, когато част от първоначалната информация не е налична, за изчислението се използват групиране, усредняване и сравнителен анализ на входящите данни.

Загуба при неизпълнение (LGD)

„Загуба при неизпълнение“ или „LGD“ означава съотношението на загубата по експозиция, дължаща се на неизпълнение от страна на контрагент, към размера на експозицията в момента на неизпълнение.

Загубата при неизпълнение варира според вида на контрагента и продукта. Загубата при неизпълнение се представя като процент загуба за единица от експозицията към момента на неизпълнение. Загубата при неизпълнение се изчислява на 12-месечна база или на база целия срок на кредита. Загубата при неизпълнение на 12-месечна база е процентът на очакваната загубата, ако неизпълнението при експозицията възникне през следващите 12 месеца, а загубата при неизпълнение на база целия срок на кредита е процентът на очаквана загуба, ако неизпълнението настъпи през оставащия очакван срок на кредита.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

A Кредитен риск (продължение)

Загуба при неизпълнение (LGD) (продължение)

Използвани са различни модели за определяне на загубата при неизпълнение по кредити и те могат да бъдат групирани в следните категории:

- Загуба при неизпълнение при модел Суверен се установява чрез използване на пазарна информация.
- Корпоративни клиенти, проектно финансиране, финансови институции, местни и регионални правителства, застрахователни компании - загубата при неизпълнение се генерира от дисконтиране на очакваните парични потоци, определени в процеса на управление на проблемни кредити. Прогнозна макроикономическа информация се включва в загубата при неизпълнение.
- Ипотечните кредити на дребно и други кредити на дребно - загубата при неизпълнение се генерира на база моделите за загуба при неизпълнение, разработени в съответствие с Регламент 575/2013, чрез премахване на непреките разходи и маржовете на консерватизъм..

В ограничените случаи, за които основните параметри липсват, за калкулацията се използват алтернативни модели за оценка на постъпленията, стандартни стойности на тези параметри (benchmark) и експертна оценка, определени на Групово ниво.

Експозиции при неизпълнение

Експозициите при неизпълнение се основават на сумите, които се дължат на Групата по време на неизпълнение, през следващите 12 месеца или през остатъчния срок на кредита. Дванадесетмесечните експозиции при неизпълнение и тези на база на целия срок на кредита се определят въз основа на очаквания профил на плащане, който се променя според типа на продукта. За амортизиращите продукти и кредитите с еднократно изплащане на главницата при падежа, това се основава на договорните плащания, дължими от кредитополучателя за период от 12 месеца или за целия срок. При изчисленията се вземат предвид и допусканията за предсрочно погасяване/рефинансиране.

За револвиращи продукти, експозицията в неизпълнение се прогнозира, като се вземе текущия баланс и се добави очакваното усвояване на оставащите лимити към момента на неизпълнение след прилагане на кредитен конверсионен фактор. Кредитният конверсионен фактор се прилага след изваждане на пруденциалните регулаторни маржове.

В ограничените случаи, за които основните параметри липсват, за калкулацията се използват алтернативни модели за оценка на постъпленията, стандартни стойности на тези параметри (benchmark) и експертна оценка, определени на Групово ниво.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Дисконтов фактор

За определяне на дисконтовия фактор се използва оригиналният ефективен лихвен процент или приблизителна стойност, с изключение при лизингови договори или придобити или първоначално възникнали експозиции с кредитна обезценка, при които се използва ефективния лихвен процент, коригиран спрямо кредитния риск, изчислен при първоначалното признаване.

Изчисления

Очакваната кредитна загуба е резултатът от произведението на PD, LGD, EAD, като се отчита вероятността да се оцелее (да не изпадне в неизпълнение). Така ефективно се изчисляват бъдещите стойности на очакваните кредитни загуби, които след това се дисконтират обратно до настояща стойност към отчетната дата и се сумират.

Изчислените стойности на очакваните кредитни загуби подлежат на последващо претегляне чрез три прогнозни макроикономически сценарии: базов (50%), оптимистичен (25%), песимистичен (25%) за МСП и корпоративни клиенти, съответно за банкиране на дребно разпределението е базов (55%), оптимистичен (1%), песимистичен (44)%. Претеглянето за 2021 година за всички бизнес сегменти е базов (50%), оптимистичен (25%), песимистичен (25%).

Използвани са различни модели за изчисление на провизиите за експозиции от Фаза 3, като същите могат да бъдат групирани в следните категории:

- Суверенни, корпоративни клиенти, финансиране на проекти, финансови институции, местни и регионални правителства, застрахователни компании и предприятия за колективно инвестиране - провизиите за Фаза 3 се изчисляват от мениджърите на управление на проблемни кредити, на база на очаквани парични потоци дисконтирани с ефективен лихвен процент.
- Сегмент Банкиране на дребно провизиите за Фаза 3 се изчисляват на база на статистически получената най-добра приблизителна оценка за очаквана загуба (best estimate of expected loss). Непреките разходи не участват при определяне на параметъра загуба при неизпълнение.
- В ограничените случаи, за които част от основните параметри липсват, за kalkulацията се използват алтернативни модели за оценка на постъпленията, стандартни стойности на тези параметри (benchmark) и експертна оценка, определени на Групово ниво.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

A Кредитен риск (продължение)

Споделени характеристики на кредитния риск

Групата използва колективен подход при определяне на провизиите за очаквани кредитни загуби, с изключение за част от експозициите във Фаза 3 в корпоративен бизнес, където основната част са изчислени на индивидуална основа. При определяне на провизиите за очакваните кредитни загуби, калкулирани на колективна основа, Групата извършва групиране на експозициите въз основа на общи характеристики на кредитния риск, така че същите във всяка група да бъдат сходни. Характеристиките на експозициите в сегмент Банкиране на дребно са групирани на ниво държава, класификация на ниво контрагент (Физически лица и Микропредприятия), продукт (напр. ипотeka, потребителски кредити, овърдрафти, кредитни карти), рейтингово ниво и LTV (loan-to-value) групи. За всяка комбинация от горните критерии е разработен отделен модел. Характеристиките на експозициите към корпоративен бизнес са групирани на ниво държава и продукт.

Прогнозна информация

Определянето на момента на значителното нарастване на кредитния риск и размера на очакваните кредитни загуби изискват включването на прогнозна информация. Групата е направила исторически анализ и идентифицирала основните икономически променливи, които влияят върху кредитния риск и очакваните кредитни загуби за всеки портфейл.

Тези икономически променливи и съответното им въздействие върху вероятността от неизпълнение, загубата при неизпълнение и експозициите при неизпълнение варират според вида макроикономически модел за PD/ LGD/продукт. В този процес се използва и експертна оценка. Прогнозите за определените икономически променливи ("базов икономически сценарий") се предоставят на тримесечна база и осигуряват конкретни очаквания за развитие на икономиката през следващите три години. След третата година, за да се прогнозира икономическите променливи, за целите на инструменти с по-дълъг оставаш живот, е използван средният реверсивен подход, което означава, че икономическите променливи имат тенденция или към дългосрочна средна стойност, или към дългосрочен среден темп на растеж до падежа. Въздействието на тези икономически променливи върху вероятността от неизпълнение, загуба при неизпълнение и експозициите при неизпълнение е определено чрез статистическа регресия на база на исторически данни.

В допълнение, към базовия икономически сценарий, се предоставят и най-добрия, и най-лошия сценарий, заедно със съответните тегла, за да се гарантира, че нелинейностите са засечени. Групата приема, че три или по-малко сценарии адекватно засичат нелинейността. Теглата на сценариите се определят чрез комбинация от статистически анализ и експертна кредитна оценка, като се отчита обхвата на възможните резултати, на които всеки избран сценарий е представител. Вероятностно претеглените очаквани кредитни загуби се определят, като се изпълнява всеки сценарий чрез съответния модел на кредитна загуба и се умножава по съответното тегло.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Прогнозна информация (продължение)

Както при всички икономически прогнози, прогнозните стойности и вероятностите за възникване са предмет на висока степен на несигурност и следователно действителните стойности могат да бъдат значително различни от предвидените. Групата счита, че тези прогнози представляват най-добрата оценка за възможните резултати и покриват всички потенциални нелинейности и асиметрии в различните портфейли на Групата.

Най-съществените допускания за макроикономическите показатели, използвани за оценка на очакваната кредитна загуба към края на всяка една година, са показани в долната таблица:

Реален БВП	Сценарий	2022	2023	2024
България	Оптимистичен	3.00%	3.50%	3.00%
	Базов	0.70%	3.50%	3.00%
	Песимистичен	-2.50%	0.60%	3.00%

Безработица	Сценарий	2022	2023	2024
България	Оптимистичен	4.40%	4.30%	4.40%
	Базов	6.00%	4.80%	4.60%
	Песимистичен	7.30%	6.40%	5.00%

Индекс на потребителските цени	Сценарий	2022	2023	2024
България	Оптимистичен	5.50%	1.90%	2.00%
	Базов	10.50%	3.50%	2.00%
	Песимистичен	16.30%	8.00%	4.00%

Тези макроикономически сценарии се отразяват посредством макромоделите в промени в стойностите на PD и LGD.

Теглата, които са приложени за всеки сценарий към края на отчетната дата, са както следва:

- базов (50%), оптимистичен (25%), песимистичен (25%) за бизнес сегменти МСП и корпоративен (нон-ритейл портфейл);
- базов (55%), оптимистичен (1%), песимистичен (44%) за бизнес сегмент банкиране на дребно (ритейл портфейл)

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Специфични рискови фактори, приложени след имплементирането на моделите за управление на кредитния риск (специален рисков фактор (SRF) холистичен флаг и директни експозиции към Русия)

С избухването на войната между Русия и Украйна, отражението на конфликтът върху увеличаване на цените на енергийните ресурси, повишената инфлация и другите сътресения на макроикономическите обстановка, Банката регулярно прави проверки с да идентифицира групи от клиенти, които са най-уязвими и склонни да понесат най-тежките последствия поради променящата се макроикономическа обстановка. В следствие на това се активизира:

- Специфични рискови фактори (SRF) за нон-ритейл портфейла;
- Холистик флаг за ритейл портфейла;
- Начисляване на 100% провизия върху директната експозиция към Русия – Облигация на Международната банка за икономическо сътрудничество (IBEC)

Във връзка с нормализираната ситуация беше взето решение за деактивация на SRF свързан с Ковид19 ситуацията.

2022 г./ млн. лв.	Модел рана очакван а загуба (EL)	Спец ифич ни риск о ви фак то ри (SRF)	Дирек тна експ ози ция	Корекции извън модела (PMA)	Решение на ръководството (холистичен флаг)	Общо размер на очакван ата загуба	Общо корекции като % от общия размер на очакваната загуба
нон- ритейл портф ейл	33.46	14.25	14.01	-	-	61.73	45.78%
ритейл портф ейл	165.07	-	-	-	7.75	172.81	4.48%
Общо	198.53	14.25	14.01	-	7.75	234.53	12.05%

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Специфични рискови фактори, приложени след имплементирането на моделите за управление на кредитния риск (специален рисков фактор (SRF) холистичен флаг и директни експозиции към Русия) (продължение)

2021 г./ млн. лв.	Моделирана очаквана загуба (EL)	Специфични рискови фактори (SRF)	Корекции извън модела (PMA)*	Решение на ръководството (холистичен флаг)	Общо размер на очакван ата загуба	Общо корекции като % от общия размер на очакваната загуба
нон- ритейл портф ейл	35.84	18.87	-	-	54.71	34.48%
ритейл портф ейл	172.73	-	-	0.82	173.55	0.47%
Общо	208.58	18.87	-	0.82	228.26	8.63%

Анализ на чувствителността на портфейла във Фази 1, 2

Допускания, засягащи най-съществено чувствителността на очакваните кредитни загуби, са както следва:

- Брутен вътрешен продукт (за всички портфейли);
- Процент на безработица (за всички портфейли);
- Дългосрочен процент на държавните облигации (особено за портфейлите в сегмент Корпоративно банкиране);
- Цени на недвижими имоти (особено за сегмент Банкиране на дребно).

Долната таблица предоставя сравнение между отчетената обща сума на провизиите за очакваните кредитни загуби, при тегла 25% за оптимистичния, 50% за базовия и 25% за песимистичния сценарий за портфейлите от сегмент Корпоративно банкиране (корпоративни кредити, ценни книжа, вземания от финансови институции, класифицирани по амортизирана стойност, както и ценни книжа класифицирани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход) и , при тегла 1% за оптимистичния, 55% за базовия и 44% за песимистичния сценарий портфейлите от сегмент Банкиране на дребно във Фази 1 и 2, спрямо 100% тегло на всеки един сценарий.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Анализ на чувствителността на портфейла във Фази 1, 2 (продължение)

2022 г./ Очаквани кредитни загуби в млн. лв.	Отчетени след МО	Песимистичен	Базов	Оптимистичен
Нон-ритейл портфейл фаза 1 и 2	12.37	17.88	11.39	8.83

2022 г./ Очаквани кредитни загуби в млн. лв.	Отчетени след МО	Песимистичен	Базов	Оптимистичен
Ритейл портфейл фаза 1 и 2	62.56	64.38	61.14	60.42

Долните таблици представят анализ на чувствителността на теглата за нон-ритейл и ритейл портфейлите, при следните предположения:

- 50% от базовия се прехвърля в оптимистичния сценарий (освобождение на провизии за кредитни загуби в размер на 0.84 млн.лв.)
- 50% от базовия се прехвърля в песимистичния сценарий (начисляване на провизии за кредитни загуби в размер на 2.51 млн.лв.)

Нон-ритейл				
		25%	50%	25%
2022 г./ Очаквани кредитни загуби в млн. лв.	Отчетени след МО	Песимистичен	Базов	Оптимистичен
Нон-ритейл портфейл фази 1 и 2	12.37	17.88	11.39	8.83

Увеличаване на чувствителността

		25%	25%	50%
2022 г./ Очаквани кредитни загуби в млн. лв.	Отчетени след МО	Песимистичен	Базов	Оптимистичен
Нон-ритейл портфейл фази 1 и 2	11.73	17.88	11.39	8.83
Разлика	-0.64			

Намаляване на чувствителността

		50%	25%	25%
2022 г./ Очаквани кредитни загуби в млн. лв.	Отчетени след МО	Песимистичен	Базов	Оптимистичен
Нон-ритейл портфейл фази 1 и 2	14.00	17.88	11.39	8.83
Разлика	1.62			

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Анализ на чувствителността на портфейла във Фази 1, 2 (продължение)

Ритейл				
		44%	55%	1%
2022 г./ Очаквани кредитни загуби в млн. лв.	Отчетени след МО	Песимистичен	Базов	Оптимистичен
Ритейл портфейл фази 1 и 2	62.56	64.38	61.14	60.42

Увеличаване на чувствителността

		44%	28%	29%
2022 г./ Очаквани кредитни загуби в млн. лв.	Отчетени след МО	Песимистичен	Базов	Оптимистичен
Ритейл портфейл фази 1 и 2	62.36	64.38	61.14	60.42
Разлика	-0.17			

Намаляване на чувствителността

		72%	28%	1%
2022 г./ Очаквани кредитни загуби в млн. лв.	Отчетени след МО	Песимистичен	Базов	Оптимистичен
Ритейл портфейл фази 1 и 2	63.45	64.38	61.14	60.42
Разлика	0.89			

Геополитически и нововъзникващи рискове

Оценката на въздействието за рисковете, които биха могли да повлияят неблагоприятно на кредитния портфейл на Групата са актуализирани. В края на 2022 г. обезценката за геополитически и нововъзникващи рискове е 36 млн. лв. Методологията за оценка на въздействието и разглежданите макроикономически допускания са описани по-долу по-подробно.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Геополитически и нововъзникващи рискове (продължение)

Освобождаването на провизии за очаквани кредитни загуби, свързани с Ковид през 2022 г. в размер на 18.9 млн.лв., частично се компенсират от заделянето на допълнителни провизии за очаквани кредитни загуби в размер на 36 млн.лв. по решение на ръководството във връзка с геополитически и нововъзникващи рискове.

Детайли за влиянието на геополитическите и нововъзникващи рискове върху обезценките през 2022 г. (специален рисков фактор и холистичен флаг):

В светлината на последните развития Банката оцени въздействието на основните макроикономически и геополитически рискове върху кредитния портфейл. Очакваните кредитни загуби за геополитически и нововъзникнали рискове е в размер на 36 млн.лв.:

<p>Директни експозиции към Русия, Украйна и Беларус</p>	<p>Очакваните кредитни загуби свързани с рискови експозиции към Русия, Украйна и Беларус са в размер на 14 млн. лв. за 2022 г. (издадена дългова ценна книга от Международната Банка за Икономическо Сътрудничество). Заделената провизия за очаквани кредитни загуби покрива 100% експозицията.</p>
<p>Непряко въздействие на военния конфликт върху кредитния портфейл на Банката</p>	<p>Очаква се конфликтът да засегне корпоративни, средни и малки клиенти по различни канали:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Експозиции към корпоративни и МСП клиенти със значителни дейности в Русия, Украйна и Беларус или със съществена зависимост от тези пазари за внос или износ (директно или косвено чрез клиент/доставчик) • Експозиции към корпоративни и МСП клиенти с дейности, които са особено уязвими от прекъсването на доставките на нефт и/или газ <p>Очакваните кредитни загуби свързани с непрякото въздействие са оценени на 7.3 млн.лв. за 2022 г.</p>

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Детайли за влиянието на геополитическите и нововъзникващи рискове върху обезценките през 2022 г. (специален рисков фактор и холистичен флаг) (продължение):

<p>Нововъзникващи рискове</p>	<p>Групата идентифицира следните рискови подсегменти в своя портфейл:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Корпоративни и МСП клиенти, работещи в икономически сектори, които са били засегнати от проблеми свързани както с доставките и така и с повишаващите се цени на суровините и енергията и които вече имат висок кредитен риск (напр. автомобилостроенето, химикали и метали) • Ритейл клиентите с ограничени спестявания за поемане на по-високите разходи за живот и/или по-високите вноски поради нарастващите лихвени проценти <p>Очакваните кредитни загуби свързани с нововъзникващи рискове са в размер на 14.7 млн.лв.. Отделът за кредитен риск извърши подробна актуализация на уязвимите сектори въз основа на най-новата налична информация, фокусирайки се върху различните дейности в рамките на определения сектор.</p>
--------------------------------------	---

Частично отписване

Кредитите и ценните книжа подлежат на отписване (цялостно или частично), когато налице няма приемливо очакване за погасяване на кредитните задължения. Групата прилага правилото, когато съществуват обективни доказателства, че кредитополучателят вече не може да отчита приход от оперативната си дейност и стойността на обезпечението по кредита не може да генерира парични потоци, които да са достатъчни, така че да изплатят дължимата сума, то експозициите могат да бъдат отписани. За корпоративни експозиции, в случаите на недействащо предприятие, кредитите биват отписвани до стойността на обезпечението, ако дружеството вече не генерира приход от оперативната си дейност. За експозициите в сегмент Банкиране на дребно се взимат предвид качествени критерии и в случаите, при които няма плащане за 1 година, кредитът бива отписан.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Частично отписване (продължение)

Ако експозицията в сегмент Банкиране на дребно е покрита с обезпечение и очакваните погасителни вноски от реализацията на обезпечението не са достатъчни да покрият целия дълг и в същото време няма обосновано очакване за погасяване от други източници за остатъчния дълг след реализацията на обезпечението, то може да се направи частично отписване. Сумата на частичното отписване е равна на разликата между остатъчната експозиция и оценката за потенциалното погасяване от обезпечението.

Отписани кредити могат да подлежат на събиране (enforcement activity).

Договорните задължения, които са отписани по време на отчетния период и все още подлежат на събиране, са на стойност 12,200 хил. лв. (2021: 15,800 хил. лв.).

Категории кредитен риск

Категориите за кредитен риск към 31.12.2022 г. са определени спрямо рейтинга и съответстващите граници на оценената вероятност за неизпълнение, както следва:

Категории риск	Долна граница на вероятност за неизпълнение	Горна граница на вероятност за неизпълнение
Отличен потенциал за обслужване на дълга	>0.0000%	≤0.0300%
Много добър потенциал за обслужване на дълга	>0.0300%	≤0.1878%
Добър потенциал за обслужване на дълга	>0.1878%	≤1.1735%
Приемлив потенциал за обслужване на дълга	>1.1735%	≤7.3344%
Лош потенциал за обслужване на дълга / под нормалния	>7.3344%	<100%
Неизпълнение	100%	n.a.

В таблиците по-долу е представена брутната стойност и заделената провизия за кредитни загуби на финансовите инструменти към 31 декември 2022 година, разпределени по фази и кредитно качество.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**А Кредитен риск (продължение)**

Брутна стойност на финансовите инструменти към 31 декември 2022 година

Кредити и аванси на клиенти

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	2,385	-	-	2,385
2.Много добро	1,232,577	55,104	-	1,287,681
3.Добро	3,579,353	539,850	-	4,119,203
4.Приемливо	1,194,838	737,317	1,463	1,933,618
5.Лошо	135,267	225,223	1,728	362,218
6.Неизпълнение	124	4	192,078	192,207
7.Без оценка	38,875	21,748	13,214	73,836
От които с мерки по въздържане	-	35,385	84,619	120,004
	6,183,418	1,579,246	208,483	7,971,148

Кредити и аванси на банки

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	652	-	-	652
2.Много добро	640,937	-	-	640,937
	641,589	-	-	641,589

Дългови ценни книжа по амортизирана стойност

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	19,160	-	-	19,160
2.Много добро	1,123,532	-	-	1,123,532
3.Добро	41,978	-	-	41,978
6. .Неизпълнение	-	-	14,014	14,014
	1,184,670	-	14,014	1,198,684

Дългови ценни книжа по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	41,387	-	-	41,387
2.Много добро	163,526	-	-	163,526
	204,913	-	-	204,913

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**А Кредитен риск (продължение)****Ангажименти по издадени гаранции и акредитиви**

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	1,654	599	-	2,253
2.Много добро	82,895	22,343	-	105,239
3.Добро	253,474	60,217	-	313,691
4.Приемливо	35,654	24,464	-	60,118
5.Лошо	309	7,724	-	8,033
6.Неизпълнение	-	-	8,094	8,094
7.Без оценка	6,111	2,374	20	8,505
От които с мерки по въздържане	-	-	-	-
	380,098	117,721	8,114	505,933

Неусвоени кредитни линии

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	38,809	194	-	39,003
2.Много добро	479,232	83,783	-	563,015
3.Добро	1,285,953	225,792	-	1,511,746
4.Приемливо	236,523	94,388	-	330,910
5.Лошо	5,052	21,101	-	26,154
6.Неизпълнение	-	-	2,609	2,609
7.Без оценка	28,916	13,234	285	42,436
От които с мерки по въздържане	-	-	-	-
	2,074,485	438,493	2,895	2,515,873

Провизии за кредитни загуби към 31 декември 2022 година**Кредити и аванси на клиенти**

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	-	-	-	-
2.Много добро	763	676	-	1,440
3.Добро	4,181	7,581	-	11,762
4.Приемливо	6,540	21,401	1,095	29,036
5.Лошо	4,731	27,165	1,217	33,113
6.Неизпълнение	-	3	120,126	120,129
7.Без оценка	4,232	1,579	5,905	11,715
От които с мерки по въздържане	-	2,333	43,808	46,141
	20,447	58,405	128,343	207,195

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**А Кредитен риск (продължение)****Кредити и аванси на банки**

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	-	-	-	-
2.Много добро	11	-	-	11
	11	-	-	11

Дългови ценни книжа по амортизирана стойност

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	1	-	-	1
2.Много добро	173	-	-	173
3.Добро	25	-	-	25
6.Неизпълнение	-	-	14,014	14,014
	199	-	14,014	14,213

Дългови ценни книжа по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	2	-	-	2
2.Много добро	17	-	-	17
	19	-	-	19

Ангажменти по издадени гаранции и акредитиви

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	-	5	-	5
2.Много добро	3	91	-	93
3.Добро	13	25	-	37
4.Приемливо	5	98	-	104
5.Лошо	1	11	-	11
6.Неизпълнение	-	-	3,084	3,084
7.Без оценка	83	70	20	173
От които с мерки по въздържане	-	-	-	-
	105	299	3,104	3,509

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Неусвоени кредитни линии

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	2	-	-	2
2.Много добро	62	685	-	747
3.Добро	1,034	1,633	-	2,668
4.Приемливо	579	1,445	-	2,023
5.Лошо	49	316	-	365
6.Неизпълнение	-	-	2,060	2,060
7.Без оценка	372	918	213	1,503
От които с мерки по въздържане	-	-	-	-
	2,098	4,997	2,273	9,368

За сравнение в таблиците по-долу е представена брутната стойност и заделената провизия за очаквани кредитни загуби на финансовите инструменти към 31 декември 2021 година, разпределени по фази и кредитно качество.

Брутна стойност на финансовите инструменти към 31 декември 2021 година

Кредити и аванси на клиенти

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата (представени със справедливата им стойност)	
				Общо	
1.Отлично	4,437	266	-	-	4,703
2.Много добро	1,041,217	21,228	-	-	1,062,445
3.Добро	3,339,124	269,119	225	21,024	3,629,492
4.Приемливо	1,521,775	287,722	476	-	1,809,973
5.Лошо	187,626	270,186	-	-	457,812
6.Неизпълнение	68	-	205,248	-	205,316
7.Без оценка	146,329	53,184	18	-	199,531
От които с мерки по въздържане	-	34,320	96,003	21,024	151,347
	6,240,576	901,705	205,967	21,024	7,369,271

Кредити и аванси на банки

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
3.Добро	205,826	-	-	205,826
4.Приемливо	6,353	-	-	6,353
	212,179	-	-	212,179

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Брутна стойност на финансовите инструменти към 31 декември 2021 година (продължение)

Кредити и аванси на клиенти (продължение)

Дългови ценни книжа по амортизирана стойност

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	105,062	-	-	105,062
2.Много добро	1,104,220	-	-	1,104,220
3.Добро	70,242	-	-	70,242
	1,279,524	-	-	1,279,524

Дългови ценни книжа по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	60,571	-	-	60,571
2.Много добро	327,019	-	-	327,019
	387,590	-	-	387,590

Ангажименти по издадени гаранции и акредитиви

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	2,471	272	-	2,743
2.Много добро	183,954	14,917	-	198,871
3.Добро	202,566	32,828	-	235,394
4.Приемливо	62,001	5,332	-	67,333
5.Лошо	1,430	2,173	-	3,603
6.Неизпълнение	-	-	3,697	3,697
7.Без оценка	7,893	46	-	7,939
От които с мерки по въздържане	-	-	196	196
	460,315	55,568	3,697	519,580

Неусвоени кредитни линии

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	43,118	1,066	-	44,184
2.Много добро	431,674	34,275	-	465,949
3.Добро	1,116,618	116,641	25	1,233,284
4.Приемливо	249,429	63,036	-	312,465
5.Лошо	11,066	8,853	-	19,919
6.Неизпълнение	-	-	2,665	2,665
7.Без оценка	37,032	4,673	1	41,706
От които с мерки по въздържане	-	210	2	212
	1,888,937	228,544	2,691	2,120,172

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Провизии за кредитни загуби към 31 декември 2021 година

Кредити и аванси на клиенти

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	-	-	-	-
2.Много добро	584	496	-	1,080
3.Добро	3,709	10,489	1	14,199
4.Приемливо	8,101	16,330	-	24,431
5.Лошо	6,193	35,798	-	41,991
6.Неизпълнение	-	-	125,105	125,105
7.Без оценка	4,748	1,872	17	6,637
От които с мерки по въздържане	-	4,186	51,773	55,959
	23,335	64,985	125,123	- 213,443

Кредити и аванси на банки

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично		3	-	3
2.Много добро		4	-	4
		7	-	7

Дългови ценни книжа по амортизирана стойност

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	-	-	-	-
2.Много добро	102	-	-	102
3.Добро	31	-	-	31
	133	-	-	133

Дългови ценни книжа по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	-	-	-	-
2.Много добро	20	-	-	20
	20	-	-	20

Ангажменти по издадени гаранции и акредитиви

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	-	6	-	6
2.Много добро	2	193	-	195
3.Добро	7	91	-	98
4.Приемливо	10	51	-	61
5.Лошо	5	14	-	19
6.Неизпълнение	-	-	3,512	3,512
7.Без оценка	100	-	-	100
	124	355	3,512	3,991

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**А Кредитен риск (продължение)****Провизии за кредитни загуби към 31 декември 2021 година (продължение)****Неусвоени кредитни линии**

Кредитно качество	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
1.Отлично	1	52	-	53
2.Много добро	33	1,111	-	1,144
3.Добро	509	2,451	-	2,960
4.Приемливо	501	2,807	-	3,308
5.Лошо	76	285	-	361
6.Неизпълнение	-	-	2,156	2,156
7.Без оценка	405	231	1	637
От които с мерки по въздържане	-	-	2	2
	1,525	6,937	2,157	-
				10,619

Експозиции с мерки по въздържане

Експозиции с мерки по въздържане са регламентирани в „Технически стандарти за рапортуване на експозиции с мерки по въздържане и експозиции в неизпълнение - член 99(4) от Регламент на ЕС No 575/2013.

Експозиция с мерки по въздържане е експозиция, за която са направени отстъпки чрез модификация на параметрите на кредита и/или рефинансирането му, предоставени на клиент, който е във финансово затруднение или би изпаднал в такова затруднение, ако отстъпките не бъдат приложени.

Коефициент на обезпеченост (Loan-to-Value of collateral)

При първоначалното признаване на кредити и аванси, справедливата стойност на обезпечението се определя чрез прилагането на оценъчни техники, приложими за съответните активи. Впоследствие, справедливата стойност се актуализира според пазарните цени или индекси за подобни активи като честотата на актуализация зависи от вида на актива и от общите пазарни условия.

Таблицата по-долу представя кредитни експозиции от ипотечни кредити и аванси към клиенти – физически лица - в зависимост от стойността на коефициента loan-to-value (LTV). LTV се изчислява като съотношение от брутната стойност на кредита към стойността на обезпечението. В брутната стойност не се включва начислената обезценка. Оценката на обезпечението не включва бъдещи разходи за придобиването и реализацията на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се основава на стойността на обезпечението при възникване на кредита, обновена на база промените в индексите на цените на жилищата.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Коефициент на обезпеченост (Loan-to-Value of collateral) (продължение)

В таблицата по-долу е представен коефициентът loan-to-value само за жилищните кредити и потребителските кредити, обезпечени с жилищна ипотека:

В хил.лв.	2022	2021
Loan-to-Value (LTV) коефициент:		
По-малко от 50%	23,516	22,043
51% до 70%	1,212,934	535,014
71% до 90%	459,709	976,082
91% до 100%	13,730	16,553
Повече от 100%	14,326	20,399
Общо	1,724,215	1,570,091

Таблицата по-долу подрежда експозицията на финансовия лизинг, предоставен по недвижими имоти в зависимост от коефициента Loan-to-value (LTV). LTV се изчислява като съотношение на брутната стойност на финансовия лизинг към пазарната стойност на обезпечението. Брутната стойност не включва обезценката по експозициите. Оценката на обезпечението не включва бъдещи разходи за придобиване и реализация на обезпечението. Към 31 декември 2022 г., нетната инвестиция в имоти, е 19,205 хил. лв. и претеглена стойност на обезпеченията по тези лизинги е 18,692 хил. лв. Групата признава обезценка в размер на 456 хил. лв.

Към 31 декември 2021 г., нетната инвестиция в имоти, е 20,453 хил. лв. и претеглена стойност на обезпеченията по тези лизинги е 19,817 хил. лв. Групата признава обезценка в размер на 172 хил. лв

В хил.лв.	2022	2021
Loan-to-Value (LTV) коефициент:		
По-малко от 50%	-	125
51% до 70%	2,259	-
71% до 90%	-	-
91% до 100%	14,348	-
Повече от 100%	1,354	20,500
Общо	17,961	20,625

Следващата таблица представя коефициента loan-to-value за целия кредитен портфейл на Групата.

В хил.лв.	2022	2021
Loan-to-Value (LTV) коефициент:		
По-малко от 50%	3,401,089	3,022,602
51% до 70%	2,201,753	1,398,536
71% до 90%	1,027,921	1,599,416
91% до 100%	293,714	292,494
Повече от 100%	1,266,367	1,056,224
Общо	8,190,845	7,369,272

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Концентрация на кредитния риск по индустрии за кредити и аванси към клиенти

В таблицата по-долу е представена разбивка по индустриални сектори на brutните балансови кредитни експозиции, отчитани по амортизирана (без банки и дългови ценни книжа) и справедлива стойност.

в хил.лв.	2022	%	2021	%
Промишленост	1,637,832	21%	1,494,451	20%
Строителство и недвижимости	560,108	7%	520,836	7%
Транспорт	250,830	3%	251,284	3%
Търговия	1,408,509	18%	1,240,694	17%
Други	580,501	7%	601,756	8%
Физически лица	3,533,369	44%	3,260,251	44%
В т.ч. ипотечни кредити	1,724,216	22%	1,570,091	21%
Общо кредити	7,971,148		7,369,272	
В т.ч. кредити задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата:				
Строителство и Недвижимости	-		21,024	

Концентрация на кредити по клиенти за кредити и аванси към клиенти

Към 31 декември 2022 година, общата балансова стойност на десетте най-големи кредитни експозиции към клиенти, вкл. и свързани лица, е в размер на 699,322 хил.лв., съответно 773,947 хил.лв. към 31 декември 2021 година

Експозиции към банки

Групата пласира свободен ресурс на паричен пазар и под формата на краткосрочни кредити само на банки с много добър кредитен рейтинг. Основно свободните средства се пласират при банката-майка.

Групата е установила кореспондентски отношения с кредитни институции в целия свят и поддържа сметки в различни валути при първокласни международни банки.

Риск на остатъчната стойност на лизингованите активи

Вследствие на лизинговата си дейност, Групата е изложено на риск от остатъчната стойност на лизингованите активи. В случай на неплащане и изземване на активи при финансов лизинг или при изтичане на срока на оперативен лизинг, остатъчните стойности на активите може да не бъдат покрити чрез директна продажба или повторно лизинговане.

Групата управлява риска от недостатъчност на остатъчната стойност като изисква първоначални вноски от страна на клиентите по финансов лизинг, които се определят в зависимост от вида на актива, както и дали той е нов или втора употреба. За активите, отдадени на оперативен лизинг, Групата прави анализ за очакваната остатъчна стойност, за да определи наемните вноски и срока на договора.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Риск на остатъчната стойност на лизингованите активи (продължение)

Анализ на концентрацията на вземанията по финансов лизинг по видове активи е показан в таблиците по-долу:

31 декември 2022 г. Вид актив	Нетна инвестиция във финансов лизинг	
	ХИЛ. ЛВ.	%
Леки и лекотоварни автомобили	200,647	41%
Машини, съоръжения и оборудване	118,587	24%
Тежкотоварни автомобили	99,358	20%
Селскостопанска техника	41,180	8%
Недвижимо имущество	19,661	4%
Строителни машини	7,127	1%
Други	753	0%
Брутна стойност	487,313	100%
Обезценка	(8,895)	
Нетна стойност	478,418	

31 декември 2021 г. Вид актив	Нетна инвестиция във финансов лизинг	
	ХИЛ. ЛВ.	%
Леки и лекотоварни автомобили	212,512	46%
Машини, съоръжения и оборудване	98,023	21%
Тежкотоварни автомобили	74,334	16%
Селскостопанска техника	39,974	9%
Недвижимо имущество	20,625	4%
Строителни машини	15,418	3%
Други	6,189	1%
Брутна стойност	467,075	100%
Обезценка	(7,463)	
Нетна стойност	459,612	

Кредитен риск от експозиции в дългови и капиталови инструменти

Таблиците по-долу представят качеството на дълговите и капиталовите инструменти, класифицирани в портфейли, съгласно характеристиките им и бизнес модела на управление от страна на Групата, като максимална кредитна експозиция, на базата на присъдени кредитни рейтинги от рейтингови агенции, там където тези рейтинги са приложими. Приложимите външни рейтинги определят вътрешните рейтинги на Групата, които са оповестени по-горе, като съответствието е следното:

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

A Кредитен риск (продължение)

Кредитен риск от експозиции в дългови и капиталови инструменти (продължение)

AAA, AA+, AA, AA-	Отлично
A+, A, A-	Много добро
BBB+, BBB	Много добро
BBB-	Добро
BB+	Добро
BB	Добро
BB-	Приемливо
B+	Приемливо
B	Приемливо
B-	Лошо
CCC+	Лошо
CCC, CCC-, CC, C	Лошо
D	Неизпълнение

Портфейл ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в търговски портфейл/Бизнес модел „Държани за търгуване“

В хил.лв.	2022	2021
Български ДЦК		
BBB/Вaa1	11,325	-
BBB/Вaa2	-	17,546
Чуждестранни ДЦК		
AAA/Аaa	-	2,004
Общо дългови инструменти за търгуване	11,325	19,550

Портфейл ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход/Бизнес модел „Държани за събиране на парични потоци и продажба“

В хил.лв.	2022	2021
Български ДЦК		
BBB/Вaa1	163,526	-
BBB/Вaa2	-	311,114
Чуждестранни ДЦК		
AAA/Аaa	29,853	44,069
AA+/Аa1	11,534	12,516
Чуждестранни облигации (финансови институции)		
A+/A1	-	3,988
A/A2	-	15,903
Общо	204,913	387,590

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

А Кредитен риск (продължение)

Портфейл ценни книжа отчитани по амортизирана стойност/Бизнес модел „Държани за събиране на парични потоци“

в хил. лв.	2022	2021
Български ДЦК		
BBB/Vaa1	865,415	-
BBB/Vaa2	-	830,346
Български корпоративни облигации		
BB/Va2	73,227	58,674
Български общински облигации		
BBB-/Vaa3	-	4,555
Чуждестранни ДЦК		
AAA/Aaa	-	86,332
AA/Aa2	19,161	18,729
A+/A1	-	55,281
A/Aa2	54,548	30,747
A-/A2	47,411	-
A-/A3	-	17,081
BB/Va2	31,756	32,189
BBB+/Vaa1	-	19,750
Чуждестранни облигации (финансови институции)		
AAA/Aaa1	27,030	3,891
AA+/Aa1	56,534	-
AA-/Aa3	-	44,877
A+/A1	-	19,635
BBB+/Vaa2	-	14,014
Чуждестранни облигации (нефинансови институции)		
BB+/Va1	-	23,447
BB/Va2	-	9,611
BBB-/Vaa3	9,588	10,365
BBB-/Va1	14,014	-
Общо	1,198,684	1,279,524

Портфейл капиталови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход/Бизнес модел капиталови инструменти държани като стратегическа инвестиция

в хил. лв.	2022	2021
Български корпоративни акции		
Без рейтинг	3,895	3,781
Общо	3,895	3,781

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

A Кредитен риск (продължение)

Портфейл ценни книжа, отчитани задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата/ Бизнес модел дългови инструменти държани като стратегическа инвестиция

В ХИЛ. ЛВ.	2022	2021
Чуждестранни дългови инструменти		
AA-/Aa3	2,356	4,037
Общо	2,356	4,037

B. Ликвиден риск

Ликвидният риск може да се дефинира като потенциалната неспособност на Групата да финансира увеличението на активите си или да посрещне своите изискуеми задължения, без да претърпи неприемливи загуби.

За целите на ефективното му управление, Групата разграничава две измерения - Риск за краткосрочната ликвидност и Риск при финансирането.

Организационна структура за управление на Ликвидния риск

Съгласно установената рамка за управление на Ликвидния риск, Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) и от септември 2022 г. неговият правоприемник Local Risk Management Committee (LRMC), съблюдава ликвидната позиция на Групата спрямо поставените риск лимити и одобрява плановете за финансиране (годишен план за осигуряване на необходимите ресурси, както и стратегия за следващите три години). В допълнение, Комитетът се стреми да осигури съответствие както със стандартите и политиките за ликвиден риск, така и с правните и нормативни изисквания в тази област.

Процес и стратегия за управление на Ликвидния риск

Ликвидната позиция на Групата се наблюдава на ежедневна база и текущото състояние се докладва регулярно на Комитет за управление на активи и пасиви/LRMC.

Стратегията на Групата за управление на ликвидността се подчинява на стремежа за своевременно набавяне на ликвидни ресурси в оптимален обем, качество и структура за посрещане на изискуемите задължения при нормални и извънредни обстоятелства, без да се допускат неприемливи загуби и да се излага на опасност репутацията на Банката.

Групата не поддържа ликвидни активи до размери, необходими за посрещането на всички възможни изходящи потоци, тъй като историческият опит показва, че съществува минимално ниво на подновяване на падежиращите депозити, което може да бъде предвидено с достатъчно голяма точност. За тази цел се анализират входящите и изходящи парични потоци както при сценарий - "действащо предприятие", така и при стрес сценарии, като се отчитат не само договорни взаимоотношения, но и поведенчески фактори. Ликвидните дисбаланси се проследяват по времеви интервали и на ниво валутна композиция.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В Ликвиден риск (продължение)

При наличие на неприемливи по размер ликвидни дисбаланси, се задействат ескалационни процедури и се предприемат действия в зависимост от значимостта на несъответствието и хоризонта на проявление.

Основните елементи на ликвидната стратегията на Групата са, както следва:

- Поддържане на диверсифицирана база за финансиране с разумно съотношение между клиентски депозити (от физически и юридически лица) и финансиране на едро;
- Поддържане на портфейл от ликвидни активи с подходяща валута и падежна структура;
- Прилагане на адекватен инструментариум за измерване и проследяване на ликвидната ситуация, в зависимост от наложените вътрешни ограничения и регулаторни изисквания;
- Наблюдение на ликвидни коефициенти, несъответствия в падежните интервали, поведенчески характеристики на финансовите активи и пасиви на Групата;
- Динамичен процес за провеждане на стрес тестове на ликвидната позиция, въведени на групово ниво. Стрес тестовете са обект на непрекъснати подобрения в унисон с регулаторните изисквания, както на локалните регулаторни органи, така и на ниво ЕС. Те са допълнени от система от индикатори за ранно предупреждение, които са разработени с цел навременно установяване на ликвидната необходимост, както и план за действие, който да бъде активиран при кризисни ситуации.
- Адекватна отчетна рамка позволяваща непрекъснат процес на контрол над ликвидния профил на Групата, както и прилагане на релевантни коригиращи мерки, ако е необходимо;
- Избягване на концентрации към група свързани лица и третирането на тези средства като потенциален незабавен изходящ паричен поток.

Ликвидни стрес тестове

Групата провежда стрес тестове, с цел измерване на способността за преодоляване на кризисни ситуации, в три типа сценарии: Пазарна, Репутационна и Комбинирана криза. Резултатите се разглеждат и анализират на ежедневна база и отчитат пред ръководството на Банката за предприемане на превантивни мерки при необходимост. Групата извършва съответните сценарийни симулации с презумпцията за действащо предприятие, като самите сценарии за оценка на способността на банката да посрещне посочените по-горе кризисни ситуации са разработени както спрямо текущите регулаторни изисквания, така и спрямо най-добри пазарни практики. Изготвянето на стрес-тестовете и последващото анализиране на резултатите включва съблюдаването на система от лимити, наложени на ликвидната позиция. Те предопределят период на оцеляване с продължителност от поне 30 дни, което се изразява в изискване за положителни несъответствия в този период. Лимитите се наблюдават както на общо ниво, така и на ниво значима валута (BGN, EUR, USD и комбиниран BGN/EUR).

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В Ликвиден риск (продължение)

Ликвидни стрес тестове (продължение)

Резултатите от стрес теста в USD трябва да са положителни; резултатът в BGN може да бъде отрицателен до – 300 млн. евро, но само при условие, че комбинираният резултат BGN/EUR е положителен. Съгласно препоръка на Европейската Централна Банка на ниво група, 30-дневният лимит е удължен до хоризонт от 90 дни на ниво всички валути. Последният ще предполага и задействането на мерки, допълващи ликвидния буфер. Някои от тях са описани в Плана за Възстановяване на Групата.

Групата извършва регулярен преглед на ликвидната си позиция в съответствие с всички регулаторни норми и добри практики. Съответните включват учестена калкулация на Коефициента за ликвидно покритие с и без прилагане на стрес сценарии, калкулация на ликвидни стрес тестове с прилагане на допълнителни пруденциални критерии, учестена детайлна оценка на ликвидните активи, ежедневен мониторинг на ключови компоненти на пазара, влияещи върху ликвидната позиция. Всички резултати и оценки по отношение на приложените стрес-сценарии за измерване на ликвидността са на много добро ниво. Цялата необходима и изискана информация е свеждана до вниманието на мениджмънта на Групата на ежедневна база. Ликвидната позиция на Банката се счита за повече от стабилна, като Групата гарантира, че разполага с достатъчна ликвидност, както и допълнителни лостове за реакция, дори при продължителни непредвидени пазарни ефекти.

През 2022 г. Групата не е имала нарушения на лимитната рамка за управление на ликвиден риск (регулаторни или вътрешни лимити за ликвидност). Въпреки негативното въздействие на ситуацията през 2022 г. в следствие на военните действия в Европа и повишените нива на инфлация, Групата увеличи своите ликвидни активи, като към края на 2022 г. разполага с достатъчно ликвидни средства за покриване на всички регулаторни изисквания.

Ликвиден буфер

Групата поддържа ликвиден буфер под формата на пари в наличност и други ликвидни активи, предназначен за осигуряване на максимален период на оцеляване. Именно поради тази причина, Групата се стреми към постоянно оптимизиране на съотношението на общия размер висококачествени ликвидни активи към общия размер на пасивите.

Ликвидните активи на Групата включват паричните средства и паричните салда при Централната банка, средствата по разплащателни сметки в други банки и междубанковите депозити до 7 дни, търгуемите дългови ценни книжа, издадени от централни правителства или централни банки, държавните съкровищни бонове и облигации на Правителството на Република България, търгуемите дългови ценни книжа, издадени от институции с първокласен кредитен рейтинг, търгуемите дългови ценни книжа, издадени от международни банки за развитие и международни организации. В ликвидните активи не се включват предоставените като обезпечение активи. Ценните книжа, обременени с тежести към края на 2022 година, са на обща балансова стойност от 99 млн. лева. Сумата на заложените такива към 31 декември 2021 година е на стойност 160 млн. лева.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В Ликвиден риск (продължение)

Ликвиден буфер (продължение)

Наблюдението и контролът на ликвидния риск се извършват чрез съставянето на прогноза за входящите и изходящи парични потоци за следващия ден, седмица, месец и тримесечие, тъй като това са базови периоди за управлението на ликвидния риск. Тези прогнози се базират на анализ на договорения падеж на финансовите пасиви и на очаквания падеж на финансовите активи.

Също така се наблюдават и анализират непокрити средносрочни активи, степента и вида на неусвоени кредитни ангажименти, усвояването на линии за овърдрафт и влиянието на задбалансови ангажименти като гаранции и акредитиви.

Активи, обременени с тежести

Размерът на блокираните ценни книжа се наблюдава на ежедневна база, промени се правят - когато е необходимо (може да е всекидневно). Размерът на блокираните ценни книжа бива изключен от стойността на ликвидния буфер за целите на ликвидния модел и изчислението на стрес-тест резултата, както и от стойността на наличните високоликвидни книжа за целите на коефициента на ликвидно покритие.

Процесът на блокиране на ценни книжа е неразделна част от общата рамка за управление на ликвидния риск в Групата. В този смисъл, валутната структура на блокираните ценни книжа винаги се съобразява с текущите и очакваните резултати от сценарий „Стрес - тест“ за всяка значима валута.

Общите принципи, задължения и отговорности, които следва да се спазват при управлението на риска, свързан с обременяването на активи с тежести са описани във вътрешни нормативни документи. Обременяване на активи с тежести е налично в следните случаи:

- Обезпечаване на схеми за финансиране с Международни Финансови Институции и Банки извън Групата РБИ/КВС;
- Обезпечаване на привлечените средства – включва обезпечаването от Групата на привлечените бюджетни средства и обезпечаването от Банката на външни линии чрез местни ДЦК и Евробондове/Глобални ДЦК;
- Сделки по обезпечено финансиране – репо сделки, сделки по вземане и отдаване под наем на ценни книжа, Сделки по споразумение за обратна продажба на ценни книжа;
- Споразумения за предоставяне на обезпечение по деривативни сделки (Margin сметка);
- Секюритизиране на портфейли от кредити на клиенти.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В Ликвиден риск (продължение)

Активи, обременени с тежести (продължение)

31,12,2022	Балансова стойност на активи, обременени с тежести	Обезпечени задължения
Индивидуална основа (в хил. лв.)		Участие в гаранционен механизъм по местния сетълмент с банкови карти
Салда по сметки при Централната банка	19,069	Обезпечение на привлечени бюджетни средства (94 млн.лв.)
Дългови ценни книжа	99,400	Обезпечение по сделки с деривативи
Други кредити и аванси	27,284	
	145,753	
31.12.2021	Балансова стойност на активи, обременени с тежести	Обезпечени задължения
Индивидуална основа (в хил. лв.)		Участие в гаранционен механизъм по местния сетълмент с банкови карти
Салда по сметки при Централната банка	13,583	Обезпечение на привлечени бюджетни средства (77 млн.лв. и заеми от международни финансови институции (38 млн.лв.)
Дългови ценни книжа	160,094	Обезпечение по сделки с деривативи
Други кредити и аванси	11,911	
	185,588	

В допълнение, и с цел за предотвратяване на несъответствия, Групата е разработила специална инструкция, която подробно описва ролите и отговорностите на служителите, ангажирани с изпълнението на поставените изисквания от Българска Народна Банка и Министерство на Финансите към кредитните институции, в съответствие със Закона за Държавния бюджет, относно обслужването на бюджетни средства, както и на изискванията на Международните Финансови Институции, съгласно подписани договори за финансиране (това са двата основни източника на обременяване с тежести за Групата).

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В Ликвиден риск (продължение)

Източници на парични потоци

Отдел "Трежъри/Управление на активи и пасиви" регулярно извършва преглед на източниците на ликвидност, с цел поддържане на широка диверсификация по валути, географски произход, контрагент, тип продукт и срок.

Диверсификацията на финансирането на едро се регулира от специална концепция на Групово ниво – „Риск за финансирането, породен от концентрация“. Последната оказва влияние върху резултатите от ликвидния стрес тест и дестимулира привличането на значително финансиране от група свързани лица.

Система от ранни предупредителни сигнали

Групата периодично преглежда и следи определени коефициенти за ликвидност, смятани за представителни по отношение на ранното разпознаване на възможни ликвидни проблеми. Следят се коефициенти, обхващащи - качеството на вземанията, стабилността на пасивите, търгуемостта на ликвидните активи, пазарната среда и други количествени и качествени показатели.

Парични потоци от недеривативни задължения

В следващите таблици са показани паричните потоци дължими от Групата по финансовите пасиви, разпределени съобразно остатъчния договорен срок към датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние. Стойностите в таблицата представляват договорените недисконтирани парични потоци, включващи и дължимата лихва според датата на лихвено плащане. Банката управлява присъщия ликвиден риск на базата на очакваните недисконтирани входящи парични потоци.

Парични потоци от деривативни задължения

Деривативните финансови инструменти в портфейла на Групата включват:

- Валутни деривативни финансови инструменти – валутни форуърди и валутни суапове, които обичайно се уреждат на брутна база;
- Лихвени деривативни финансови инструменти – лихвени суапове в една валута и лихвени суапове в кръстосани валути, при които обичайно се разменят само лихвените плащания.

Таблиците по-долу илюстрират остатъчния срок на договорените недисконтирани парични потоци по използваните от Групата финансови пасиви. Провизиите за задължения нямат определен договорен срок и са разпределени според същността им. Дериватите за хеджиране не са включени в таблицата, тъй като има пълно покритие между плащанията по тях и по хеджираните активи.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2022
година

в хил. лв.	до 1 месец	1 до 3 месеца	3 месеца до 1 година	1 до 5 години	Над 5 години	Общо входящи/ изходящи	Балансова стойност
Недеривативни пасиви							
Финансови пасиви по амортизирана стойност	(9,700,403)	(205,725)	(479,330)	(345,183)	(375,300)	(11,105,942)	10,987,626
Депозити от банки	(111,518)	-	-	-	-	(111,518)	111,518
Депозити от клиенти	(9,502,820)	(199,172)	(416,048)	-	-	(10,118,039)	10,117,971
Получени заеми от банки	-	(6,548)	(12,575)	(70,242)	(160,941)	(250,306)	217,606
Подчинени пасиви	(1,819)	-	(5,457)	(29,103)	(214,359)	(250,737)	178,959
Издадени дългови ценни книжа	-	-	(7,745)	(242,445)	-	(250,190)	236,421
Други финансови пасиви	(84,246)	(6)	(37,506)	(3,394)	-	(125,151)	125,151
Задължения за лизинг	(822)	(1,691)	(7,649)	(17,620)	(6,685)	(34,468)	32,186
Други пасиви	-	(3,046)	-	(12,153)	-	(15,199)	15,199
Общо неусвоени кредитни линии и издадени финансови гаранции	(3,021,806)	-	-	-	-	(3,021,806)	
Общо недеривативни пасиви	(12,723,031)	(210,462)	(486,980)	(374,955)	(381,985)	(14,177,414)	
Деривативни пасиви							
Валутни инструменти							18,030
Изходящ поток	(769,941)	(165,439)	(274,183)	(116,576)	-	(1,326,139)	
Входящ поток	770,008	165,518	274,416	116,606	-	1,326,549	
Лихвени инструменти							3,590
Изходящ поток	(154)	(307)	(1,382)	(5,789)	(2,224)	(9,856)	
Входящ поток	93	187	841	3,501	1,300	5,921	
Общо деривативни пасиви	7	(41)	(308)	(2,258)	(924)	(3,525)	21,620

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2021 година

в хил. лв.	до 1 месец	1 до 3 месеца	3 месеца до 1 година	1 до 5 години	Над 5 години	Общо входящи/изходящи	Балансова стойност
Недеривативни пасиви							
Финансови пасиви по амортизирана стойност	(7,402,481)	(1,068,650)	(549,153)	(552,362)	(187,572)	(9,760,218)	9,722,703
Депозити от банки	(91,389)	-	-	-	-	(91,389)	91,389
Депозити от клиенти	(7,262,642)	(1,039,604)	(474,617)	(64,362)	-	(8,841,225)	8,840,904
Получени заеми от банки	(410)	(24,525)	(34,510)	(47,880)	-	(107,325)	107,120
Подчинени пасиви	(1,805)	(874)	(8,040)	(202,559)	(187,572)	(400,850)	365,111
Издадени дългови ценни книжа	-	-	(704)	(235,404)	-	(236,108)	234,858
Други финансови пасиви	(46,235)	(3,647)	(31,282)	(2,157)	-	(83,321)	83,321
Задължения за лизинг	(770)	(1,638)	(7,372)	(23,528)	(6,820)	(40,127)	36,129
Други пасиви	-	(3,460)	-	-	-	(3,460)	3,460
Общо неусвоени кредитни линии и издадени финансови гаранции	(2,639,752)	-	-	-	-	(2,639,752)	
Общо недеривативни пасиви	(10,043,003)	(1,073,748)	(556,525)	(575,890)	(194,392)	(12,443,557)	
Деривативни пасиви							
Валутни инструменти							20,965
Изходящ поток	(363,133)	(99,345)	(223,402)	(52,698)		(738,579)	
Входящ поток	360,160	95,833	210,693	49,858		716,544	
Лихвени инструменти							768
Изходящ поток	(107)	(214)	(964)	(5,234)	(1,162)	(7,681)	
Входящ поток	70	141	633	(3,397)	(2,883)	(5,436)	
Общо деривативни пасиви	(3,010)	(3,585)	(13,040)	(11,471)	(4,045)	(35,151)	21,733

Следващата таблица илюстрира балансовите стойности на активите и пасивите, разпределени до и над 12 месеца според договорените падежи. Депозитите на виждане са посочени до 12 месеца.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В Ликвиден риск (продължение)

	2022	
	до 12 м.	над 12 м.
Активи		
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	2,067,770	-
Други депозити в банки, на виждане	310,350	-
Финансови активи държани за търгуване	19,040	14,254
Деривати за хеджиране	-	10,277
Финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	2,356
Корпоративни дългови книжа	-	2,356
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	70,397	140,777
Дългови ценни книжа	70,397	134,516
Капиталови ценни книжа	-	6,261
Финансови активи по амортизирана стойност	2,383,700	7,294,744
Вземания от банки	595,531	46,048
Кредити и аванси на клиенти	1,647,983	6,122,977
Дългови ценни книжа	58,752	1,125,719
Други вземания	81,434	-
Други активи	12,639	6,567
Имоти, машини и оборудване	-	68,553
Нематериални активи	-	23,388
Текущи данъчни активи	201	-
Отсрочени данъчни активи	-	782
Общо активи	4,863,896	7,561,698
Liabilities		
Финансови пасиви държани за търгуване	15,590	6,030
Финансови пасиви по амортизирана стойност	10,355,944	633,403
Депозити от банки	111,518	-
Депозити от клиенти	10,117,971	-
Получени заеми от банки	1,998	215,608
Подчинени пасиви	979	177,980
Издадени дългови ценни книжа	1,721	236,421
Други финансови пасиви	121,758	3,394
Задължения за лизинг	9,645	22,541
Текущи данъчни задължения	278	-
Отсрочени данъчни задължения	-	67
Други пасиви	10,551	15,912
Провизии за задължения	8,913	22,726
Общо пасиви	10,391,276	678,138

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В Ликвиден риск (продължение)

	2021	
	до 12 м.	над 12 м.
Активи		
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	1,607,977	-
Други депозити в банки, на виждане	55,041	-
Финансови активи държани за търгуване	19,856	22,076
Деривати за хеджиране	-	1,166
Финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	25,061
Кредити на клиенти	-	21,024
Корпоративни дългови книжа	-	4,037
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	164,270	227,102
Дългови ценни книжа	164,270	223,321
Капиталови ценни книжа	-	3,781
Финансови активи по амортизирана стойност	1,860,672	6,799,927
Вземания от банки	164,588	47,584
Кредити и аванси на клиенти	1,478,097	5,656,708
Дългови ценни книжа	183,756	1,095,635
Други вземания	34,231	-
Други активи	10,325	13,344
Имоти, машини и оборудване	-	76,443
Нематериални активи	-	46,698
Отсрочени данъчни активи	-	11
Общо активи	3,718,141	7,211,829
Пасиви		
Финансови пасиви държани за търгуване	18,546	3,187
Деривати за хеджиране	-	1,584
Финансови пасиви по амортизирана стойност	9,008,923	713,794
Депозити от банки	91,389	-
Депозити от клиенти	8,776,575	64,328
Получени заеми от банки	59,310	47,810
Подчинени пасиви	327	364,784
Издадени дългови ценни книжа	158	234,700
Други финансови пасиви	81,164	2,157
Задължения за лизинг	9,746	26,383
Текущи данъчни задължения	986	-
Отсрочени данъчни задължения	-	1,795
Други пасиви	10,499	2,554
Провизии за задължения	9,357	26,001
Общо пасиви	9,058,057	775,297

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**В Ликвиден риск (продължение)**

Парични потоци от деривативни задължения (продължение)

В таблицата по-долу е представен анализ на финансовите активи, формиращи ликвидния резерв, с който Банката разполага. Сумите представляват състава на ликвидния буфер по смисъла на Дял II, Глава I, чл. 6 от Делегиран регламент (ЕС) 2015/61 на Комисията от 10.10.2014г. Ликвидните активи са оценени в съответствие с изискванията на чл. 418, ал. 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26.06.2013 г.

в хил. лв.

Ликвидни активи	2022	2021
Монети и банкноти	181,755	154,002
Резерви в централната банка	1,886,039	1,453,901
Активи в централно правителство	894,841	1,187,319
Общо ликвидни активи	2,962,635	2,795,222

С. Пазарен риск

Най-общо, пазарният риск е рискът от загуба в следствие на резки промени в пазарните фактори (лихвени равнища, валутни курсове, цени и др.), които влияят неблагоприятно на стойността на даден актив или портфейл. Всички инструменти, оценявани по пазарна цена, са обект на пазарен риск, а именно рискът бъдещите промени в пазарните условия да доведат до намаление на стойността на финансовия инструмент или актив в портфейла на Групата. Пазарен риск възниква за открити позиции в лихвени, валутни и капиталови инструменти. Тези инструменти са изложени на общ и специфичен пазарен риск, като в допълнение всички те се влияят от неочаквани или неблагоприятни движения и промени в степента на волатилност на пазарните фактори (лихвени проценти, кредитни спредове, валутни обменни курсове и др.), както и изменения на индекси и цени на капиталови инструменти. Групата наблюдава пазарните рискове, както за Търговския, така и за Банковия си портфейл.

Всички инструменти, които се оценяват по пазарни цени, се отчитат в отчета за финансовото състояние на Групата по справедлива стойност, на база котировки на пазарни цени, като ефектът от промените в пазарните условия се признава в печалба или загуба. В зависимост от класификацията и начина на отчитане, пазарният риск може да повлияе на нетния търговски резултат, лихвения доход или директно на капитала на Групата.

Банката управлява търговските си портфейли, в съответствие с измененията в пазарните условия. Пазарният риск се управлява също така и чрез поставени от ръководството лимити за съответните инструменти.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С Пазарен риск (продължение)

Управление на пазарния риск

Експозицията на Групата към Пазарен риск се управлява, в съответствие с поставените от ръководството лимити за покупко-продажба на финансови инструменти.

Цялостната отговорност относно пазарен риск е вменена на КУАП/Местен комитет за управление на риска (Local Risk Management Committee/LRMC) (след септември 2022 г.). Отделите, отговорни за Управление на Пазарен Риск в Банката, развиват детайлни политики за управление на риска (предмет на преглед и одобрение от КУАП/LRMC) и за тяхното ежедневно съблюдаване.

Изградената лимитна система за управление на пазарен риск включва наличие на ранни предупредителни сигнали, нива и стъпки, които спомагат за вземането на навременни мерки в случай на пазарни сътресения, подобни на пандемията от Covid-19/военните действия в Европа. През 2022 г. Банката следваше заложената рамка за управление на пазарен риск, като в следствие от усложнената икономическа обстановка и повишената инфлация, започващият тренд за повишаване на лихвените нива от ЕЦБ, бяха извършени прегледи в съответствие със стратегическите цели за поемане на риск. Бяха предприети действия за ограничаване на позиции, генериращи по-дългосрочен лихвен риск, както и временни увеличения на лимити.

Текущият контрол се проследява на ежедневна база спрямо всички одобрени критерии.

В таблицата по-долу са показани изложените на пазарен риск финансови активи и пасиви, разпределени в търговски и банков портфейл към 31 декември 2022 година по видове инструменти:

Към 31 декември 2022 година

	Балансова стойност	Търговски портфейл	Банков портфейл
Активи изложени на пазарен риск			
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	2,067,770	-	2,067,770
Други депозити в банки, на виждане	310,350	-	310,350
Дългови инструменти	1,403,065	11,325	1,391,740
Капиталови инструменти	6,261	-	6,261
Деривативни финансови инструменти	21,969	21,969	-
Деривати за хеджиране	10,277	-	10,277
Вземания от банки	641,579	-	641,579
Кредити и аванси на клиенти	7,763,952	-	7,763,952
Други вземания	81,434	-	81,434

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С Пазарен риск (продължение)

Управление на пазарния риск

Към 31 декември 2022 година

	Балансова стойност	Търговски портфейл	Банков портфейл
Пасиви изложени на пазарен риск			
Деривативни финансови инструменти	21,620	21,620	-
Депозити от банки	111,518	-	111,518
Депозити от клиенти	10,117,971	-	10,117,971
Получени заеми от банки	217,606	-	217,606
Подчинени пасиви	178,959	-	178,959
Издадени дългови облигации	236,421	-	236,421
Други финансови пасиви	125,151	-	125,151
Задължения за лизинг	32,186	-	32,186

В таблицата по-долу са показани изложените на пазарен риск финансови активи и пасиви, разпределени в търговски и банков портфейл към 31 декември 2021 година по видове инструменти:

Към 31 декември 2021 година

	Балансова стойност	Търговски портфейл	Банков портфейл
Активи изложени на пазарен риск			
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	1,607,977	-	1,607,977
Други депозити в банки, на виждане	55,041	-	55,041
Дългови инструменти	1,690,570	19,550	1,671,020
Капиталови инструменти	3,781	-	3,781
Деривативни финансови инструменти	22,382	22,382	-
Деривати за хеджиране	1,166	-	1,166
Вземания от банки	212,172	-	212,172
Кредити и аванси на клиенти	7,155,828	-	7,155,828
Други вземания	34,231	-	34,231
Пасиви изложени на пазарен риск			
Деривативни финансови инструменти	21,733	21,733	-
Деривати за хеджиране	1,584	-	1,584
Депозити от банки	91,389	-	91,389
Депозити от клиенти	8,840,904	-	8,840,904
Получени заеми от банки	107,120	-	107,120
Подчинени пасиви	365,111	-	365,111
Издадени дългови облигации	234,858	-	234,858
Други финансови пасиви	83,321	-	83,321
Задължения за лизинг	36,129	-	36,129

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**С Пазарен риск (продължение)****Техники за оценка на пазарния риск**

Пазарен риск е рискът от загуба или негативен ефект върху приходите на Групата или на стойността на притежаваните от нея финансови инструменти, възникващ в резултат от неблагоприятна или неочаквана промяна на пазарните фактори: лихвените нива, цените на ценните книжа, валутните курсове и кредитните спредове (не се отнасят за промени във финансовото състояние на длъжника/издателя).

Целта на управлението на пазарния риск е съответните експозиции на Групата да бъдат управлявани и контролирани в рамките на приемливи параметри и в унисон с рисковия апетит и цялостната стратегия на Групата.

Стойност под риск (VaR)

Групата прилага моделите за стойност под риск (VaR) за измерване на пазарния риск, на Търговския и Банковия портфейл, за да оцени потенциалната загуба, чрез подходящ аналитичен метод, подкрепен от емпирични обстоятелства и документиран анализ. Този метод се прилага последователно и с по-висока степен на консервативност, когато наличните данни са ограничени.

Групата използва стойност под риск (VaR) лимити за целия пазарен риск, както и разделен по отделни фактори, а именно: валутен (FX), лихвен (IR), базисен (Bs) и спред риск (SP). Цялостната структура на стойност под риск (VaR) лимитите е предмет на преглед и одобрение от КУАП/LRMC. Стойност под риск (VaR) лимитите са предназначени както за Търговски, така и за Банков портфейл, но и на ниво цялостен портфейл на Групата.

Стойност под риск е оценка, базирана на статистически методи за измерване на потенциалната загуба, която би реализирала Групата при неблагоприятни изменения на пазарните условия. Тази стойност изразява максималната загуба, но само до определена степен на доверителност (99%). Това означава, че все пак съществува статистическа вероятност (1%), реализираната загуба да превиши очаквания размер. Моделът за изчисление на стойността под риск предполага известен период на задържане до закриване на рисковите позиции (1 ден).

Предполага се също така, че измененията в пазарните условия през периода на задържане ще следват в известна степен изменения, които са регистрирани през изминали периоди.

Групата използва хибриден подход в изчисляването на VaR. Моделът е на база историческа симулация, която се комбинира с параметричния модел за изчисляване на VaR като се вземат предвид и събития в резултат на екстремни нива на рисковите фактори. Волатилността в пазарните фактори се претегля съобразно периода на проявление (волатилността за последните 20 работни дни се претегля с 80% при изчисляването на VaR, докато волатилността от последните две години получава 20% тегло в модела), като се дава високо значение на текущите пазарни условия с оглед адекватното отразяване на текущата пазарна и макроикономическа среда. Всички използвани от Групата модели са в унисон с регулаторните изисквания, както и с добрите банкови практики.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С Пазарен риск (продължение)

Техники за оценка на пазарния риск (продължение)

Стойност под риск (VaR) (продължение)

Реалните резултати от прилагания модел се анализират текущо, с цел установяване валидността на използваните в изчисленията предположения и фактори.

Прилагането на този подход не би могло да предотврати реализирането на загуби извън определените лимити, но използването на хибридният подход за VaR в известна степен отчита екстремни движения в пазарните фактори и условия над очакваните.

Качеството и валидността на моделите за изчисляване на стойността под риск се тестват текущо чрез проектиране на резултатите върху Търговския портфейл на Групата. В случай, че тестовете покажат извънредни печалби/загуби, се извършва подробен анализ и резултатите се докладват на Комитет за управление на активи и пасиви.

В хил. лева (1 ден/99 %)	Към 30	Към 31
	декември	декември
	2022	2021
Стойност под риск в търговския портфейл		
Диверсифициран	102	39
в т.ч. лихвен риск	18	27
в т.ч. спред риск	70	7
в т.ч. валутен риск	75	28
Стойност под риск в банковия портфейл		
Диверсифициран	14,994	7,969
в т.ч. лихвен риск	7,302	1,426
в т.ч. спред риск	11,428	7,827
Обща стойност под риск		
Диверсифициран	15,041	7,983
в т.ч. лихвен риск	7,298	1,432
в т.ч. спред риск	11,437	7,829
в т.ч. валутен риск	75	28

Динамика на развитие на VaR Стойността по категории на риска през 2022 г.

В хил. лева (1 ден/99 %)	Средна стойност	Максимална стойност	Минимална стойност
Стойност под риск в търговския портфейл			
Диверсифициран	81	393	22
в т.ч. лихвен риск	24	78	8
в т.ч. спред риск	32	82	6
в т.ч. валутен риск	64	384	13

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С Пазарен риск (продължение)

Техники за оценка на пазарния риск (продължение)

Стойност под риск (VaR) (продължение)

В хил. лева (1 ден/99 %)	Средна стойност	Максимална стойност	Минимална стойност
Стойност под риск в банковия портфейл			
Диверсифициран	14,688	35,032	3,361
в т.ч. лихвен риск	6,785	32,769	1,289
в т.ч. спред риск	11,853	27,952	2,679
Обща стойност под риск			
Диверсифициран	14,695	34,987	3,351
в т.ч. лихвен риск	6,786	32,777	1,296
в т.ч. спред риск	11,863	27,948	2,700
в т.ч. валутен риск	64	384	13

През 2020 г. Групата допълни своята концепция за Стойност под риск (VaR) лимити, като въведе и обнови своята лимитна рамка и приложи допълнителни лимити, които да отразяват както изменението в стойността на финансовите инструменти, които подлежат на оценка по справедлива стойност, така и рамка обхващаща лихвения риск в банков портфейл, които са приложими и през 2022 г.. Насочени са към експозициите, които са класифицирани в банков портфейл, както и на ниво Група. На ниво банка се прилага и симулация с удължен ефект спрямо историческите стойности.

Концепцията за прилагане на лимити, които да отразяват изменението в стойността на финансовите инструменти, които подлежат на оценка по справедлива стойност, се прилага и за търговски портфейл. Съобразно характера на портфейла, стойностите са идентични с посочените по-горе.

VaR Стойности по симулация с ефекти по експозиции, отчитани по справедлива стойност.

В хил. лева (1 ден/99 %)	Към 30 декември 2022	Към 31 декември 2021
Стойност под риск в търговския портфейл		
Диверсифициран	102	39
в т.ч. лихвен риск	18	27
в т.ч. спред риск	70	7
в т.ч. валутен риск	75	28
Стойност под риск в банковия портфейл		
Диверсифициран	247	188
в т.ч. лихвен риск	236	76
в т.ч. спред риск	-	171

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С Пазарен риск (продължение)

Техники за оценка на пазарния риск (продължение)

Стойност под риск (VaR) (продължение)

В хил. лева (1 ден/99 %)	Към 30 декември 2022	Към 31 декември 2021
Обща стойност под риск Диверсифициран		187
в т.ч. лихвен риск	294	59
в т.ч. спред риск	248	175
	70	28

Динамика на развитие на VaR Стойността по категории на риска през 2022 г.

В хил. лева (1 ден/99 %)	Средна стойност	Максимална стойност	Минимална стойност
Стойност под риск в търговския портфейл			
Диверсифициран	81	393	22
в т.ч. лихвен риск	24	78	8
в т.ч. спред риск	32	82	6
в т.ч. валутен риск	64	384	13
Стойност под риск в банковия портфейл			
Диверсифициран	323	598	148
в т.ч. лихвен риск	289	617	64
в т.ч. спред риск	220	460	120
Обща стойност под риск			
Диверсифициран	342	590	145
в т.ч. лихвен риск	285	619	52
в т.ч. спред риск	100	458	7
в т.ч. валутен риск	64	384	13

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С Пазарен риск (продължение)

Техники за оценка на пазарния риск (продължение)

VaR Стойности по симулация с ефекти по рамка обхващаща лихвения риск в банков портфейл

В хил. лева (1 ден/99 %)	Към 30 декември 2022	Към 31 декември 2021
Стойност под риск в банковия портфейл Диверсифициран	31,552	9,471
Обща стойност под риск Диверсифициран	31,879	9,733

VaR Стойности по симулация с ефекти обхващащи удължен ефект на историческите стойности

В хил. лева (1 ден/99 %)	Към 31 декември 2022	Към 31 декември 2021
Стойност под риск в банковия портфейл Диверсифициран	17,705	7,382
Обща стойност под риск Диверсифициран	17,705	7,382

Осъзнавайки ограниченията на стойност под риск (VaR) методологията, Групата допълва инструментариума си за оценка и лимитиране на риска, чрез използване на лимити за позиции и чувствителност.

В допълнение, Банката използва и широк набор от стрес тестове, за да моделира финансовото влияние на разнообразието от пазарни сценарии върху Търговския и Банковия си портфейл.

Стрес тестове

Чрез използване на стрес тестове, Групата оценява потенциалната загуба, която би реализирала при извънредни обстоятелства. Стрес тестовете включват: стрес тестване на рискови фактори, като за всяка рискова категория се прилагат потенциално най-крайните неблагоприятни за Групата изменения; стрес тестване на развиващи се пазари, като обект на тестването са придобитите на тези пазари портфейли; и специални стрес тестове, които обхващат стрес тестване на специфични позиции или региони. Стрес тестовете използват за база исторически пазарни данни за всеки от специфичните риск фактори – лихвен риск, риск от базисния спред, валутен риск и др., като се извършват на ежедневна база.

Резултатите от стрес тестовете се представят на КУАП и се наблюдават текущо от ръководството на Банката. Всички стрес тестове са моделирани съобразно дейността на Банката и обичайно се изразяват в сценариен анализ.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск

Лихвеният риск се отнася до евентуално неблагоприятното влияние на промените на пазарните лихвени проценти върху печалбата в частта на нетните доходи от – лихви, които образуват основна част от финансовия резултат на Групата.

В сравнение с другите видове рискове, лихвеният риск може да се минимизира чрез взаимосвързано управление на пасивите и активите.

Политиката на Групата е да минимизира лихвения риск като отпуска кредити с плаващи лихвени проценти срещу получените финансираня с плаващи лихвени проценти. Този риск се управлява също така от Групата, както с балансирано използване на различни източници на финансов ресурс (заемни средства от други български банки, кредитни линии от чуждестранни кореспонденти, привлечени депозити и други), така и с целенасочена кредитна политика, осигуряваща нарастваща възвращаемост.

В настоящата пазарна среда на стартирало повишение на лихвите от централните банки в опит да се овладеят повишените нива на инфлация, Групата продължава да поддържа своята политика и стремеж за оптимизация и минимизиране на лихвения си риск, в това число и предвиждането на стратегии, ограничаващи експозициите с фиксирани лихвени проценти в средносрочен план. Независимо от регистрираната пазарна волатилност през 2022 г., поетият лихвен риск от Групата се управлява оптимално и е съобразно всички регулаторни изисквания и лимити. От съществено значение за ръководството е управлението на чувствителността на лихвените проценти на активите и пасивите. Поради същността на банковата дейност, не е възможно абсолютно покриване на разликите в падежите или периодите на промяна на договорените лихви по финансовите активи и пасиви.

Лихвените експозиции на Групата се управляват с помощта на отчети за чувствителността на лихвите по активи и пасиви. По-голямата част от лихвоносните активи и пасиви на Банката са структурирани така, че да се покриват краткосрочни активи с краткосрочни пасиви, или дългосрочни активи с пасиви с възможност за промяна на лихвата в рамките на една година, или дългосрочни активи със съответстващите им пасиви, като промяната на лихвите се извършва в един и същ момент.

При значителна част от лихвоносните активи и пасиви съществува възможност промяната на лихвите да се извършва с относително кратък период на предизвестие, в резултат на което разликите в лихвената структура на активите и пасивите се считат за несъществени.

Таблицата по-долу представя периодите на промяната на договорените лихвени проценти на финансови активи и пасиви в банков портфейл към 31 декември 2022 година според вида инструмент.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

в хил. лв.	до 3 месеца	До 6 месеца	Фиксирана лихва	Общо
Активи				
Други депозити в банки, на виждане	310,350	-	-	310,350
Вземания от банки	26,139	-	615,449	641,589
Кредити и аванси на клиенти	4,778,481	2,863,915	328,752	7,971,148
Дългови ценни книжа	-	-	1,414,922	1,414,922
Общо активи	5,114,970	2,863,915	2,359,123	10,338,008
Пасиви				
Депозити от банки	111,518	-	-	111,518
Депозити от клиенти	-	-	10,117,971	10,117,971
Получени заеми от банки	-	-	198,075	198,075
Подчинени пасиви	178,959	-	-	178,959
Издадени дългови ценни книги	-	-	236,421	236,421
Общо пасиви	290,477	-	10,552,467	10,842,944
Нетна позиция	4,824,493	2,863,915	(8,193,344)	(504,936)

Таблицата по-долу представя периодите на промяната на договорените лихвени проценти на финансови активи и пасиви в банков портфейл към 31 декември 2021 година според вида инструмент.

в хил. лв.	до 3 месеца	До 6 месеца	Фиксирана лихва	Общо
Активи				
Други депозити в банки, на виждане	55,041	-	-	55,041
Вземания от банки	6,537	-	205,634	212,171
Кредити и аванси на клиенти	4,359,493	2,495,296	514,482	7,369,271
Дългови ценни книжа	-	-	1,666,983	1,666,983
Общо активи	4,421,071	2,495,296	2,387,099	9,303,467
Пасиви				
Депозити от банки	91,389	-	-	91,389
Депозити от клиенти	-	-	8,840,904	8,840,904
Получени заеми от банки	41,597	18,558	46,965	107,120
Подчинени пасиви	363,002	-	-	363,002
Издадени дългови ценни книги	-	-	234,700	234,700
Общо пасиви	495,988	18,558	9,122,568	9,637,114
Нетна позиция	3,925,083	2,476,738	(6,735,469)	(333,649)

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

Управлението на лихвения риск се допълва и с анализ на чувствителността на нетния лихвен доход и преоценката на ценни книжа към различни стандартни и нестандартни лихвени сценарии. В таблицата по-долу е представен анализ, включващ симулации с едновременно нарастване или намаляване със 200 базисни пункта на всички криви на доходност. След внедряването на специално разработения за софтуер за целите на подобен тип симулации, Групата приема като основен такъв тип симулация горепосоченото изменение.

Чувствителност на очакваните нетни приходи от лихви (Банков портфейл)

	+200 б. т. едновременно нарастване	-200 б. т. едновременно намаляване
Към 31.12.2022		
<i>в хил. лв.</i>		
Симулирано изменение в нетния лихвен доход	107,891	(142,684)
Симулирано изменение в преоценката на ценни книжа	(5,860)	6,267
Общо симулирано изменение	102,031	(136,417)
	+200 б. т. едновременно нарастване	-200 б. т. едновременно намаляване
Към 31.12.2021		
<i>в хил. лв.</i>		
Симулирано изменение в нетния лихвен доход	73,611	(28,990)
Симулирано изменение в преоценката на ценни книжа	(15,080)	19,086
Общо симулирано изменение	58,531	(9,904)

Представените стойности отразяват изменението в нетния лихвен доход и преоценката на ценни книжа за съответния стрес сценарий спрямо базов сценарий (без промяна в лихвените нива) за бъдещ период от една календарна година.

Също така, банката прилага и стрес сценарии съгласно регулаторната рамка, които са насочени в посока измерване стойността на промените в икономическата стойност с приложение посредством незабавен ефект.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**С Пазарен риск (продължение)****Лихвен риск (продължение)**

Предупредителни /активиращи/ лимити:

В помощ на оперативния процес по следене на рисково-базираните лимити са въведени прагове на използване на лимита. Достигането на този праг (обикновено 70%) задейства определена стратегия по овладяването на ситуацията, като превишаването му не води директно до ограничаване на бизнеса, а по-скоро до стартиране на процес по рисково застраховане и подаване на сигнал към ръководството на Групата за възникналата ситуация и преглед на възможните решения с цел предотвратяване или смекчаване на негативния ефект и достигането на stop loss лимита. Този вид лимити са от изключителна важност в оперативното управление на лимитите в Групата и служат като предупредителен сигнал за достигнато ниво на риск при даден бизнес сегмент или операции, като достигането им е задължително съпроводено с по-интензивен мониторинг и по-строго наблюдение на съответните експозиции. Характерно за тези лимити е, че те не се разглеждат като отделни или индивидуални лимити, а по-скоро допринасят за по-гъвкаво оперативно управление на установените лимити.

Stop/Loss Лимити /лимити ограничаващи загубата/

Рискът /в т. ч. лихвеният риск/ може да бъде ефективно ограничен чрез т.нар. Stop Loss лимити, които водят до необходимост от намаление на експозицията, ако загубата от портфейла превиши предварително определена сума/лимит. Дефинирането на Stop/Loss лимит и задействането на Stop/Loss процеса, ограничава загубата до предварително определеното ниво на Stop/Loss (като разбира се към сумата следва да се добавят и съответните транзакционни разходи по затваряне на позицията). Stop/Loss лимитите най-често се използват при операции свързани с Търговския портфейл на Групата, но може също така да се използват и в Банковия портфейл, ако е налице сравнително ликвиден пазар за този род активи или пък има инструменти за хеджирането им.

Потенциалната загуба не може да се реализира напълно, тъй като е лимитирана от ограничаващите загубата лимити /т.нар. Stop/Loss лимити/.

Въведен е High Watermark S/L лимит с незабавен ефект, който заключава негативния ефект от преоценката и търговия в определен размер от най-високия постигнат резултат през годината за Търговския портфейл.

IBOR реформата

Към 31.12.2022 г. Групата прилага публикувани лихвени референтни проценти. Въз основа на анализа на Ръководството замяната на USD Libor, използван при деноминирани в американски долари финансови активи, лизинг и финансови пасиви, със срочност SOFR както беше предвидено за 30.06.2023г., няма да предизвика промени в класификацията на тези, както и значителни преоценки, произтичащи от промени в договорните парични потоци (виж също и параграфа по-долу за валутен риск за деривативни и не-деривативни финансови инструменти деноминирани в американски долари). Общата стойност на експозициите, за които се използва USD Libor е в размер на 5.7 млн. щ.д. Банката няма експозиции в CHF и GBP, които да бъдат засегнати от замяната на IBOR.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С Пазарен риск (продължение)

Валутен риск

Групата е изложена на валутен риск чрез операциите си в чуждестранна валута. Групата оперира в основните световни валути: щатски долари, евро, британски лири, швейцарски франкове и др. Еврото и българският лев са фиксирани една към друга и съответно всеки валутен риск поет от Групата, следва преимуществено от изменения в обменния курс евро/долар или други валутни двойки. Групата счита, че не е изложена на значителен валутен риск, тъй като във всеки един момент се следи и поддържа съотношението между размера и срочността на доларовите активи и пасиви в рамките на установените лимити съгласно инвестиционните насоки. Откритата валутна позиция е напълно затворена с валутни деривати, което елиминира валутния риск. Резултатът от преоценка на откритата валутна позиция за 2022 година е в размер на 178 хил.лв., съответно 147 хил.лв. за 2021 година. Породените от операциите в чуждестранна валута печалби и загуби се признават в отчета за печалба или загуба. Експозициите в чуждестранна валута са тези активи и пасиви на Групата, които не са деноминирани в български лева.

В таблиците по-долу е представена валутната структура на Групата, като графа „Други валути“ представлява предимно активи и пасиви в щатски долари.

Валутна структура към 31 декември 2022 година

в хил. лв.	Български левове	Евро	Други валути	Общо
Финансови активи				
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	1,738,525	305,572	23,673	2,067,770
Други депозити в банки, на виждане	87	82,053	228,210	310,350
Финансови активи държани за търгуване	25,343	7,951	-	33,294
Деривати за хеджиране	-	10,277	-	10,277
Финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	-	2,356	2,356
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	64,417	114,538	32,219	211,174
Дългови инструменти	60,522	114,538	29,853	204,913
Капиталови инструменти	3,895	-	2,366	6,261
Финансови активи по амортизирана стойност	6,125,327	3,315,353	230,756	9,671,435
Вземания от банки	26,130	468,568	146,881	641,579
Кредити и аванси на клиенти	5,491,553	2,197,824	74,575	7,763,952
Дългови инструменти	558,342	616,829	9,300	1,184,471
Други вземания	49,302	32,131	-	81,434
Други активи	8,800	5,105	5,301	19,206
Общо финансови активи	7,962,498	3,840,849	522,515	12,325,862

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

в ХИЛ. ЛВ.	Български лехове	Евро	Други валути	Общо
Финансови пасиви				
Финансови пасиви държани за търгуване	21,620	-	-	21,620
Финансови пасиви по амортизирана стойност	6,669,977	3,648,071	669,578	10,987,626
Депозити от банки	111,467	15	35	111,518
Депозити от клиенти	6,506,440	2,959,173	652,358	10,117,971
Получени заеми от банки	-	217,606	-	217,606
Подчинени пасиви	-	178,959	-	178,959
Издадени дългови ценни книги	-	236,421	-	236,421
Други финансови пасиви	52,070	55,898	17,184	125,152
Задължения за лизинг	23,630	8,556	-	32,186
Други пасиви	22,116	4,151	196	26,463
Общо финансови пасиви	6,737,343	3,660,778	669,774	11,067,895
Нетна валутна позиция	1,225,155	180,071	(147,259)	1,257,967

Валутна структура към 31 декември 2021 година

в ХИЛ. ЛВ.	Български лехове	Евро	Други валути	Общо
Финансови активи				
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	1,371,092	218,891	17,994	1,607,977
Други депозити в банки, на виждане	17	33,683	21,341	55,041
Финансови активи държани за търгуване	4,172	16,379	21,381	41,932
Деривати за хеджиране	-	1,166	-	1,166
Финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	21,024	4,037	25,061
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	94,487	236,914	59,971	391,372
Дългови инструменти	90,706	236,914	59,971	387,591
Капиталови инструменти	3,781	-	-	3,781
Финансови активи по амортизирана стойност	5,324,949	3,008,621	327,028	8,660,599
Вземания от банки	12	6,349	205,810	212,172
Кредити и аванси на клиенти	4,813,672	2,295,084	26,047	7,134,804
Дългови инструменти	480,402	703,819	95,171	1,279,392
Други вземания	30,863	3,368	-	34,231
Други активи	7,312	16,053	304	23,669
Общо финансови активи	6,802,027	3,552,733	452,056	10,806,817

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Валутна структура към 31 декември 2021 година

Финансови пасиви

Финансови пасиви държани за търгуване	-	991	20,742	21,733
Деривати за хеджиране	-	1,584	-	1,584
Финансови пасиви по амортизирана стойност	5,789,735	3,403,554	529,413	9,722,702
Депозити от банки	88,986	2,374	30	91,389
Депозити от клиенти	5,681,140	2,639,362	520,401	8,840,904
Получени заеми от банки	-	107,120	-	107,120
Подчинени пасиви	-	365,111	-	365,111
Издадени дългови ценни книги	-	234,858	-	234,858
Други финансови пасиви	19,609	54,729	8,982	83,321
Задължения за лизинг	24,210	11,919	-	36,129
Други пасиви	9,826	3,044	183	13,052
Общо финансови пасиви	5,823,771	3,421,092	550,338	9,795,201
Нетна валутна позиция	978,256	131,641	(98,282)	1,011,615

D. Управление на капитала

Управлението на капиталовата база се извършва в следните три направления::

- спазване на изискванията на местния банков регулатор за капиталова адекватност;
- гарантиране способността на Групата да продължи като действащо предприятие да осигурява възвръщаемост за акционерите;
- поддържане на стабилна капиталова база в подкрепа на дейността на Групата.

Регулирането и надзорът на кредитните институции, осъществяващи дейност в Република България, е една от ключовите функции на Българската народна банка, която има за цел да поддържа стабилността на банковата система и да защитава интересите на вложителите.

Българската банкова система е обект на международната регулаторна рамка - Базел III в Европейския съюз чрез въвеждането на Регламент и Директива за капиталовите изисквания. Регламентът за капиталовите изисквания (Регламент 575/2013/ЕС относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на регламент №648/2012/ЕС) е пряко приложим за държавите членки, докато Директивата за капиталовите изисквания (Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на Директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО) е транспонирана в националното законодателство чрез Закона за кредитните институции (ЗКИ) и актовете по прилагането му, които формират националната правна рамка, уреждаща правилата за достъп до осъществяване на дейност за кредитните институции и инвестиционните посредници, както и приложимите за тях надзорна рамка и пруденциални правила.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

D Управление на капитала (продължение)

Дейността на кредитните институции се регулира и чрез регламенти, приети от Европейския парламент и Съвета, както и делегирани регламенти на Европейската комисия, които са част от европейска правна рамка, пряко приложима за България. Тези регламенти имат задължителен характер и следва да се прилагат в своята цялост във всички страни от ЕС. Контролът по тяхното прилагане се извършва както от БНБ, така и от официалните европейски институции (ЕБО, Комисията и др.). Последователното прилагане на правно обвързващите актове на Съюза, установяването на висококачествени общи регулаторни и надзорни стандарти и практики се осигурява и чрез издаваните от Европейския банков орган насоки и препоръки.

След 1 октомври 2020 г., когато България се присъедини към Единния надзорен механизъм (ЕНМ) чрез установяването на тясно сътрудничество между Европейската централна банка (ЕЦБ) и Българската народна банка (БНБ), съгласно Решение (ЕС) 2020/1015 на ЕЦБ от 24 юни 2020 година за установяване на тясно сътрудничество между ЕЦБ и БНБ (ЕЦБ/2020/30), ЕЦБ е единственият орган, компетентен да издава и да отнема лицензите на кредитните институции, установени в участващите в единния надзорен механизъм държави членки, както и да оценява уведомленията за придобиването и освобождаването от квалифицирани дялови участия в кредитни институции, като в тези случаи, при условията на чл. 121б от Закона за кредитните институции БНБ издава съответните национални актове по инструкцията на ЕЦБ.

Наблюдението на всяка от кредитните институции се извършва на базата на регулаторни отчети и инспекции на място и обхваща финансовото състояние и управлението на присъщите рискове в кредитната и другите дейности. От ключово значение е поддържането на необходимите капиталова адекватност, капиталови буфери, качество на активите и ликвидност. На микроноиво задача на надзора е да се увери, че всяка банка функционира по безопасен и разумен начин и притежава достатъчен капитал и резерви да посрещне рисковете, възникващи от дейността ѝ. Същевременно се извършват анализи и проучвания на процесите и тенденциите в банковия сектор като цяло (макрониво) с оглед предотвратяване и редуциране на системния риск, избягване пренасянето и разпространението на неблагоприятни ефекти, за да може секторът да бъде устойчив фактор за икономически растеж.

Пакетът ДКИ/РКИ въвежда изискванията за изчисляване на съотношението на капиталова адекватност, съотношението на базовия собствен капитал от първи ред и съотношението на капитала от първи ред, както и капиталовите изисквания за кредитен, пазарен и операционен риск. Дефинирани са минималния размер, елементите и структурата на собствения капитал на кредитните институции и минималните капиталови изисквания за поеманите от тях рискове, както и изискванията за оповестяване.

Член 92 от Регламент (ЕС) № 575/2013 (РКИ) определя съотношенията на капиталова адекватност като процент от общата рисковата експозиция, както следва:

- Съотношение на базов собствен капитал от първи ред – 4.5%;
- Съотношение на капитал от първи ред – 6%, и
- Съотношение на обща капиталова адекватност – 8%

Компетентният орган налага допълнително капиталово изискване по чл. 103, ал. 2, т. 5 от ЗКИ, когато на база на извършен надзорен преглед и оценка установи, че рисковете, на които банката е или може да бъде изложена, са подценени.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

D Управление на капитала (продължение)

Всяка банка подлежи на комбинирано изискване за буфер.

Елементите на базовия собствен капитал от първи ред са дефинирани в чл. 26 от РКИ, а критериите за признаването им са определени в чл. 28, като едно от основните изисквания е те да са на разположение на кредитната институция за неограничено и незабавно ползване за покриване на рискове или загуби веднага след възникването им.

Елементите на допълнителния капитал от първи ред са определени в член 51, съответно критериите за признаването им – в член 52 от РКИ.

Елементите и инструментите на капитала от втори ред са определени в член 62, съответно критериите за признаването им – в член 63 от РКИ

По силата на член 79а, ал. 1, т. 2 от ЗКИ БНБ следва насоките, препоръките, техническите стандарти и други мерки, издадени от Европейския банков орган. По отношение на собствения капитал има няколко делегирани регламенти и регламенти за изпълнение.

Въвеждането на глобалната регулаторна рамка Базел III в европейското законодателство чрез Директива 2013/36/ЕС (CRD IV) създаде 5 нови капиталови буфера:

- Предпазен капиталов буфер (Capital conservation buffer),
- Специфичен за всяка банка антицикличен капиталов буфер (Bank-specific countercyclical capital buffer),
- Буфер за системен риск (Systemic risk buffer),
- Буфер за глобална системно значима институция - ГСЗИ (Buffer for global systemically important institutions - G-SII buffer) и
- Буфер за друга системно значима институция - ДСЗИ (Buffer for other systemically important institutions - O-SII buffer)

Директива 2013/36/ЕС (CRD IV) в частта за капиталовите буфери е транспонирана в българското законодателство чрез Наредба № 8 на БНБ за капиталовите буфери на банките.

С Директива 2019/878/ЕС (CRD V) на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 година се изменя Директива 2013/36/ЕС (CRD IV), като по линия на капиталовите буфери спрямо кредитните институции основната промяна е предоставянето на допълнителна гъвкавост на буфера за системен риск чрез възможността за приложение върху секторни експозиции. Също така отпадна изискването за субституция между буфера за ДСЗИ и буфера за системен риск, като двата буфера са кумулативни във всички случаи. Директива 2019/878/ЕС (CRD V) в частта за капиталовите буфери е транспонирана в българското законодателство чрез Наредба № 8 на БНБ за капиталовите буфери, комбинираното изискване за буфер, ограниченията върху разпределенията и препоръката за допълнителен собствен капитал обнародвана в „Държавен вестник“ от 14 май 2021 г.

Актуалното ниво на приложимите капиталови буфери, определени от УС на БНБ, е както следва:

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

D Управление на капитала (продължение)

Капиталови буфери приложими в България	Ниво на буфера	Влизане в сила	Обхват	Бележка
<u>Предпазен капиталов буфер</u>	2.5%	13.05.2014	Всички банки	Чл. 3, Наредба № 8 на БНБ
				Приложим за общите рискови експозиции.
<u>Буфер за системен риск</u>	3%	31.12.2014	Всички банки	Чл. 12, Наредба № 8 на БНБ
				Приложим за всички експозиции в Република България. Кумулативен към останалите буфери.
<u>Антицикличен капиталов буфер, приложим за кредитни рискови експозиции в Република България</u>	0%	01.01.2016	Всички банки	Чл. 5, ал. 3 и 4, Наредба № 8 на БНБ Специфичният за институцията антицикличен капиталов буфер се изчислява по начина, предвиден в чл. 6, ал. 3 от Наредба № 8 на БНБ и оповестените <u>приложими нива в страните от ЕС</u> .
	0.5%	01.10.2019		
	1.0%	01.10.2022		
	1.5%	01.01.2023		
<u>Буфер за друга системно значима институция</u>	0.125% to 0.5%	01.01.2018	Осем банки	Чл. 9 и 11, Наредба № 8 на БНБ Приложим за общите рискови експозиции на банките идентифицирани като системно значими. Кумулативен към останалите буфери.
	0.25% to 0.75%	01.01.2019		
	0.5% to 1%	01.01.2020		

Предпазен капиталов буфер

Изискването за предпазен капиталов буфер допълва в количествено и качествено отношение минималното регулаторно изискване към всяка банка да поддържа базов собствен капитал от първи ред (Common Equity Tier 1 - CET 1) в размер на 4.5% от общата си рискова експозиция. Целта на предпазния буфер е банката да формира собствен резерв, който увеличава способността ѝ да понесе загуби, без да наруши минималното регулаторно изискване.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

D Управление на капитала (продължение)

Предпазен капиталов буфер (продължение)

Всички банки в България, които са обект на капиталови изисквания, следва да поддържат предпазен капиталов буфер от базов собствен капитал от първи ред, равняващ се на 2.5% от тяхната обща рискова експозиция. Предпазният буфер е въведен в Европейския съюз с Директива 2013/36 по силата на чл.129 с преходен период на въвеждане 1 януари 2016 г. – 31 декември 2018 г. Въвеждането на този инструмент в България е предсрочно и без преходен период. Буферът е приложим от влизането в сила на Наредба № 8 от 24 април 2014 г. на БНБ за капиталовите буфери на банките, обнародвана в Държавен вестник на 13 май 2014 г.

Капиталов буфер за системен риск

Буферът за системен риск е въведен през 2014 г. от БНБ като макропруденциален инструмент с основната цел да съхрани натрупаните капиталови резерви в българската банкова система и с оглед на предотвратяване/смекчаване на негативните ефекти от системни рискове с дългосрочен нецикличен характер, които биха могли да нарушат нормалното функциониране на финансовата система в България.

Буферът за системен риск е задължителен за всички банки в България, които подлежат на капиталови изисквания. Буферът се състои от базов собствен капитал от първи ред (Common Equity Tier 1 - CET 1), равняващ се на 3% от сумата на рисково претеглените експозиции в Република България. Той се прилага на индивидуална, консолидирана и подконсолидирана основа.

Обхватът на буфера, ограничен до местни експозиции, го прави кумулативен към буфера за ДСЗИ (други системно значими институции), приложен съгласно чл. 9 от Наредба №8 за капиталовите буфери на банките.

Българска народна банка е уведомила Европейския съвет за системен риск (ЕССР) на 11 ноември 2014 г. за въвеждането на капиталовия буфер за системен риск.

През 2021 г. транспонирането на Директива 2019/878/ЕС (CRD V) в частта за капиталовите буфери в българското законодателство чрез Наредба № 8 на БНБ от 14 май 2021 г. внесе някои изменения в рамката на буфера за системен риск. Целта на буфера се обособи за предотвратяване и редуциране на макропруденциалните или на системните рискове, които не са покрити от Регламент (ЕС) № 575/2013, антицикличния капиталов буфер и буферите за ГСЗИ и ДСЗИ; и биха могли да предизвикат смущения във финансовата система и тежки отрицателни последици за нея и за реалната икономика в Република България. Въведе се по-голяма гъвкавост в обхвата на буфера чрез добавяне на възможност за приложение върху секторни експозиции. Относно възможното определяне на буфера за системен риск за подгрупи от категориите на секторните експозиции, БНБ прилага общоевропейските насоки, издадени от Европейския банков орган (ЕБО) 1. Изискването за субституция между буфера за системен риск и буфера за ДСЗИ отпадна, като двата буфера са кумулативни във всички случаи.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**D Управление на капитала (продължение)****Антицикличен капиталов буфер**

Антицикличният капиталов буфер е макропруденциален инструмент, предвиден в Наредба № 8 на БНБ в съответствие с изискванията на Директива 2013/36/ЕС и направените изменения с Директива (ЕС) 2019/878. Основното предназначение на буфера е да послужи като защита на банковата система срещу потенциални загуби, произтичащи от натрупване на цикличен системен риск в периоди на прекомерен кредитен растеж.

Съгласно Наредба № 8, Българската народна банка извършва оценка и при необходимост променя на тримесечна основа нивото на антицикличния буфер за банките в страната. В съответствие с чл. 5, ал. 7 от наредбата БНБ оповестява на своята уеб-страница информация за определеното ниво на антицикличния буфер; приложимото съотношение кредити към БВП, неговото отклонение от дългосрочния тренд; референтния индикатор, подпомагащ преценката при определяне на антицикличния буфер и обосновката за нивото на антицикличния буфер. Предвид изискванията на чл. 5, ал. 1 и ал. 3 от Наредба № 8, оповестената информация се актуализира на всяко тримесечие. С присъединяването към Единния надзорен механизъм от октомври 2020 г., Българската народна банка уведомява Европейската централна банка за решенията относно нивото на антицикличния буфер при спазване на заложените процедури в чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 година за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции.

Буфер за друга системно значима институция - ДСЗИ

Буферът за друга системно значима институция (ДСЗИ) е макропруденциална мярка с превантивен характер, която е насочена към банките със системна значимост. Целта на буфера е да укрепи капацитета на ДСЗИ за поемане на загуби, като по този начин се ограничи прехвърлянето на рискове от потенциална стресова ситуация в системно значима банка към други кредитни институции или банковата система като цяло. Чрез по-високите капиталови изисквания се засилва устойчивостта на системните институции към неблагоприятни шокове и се подсигуриря нормалното функциониране на банковата система дори във време на значителни неочаквани бъдещи загуби.

За Кей Би Си Банк България ЕАД, нивото на буфера за ДСЗИ е 0.75%.

Капиталовата адекватност и спазването на изискванията за регулаторен капитал се контролират текущо от ръководството на Банката.

Регулаторният капитал на Банката е структуриран както следва:

- Базов собствен капитал от първи ред – изплатени капиталови инструменти и неразпределени печалби от минали години (вкл. Фонд „Резервен“);
- Допълнителен капитал от първи ред издаден през 2022 г. – изпълнява изискванията за собствен капитал
- Капитал от втори ред – квалифициран подчинен дълг.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

D Управление на капитала (продължение)

Буфер за друга системно значима институция – ДСЗИ (продължение)

Капиталовата база на Групата включва следното:

в хил. лв.

Базов собствен капитал от първи ред, в т. ч.	2022	2021
- Изплатени капиталови инструменти	603,448	603,448
- Неразпределена печалба от минали години	399,215	263,963
- Фонд „Резрвен“	86,443	86,443
- Натрупан друг всеобхватен доход	(13,539)	2,964
- Общо намаления от базовия собствен капитал от първи ред	(11,737)	(31,463)
Допълнителен капитал от първи ред	113,438	-
Капитал от втори ред, в т. ч.		
Подчинени заеми, приемливи като капитал от втори ред	177,981	255,207
Общо корекции на капитала от втори ред	-	27,761
СОБСТВЕН КАПИТАЛ	1,355,249	1,208,323

В съответствие с изискванията на Базел III, Групата изчислява общата си рискова експозиция като сбор от:

- размера на рисково претеглените експозиции за кредитен риск, кредитен риск от контрагента и риск от разсейване по отношение на цялостната дейност с изключение на рисково претеглените експозиции от дейността по търговския портфейл;
- размера на капиталовото изискване за позиционен, валутен и стоков риск, умножен с 12,5;
- размера на капиталовото изискване за операционен риск, умножен с 12,5;
- размера на капиталовото изискване по отношение на риска във връзка с корекцията на кредитната оценка на извънборсовите дериватни инструменти, различни от кредитните деривати, признати за намаляване на размера на рисково претеглените експозиции за кредитен риск, умножен с 12,5.

Когато беше част от Групата Райфайзен Банк Интернашънъл, Банката беше получила официално одобрение да използва вътрешнорейтингов подход при управлението и измерването на кредитния риск, съгласно изискванията на най-съвременните банкови регулации, а именно Регламент 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета. С промяната на собствеността и преминаването към Групата КВС NV, Банката получи одобрение от ЕЦБ/БНБ да прилага отново стандартизирания подход..

Групата прилага стандартизирания подход и за изчислението на капиталовите изисквания за пазарен и операционен риск.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

D Управление на капитала (продължение)

Буфер за друга системно значима институция – ДСЗИ (продължение)

През отчетната финансова година, Групата е спазвала всички изисквания за регулаторен капитал и капиталови буфери и е поддържала капиталовата си адекватност над минималните регулаторни изисквания.

В таблицата по-долу са представени общият размер на рисковите експозиции и съотношенията на капиталова адекватност към 31 декември 2022 година и 31 декември 2021 година (в хил.лв.).

	2022	2021
ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ	6,919,216	5,727,206
РАЗМЕР НА РИСКОВО ПРЕТЕГЛЕНЕТЕ ЕКСПОЗИЦИИ ЗА КРЕДИТЕН РИСК, КРЕДИТЕН РИСК ОТ КОНТРАГЕНТА И РИСК ОТ РАЗСЕЙВАНЕ И СВОБОДНИ ДОСТАВКИ	6,335,853	536,832
Стандартизиран подход	6,335,853	536,832
Класове експозиции при стандартизирания подход с изключение на секюритизиращи позиции	6,335,853	536,832
Централно правителство и централни банки	42,655	-
Регионални правителства или местни органи на власт	3,607	3,149
Институции	163,632	14,005
Предприятия	3,358,037	295,913
На дребно	1,583,704	118,666
Обезпечени с ипотека върху недвижими имоти	800,189	6,659
Експозиции в неизпълнение	89,245	9,097
Други позиции	294,784	89,343
Вътрешнорейтингов подход	-	4,626,911
Вътрешнорейтингови подходи, когато не се използват собствени оценки за загуба при неизпълнение и конверсионни коефициенти	-	2,602,186
Централно правителство и централни банки	-	56,729
Институции	-	114,102
Предприятия - МСП	-	752,488
Предприятия – Специализирано кредитиране	-	132,857
Предприятия - други	-	1,546,010
Вътрешнорейтингови подходи, когато се използват собствени оценки за загуба при неизпълнение и/или конверсионни коефициенти	-	1,956,286
На дребно – МСП обезпечени с недвижими имоти	-	357,766
На дребно – други, различни от МСП, обезпечени с недвижима собственост	-	690,294
На дребно – квалифицирани револвиращи	-	52,966
На дребно – други МСП	-	153,067
На дребно – други, различни от МСП	-	702,193
Капиталови инструменти по вътрешнорейтинговия подход	-	8,100
Други активи, които нямат характер на кредитни задължения	-	60,339
ОБЩ РАЗМЕР НА ЕКСПОЗИЦИИТЕ КЪМ ПОЗИЦИОНЕН, ВАЛУТЕН И СТОКОВ РИСК	2,375	7,025

3. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

D Управление на капитала (продължение)

Буфер за друга системно значима институция – ДСЗИ (продължение)

	2022	2021
Размер на експозициите към позиционен, валутен и стоков риск при стандартизирани подходи	2,375	7,025
Търгуеми дългови инструменти	2,375	7,025
ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ ЗА ОПЕРАЦИОНЕН РИСК	580,038	555,600
Стандартизиран / Алтернативен стандартизиран подход при операционния риск	580,038	555,600
ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ КЪМ РИСКА ОТ КОРЕКЦИЯ НА КРЕДИТНАТА ОЦЕНКА	950	838
Стандартизиран метод	950	838
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	15.38%	16.16%
Излишък(+)/Недостиг(-) на базов собствен капитал от първи ред	752,465	667,629
Съотношение на капитала от първи ред	17.01%	16.16%
Излишък(+)/Недостиг(-) на капитала от първи ред	762,115	581,720
Съотношение на обща капиталова адекватност	19.59%	21.10%
Излишък(+)/Недостиг(-) на общия капитал	801,712	750,143

4. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ

Изготвянето на финансовия отчет изисква от ръководството да направи преценки приблизителни оценки и допускания, които засягат приложението на счетоводните политики и отчетения размер на активите, пасивите, приходите и разходите. Реалните резултати могат да се различават от тези приблизителни оценки.

Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат на текуща база. Корекции на счетоводни допускания се признават в периода, в който допускането е коригирано и във всички бъдещи периоди, които са засегнати.

Обезценка на финансови активи

Групата оценява на база на прогресивна методология очакваните кредитни загуби, свързани с активите от дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност и отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, както и с експозициите, произтичащи от кредитни сделки, лизингови вземания и договори за финансови гаранции. Групата начислява провизии при такива случаи на всяка отчетна дата.

Определянето на кредитни загуби включва по-висока степен на преценка или сложност, както и много източници на несигурност на оценката, които имат значителен риск да доведат до съществена корекция през следващата финансова година. Количествена информация за всяка от тези оценки и преценки е включена в бележките за кредитен риск.

4. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Измерване на очакваните кредитни загуби

Измерването на очакваната кредитна загуба отразява безпристрастна и вероятно претеглена сума, определена чрез калкулацията на редица възможни резултати, стойността на парите във времето е съществена подпомагаща информация за минали събития към датата на отчета, настоящите условия и прогнозите за бъдещите икономически условия, и е осигурена без неоправдана цена или усилия.

Измерването на очакваната кредитна загуба от финансови активи, оценени по амортизирана стойност и справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход, е в област, която изисква използването на сложни модели и значими допускания за бъдещи икономически условия и кредитно поведение. За прилагането на счетоводните изисквания за измерване на очакваните кредитни загуби се изискват значими преценки, а именно:

- Определяне на критерии за значително нарастване на кредитния риск;
- Избор на подходящи модели и допускания за измерване на очакваните кредитни загуби;
- Определяне на броя и относителната тежест на сценариите за бъдещето за всеки вид продукт / пазар и свързаните с него очаквани кредитни загуби;
- Създаване на групи от сходни финансови активи с цел измерване на очакваните кредитни загуби;

Определяне на справедливи стойности

Оценка на финансови инструменти

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Групата оповестява информация за справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената балансова стойност.

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Банката установява справедливата стойност, използвайки техника за оценка. Техниките за оценка включват използване на скорошни преки сделки между информирани, съгласни страни (ако има такива), справка с текущата справедлива стойност на други инструменти, които са сходни по същество, анализи на дисконтираните парични потоци и модели с цени на опции. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Групата оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка разумно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент. Групата проверява техниките за оценка и тества валидността им, използвайки цени от явни текущи пазарни транзакции със същия инструмент или основани на други налични явни пазарни данни.

4. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Определяне на справедливи стойности (продължение)

Оценка на финансови инструменти (продължение)

Най-добрият показател за справедливата стойност на един финансов инструмент при първоначално признаване е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на даденото или получено възмездяване, освен ако справедливата стойност на този инструмент се вижда при сравнение с други явни текущи пазарни трансакции със същия инструмент или въз основа на техники за оценка, чиито променливи включват само данни от явни пазари. Когато цената по сделката е най-добрият показател за справедливата стойност при първоначално признаване, финансовият инструмент се оценява първоначално по цена на сделката и всяка разлика между тази цена и стойността, получена първоначално от модел за оценка, се признава впоследствие в печалбата или загубата в зависимост от отделните факти и обстоятелства по сделката, но не по-късно от момента, когато оценката е изцяло подкрепена от явни пазарни данни или сделката е приключена.

Активите и дългите позиции се оценяват по цена „купува“; пасивите и късите позиции се оценяват по цена „продава“. Справедливите стойности отразяват кредитния риск на инструмента и включват корекции за отчитане на кредитния риск на Групата и на отсрещната страна при необходимост. Оценките на справедливата стойност, получени от модели, се коригират според всички останали фактори, като ликвиден риск или несигурност на модела, до степента, в която според Групата трето лице, участващо на пазара, би ги взело под внимание при оценяване на сделка.

Групата оценява справедлива стойност на финансовите инструменти, използвайки следната йерархия от методи, която отразява значимостта на факторите използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ниво 1: използват се котираны (некоригирани) цени на активни пазари на идентични финансови инструменти;
- Ниво 2: прилагат се оценителски техники, входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котираны цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котираны цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3: входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котираны цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват, за да отразят разликите между инструментите.

Групата използва признати модели за оценка на справедлива стойност на инструменти като опции, лихвени и валутни суапове. За тези финансови инструменти, пазарните условия дават възможност за използването на оценъчни модели.

4. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Определяне на справедливи стойности (продължение)

Оценка на финансови инструменти (продължение)

През 2022 г., Групата регистрира леко увеличение на експозициите в ценни книжа, които са класифицирани под Ниво 3, но се наблюдават по-сериозни положителни миграции от Ниво 2 към Ниво 1.

Миграция от Ниво 1 към Ниво 2 в хил. лв.	2022	2021
Дългови инструменти държани за търгуване Български ДЦК	707	-
Държани за събиране на парични потоци и продажба Български ДЦК	-	27,595
Държани за събиране на парични потоци Български ДЦК	-	23,454
Общо	707	51,049
Миграция от Ниво 2 към Ниво 1 в хил. лв.	2022	2021
Дългови инструменти държани за търгуване Български ДЦК	3,005	-
Държани за събиране на парични потоци Български ДЦК	18,483	-
Държани за събиране на парични потоци и продажба Български ДЦК	3,149	-
Общо	24,637	-
Движение на ценни книжа в Ниво 3 в хил. лв.	2022	2021
Държани за събиране на парични потоци и продажба Български ДЦК	4,373	-
Държани за събиране на парични потоци Български общински облигации	-	4,555
Български ДЦК	30,049	19,635
Общо	34,422	24,190

Доколкото нивото на справедлива стойност следва да отразява наличните пазарни данни, тенденции и фактори, Групата използва динамичен подход на оценка, който се базира на емпирични данни от доказани пазарни източници. Основните фактори за посочената миграция са, както използвания модел за оценка на дълговите инструменти от страна на Групата, който обхваща динамично и на ежедневна база качеството на пазарната информация, така и промените в пазарната среда, (понижено първично предлагане на български ДЦК спрямо наблюдавани нива през предходни години, брой и обем сделки извършени на вторичен пазар, брой активни котировки).

4. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Определяне на справедливи стойности (продължение)

Оценка на финансови инструменти (продължение)

Тези модели за оценка на ценни книжа предвиждат отчитане на пазарните фактори и тяхното позитивно или негативно изменение се отразява динамично на нивото на справедлива стойност на съответните ценни книжи.

За по-комплексни финансови инструменти, Групата използва модели, базирани на най-добрите практики и методи в сътрудничество с международно признати доставчици на данни, като за дълговите ценни книжа се използва двустепенен подход, базиран на комбинирана последователност на използване на пазарната информация – Директни наблюдения и Наблюдавани сравними. Определената цена представлява комбинация от съвременни количествени подходи и методологии. Някои от определените оценки биха могли да не са обозрими в съществуващите пазарни условия и са базирани на пазарни цени или проценти, или са оценени на базата на допускания. При сключване на дадена сделка, финансовият инструмент първоначално се признава по цената на придобиване, която е най-добрият индикатор за справедлива стойност, въпреки че би могла да се различава от стойността, определена чрез прилагане на оценъчни модели. Тази първоначална разлика, получена от прилагането на оценъчни модели, се признава в печалба или загуба в зависимост от обстоятелствата и условията на съответната сделка, но не по-късно от момента, в който са налице обозрими данни на финансовите пазари.

Получените чрез оценъчни модели справедливи стойности, се коригират за отразяване на редица фактори и обстоятелства, които се съобразяват при сключване на дадена сделка и които не винаги могат да бъдат отчетени чрез оценъчния модел. Тези корекции отчитат кредитния риск, дилърски маржове, ликвиден риск и др. Ръководството счита, че тези корекции са необходими и релевантни за уместното представяне на справедливите стойности в отчета за финансовото състояние на Банката, така че максимално да се доближава до пазарната цена, която би била определена на пазарен принцип при сделка между несвързани лица.

Определянето на справедливите стойности се контролира от Дирекция „Риск Контролинг“ като звено, независимо от останалите в Групата, които са пряко ангажирани с търговската и инвестиционна дейност. Специфичните контролни функции включват потвърждение на приложените пазарни цени, преразглеждане на оценъчните модели, преглед и потвърждение на нови оценъчни модели. Следващите таблици анализират финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност по нивата, в които попадат:

Към 31 декември 2022 година

В хил. лв.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи				
Финансови активи държани за търгуване	10,249	23,045	-	33,294
Деривати за хеджиране	-	10,277	-	10,277
Финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	-	2,356	2,356
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	146,119	54,600	10,454	211,173
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	21,620	-	21,620

4. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Определяне на справедливи стойности (продължение)

Оценка на финансови инструменти (продължение)

Към 31 декември 2021 година

В хил. лв.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи				
Финансови активи държани за търгуване	13,374	28,558	-	41,932
Деривати за хеджиране	-	1,166	-	1,166
Финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	4,037	21,024	25,061
Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	295,230	92,541	3,601	391,372
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	21,733	-	21,733
Деривати за хеджиране	-	1,584	-	1,584

Деривативните финансови инструменти са представени в ниво 2, тъй като са извънборсови и справедливата им стойност се изчислява ползвайки наблюдаеми входящи данни за сходни финансови инструменти търгуеми на активни пазари. Следващите таблици анализират справедливите стойности на финансовите инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност, по нивата, в които попадат.

Към 31 декември 2022 г.

В хил. лв.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Балансова стойност
Активи					
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	363,505	1,704,265	-	2,067,770	2,067,770
Други депозити в банки, на виждане	-	310,350	-	310,350	310,350
Финансови активи по амортизирана стойност	538,164	404,698	8,608,586	9,551,448	9,671,436
Вземания от банки	-	-	638,449	638,449	641,579
Кредити и аванси на клиенти	-	-	7,840,585	7,840,585	7,763,952
Дългови ценни книжа	538,164	404,698	48,119	990,981	1,184,471
Други вземания	-	-	81,434	81,434	81,434
Пасиви					
Финансови пасиви по амортизирана стойност	-	-	10,945,551	10,945,551	10,987,626
Депозити от банки	-	-	111,518	111,518	111,518
Депозити от клиенти	-	-	10,109,803	10,109,803	10,117,971
Получени заеми от банки	-	-	186,148	186,148	217,606
Подчинени пасиви	-	-	176,509	176,509	178,959
Издадени дългови ценни книжа	-	-	236,421	236,421	236,421
Други финансови пасиви	-	-	125,151	125,151	125,151

4. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Определяне на справедливи стойности (продължение)

Оценка на финансови инструменти (продължение)

Към 31 декември 2021 г.

В хил. лв.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Балансова стойност
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка					
Други депозити в банки, на виждане	299,732	1,308,245	-	1,607,962	1,607,977
Финансови активи по амортизирана стойност	-	55,041	-	55,041	55,041
Вземания от банки	809,630	449,451	7,639,717	8,898,798	8,660,599
Кредити и аванси на клиенти	-	-	211,476	211,476	212,172
Дългови ценни книжа	-	-	7,370,006	7,370,006	7,134,804
Други вземания	809,630	449,451	24,004	1,283,085	1,279,392
Пасиви	-	-	34,231	34,231	34,231
Финансови пасиви по амортизирана стойност	-	-	9,735,208	9,735,208	9,722,703
Депозити от банки	-	-	91,389	91,389	91,389
Депозити от клиенти	-	-	8,847,622	8,847,622	8,840,904
Получени заеми от банки	-	-	107,400	107,400	107,120
Подчинени пасиви	-	-	371,578	371,578	365,111
Издадени дългови ценни книжа	-	-	233,897	233,897	234,858
Други финансови пасиви	-	-	83,321	83,321	83,321

Справедливата стойност на вземанията от банки се определя спрямо характера на вземането. В случай на краткосрочно пласиран на паричния пазар ликвиден ресурс, справедливата стойност се приема, че е балансовата им стойност. За тези инструменти не е наличен активен пазар и наблюдаеми входящи данни за определяне на справедливата им стойност.

Кредитите и аванси на клиенти са представени в ниво 3, тъй като за тях липсват наблюдаеми входящи данни. Оценъчният модел за определяне на справедливата стойност на кредитите и аванси на клиенти, които не са в изпълнение, се базира на дисконтирани договорени парични потоци, вземайки предвид ефективния лихвен процент. За сконтов фактор при кредити на сегмент банкиране на дребно се използва актуалната доходност на новогенерирани през последното тримесечие портфейли. Счита се, че новите сделки най-добре отразяват текущите пазарни условия.

4. ПРИЛАГАНЕ НА ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Определяне на справедливи стойности (продължение)

Оценка на финансови инструменти (продължение)

За сконтов фактор при кредити на корпоративен сегмент се използва доходността на безрискова инвестиция, коригирана с актуалния кредитен спред за съответната индустрия и рейтинг на клиента, както и ликвидна премия за срочността на кредита, която се базира на CDS кривата на България.

За експозициите в неизпълнение на сегмент банкиране на дребно се приема, че тяхната справедлива стойност отговаря на балансовата им стойност.

Справедливата стойност на експозиции в неизпълнение на корпоративен сегмент се изчислява чрез дисконтиране на очакваните парични потоци. За сконтов фактор се използва доходността на безрискова инвестиция коригирана с 5% спред в случаите, когато очакваните парични потоци се базират на реализация на обезпечение и с 10% спред, когато потоците се очакват от погасяване от текущата дейност на длъжника.

За други краткосрочни финансови активи се приема, че справедливата им стойност отговаря на тяхната балансова стойност.

За пасиви, отчитани по амортизирана стойност, също липсват наблюдаеми входящи данни, тъй като няма активен пазар на подобни инструменти. Справедливата им стойност се определя чрез прилагане на оценъчна техника базирана на сконтирани договорени парични потоци. Сконтовият фактор за пасивите е доходността от безрискова инвестиция, увеличена с ликвидната премия за съответната срочност. Ликвидната премия се базира на CDS на България за съответната срочност.

5. КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и нетната сума се отчита в отчета за финансовото състояние, ако и само ако съществува текущо приложимо законово право за компенсиране на признатите суми и има намерение за уреждане на нетна база или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

Следващите таблици илюстрират категориите на финансовите активи и пасиви признати в отчета за финансовото състояние на Групата.

5 КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31 декември 2022 г.
според категориите на
МСФО 9

в ХИЛ. ЛВ.	Държан и за търгуване*	Държани за хеджиране*	Задължително по справед. ст. в печалбата или загубата*	Справед. ст. в друг всеобхватен доход	Аморт. стойност	Общо балансова стойност
Активи						
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	-	-	-	-	2,067,770	2,067,770
Други депозити в банки, на виждане	-	-	-	-	310,350	310,350
Дългови инструменти държани за търгуване	11,325	-	-	-	-	11,325
Деривативни инструменти	21,969	10,277	-	-	-	32,246
Вземания от банки	-	-	-	-	641,579	641,579
Кредити и аванси на клиенти	-	-	-	-	7,763,952	7,763,952
Дългови инструменти	-	-	2,356	204,913	1,184,471	1,391,740
Капиталови инструменти	-	-	-	6,261	-	6,261
Други вземания	-	-	-	-	81,434	81,434
Общо финансови активи	33,294	10,277	2,356	211,174	12,049,556	12,306,657
Пасиви						
Деривативни финансови инструменти	21,620	-	-	-	-	21,620
Депозити от банки	-	-	-	-	111,518	111,518
Депозити от клиенти	-	-	-	-	10,117,971	10,117,971
Получени заеми от банки	-	-	-	-	217,606	217,606
Подчинени пасиви	-	-	-	-	178,959	178,959
Издадени дългови ценни книжа	-	-	-	-	236,421	236,421
Други финансови пасиви	-	-	-	-	125,151	125,151
Общо финансови пасиви	21,620	-	-	-	10,987,626	11,009,246

* Държани за търгуване, държани за хеджиране и задължително отчитани по справедлива стойност през категориите печалба или загуба, са част от финансовите активи, задължително отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, категория МСФО 9

5 КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31 декември 2021 г.
според категориите на
МСФО 9

в хил. лв.	Държан и за търгува не*	Държани за хеджиран е*	Задължите лно по справед. ст. в печалбата или загубата*	Справед. ст. в друг всеобхвате н доход	Аморт. стойност	Общо балансова стойност
Активи						
Парични средства в каса и салда по сметки при Централната банка	-	-	-	-	1,607,977	1,607,977
Други депозити в банки, на виждане	-	-	-	-	55,041	55,041
Дългови инструменти държани за търгуване	19,550	-	-	-	-	19,550
Деривативни инструменти	22,382	1,166	-	-	-	23,548
Вземания от банки	-	-	-	-	212,172	212,172
Кредити и аванси на клиенти	-	-	21,024	-	7,134,804	7,155,828
Дългови инструменти	-	-	4,037	387,591	1,279,392	1,671,020
Капиталови инструменти	-	-	-	3,781	-	3,781
Други вземания	-	-	-	-	34,231	34,231
Общо финансови активи	41,932	1,166	25,061	391,372	10,323,617	10,783,148
Пасиви						
Деривативни финансови инструменти	21,733	1,584	-	-	-	23,317
Депозити от банки	-	-	-	-	91,389	91,389
Депозити от клиенти	-	-	-	-	8,840,904	8,840,904
Получени заеми от банки	-	-	-	-	107,120	107,120
Подчинени пасиви	-	-	-	-	365,111	365,111
Издадени дългови ценни книжа	-	-	-	-	234,858	234,858
Други финансови пасиви	-	-	-	-	83,321	83,321
Общо финансови пасиви	21,733	1,584	-	-	9,722,703	9,746,020

* Държани за търгуване, държани за хеджиране и задължително отчитани по справедлива стойност през категориите печалба или загуба, са част от финансовите активи, задължително отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, категория МСФО 9.

6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ И ПОДОБНИ ДОХОДИ

в хил. лв.	2022	2021
Приходи		
Вземания от банки	10,951	1,150
Кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	250,498	233,533
Дългови ценни книжа по амортизирана стойност и по справедлива стойност през ДВД	8,340	7,496
Общо приходи от лихви на база ефективен лихвен процент (EIR)	269,789	242,179
Кредити и аванси на клиенти задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	599
Деривати за хеджиране	1,776	1,288
Отрицателни лихви по финансови пасиви	6,950	7,171
Общо приходи, подобни на лихви	8,726	9,058
Общо приходи от лихви и подобни разходи	278,515	251,237
Expense		
Депозити от клиенти	(1,294)	(884)
Заеми от банки	(2,113)	(228)
Подчинени пасиви	(6,186)	(10,561)
Издадени дългови ценни книжа	(2,267)	(158)
Общо разходи за лихви	(11,860)	(11,831)
Деривати за хеджиране	(1,976)	(1,981)
Отрицателни лихви по финансови активи	(3,038)	(3,527)
Задължения за лизинг и усвояване на провизии	(844)	(858)
Общо разходи, подобни на лихви	(5,858)	(6,366)
Общо разходи за лихви и подобни разходи	(17,718)	(18,198)
Нетен доход от лихви и подобни доходи	260,797	233,039

Приходи от лихви по обезценени кредити се признават само върху нетната балансова стойност на експозицията след приспадане на обезценката.

Приходите от лихви по обезценени активи за 2022 година са в размер на 3,222 хил.лв., а за 2021 година 2,996 хил.лв.

През 2020 година Групата стартира отчитане на хеджирането на справедлива стойност. Хеджират се финансови активи по амортизирана стойност с фиксирана лихва, като хеджиращият инструмент са лихвени суапи. Приходите и разходите за лихви по тези суапи се отчитат в лихвения доход.

7. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ

В ХИЛ. ЛВ.	2022	2021
Приходи от такси и комисиони		
Картови операции	69,267	57,543
Преводи	25,985	22,573
Откриване и поддържане на сметки	22,722	21,608
Касови операции	13,364	10,750
Застрахователно агентство	7,856	7,458
Други такси по кредити	7,304	7,806
Документарни операции	5,093	4,851
Сделки с ценни книжа	1,692	2,273
Управление на активи	-	1,711
Други	3,167	4,496
Общо приходи от такси и комисиони	156,451	141,070
Разходи за такси и комисиони		
Картови операции (местни и чуждестранни картови оператори)	(37,268)	(30,527)
Разпространение на продукти от външни лица	(5,261)	(4,495)
Преводи	(4,767)	(4,167)
Кредитни линии и гаранции	(629)	(478)
Сделки с ценни книжа	(358)	(578)
Други	(13,121)	(1,568)
Общо разходи за такси и комисиони	(61,404)	(41,813)
Нетен доход от такси и комисиони	95,047	99,257

В таблицата по-горе, приходите от такси и комисиони от договори с клиенти в обхвата на МСФО 15, са разбити по основните видове услуги. В основните елементи на счетоводната политика е оповестено, за кои услуги задълженията на Групата се считат за приключени в определен момент от време и за кои с течение на времето. Групата не е оповестила информация за разпределянето на цената на сделката към оставащите задължения за изпълнение по договорите. Това се дължи на периодите на договорите, които обикновено са с продължителност по-малко от една година.

8. НЕТНА ПЕЧАЛБА ОТ ТЪРГОВСКИ ОПЕРАЦИИ

в хил. лв.	2022	2021
Валутна търговия и преоценка	31,822	25,594
Лихвени деривативни инструменти	1,381	598
Валутни деривативни инструменти	108	34
Дългови инструменти държани за търгуване	(1,721)	(155)
Нетна печалба от търговски операции	31,590	26,071

Нетният резултат от търговия с дългови инструменти включва реализиран и нереализиран дилърски марж от промяната в пазарните цени на държавни ценни книжа и корпоративни облигационни заеми.

Нетният резултат от валутна търговия и преоценка включва нетния резултат от покупка и продажба на чуждестранна валута, резултата от преоценка в български левове на активи и пасиви деноминирани в чуждестранна валута.

Валутните деривативни инструменти включват валутни форуърди и суапове в кръстосани валути. Лихвените деривативни инструменти са основно лихвени суапове.

9. ПЕЧАЛБИ И ЗАГУБИ ОТ ФИНАНСОВИ АКТИВИ ОТЧИТАНИ ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Групата класифицира определени активи като отчитани задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата, съгласно изискванията на МСФО 9.

Изменението в справедливата им стойност е както следва:

в хил.лв.	2022	2021
Кредити на клиенти	505	(82)
Корпоративни дългови инструменти	503	220
Нетен резултат	1,008	138

10. АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

в хил. лв.	2022	2021
Разходи за персонала	(97,840)	(91,917)
Разходи за материали и външни услуги	(76,549)	(64,138)
Разходи за амортизации	(31,508)	(31,544)
Годишни вноски във Фонда за гарантиране на влоговете в банките	(16,550)	(11,715)
Общо административни разходи	(222,447)	(199,314)

В разходите за персонал са включени и разходи за дефинирани доходи на в размер на 8,739 хил.лв. (2021: 8,933 хил.лв.)

В разходите за материали и външни услуги са включени разходи за наем на активи с ниска стойност, за които Банката прилага изключенията дадени като възможност от МСФО 16. Разходът за 2022 година е в размер на 653 хил.лв. (2021: 670 хил.лв.)

10. АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

През 2022 година са отчетени разходи за независим финансов одит в размер на 334 хил.лв. (2021: 339 хил.лв.), 12 хил.лв. (2021: 14 хил.лв.) други разходи, несвързани с независимия финансов одит, както и услуги за одит и преглед на историческа финансова информация, поискани от одиторите на Дружеството-майка в размер 52 хил.лв. (2021: 80 хил.лв.).

Разходи за независим финансов одит, са всички начисления през 2022 година, свързани със задължителния финансов одит на индивидуален и консолидиран годишен финансов отчет. Услуги за одит и преглед на историческа финансова информация, поискани от одиторите на Дружеството-майка представляват начислените разходи за услугите върху груповия пакет.

11. ДРУГИ ОПЕРАТИВНИ РАЗХОДИ

в хил. лв.	2022	2021
Обезценка на софтуерни активи	(17,802)	-
Обезценка на нефинансови активи, придобити от обезпечения	(132)	(226)
Други	(3,809)	(3,175)
Общо	(21,744)	(3,401)

Обезценката на софтуерните активи е в резултат на настоящата преценка за полезния живот на софтуерните разработки, които не се считат за целеви след вливането на Банката в ОББ АД. Други оперативни разходи включват както провизии по съдебни дела, така и суми платени/провизирани в резултат на противоправно поведение на трети лица. Освободените през годината провизии се признават като намаление на разхода.

12. НЕТЕН РЕЗУЛТАТ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Оповестяване към 31 декември 2022

Кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност

Изменения в очакваните кредитни загуби

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2022	23,345	65,000	125,105	213,450
Нови активи създадени или купени	7,722	5,665	548	13,935
Активи погасени	(17,516)	(8,913)	(15,878)	(42,306)
Активи прехвърлени във Фаза 1	27,894	(24,763)	(3,131)	-
Активи прехвърлени във Фаза 2	(4,726)	8,732	(4,006)	-
Активи прехвърлени във Фаза 3	(931)	(5,911)	6,842	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	(15,316)	18,600	34,264	37,548
Очаквани кредитни загуби на отписани активи	-	-	(12,200)	(12,200)
Други промени	1	-	(3,233)	(3,232)
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2022	20,474	58,410	128,311	207,195

12 НЕТЕН РЕЗУЛТАТ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Оповестяване към 31 декември 2022 (продължение)

Кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност (продължение)

Изменения в брутните суми на финансовите активи отчитани по амортизирана стойност между отделните фази

Кредити на клиенти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3
	6,183,418	1,453,111	208,483
Прехвърлени от Фаза 1		900,844	31,037
Прехвърлени от Фаза 2	291,835		30,687
Прехвърлени от Фаза 3	3,531	5,469	

Ангажименти по издадени гаранции и акредитиви, и неусвоени кредитни линии

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2022	1,564	7,200	5,654	14,418
Нови активи създадени или купени	2,315	2,447	504	5,266
Активи погасени	(944)	(2,059)	(1,415)	(4,418)
Активи прехвърлени във Фаза 1	5,530	(5,326)	(204)	-
Активи прехвърлени във Фаза 2	(559)	770	(211)	-
Активи прехвърлени във Фаза 3	(5)	(23)	28	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	(5,785)	2,255	1,021	(2,509)
Други промени	(1)	-	-	(1)
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2022	2,115	5,264	5,377	12,756

Изменения в брутните суми на ангажиментите по издадени гаранции и акредитиви, и неусвоени кредитни линии между отделните фази

Задбалансови ангажименти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3
	2,454,583	556,214	11,008
Прехвърлени от Фаза 1		325,553	5,573
Прехвърлени от Фаза 2	107,503		509
Прехвърлени от Фаза 3	260	104	

12. НЕТЕН РЕЗУЛТАТ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Оповестяване към 31 декември 2022 (продължение)

Дългови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Изменения в очакваните кредитни загуби

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2022	19	-	-	19
Нови активи създадени или купени	-	-	-	-
Активи погасени	(4)	-	-	(4)
Активи прехвърлени във Фаза 1	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 2	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 3	-	-	-	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	12	-	-	12
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2022	(8)			(8)

Изменения в brutните суми на финансовите активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход между отделните фази

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Балансова стойност към 01 януари 2022	387,591	-	-	387,591
Нови активи създадени или купени	-	-	-	-
Активи погасени	(164,269)	-	-	(164,269)
Активи прехвърлени във Фаза 1	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 2	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 3	-	-	-	-
Други промени	(18,409)	-	-	(18,409)
Балансова стойност към 31 декември 2022	204,913	-	-	204,913

12. НЕТЕН РЕЗУЛТАТ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Оповестяване към 31 декември 2022 (продължение)

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Изменения в очакваните кредитни загуби

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2022	133	-	-	133
Нови активи създадени или купени	18	-	-	18
Активи погасени	(4)	-	-	(4)
Активи прехвърлени във Фаза 1	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 2	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 3	(9)	-	9	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	61	-	14,005	14,066
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2022	199	-	14,014	14,213

Изменения в brutните суми на дълговите инструменти по амортизирана стойност между отделните фази

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Балансова стойност към 01 януари 2022	1,279,524	-	-	1,279,524
Нови активи създадени или купени	121,042	-	-	121,042
Активи погасени	(183,889)	-	-	(183,889)
Активи прехвърлени във Фаза 1	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 2	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 3	(14,014)	-	14,014	-
Други промени	(17,993)	-	-	(17,993)
Балансова стойност към 31 декември 2022	1,184,670	-	14,014	1,198,684

12. НЕТЕН РЕЗУЛТАТ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Оповестяване към 31 декември 2022 (продължение)

Равнение на нетните разходи от обезценка

в хил. лв.	Финансови активи по амортизируема стойност	Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Неусвоени кредитни линии и ангажименти по издадени гаранции и акредитиви	Общо
Нетни (разходи)/приходи за обезценка	(23,144)	(8)	1,661	(21,491)
Приходи от отписани обезценени финансови активи	11,393	-	-	11,393
Нетна печалба/(загуба)	(11,751)	(8)	1,661	(10,098)

Равнение на салдата на загубите от обезценка по балансови експозиции

Салдо към 01.01.2022	213,602
Отписани през периода	(12,200)
Заделени	20,043
Други промени	(7)
Салдо към 31.12.2022	221,438

Оповестяване към 31 декември 2021 година

Кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност

Изменения в очакваните кредитни загуби

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2021	22,293	70,286	114,238	206,817
Нови активи създадени или купени	9,889	6,075	362	16,326
Активи погасени	(16,708)	(7,319)	(17,672)	(41,699)
Активи прехвърлени във Фаза 1	24,465	(23,009)	(1,456)	-
Активи прехвърлени във Фаза 2	(3,077)	5,515	(2,438)	-
Активи прехвърлени във Фаза 3	(872)	(9,193)	10,065	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	(12,650)	22,645	40,972	50,967
Очаквани кредитни загуби на отписани активи	-	-	(15,970)	(15,970)
Други промени	5	-	(2,996)	(2,991)
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2021	23,345	65,000	125,105	213,450

12. НЕТЕН РЕЗУЛТАТ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Оповестяване към 31 декември 2021 година (продължение)

Кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност (продължение)

Изменения в очакваните кредитни загуби

Изменения в brutните суми на финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност между отделните фази

Кредити на клиенти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3
	6,240,576	901,705	205,967
Прехвърлени от Фаза 1		320,969	34,652
Прехвърлени от Фаза 2	470,940		54,604
Прехвърлени от Фаза 3	1,885	3,704	

Ангажименти по издадени гаранции и акредитиви, и неусвоени кредитни линии

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2021	1,925	2,479	5,518	9,922
Нови активи създадени или купени	4,239	2,611	35	6,885
Активи погасени	(699)	(1,831)	(1,550)	(4,080)
Активи прехвърлени във Фаза 1	1,452	(1,167)	(285)	-
Активи прехвърлени във Фаза 2	(195)	253	(58)	-
Активи прехвърлени във Фаза 3	(5)	(119)	124	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	(5,067)	5,067	1,884	1,883
Други промени				
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2021	1,650	7,293	5,667	14,610

Изменения в brutните суми на ангажиментите по издадени гаранции и акредитиви, и неусвоени кредитни линии между отделните фази

Задбалансови ангажименти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3
	2,349,252	284,113	6,388
Прехвърлени от Фаза 1		233,115	1,309
Прехвърлени от Фаза 2	97,644		433
Прехвърлени от Фаза 3	2,661	296	

Дългови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Изменения в очакваните кредитни загуби

12. НЕТЕН РЕЗУЛТАТ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Оповестяване към 31 декември 2021 година (продължение)

Дългови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (продължение)

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2021	26	-	-	26
Нови активи създадени или купени	-	-	-	-
Активи погасени	(7)	-	-	(7)
Активи прехвърлени във Фаза 1	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 2	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 3	-	-	-	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	-	-	-	-
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2021	19	-	-	19

Изменения в brutните суми между отделните фази

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Балансова стойност към 01 януари 2021	553,362	-	-	553,362
Нови активи създадени или купени	-	-	-	-
Активи погасени	(160,876)	-	-	(160,876)
Активи прехвърлени във Фаза 1	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 2	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 3	-	-	-	-
Други промени	(4,895)	-	-	(4,895)
Балансова стойност към 31 декември 2021	387,591	-	-	387,591

12. НЕТЕН РЕЗУЛТАТ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Оповестяване към 31 декември 2021 година (продължение)

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Изменения в очакваните кредитни загуби

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Очаквани кредитни загуби към 01 януари 2021	100	-	-	100
Нови активи създадени или купени	33	-	-	33
Активи погасени	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 1	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 2	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 3	-	-	-	-
Изменение в очакваните кредитни загуби поради промяна на кредитния риск	-	-	-	-
Очаквани кредитни загуби към 31 декември 2021	133	-	-	133

Изменения в brutните суми между отделните фази

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Балансова стойност към 01 януари 2021	894,196	-	-	894,196
Нови активи създадени или купени	385,328	-	-	385,328
Активи погасени	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 1	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 2	-	-	-	-
Активи прехвърлени във Фаза 3	-	-	-	-
Други промени	-	-	-	-
Балансова стойност към 31 декември 2021	1,279,524	-	-	1,279,524

12. НЕТЕН РЕЗУЛТАТ ОТ ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Оповестяване към 31 декември 2021 година (продължение)

Равнение на нетните разходи от обезценка

в хил. лв.	Финансови активи по амортизируема стойност	Финансови активи по стойност в друг всеобхватен доход	Неусвоени кредитни линии и ангажменти по издадени гаранции и акредитиви	Общо
Нетни (разходи)/приходи за обезценка	(25,762)	7	(4,684)	(30,439)
Приходи от отписани обезценени финансови активи	10,056	-	-	10,056
Нетна печалба/(загуба)	(15,706)	7	(4,684)	(20,383)

Равнение на салдата на загубите от обезценка по балансови експозиции

Салдо към 01.01.2021	206,817
Отписани през периода	(15,970)
Заделени	22,767
Други промени	(12)
Салдо към 31.12.2021	213,602

13. ЗАГУБА ОТ МОДИФИКАЦИЯ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

През м. април 2020, година Управителният съвет на БНБ утвърди представения от Асоциацията на банките в България проект на Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки и дъщерните им дружества - финансови институции във връзка с предприетите от страна на Република България действия за ограничаване на пандемията на Covid-19 и последиците от тях.

Банката се присъедини към приетия частен мораториум, придържайки се към утвърдения от БНБ Ред за отсрочване и предлагайки го както за клиенти от „Корпоративен“ сегмент, така и за сегмент „Банкиране на дребно“.

За кредитите, при които са отсрочени както главници, така и лихви, се определя и признава загуба (загуба от модификация), съгласно изискванията на МСФО 9. Вследствие отсрочването на лихвени плащания, се променя договореният погасителен план така, че се намалява нетната настояща стойност на експозицията, което води до признаване на загуба в първоначалния момент на отсрочване. За 2021 година загубата от модификации поради прилагането на мораториум, възлиза на 663 хил. лв.

14. ДАНЪЦИ

	2022	2021
в хил. лв.		
Разход за текущ данък	(16,157)	(13,557)
Икономия от/(разход) за отсрочени данъци в резултат на проявени временни разлики	2,501	(955)
Общо разход за данъци	(13,655)	(14,512)

Текущият разход за данък отразява дължимия годишен корпоративен данък, в съответствие с националното данъчно законодателство. Разходът, съответно приходът от отсрочени данъци е в резултат на промяна в стойността на отсрочени данъчни активи и пасиви.

Отношението между начислените данъци и счетоводната печалба е както следва:

	2022	2021
в хил. лв.		
Счетоводна печалба	143,559	144,961
Данък според действащата данъчна ставка (10% за 2020, 10% за 2021)	(14,356)	(14,496)
Данъчен ефект от постоянни разлики	701	(16)
Общо разход за данъци	(13,655)	(14,512)
Ефективна данъчна ставка	9.51%	10.01%

	2022	2021
в хил. лв.		
Друг всеобхватен доход, подлежащ на данък	(18,366)	(5,069)
Данък върху друг всеобхватен доход, подлежащ на данък	1,837	507
Данъчен ефект върху елементи неподлежащи на данък	25	-
Данък според действащата данъчна ставка (10% за 2021, 10% за 2022)	1,862	507
Данъчни ефекти в друг всеобхватен доход	1,862	507

Салдата на отсрочените данъци върху дохода се отнасят към следните позиции от отчета за финансовото състояние към 31 декември 2022 г. и 2021 г.:

в хил. лв.	Активи		Пасиви		Нетно (Активи)/Пасиви	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Дълготрайни активи	-	-	2,361	3,812	2,361	3,812
Неизползвани отпуски	(432)	(516)	-	-	(432)	(516)
Провизии за доходи на персонала	(1,091)	(1,124)	-	-	(1,091)	(1,124)
Други провизии	(338)	(403)	-	-	(338)	(403)
Инвестиции	-	-	162	162	162	162
Обезценка на активи придобити от обезпечения	(153)	(146)	-	-	(153)	(146)
Други пасиви	(1,215)	-	-	-	(1,215)	-
Нетни данъчни (активи)/пасиви	(3,229)	(2,190)	2,523	3,974	(706)	1,784

14 ДАНЪЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Отсрочените данъци са изчислени за всички временни разлики при данъчна ставка 10%. Измененията във временните разлики през годината се признават в печалбата или загубата както следва:

Изменение през годината

Нетни данъчни (активи)/пасиви	2021	Изменения В печалбата или загубата	2022
В хил. лв.			
Дълготрайни активи, нетно	3,812	1,451	2,361
Неизползвани отпуски	(516)	(84)	(432)
Провизии за доходи на персонала	(1,124)	(33)	(1,091)
Други провизии	(403)	(65)	(338)
Инвестиции	162	-	162
Обезценка на активи придобити от обезпечения	(146)	7	(153)
Други пасиви	-	1,215	(1,215)
	1,784	2,490	(706)

В друг всеобхватен доход са признати отсрочени данъци в размер на 28 хил.лв, които се отнасят до актюерски печалби/загуби.

Нетни данъчни (активи)/пасиви	2020	Изменения В печалбата или загубата	2021
В хил. лв.			
Дълготрайни активи, нетно	2,906	906	3,812
Неизползвани отпуски	(475)	(41)	(516)
Провизии за доходи на персонала	(1,122)	(2)	(1,124)
Други провизии	(465)	62	(403)
Инвестиции	162	-	162
Обезценка на активи придобити от обезпечения	(177)	31	(146)
	829	955	1,784

15. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

В хил. лв.	2022	2021
Компоненти, които няма да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата, в т. ч.:		
Преоценки на задължение по план с дефинирани доходи	136	13
Преоценки на капиталови ценни книжа по справедлива стойност в ДВД	173	(274)
Данъчен ефект върху тези компоненти	(37)	287
Компоненти, които са или могат да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата, в т. ч.:	12	17
Промяна в справедливата стойност на дългови ценни книжа оценявани по справедлива стойност в ДВД	(18,502)	(4,895)
Данъчен ефект върху тези компоненти	(18,502)	(4,895)
Друг всеобхватен доход	1,850	490
	(16,504)	(4,375)

16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КАСА И САЛДА ПО СМЕТКИ ПРИ ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

В ХИЛ. ЛВ.	2022	2021
Парични средства в брой	294,645	236,391
Парични средства в АТМ	68,863	63,346
Парични салда при Централната банка	1,704,262	1,308,230
Общо	2,067,770	1,607,967

Паричните салда при Централната банка включват сетълмент сметката за пряко участие на паричния пазар, пазара на ценни книжа и за участие в системата за левови разплащания, както и сметките за задължителните минимални резерви. За минимални задължителни резерви се приемат 50% от касовите наличности, в т.ч. наличностите в АТМ, сетълмент сметката, както и други специални сметки в лева и евро при БНБ.

Минималните задължителни резерви се управляват на средномесечна база, като използването им трябва да се компенсира в рамките на месеца, така че да не бъдат наложени наказателни лихви за недостиг на минимални задължителни резерви, поради което тези салда се класифицират като парични средства.

17. ДРУГИ ДЕПОЗИТИ В БАНКИ, НА ВИЖДАНЕ

Други депозити в банки, на виждане към 31 декември 2022 г., в размер на 310,350 хил.лв. (2021: 55,041 хил.лв.) представляват ностро сметки при банки, както и овърнайт депозити на паричен пазар.

18. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ

В ХИЛ. ЛВ.	2022	2021
Български ДЦК	11,325	17,546
Чуждестранни ДЦК	-	2,004
Деривативни финансови инструменти	21,969	22,382
Общо	33,294	41,932

19. ДЕРИВАТИВНИ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Групата използва следните деривативни финансови инструменти както за хеджиращи така и за търговски операции:

- Валутни форуърди, които представляват ангажименти за покупко-продажба на валута, включващи и спот сделки с ненастъпила дата на доставка.
- Валутни и лихвени суапове, които са ангажименти за размяна на един паричен поток за друг.

Суапите сделки резултат в размяна на валути или лихви (като например фиксирана срещу плаваща лихва) или комбинация – лихвени суапове в кръстосани валути. Обичайно, при тези сделки не се извършва размяна на номинални стойности. Присъщият за суаповете кредитен риск се изразява в потенциалната цена на замяна на договора, в случай че контрагентът не изпълни задълженията си. Рискът се контролира текущо, отчитайки справедливата стойност, номиналната стойност на договора, както и ликвидността на пазара.

19 ДЕРИВАТИВНИ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

За да контролира кредитния риск при деривативните инструменти, Групата оценява контрагентите си с техниките и методите, прилагани за кредитната дейност.

Представени в таблицата по-долу са всички деривативни финансови инструменти притежавани от Групата.

в ХИЛ. ЛВ.	Номинална стойност	Справедлива стойност	
		Активи	стойност
Към 31 декември 2022			
Валутни форуърди	1,322,515	14,557	14,331
Валутни суапове	338,616	3,047	3,698
Лихвени суапове	108,450	4,365	3,590
	1,769,581	21,969	21,620
Към 31 декември 2021			
Валутни форуърди	1,061,339	21,158	20,588
Валутни суапове	478,288	348	376
Лихвени суапове	131,956	876	768
	1,671,583	22,382	21,732

20. ДЕРИВАТИ ЗА ХЕДЖИРАНЕ

Към края на 2022 година, Групата има две хеджиращи взаимоотношения в банковия си портфейл. И двете позиции се отнасят за дългови ценни книжа с фиксиран купон деноминирани в евро и съответно два лихвени суапа, също деноминирани в евро. Хеджиращите взаимоотношения са хеджиране на справедлива стойност и са структурирани така, че и в двата случая е хеджирана 100% от позицията в дългови ценни книжа, като се хеджира единствено тази част от активите, която е предмет на лихвен риск. Хеджираната позиция и хеджиращият инструмент в съответното хеджиращо взаимоотношение са с идентична начална дата и дата на падеж. Ефективността и на двете хеджиращи взаимоотношения се измерва към края на всяко тримесечие и от създаването им е в рамките на 80%-125% и в двата случая.

Едно от хеджиращите взаимоотношения започва като икономически хедж през 2018 година, когато хеджиращият инструмент е закупен едновременно с хеджираната позиция. През 2020 година, този икономически хедж е преквалифициран в хеджиращо взаимоотношение според изискванията за отчитане на хеджирането. Второто хеджиращо взаимоотношение е от 2020 година и стартира директно под формата за отчитане на хеджирането, като отново хеджираната позиция и хеджиращият инструмент са закупени едновременно.

През 2022 година, Групата не е встъпвала в нови хеджиращи взаимоотношения. Съответно, към края на годината, Банката има същите две позиции в банковия си портфейл докладвани и в края на 2021 година. И двете позиции се отнасят за дългови ценни книжа с фиксиран купон деноминирани в евро и съответно два лихвени суапа, също деноминирани в евро. Ефективността и на двете хеджиращи взаимоотношения се измерва към края на всяко тримесечие и от създаването им е в рамките на 80%-125% и в двата случая.

21. ДЕРИВАТИ ЗА ХЕДЖИРАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В таблицата по-долу са представени справедливите стойности на хеджираните инструменти, както и номиналната стойност на хеджиращите деривати.

ХИЛ. ЛВ.	1 до 5 години	Над 5 години	Общо
----------	------------------	-----------------	------

Към 31 декември 2022

Дългови Ценни Книжа с фиксиран купон, отчитани по амортизируема стойност	59,727	29,337	89,064
Лихвени суапове (номинална стойност)	58,675	28,457	87,132

Към 31 декември 2022

Номинална стойност на хеджиращите инструменти	Балансова стойност на хеджиращите инструменти		Промяна в справедливата стойност за изчисление на ефективността от хеджирането
	Актив	Пасив	
87,132	10,277	-	9,912

Към 31 декември 2022

Балансова стойност на хеджирания инструмент		Натрупана корекция за справедлива стойност, която е елемент на балансовата стойност		Промяна в справедливата стойност за изчисление на ефективността от хеджирането
Актив	Пасив	Актив	Пасив	
76,189		(12,875)	-	(10,628)

ХИЛ. ЛВ.	1 до 5 години	Над 5 години	Общо
----------	------------------	-----------------	------

Към 31 декември 2021

Дългови Ценни Книжа с фиксиран купон, отчитани по амортизируема стойност	58,674	28,138	86,812
Лихвени суапове (номинална стойност)	58,675	28,457	87,132

Към 31 декември 2021

Номинална стойност на хеджиращите инструменти	Балансова стойност на хеджиращите инструменти		Промяна в справедливата стойност за изчисление на ефективността от хеджирането
	Актив	Пасив	
87,132	1,166	1,584	2,128

20. ДЕРИВАТИ ЗА ХЕДЖИРАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31 декември 2021

Балансова стойност на хеджирания инструмент		Натрупана корекция за справедлива стойност, която е елемент на балансовата стойност		Промяна в справедливата стойност за изчисление на ефективността от хеджирането
		Актив	Пасив	
86,812		(2,247)	-	(2,629)

21. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

	2022	2021
в хил. лв.		
Кредити и аванси на клиенти	-	21,024
Големи корпоративни клиенти	-	21,024
Корпоративни дългови инструменти	2,356	4,037
Общо	2,356	25,061

Финансовите инструменти класифицирани според МСФО 9 в категория „Финансови активи задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата“ представляват инструменти, при които договорените парични потоци не са само погашения по главница и лихва върху непогасената главница.

Експозицията към клиенти беше продадена на трета страна през 2022 година.

22. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ В ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

в хил. лв.	2022	2021
Български ДЦК	163,526	311,116
Чуждестранни ДЦК	41,387	56,585
Чуждестранни корпоративни облигации	-	19,890
Чуждестранни корпоративни акции	2,365	-
Български корпоративни акции	3,895	3,781
Общо	211,173	391,372

За българските и чуждестранните корпоративни акции е използвана опцията за отчитане по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

23. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

А. Вземания от банки

	2022	2021
в хил. лв.		
Депозити на паричния пазар	-	162,451
В т.ч. с оригинален срок до 3 месеца	-	145,171
Кредити на банки	72,177	49,728
Споразумения за обратни репо сделки	569,412	-
Минус: Провизии за обезценка	(11)	(7)
Общо вземания от банки	641,579	212,172

Споразуменията за обратни репо сделки са сключени с KBC NV.

Справедливата стойност на получените като обезпечение ценни книги е в размер на 608 млн.лв.

В. Кредити и аванси на клиенти

	2022	2021
в хил. лв.		
Физически лица		
- Овърдрафти	3,565	3,021
- Кредитни карти	62,043	59,221
- Потребителски кредити	1,254,866	1,140,224
- Ипотечни кредити	1,725,650	1,570,094
- Финансов лизинг	76,952	74,618
	3,123,075	2,847,178
Корпоративни клиенти		
- Големи корпоративни клиенти	3,151,421	2,893,779
В т.ч. Финансов лизинг	301,559	287,969
- МСП	1,696,652	1,607,297
В т.ч. Финансов лизинг	108,801	104,488
	4,848,072	4,501,076
Брутна стойност на кредитите	7,971,148	7,348,254
Минус: Провизии за обезценка	(207,195)	(213,450)
Нетна стойност	7,763,952	7,134,804

С. Дългови ценни книжа

	2022	2021
в хил. лв.		
Български ДЦК	865,415	830,346
Български корпоративни облигации	73,227	58,674
Български общински облигации	-	4,555
Чуждестранни ДЦК	152,875	260,109
Чуждестранни облигации (финансови институции)	107,167	125,841
Брутна стойност на дългови ценни книжа	1,198,684	1,279,525
Минус: Провизии за обезценка	(14,213)	(133)
Нетна стойност	1,184,471	1,279,392

23 ФИНАНСОВИ АКТИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

D. Други вземания

Към 31 декември 2022 година, в други вземания са включени разчети по сетълмент на картови трансакции в размер на 81,434 хил.лв. (2021: 34,231 хил.лв.).

E. Нетни вземания по договори за финансов лизинг

Нетните вземания по договори за финансов лизинг представляват разликата между брунтите вземания по договори за финансов лизинг, намалени с нереализирания финансов приход и начислената обезценка.

	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
С падеж до 1 година	169,582	166,300
С падеж от 1 до 5 години	339,897	314,593
С падеж над 5 години	12,294	11,776
Брутни вземания по договори за финансов лизинг	521,773	490,854
Нереализиран финансов доход	(34,388)	(23,779)
Минимални лизингови плащания	487,385	467,075
Обезценка	(8,893)	(7,463)
Нетни вземания по договори за финансов лизинг	478,492	459,612

24. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

в хил. лв.	Общо	Сгради	Компю- три	Стопанск и инвентар	Трансп. и средств а	Рекон- струкции	Дълготрайни активи в процес на изграждане	Право на ползва не
Цена на придобиване 01 януари 2022	203,707	5,884	53,962	42,424	9,795	28,060	456	63,126
Придобити	14,927	-	6,661	365	1803	-	-	6,018
Отписани	(20,963)	-	(4,013)	(4,368)	(814)	(2,164)	-	(9,604)
Прехвърлени към дълготрайни активи	-	-	80	-	-	-	(80)	-
31 декември 2022	197,591	5,884	56,690	38,421	10,784	25,896	376	59,540
Натрупана амортизация 1 януари 2022	127,265	3,241	41,485	28,784	3223	22,823	-	27,709
Амортизация за годината	20,128	219	4,428	3,402	1,366	1,540	-	9,173
Амортизация на отписани	(18,355)	-	(3,912)	(3,735)	(449)	(2,103)	-	(8,156)
31 декември 2022	129,038	3,460	42,002	28,450	4,140	22,260	-	28,726
Балансова стойност 31 декември 2022	68,553	2,424	14,689	9,971	6,644	3,636	376	30,814

24 ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В ХИЛ. ЛВ.	Общо	Сгради	Компю- три	Стопанск и инвентар	Трансп. средств а	Рекон- струкции	Дълготрайни активи в процес на изграждане	Право на ползва не
Цена на придобиване								
01 януари 2021	193,476	5,884	48,564	43,487	8,075	28,505	347	58,613
Придобити	19,569	-	5,671	951	2,966	701	476	8,804
Отписани	(9,338)	-	(273)	(2,382)	(1,246)	(1,145)	-	(4,291)
Прехвърлени към дълготрайни активи				368	-	-	(368)	-
31 декември 2021	203,707	5,884	53,962	42,424	9,795	28,060	456	63,126
Натрупана амортизация								
1 януари 2021	112,619	3,022	37,549	27,297	2,958	22,089	-	19,704
Амортизация за годината	21,150	219	4,209	3,847	1,132	1,879	-	9,864
Амортизация на отписани	(6,504)	-	(273)	(2,360)	(867)	(1,145)	-	(1,859)
31 декември 2021	127,265	3,241	41,485	28,784	3,223	22,823	-	27,709
Балансова стойност								
31 декември 2021	76,443	2,643	12,477	13,640	6,572	5,237	456	35,418

25. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

В ХИЛ. ЛВ.	Общо	Софтуер	Активи в процес на изграждане
Цена на придобиване			
01 януари 2022	131,100	127,796	3,304
Придобити	5,777	5,777	-
Отписани	(1)	(1)	-
Прехвърлени	-	2,809	(2,809)
Обезценка	(17,802)	(17,802)	-
31 декември 2022	119,073	118,578	495
Натрупана амортизация			
01 януари 2022	88,308	88,308	-
Амортизация за годината			
Амортизация на отписани	11,381	11,381	-
31 декември 2022	(4)	(4)	-
	95,685	95,685	-
Балансова стойност			
31 декември 2022	23,388	22,893	495
Цена на придобиване			
01 януари 2021	120,532	112,136	8,387
Придобити	10,577	2,366	8,211
Отписани	-	-	-
Прехвърлени	-	13,294	(13,294)
31 декември 2021	131,109	127,796	3,304

25 НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В ХИЛ. ЛВ.	Общо	Софтуер	Активи в процес на изграждане
Натрупана амортизация			
01 януари 2021	74,009	74,009	-
Амортизация за годината	10,299	10,299	-
Амортизация на отписани	-	-	-
31 декември 2021	84,308	84,308	-
Балансова стойност			
31 декември 2021	46,801	43,488	3,304

26. ДРУГИ АКТИВИ

В ХИЛ. ЛВ.	2022	2021
Разходи за бъдещи периоди	8,619	5,847
Активи, придобити от обезпечения	1,657	1,466
Други	8,929	16,356
Общо	19,205	23,669

Таблицата по-долу представя движението в активите придобити от обезпечения.

В ХИЛ. ЛВ.	2022	2021
Салдо 1 януари	1,466	4,443
Придобити	1,330	765
Продадени	(1,007)	(3,516)
Обезценени	(132)	(226)
Салдо 31 декември	1,657	1,466

27. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

А. Депозити от банки

В ХИЛ. ЛВ.	2022	2021
Лоро сметки	12,600	76,689
Депозити на паричен пазар	98,918	14,700
Общо депозити от банки	111,518	91,389

27. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В. Депозити от клиенти

в хил. лв.	2022	2021
Големи корпоративни клиенти и бюджетни предприятия		
Разплащателни сметки	2,329,425	1,836,897
Срочни депозити	19,473	49,443
	2,348,898	1,886,340
МСП		
Разплащателни сметки	1,828,958	1,579,899
Срочни депозити	14,760	21,535
	1,843,718	1,601,433
Физически лица		
Разплащателни сметки	4,386,699	3,727,930
Срочни депозити и спестовни продукти	1,538,656	1,625,200
	5,925,355	5,353,130
Общо	10,117,971	8,840,904

С. Получени заеми от банки

Получените заеми от банки включват дългосрочни кредити от международни финансови институции за финансиране на малки и средни предприятия в областта на опазването на околната среда, енергетиката, услугите, промишлеността и туризма, както и на общини и физически лица.

Други кредитни линии представляват първостепенни непревигирани задължения, които се квалифицират като приемливи задължения съгласно Закон за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници.

в хил. лв.	2022	2021
Кредитни линии от международни финансови институции	20,026	107,120
Други кредитни линии	197,581	-
Общо	217,607	107,120

Д. Подчинени пасиви

Към 31 декември 2022 година, подчинените пасиви се състоят от:

- Дългово-капиталов хибриден инструмент с главница в размер на 177,981 хил.лв. (балансова стойност 178,959 хил.лв.), привлечен от Банката през 2001 година. Изплащането на дългово-капиталовия хибриден инструмент не е обвързано със срок.

През 2022 година, Банката предплати подчинен срочен дълг (капитал от втори ред) в размер 185,000 хил.лв.

27 ФИНАНСОВИ ПАСИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**D. Подчинени пасиви (продължение)**

Към 31 декември 2021 година, подчинените пасиви се състоят от:

Дългово-капиталов хибриден инструмент с главница в размер на 177,981 хил.лв. (балансова стойност 178,307 хил. лв.), привлечен от Банката през 2001 година. Изплащането на дългово-капиталовия хибриден инструмент не е обвързано със срок.

Подчинен срочен дълг с главница в размер на 185,022 хил.лв. (балансова стойност 186,804 хил. лв.), привлечен от Банката през 2013 и 2014 година за срок от 10 години.

Банката е получила разрешение от Българска народна банка да включи тези подчинени пасиви в допълнителните си капиталови резерви и да увеличи собствения си капитал за целите на капиталовата адекватност.

Банката обслужва редовно договорените плащания по подчинените пасиви.

E. Издадени дългови ценни книжа

През октомври 2021 година, Банката емитира двугодишен облигационен заем за да спази изискванията за минимални приемливи задължения според Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници. Облигационният заем е в размер на 120 млн.евро и е част от средносрочната програма на Банката за емитиране на облигационни заеми в общ размер на 500 млн.евро, одобрена от Комисията за финансов надзор на Великото херцогство Люксембург (Commission de Surveillance du Secteur Financier of the Grand Duchy of Luxembourg).

През 2022 година беше удължен падежът на емитирания дълг до 11 октомври 2024 година, като беше преоформен в първостепенен непривилегирован дългов инструмент с фиксирани купонни плащания в размер на 3.3% годишно.

Балансовата стойност на емитирания дългов инструмент е в размер на 236,421 хил.лв. към 31 декември 2022 година (2021: 234,858 хил.лв.).

F. Други финансови пасиви

В хил. лв.	2022	2021
Преводи за изпълнение	72,321	37,065
Задължения по факторингови сделки	35,253	31,113
Други финансови пасиви	17,577	15,142
Общо	125,151	83,321

Преводи за изпълнение представляват наредени клиентски плащания, чийто вальор ще настъпи след 31 декември 2022 година.

27 ФИНАНСОВИ ПАСИВИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**Г. Други финансови пасиви (продължение)**

Факторинг сделките включват прехвърлител, който прехвърля правата си върху някои или всички парични средства, събрани от търговски вземания, на Банката, действайки като фактор, в замяна на плащане в брой. Плащането в брой е под формата на кредитно улеснение, което позволява на продавача да изтегли до определена сума от номиналната стойност на прехвърлените вземания. Тъй като прехвърлителят прехвърля правата си върху всички събрани парични средства, останалите вземания се признават като задължение към прехвърлителя.

Обобщение на финансовите пасиви по амортизирана стойност

Категория	Вид	2022	2021
A	Депозити от банки	111,518	91,389
B	Депозити от клиенти	10,117,971	8,840,904
C	Получени заеми от банки	217,607	107,120
D	Подчинени пасиви	178,959	365,111
E	Издадени дългови ценни книжа	236,421	234,858
F	Други финансови пасиви	125,151	83,321
Общо		10,987,627	9,722,703

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ЛИЗИНГ

Към 31 декември 2022 година, задълженията за лизинг са в размер на 32,186 хил.лв. (2021: 36,129 хил.лв.).

Падежната структура на недисконтираните плащания по задължения за лизинг е представена в раздел „Ликвиден риск“.

Детайли за балансовата стойност на активите с право на ползване е оповестена в бележка 24 „Имоти, машини и оборудване“.

Информация за разходите свързани с лизинг на активи с ниска стойности краткосрочен лизинг, е оповестена в бележка 10 “Административни разходи”

Общите изходящи потоци по лизингови плащания са в размер на 9,546 хил.лв. (2021: 10,301 хил.лв.).

Групата като лизингополучател не е изложена на бъдещи изходящи потоци, които не са отчетени при определянето на лизинговите задължения (например променливи плащания, опции за удължаване или гаранции за остатъчна стойност).

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ЛИЗИНГ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В долната таблица е показано изменението в задълженията за финансов лизинг:

В хил. лв.	2022	2021
Начално салдо на задължението за лизинг	36,129	39,121
Лихва за периода	796	858
Лизингови плащания	(9,546)	(10,301)
Прекратени договори за лизинг	(1,295)	(2,187)
Задължение по нови договори за лизинг	-	400
Други изменения в задължението (индексации, предоговаряния)	6,102	8,238
Крайно салдо на задължението за лизинг	32,186	36,129

29. ДРУГИ ПАСИВИ

Към 31 декември 2022 година, в позиция "Други пасиви" на обща стойност 7,288 хил.лв. (2021: 6,157 хил.лв.) са включени приходи за бъдещи периоди, начислен за внасяне ДДС, както и начислени за внасяне данък върху доходите и социални осигуровки свързани с изплатените към края на годината възнаграждения на персонала

Към 31 декември 2022, в „Други пасиви“ е включено задължение за възстановяване към трети лица, както и начислени разходи възлизащи общо на 15,199 хил.лв. (2021: начислени разходи за 3,460 хил.лв.).

30. ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ

В хил. лв.	2022	2021
Провизии за възнаграждения на персонала	8,557	9,205
Провизии за неизползвани отпуски	3,965	4,750
Провизии за дефинирани доходи на персонала	2,798	2,708
Провизии за загуби от обезценка на ангажименти по издадени гаранции и акредитиви, и неусвоени кредитни линии	12,944	14,610
Други провизии	3,376	4,086
Общо	31,639	35,358

Групата заделя провизии за неизползвани отпуски, които представляват недисконтираните краткосрочни задължения към персонала за отработените дни през годината.

Провизии се заделят също така и за други краткосрочни задължения на персонала, като начислени, но неплатени на служителите суми, отнасящи се до постигнатите от тях резултати, според оценката на Ръководството за изпълнението на планираните задачи и цели за годината.

30 ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В следващите таблици е представено движението на провизиите през годината

	Провизии за възнаграждения на персонала	Провизии за неизползвани отпуски	Провизии за дефинирани доходи на персонала	Провизии за загуби от обезценка на ангажименти по издадени гаранции и акредитиви, и неусвоени кредитни линии	Други провизии
2022					
Начален баланс [балансова стойност към началото на периода]	9,204	4,765	2,708	14,610	4,071
Допълнения, включително и увеличения в съществуващите провизии	10,017	2,518	285	1,893	110
(-) Използвани суми	(10,664)	(3,433)	(51)		(805)
(-) Неизползвани суми, сторнирани през периода	-	-	-	(3,559)	-
Увеличение в дисконтираната сума [изминало време] и ефект на промяна в дисконтовия процент	-	-	(192)	-	-
Други движения	-	-	48	-	-
Баланс в края на периода [балансова стойност към края на периода]	8,557	3,850	2,798	12,944	3,376
2021					
Начален баланс [балансова стойност към началото на периода]	9,394	4,452	2,054	9,922	4,729
Допълнения, включително и увеличения в съществуващите провизии	1,863	3,654	537	4,688	96
(-) Използвани суми	(2,053)	(3,341)	(160)	-	(526)
(-) Неизползвани суми, сторнирани през периода	-	-	-	-	(228)
Увеличение в дисконтираната сума [изминало време] и ефект на промяна в дисконтовия процент	-	-	277	-	-
Други движения	-	-	-	-	-
Баланс в края на периода [балансова стойност към края на периода]	9,204	4,765	2,708	14,610	4,071

30 ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Задължения за дефинирани доходи при пенсиониране

Начислената провизия за обезщетения при пенсиониране към 31 декември 2022 година възлиза на 2,798 хил.лв. Приблизителният размер на задълженията се основава на актюерски доклад, при който се използвани следните параметри и предположения:

- Норма на дисконтиране: 1.85%;
- Дата на пенсиониране: съгласно разпоредбите за прослужено време и възраст;
- Нива на възнаграждения

Движения в настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи

В хил. лв.	2022	2021
Настояща стойност на задълженията към 1 януари	2,708	2,054
Платени суми	(51)	(159)
Разходите за текущ стаж за периода	285	271
Разход за минал стаж във връзка с промяната в КТ чл.222, ал.3 от 2021 г.	-	251
Разход за лихви	47	48
Актюерска (печалба) / загуба за периода	(192)	(192)
Актюерска (печалба)/загуба от промяна на демографските предположения	(67)	(67)
Актюерска (печалба)/загуба от промяна на финансовите предположения	(177)	(177)
Актюерска (печалба)/загуба от действителния опит	52	52
Настояща стойност на задълженията към 31 декември	2,798	2,708

Разходът за текущ стаж се признава в печалбата или загубата в разходи за персонала. Актюерската (печалба) / загуба за периода е призната в друг всеобхватен доход.

31. ПРОМЕНИ В ПАСИВИТЕ ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ

Следващата таблица обобщава промените в пасивите, произтичащи от финансова дейност, в това число както промени, свързани с парични потоци, така и непарични промени, като съдържа равнение между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние на пасивите, произтичащи от финансова дейност за годината, приключваща на 31 декември 2022 г. и 2021 г.

В хил.лв.	1 януари 2022г.	Входящ и Изходящ парични потоци		Начислени я по метода на ефективен лихвен процент	Други непаричн и Платен промени и лихви	31 декември 2022 г.
		лихви	потоци			
Заеми от банки и подчинени пасиви	472,232	195,583	(272,140)	8,262	- (7,372)	396,565
Задължения за лизинг	36,129	-	(9,546)	888	4,715 -	32,186
Издадени дългови ценни книги	234,858	-	-	2,267	- (704)	236,421
Общо пасиви от финансовата дейност	743,219	195,583	(281,686)	11,417	4,715 (8,076)	665,172

В хил.лв.	1 януари 2021г.	Входящ и Изходящ парични потоци		Начислени я по метода на ефективен лихвен процент	Други непаричн и Платени промени лихви	31 декември 2021 г.
		лихви	потоци			
Заеми от банки и подчинени пасиви	544,189	-	(72,036)	10,689	- (10,610)	472,232
Задължения за лизинг	39,121	-	(10,301)	858	6,451 -	36,129
Издадени дългови ценни книги	-	234,700	-	158	- -	234,858
Общо пасиви от финансовата дейност	583,310	234,700	(82,337)	11,705	6,451 (10,610)	743,219

32. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Акционерен капитал

Към 31 декември 2022 година, регистрираният и вписан акционерен капитал на Банката е образуван от 603,447,952 акции с номинална стойност от 1 лв. всяка.

Капиталови инструменти различни от акционерен капитал

През 2022 година Банката издаде инструмент на допълнителен капитал от първи ред под формата на безсрочна облигация на стойност 58,000 хил.евро (113,438 хил.лв.). Инструментът напълно отговаря на изискванията на Регламент ЕС 575/2013 за да бъде квалифициран като допълнителен капитал от първи ред за целите на капиталовата адекватност.

32 СОБСТВЕН КАПИТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Капиталови инструменти различни от акционерен капитал (продължение)

Разпределенията по този инструмент могат да се изплащат само от наличните резерви (нетната печалба от предходната финансова година, както и всички неразпределени печалби и резерви налични за разпределение, преди да са извършени разпределения към собствениците на акционерния капитал и след покриване на всички загуби от минали години). Годишната доходност по инструмента е 6.31%. Банката е получила одобрение от ЕЦБ/БНБ да включи тези подчинени пасиви в допълнителния капитал от първи ред и да си увеличи собствения капитал за целите на капиталовата адекватност.

Фонд "Резервен"

Фонд "Резервен" включва резерви, определени с цел изпълнение на изискванията на местното законодателство. Съгласно Търговския закон, Банката заделя една десета от печалбата си след данъци и преди изплащане на дивиденди за фонд "Резервен", докато заделените суми достигнат 10% от собствения ѝ капитал. Тези резерви не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденди.

Неразпределени печалби

В тази позиция са отчетени всички останали общи резерви след заделяне на фонд "Резервен", които след приспадане на актюерските печалби/загуби могат да се използват за разпределянето на дивидент и покриването на бъдещи загуби.

Резерви

Преоценъчният резерв представлява натрупаните нетни изменения в справедливата стойност на финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, докато финансовият актив не се продаде или отпише.

Натрупаната актюерска (печалба)/загуба по задълженията за дефинирани доходи на персонала, също се признава в друг всеобхватен доход.

33. УСЛОВНИ ПАСИВИ И АНГАЖИМЕНТИ

Групата издава финансови гаранции и акредитиви за гарантиране на задълженията на свои клиенти пред трети страни (кредитни ангажименти). Те представляват финансови инструменти, ангажиращи Банката и имащи характер на кредитен заместител.

Номиналната стойност на условните пасиви и ангажименти е представена в таблицата по-долу. Представените стойности на издадени гаранции и акредитиви представляват максималната загуба, която Банката би признала в отчета за финансовото състояние, в случай че клиент не изпълни договорните си задължения.

В ХИЛ. ЛВ.	2022	2021
Издадени гаранции и акредитиви	505,933	519,580
в. т.ч. към банки	49,840	115,399
Неусвоени кредитни линии	2,515,873	2,120,172
в. т.ч. към банки	198,243	224,360
Общо	3,021,806	2,639,752

33. УСЛОВНИ ПАСИВИ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Групата заделя провизии за очаквана кредитна загуба, вследствие на кредитния риск по своите ангажименти. Провизиите за обезценка на кредитните ангажименти представляват оценка на потенциалната загуба, която Групата би реализирала в случай, че кредитния ангажимент бъде усвоен от клиента, като се отчита вероятността това да се случи. За целта, Групата конвертира нетната условна експозиция след приспадане на ликвидните обезпечения, към балансова.

За конвертираните към балансови еквиваленти, за условните експозиции се прилагат същите калкулационни процеси, както и при балансовите експозиции.

34. ДРУЖЕСТВА ОТ ГРУПАТА

Към 31 декември 2022 година, дъщерните дружества изцяло притежавани и контролирани от Банката, са както следва:

Companу	Балансова стойност на инвестицията	
	В хил.лв.	
	2022	2021
Кей Би Си Лизинг България ЕООД	50,274	50,274
Кей Би Си управление на инвестиции ЕАД	-	250
ОББ застрахователен брокер ЕООД	5	5
Кей Би Си сървис компани – в ликвидация	4,220	4,220
Общо	54,494	54,744

Кей Би Си КВС Управление на инвестиции ЕАД е лицензирано 2005 година от Комисията за финансов надзор за извършване на дейности по чл.202, ал.1, т.1, 2 и 3 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), а именно управление на дейността на колективни инвестиционни схеми (КИС) и на инвестиционни дружества от затворен тип, както и дейности по чл. 202 ал. 2 от ЗППЦК - управление на индивидуални портфейли, по собствена преценка, без специални нареждания на клиента и предоставяне на инвестиционни консултации относно ценни книжа.

До ноември 2022 година, Кей Би Си КВС Управление на инвестиции ЕАД беше 100% собственост на Банката. През ноември 2022 година, собствеността беше прехвърлена на KBC Asset Management NV Belgium. Нетният резултат от разпореждане с инвестицията е 1,248 хил.лв.

Всички дъщерни дружества са местни ЮЛ

34. ДРУЖЕСТВА ОТ ГРУПАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Оповестяване съгласно чл. 70 ал.6 от ЗКИ

Предоставените данни са към 31 декември 2022 г. и не включват консолидационни елиминации:

Наименование	Описание на дейността	Седалище	Размер на оборота*	Брой служители	Печалба преди данъци	Начислен данък	Доходност на активите	Получени държавни субсидии
Кей Би Си Банк България ЕАД	Кредитна институция Финансов лизинг, отпускане на заеми със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства, всички допълнителни обслужващи	България, София	391,516	2213	147,487	(13,125)	1,16%	-
Кей Би Си Лизинг България ЕООД	лизинга дейности, разрешени от ЗКИ Посредничество при сключване на застрахователни договори между клиентите на брокера и застрахователните компании	България, София	13,092	107	5,864	(242)	1%	-
ОББ застрахователен брокер ЕООД	Управление на недвижими имоти, финансови и счетоводни консултации, юридически консултации, и счетоводни услуги, оценки на движими и недвижими вещи, финансови активи и предприятия, електронна обработка на данни и анализ на информация, информационни услуги, отдаване под наем на сейфове, лизинг	България, София	3,728		2,809	(281)	90%	-
Кей Би Си сървис къмпани – в ликвидация	услуги, отдаване под наем на сейфове, лизинг	България, София	564	-	67	(7)	-	-

КЕЙ БИ СИ БАНК БЪЛГАРИЯ ЕАД

Консолидиран годишен финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

34. ДРУЖЕСТВА ОТ ГРУПАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В следващата таблица е представена сравнителна информация към 31 декември 2021 година:

Наименование	Описание на дейността	Седалище	Размер на оборота*	Брой служители	Печалба преди данъци	Начислен данък	Доходност на активите	Получени държавни субсидии
Кей Би Си Банк България ЕАД	Кредитна институция Финансов лизинг, отпускане на заеми със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства, всички допълнителни обслужващи лизинга дейности,	България, София	358,155	2563	140,943	(13,433)	1,25%	-
Кей Би Си Лизинг България ЕООД	разрешени от ЗКИ Посредничество при сключване на застрахователни и договори между клиентите на брокера и застрахователните компании	България, София	13,747	107	9,736	(702)	1,9%	-
ОББ застрахователен брокер ЕООД	на Управление на недвижими имоти, финансови и счетоводни консултации, юридически консултации, и счетоводни услуги, оценки на движими и недвижими вещи, финансови активи и предприятия, електронна обработка на данни и анализ на информация, информационни услуги,	България, София	3,772	17	2,975	(297)	92%	-
Кей Би Си сървис къмпани – в ликвидация	отдаване на сейфове, лизинг	България, София	629	2	209	(20)	4%	-

35. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

За целите на отчета за паричните потоци, парични средства и парични еквиваленти представляват следните салда с оригинален срок до 3 месеца:

	Бел.	2022	2021
В хил.лв.			
Пари в брой		363,508	299,749
Парични средства при Централната банка		1,704,262	1,308,228
Общо пари в брой и парични средства при Централната банка	16	2,067,770	1,607,977
Разплащателни сметки и овърнайт депозити в други банки	17	310,350	55,041
Вземания от други банки с оригинален падеж до 3 месеца	23	-	145,181
Общо		2,378,120	1,808,189

36. СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Счита се, че съществува свързаност между лица, когато едното от тях може да контролира или да упражнява значително влияние върху финансовите и оперативните решения на другото лице, или лицата са под общ контрол с Банката.

В обичайната си дейност, Банката влиза в различни взаимоотношения със свързани лица, като например отпускане на кредити, приемане на депозити или други сделки. Сделките със свързани лица се осъществяват по договорени условия.

Предприятие майка и предприятие, упражняващо ултимативен контрол

Пряк собственик на Банката е KBC Bank NV. Считано от 07 юли 2022 година, крайното контролиращо предприятие е KBC Group NV. Преди тази дата, крайното контролиращо предприятие беше Raiffeisen Bank International AG. Съгласно изискванията на МСС 24 за оповестяване на сделки със свързани лица, следните лица се явяват свързани:

- Акционерите на Банката и лица свързани с акционерите
- Ключов ръководен персонал и негови свързани лица

През 2022 година, KBC Bank NV Belgium стана едноличен собственик на Банката. Сравнителната информация за 2021 година, отчита, че едноличният собственик е Raiffeisen Bank International AG.

36. СВЪРЗАНИ ЛИЦА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Вид свързаност	Вид на сделката	Стойност на сделката за периода		Салдо към 31 декември	
		В ХИЛ. ЛВ.		В ХИЛ. ЛВ.	
		2022	2021	2022	2021
Компания-майка	Други депозити на виждане	-	-	197,345	38,350
Компания-майка	Споразумения за обратни репо сделки	-	-	569,412	-
Компания-майка	Положителна справедлива стойност на деривативни финансови инструменти	-	-	16,494	12,082
Компания-майка	Други активи	-	-	-	11,964
Компания-майка	Депозити от банки	-	-	12,442	12,744
Компания-майка	Получени заеми от банки	-	-	197,581	-
Компания-майка	Отрицателна справедлива стойност на деривативни финансови инструменти	-	-	1,774	13,123
Компания-майка	Подчинени пасиви	-	-	178,959	365,111
Компания-майка	Други пасиви	-	-	-	1,407
Компания-майка RBI	Приходи от лихви	931	2,087	-	-
Компания-майка KBC	Приходи от лихви	9,726	-	-	-
Компания-майка RBI	Разходи за лихви	(5,035)	(14,638)	-	-
Компания-майка KBC	Разходи за лихви	(4,073)	-	-	-
Parent company RBI	Приходи от такси и комисиони	375	854	-	-
Parent company RBI	Разходи за такси и комисиони	324	(406)	-	-
Parent company RBI	Печалба или загуба от финансови активи и пасиви	-	-	-	-
Parent company RBI	държани за търгуване	(1,685)	6,806	-	-
Parent company RBI	Административни разходи	(9,384)	(11,772)	-	-
Компания-майка	Задбалансови ангажименти и неусвоени кредитни линии	-	-	-	88,942
Лица, свързани с компанията-майка	Кредити и аванси на банки	-	-	-	205,822
Лица, свързани с компанията-майка	Инвестиционни ценни книжа	-	-	-	3,891
Лица, свързани с компанията-майка	Кредити и аванси на клиенти	-	-	-	85,114
Лица, свързани с компанията-майка	Активи право на ползване	-	-	-	7,919
Лица, свързани с компанията-майка	Депозити от банки	-	-	-	2,708
Лица, свързани с компанията-майка	Депозити от клиенти	-	-	-	2,981
Лица, свързани с компанията-майка	Задължения за лизинг	-	-	-	8,086
Лица, свързани с компанията-майка	Приходи от лихви	-	1,189	-	-
Лица, свързани с компанията-майка	Разходи за лихви	-	(995)	-	-

36. СВЪРЗАНИ ЛИЦА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Вид свързаност	Вид на сделката	Стойност на сделката за периода		Салдо към 31 декември	
		В хил. лв.		В хил. лв.	
Лица, свързани с компанията-майка	Приходи от такси и комисионни	-	18	-	-
Лица, свързани с компанията-майка	Разходи за такси и комисионни	(3,541)	(6,147)	-	-
Лица, свързани с компанията-майка	Административни разходи	-	(4,442)	-	-
Лица, свързани с компанията-майка	Задбалансови ангажименти и неусвоени кредитни линии	-	-	-	685

Сделките със свързани лица са следните:

Финансиране

Групата получава финансиране от компанията-майка под формата на подчинени пасиви, квалифициращи се като допълнителен капитал от първи и втори ред. Банката е сключила и рамково споразумение с KBC Bank NV за привличане на инструменти квалифицирани като приемливи задължения съгласно Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и Регламент ЕС 575/2013.

Банкови услуги

Банката предоставя на свързани лица услуги, свързани с разплащателни сметки и приема средства на срочни депозити, по които плаща лихви, както и отпуска кредити, за които съответно получава лихви. Банката също така събира такси и комисиони по предоставените на свързани лица услуги.

Други сделки

Другите сделки със свързани лица включват платени и получени наеми свързани с наети офис площи, както и приходи/разходи за други услуги предоставени на и получени от свързани лица.

Ключов ръководен персонал и лица свързани с него

Ключовият ръководен персонал включва членове на надзорен и управителен съвет и друг ръководен персонал, които имат правомощия и отговорност за планирането, управлението и контрола върху дейността на Банката, пряко или непряко, в т. ч. всеки директор (изпълнителен или друг) на Банката. Лица, свързани с ключовия ръководен персонал са, членове на техните семейства и дружества или дейности контролирани от ключовия ръководен персонал и членове на техните семейства. Към отчетната дата, освен членовете на надзорния и управителния съвет, Банката не счита други лица за ключов ръководен персонал.

Таблицата по-долу показва възнагражденията на ключовия ръководен персонал:

Възнаграждения на ключовия ръководен персонал	2022	2021
В хил. лв.		
Краткосрочни възнаграждения	2,758	3,613

36. СВЪРЗАНИ ЛИЦА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**Сделки с ключов ръководен персонал**

Вид на сделката	Стойност на сделката за периода		Балансова стойност към 31 декември	
	2022	2021	2022	2021
В хил. лв.				
Разплащателни сметки и депозити	-	-	1,580	2,023
Възнаграждения	2,758	3,613	-	-
Кредити и кредитни ангажименти	-	-	4	4

37. СЪБИТИЯ СЛЕД ОТЧЕТНАТА ДАТА

През февруари 2023 г. Управителният съвет на ЕЦБ заедно с местния регулатор БНБ взеха решение, че няма причина да се противопоставят на планираното вливане на Кей Би Си Банк България ЕАД в ОББ АД въз основа на критериите, посочени в чл. 29, ал. 1, т. 3 и ал. 2 и 3, чл. 29б, ал. 2 и 3 от Закона за кредитните институции, във връзка с чл.23 и 24 от Наредба № 2 за лицензите, одобренията и разрешенията, издадени от Българската народна банка.

Отчитайки, че Кей Би Си Банк България ЕАД и Обединена Българска Банка Ад са кредитни институции с идентични лицензи, и на базата на информацията предоставена в апликациите за вливането, както и информация съдържаща се в надзорни доклади и финансовите отчети на двете кредитни институции, ЕЦБ е преценила, че вливането няма да доведе до съществени промени в управлението, капитала, ликвидността и финансовото състояние на Обединена Българска Банка АД. Не бяха установени материални последици, които биха повлияли отрицателно на възможността на Обединена Българска Банка АД да продължи банковата си дейност и да обслужва всичките си задължения в срок.

Дата на вписване в търговския регистър на юридическото вливане на Кей Би Си Банк България ЕАД в Обединена българска банка АД е 10 април 2023 г.

Освен горепосочените разкрити събития за отчетния период, няма други събития след датата на изготвяне на финансовите отчети, които биха могли да окажат влияние върху представянето на финансовата информация за годината, приключила на 31 декември 2022 г.